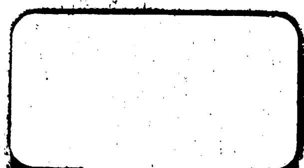

Ermeri[illegible]

G[illegible]

Ermerins
GAK

EENIGE ZEEUWSCHE OUDHEDEN, UIT ECHTE STUKKEN

OPGEHELDERT EN IN HET LICHT GEBRAGT;

Behelzende een Beschryving der STAD

VERE:

DOOR

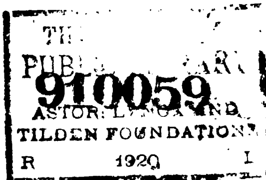
JACOBUS ERMERINS.

DERDE STUK.

TE MIDDELBURG,
By de Wed: WILLEM ABRAHAMS,
M D C C X C I I.

E.R.

910059
TILDEN FOUNDATION
R 1920 L

GUNSTIGE LEZER.

In het tweede ſtuk der beſchryving dezer Stad, maakte men bl. 125, *gewag van een opſtel met het jaartal* 1567. *gevonden, welk men giste hier thuis te behoren, en daarom geheel in de bylagen onder letter* 4 G. *bl.* 360—363 *opgegeven. Dan men erkenne daarin eene misſlag te hebben: Vere was in die tyden niet zelden de plaats waar groote bewindslieden of zamen kwamen, of hun bedryven beraamd en voorgenomen werden, waarom hier oorſpronkelyke ontwerpen te vinden zyn, die tot andere Steden hun geſchiedenis betrekking hebben; wanneer die niet met kennelyke opſchriften zyn voorzien, kunnen ze ligt een dwaling veroorzaken. Het gemelde ſtuk behoort tot Antwerpen en was reeds gemeen gemaakt by* Joanne Carolo Diercxſens S. T. L. Pastore ad S. Elizabetham *in zyn werk* Antverpie christo nascens et crescens Tomus V. p. 28—31: *Het word ook gevonden by* Bor I. D. 3. b. fo. III. verſo. *Weshalven alle het gene door ons deswege bygebracht is, of afgeleid, geheel komt te vervallen en als niet geſchreven aangemerkt moet worden.*

OUDE KERKSTAAT

DER

STAD

VERE;

DE REGEERING DEZER STAD, EN WAT VERDER OMTRENT DEZELVE MEEST AANMERKING VERDIEND.

De Roomsche eerdienst heeft hier zoowel, als elders, den Heidenschen vervangen. Zedert den Nederlandsche Apostel WILLEBORDUS, te Westkappelle zynen yver betoond en zommige kapelle gesticht had, zal de aanbidding van gewaande Goden ook aan dezen Oord verminderd zyn, en voor de prediking van CHRISTUS leer en lyden plaats hebben gemaakt. Hadden wy echte bescheiden, hoedanig het Euangelie in de eerste tyden verkondigd werd, misschien zoude het zoo veel verscheelen, met de leerwyze, welke even voor de Hervorming plaats had; als men zedert tusschen den Room-

ſchen Godsdienst, en dien der Hervormden kerken ontwaar is geworden.

De Verenaars waren in de duistere Eeuwen niet wyzer, dan hunne Landgenooten: geringe Visſchers en Landbouwers, die der eerſte letterkennis onbewust waren, namen ligt aan het geen hun van listige en baatzuchtige Kerkelyken werd voorgehouden, die het eeuwig heil op prys ſtelden, en van den Hemel eene koopwaar maakten. De ſcheepvaart was nog niet tot Overzeeſche Staaten uitgebreid; echter het verkeer met vreemden nam toe, en het vestigen der Borſelſche Heeren deed de behoeften vermeerderen, en de waarde van buitenlandſche noodwendigheden kennen, maar te gelyk wies het vermogen der geestelyke Vaders aan. Het bouwen van kerken en kapellen bewees de vermenigvuldiging van volk, en teffens, dat die hier ook de handen niet ſloten, om door giften daartoe zich verdienſtig te maken. De Druk-kunst gevonden zynde, en veldwinnende, was het tydſtip, welk het Menschdom beloofde, dat allengs de kennis in de geſchiedenis, konſten en wetenſchappen, daar onder ook de Godgeleerdheid mag gerekend worden, zich verder zou uitbreiden.

De Druk-kunst, hoe geſchikt ter voortplanting van wetenſchappen, had echter een' tragen voortgang, zy was en bleef een geruimen tyd

tyd ruw en onbeschaafd: haare voortbrengzels tot in het midden der XVI Eeuw getuigen daar van. Het ware te wenschen, dat zoowel als haar aanbegin door Nederlands beroemden MEERMAN in 't licht gesteld is, men ook eene volledige geschiedenis konde hebben van al de hinderpaalen en struikelblokken, die opgeruimd moesten worden, eer derzelver werking door ons waereldeel algemeen werd. De Geestelykheid was en bleef een geducht vyand van deeze kunst. Veele kloosterlingen vonden haar bestaan in het uitschryven en binden van boeken, gelyk in het tweede stukje der *Zeeuwsche Oudheden bl.* 80. omtrent de Monniken, *Regulieren* genaamd, in den Vrouwen Polder bewezen is. Buitendien, het vermeenigvuldigen van boeken kon te veel verborgene waarheden doen kennen, hetgeen geheel met het belang der Zielen-zorgers van dien tyd niet strookte, zoo dat men veilig stellen mag, dat het de Druk-kunst eerst in de Hoofdsteden van deze en gene Ryken vergund is geworden haar vermogen te ontwikkelen, te meer, daar het my zeker schynt, dat nimmer Zeeland die kunst voor het jaar 1574, of daaromtrent op zyn bodem heeft zien planten, wanneer Middelburg daarvan de eerste eer genoot; voor dat tydstip was de voortyds vermaarde en bevoorrechte Drukkery van *Plantyn* te Antwerpen, de plaats waar de ge-

leerden van dit Gewest hunne ſchriften moeten doen waereldkundig worden: de eerſte druk van Reigersbergs Chronyk, ofſchoon van een andere Drukpers, leverd daarvan bewys op, gelyk dat ook nog met andere getuigenisſen te ſtaven was.

De Zeeuwen en dus ook de Veerenaars werden door hunne kerkelyken in eene uiterſte onweetenheid gehouden, onkundig in hunne eigen geſchiedenis, en nog blinder in den waren en eenigen weg ter zaligheid, geloofden zy alles, wat van Romen hun voorgeſchreven werd; wonderwerken, aanbidding van beelden, bedevaard-gangen, een diepen eerbied voor geeſtelyk gewaad, en een vertrouwen in goede werken, daar onder ryke giften aan kloosters, kerken, kapellen, autaaren, het veelvuldig biegten en het verdienen van aflaten, maakten te ſamen een vroom Christen en regtſinnig gelovigen uit.

Het kon echter niet misſen, daar de koophandel allerwegen werd uitgezet, en men van alle Oorden geladene kielen binnen deze haven zag ſtevenen, of het verkeer met zoo veele vreemdelingen, moest de kennis van deze en gene zaken opwakkeren; naar mate nu de vermogens tot denken werden opgeleid, konde het niet feilen, of het redenlicht bragt sommigen tot twyfelinge, of wel hunne kerk niet van de

de zuivere leer des Euangeliums afgeweken ware: Een Onder-pastoor dezer Steden *Matthys Leenaarts*, ſchynt zelfs voor het uitgaan der XV Eeuw, ſtellingen beweerd te hebben, die te Romen verdacht werden gehouden; dan toen *Luther* opdaagde, en deszelfs ſtem en ſchriften als helklinkende bazuinen alomme doordrongen, werden de Zeeuwen daar door aangedaan; met het naburig Duitschland was te veel verkeer om daarvan onkundig te blyven; Geneve, inzonderheid Frankryk werd door *Johan Calvinus* verlicht; Zwitzerland had ook zynen hervormer, een zamenloop van gebeurteniſſen waren door de Voorzienigheid beſtemd, om hier en elders het Euangelie-licht te doen doorbreken: Jammer, dat men in de bedryven van deze omkeering, zoo veele ongeregeldheden, onrechtvaardigheid, ja gruwelen aantreft, die geen zachtmoedige JEZUS immer geleerd, veel min bevolen heeft, en dat de liefde tot onzen evenmensch, vooral tot de zulken die anders in het godsdienſtige denken, dan wy, het grootſte kenmerk niet is, dat de belyders der Hervormde kerk boven anderen doet onderſcheiden.

Het is niet genoeg de onkunde en het bygeloof onzer Voorouderen in deze ſtreek geſchetst en doorlopen te hebben; men moet nog gewagen, waarin de overheerſching beſtaan heeft,

welke de Roomſche Geeſtelykheid, als een zwaar juk haare Leeken opleiden: zy hadden en oefenden een Rechtsgebied geheel en al van het waereldlyke onderſcheiden, zoodat zy, als 't ware, een Ryk in een Ryk bezaten, waardoor veel twist en geſchil tusſchen de Graven van Holland en Zeeland, en de Biſchoppen van Utrecht ontſtond; tot dat in het jaar 1434, deswege een verdrag geſloten werdt, en daarby vastgeſteld, hoeverre der Geestelyken Rechtsdwang gaan zoude, dan daar die inſtellinge ſlegt gehouden, en de Landzaat door menigvuldige kwellingen en knevelaryen, zoo in het heffen van Tienden, als by ligte overtredingen in zwaare boeten verwezen te worden; gelyk ook in de kosten van uitvaarten, begraafenisſen als anderzins onbegrypelyk veel te dragen had, bragt zulks geſtadige klachten ten Hove te weeg, dat eindelyk ten gevolge had, dat Keizer MAXIMILIAAN, en deszelfs kleinzoon den Aarts-hertog KAREL VAN OOSTENRYK ter eenre, en de Utrechtſche Kerkvoogd FREDRIK VAN BADEN ter andere zyde, in 't jaar 1508, eene nadere overeenkomst desaangaande ſloten, die by het hof van Rome is bekrachtigd geworden, dezelve zal by een nadere gelegenheid byzonder ontleed worden; genoeg zy het, voor het tegenwoordige aantemerken, dat Walcheren den Biſchoppelyken Zetel van Utrecht on-

onderhorig was, en dat de Bisschop van Utrecht het geestelyk gezach door een *Deken* liet handhaven, voor wien ook de Verenaars in zaken tot deszelfs Rechtbank betreklyk, te recht moesten staan en zich met nedrigheid aan denzelven onderwerpen: tot hiertoe was het meest om geld te doen, alles was veil voor eene welvoorziene beurs: de Bisschop van Middelburg kreeg te dezer Stede, als tot zyn *Zetel* behorende, al het gezach, dat zulk een Kerkvoogd naar de Roomsche leer zich konde toeëigenen; de zoogenaamde *Ketters* trokken zyn meeste aandacht, en daar hy gerugsteund werdt door de gevloekte Inquisitie, raakte de menigte tot wanhoop, ieder liet te wapen, zoo dat moord, roof en brand ras het Land verteerden, en alle Geestelyken van wat Kunne, zich gelukkig achteden, wanneer zy het Zeeuwsch Gewest ontvloden waren, agterlatende, wat hun voorheen zoo dierbaar was, om in andere Landen hunne veiligheid te zoeken. Welke bezittingen hier de Geestelyken van alle soort toebehoorden, is ongelooflyk, de mildadigheid der Veersche Heeren en Vrouwen, de offerhanden aan de vermeende wonderwerkende afbeeldzels van des Heilands Moeder naar den vleesche, waren twee bronnen uit welke het meeste was voorgekomen: terwyl ook veele erfmakingen der geestelyke schat vermeerderden.

 Een

Een sleep van Priesters, Klooster-monniken, Kanunniken, Nonnen en Bagynen vervulde de straten dezer Stad, waar gestaêg van plechtige ommegangen, het omdragen en toedienen van den gewyden ouwel en andere eerdiensten gehoord werdt; drie plechtige ommegangen waarby Wethouderen, de drie Schutteryen in plechtgewaden, en alle de Gilden tegenwoordig waren, duiden jaarlyks uit, hoe gekleefd men aan de Roomsche leer was: te weten op Sacramentsdag, Lievenvrouwendag en het Heiligkruisdag te *Zandyk*. *Zoodanig* een' toestand was hier in het godsdienstige, wanneer de omkeering van kerkelyk en waereldlyk gebied in 't jaar 1572, dit alles op eenmaal deed verdwynen.

Nu tot het Kerkgebouw overgaande komt het my voor, dat die Kerk welk gemeld word hier in 't jaar 1348 gesticht te zyn *(a)*, maar die de kronykschryver Reigersberg wil dat in 't jaar 1332 alreeds zoude begonnen wezen; (beide kan waar zyn; misschien stichtte men ten laatstgemelde jaar hier eene Kapel, welke in 't jaar 1348, tot eene Parochie-kerk verheven werdt) dezelfde niet is, welke wy nog zien mogen, maar eene andere geweest is, van welke oude getuigenissen gewagen, dat dezelve eene jaarlyksche erkentenis aan de Kerk van Zan-

(a) Tegenw. Staat van Zeel. II D. bl. 141.

Zandyk als haare Moederkerk doen moest (b). Hoe het zy; ik vinde geen echt bescheid desaangaade, en ben in twyfel, of de bouw der tegenwoordige Kerk niet reeds met den aanvang der XV Eeuw begonnen zy, om dat in Stads rekening van 't jaar 1405, de volgende uitgaaf word gevonden.

Item verdroncke mit minen Jonckeer ende mit den gerechte op de Stede huys doen die Ordinancie gemaeckt was van der Kercken . . . vj *gr.*

Paus CLEMENS van Avignon, begiftigde die al ras met veele groote aflaten en vergiffenissen. Dit gaat vast dat de aanleg grootsch en trotsch is geweest, en men voornemens was daarvan een Kruiskerk te maken, dat ze nimmer haare volkomenheid heeft bereikt, doch even daarom tot een voorwendfel zal gediend hebben om de Gemeenten onophoudelyk tot ryke giften optewekken; dan die had zelfs in den bloeijenften tyd daartoe geen genoegzaam vermogen, maar men wil, dat de kosten meerendeels gevonden zyn, uit het geld het geen inkwam van de Bedevaarten naar het beruchte en (zoo men waande) wonderdoende Lievenvrouwenbeeld op den Vrouwen-polder; dan de Heeren en Vrouwen dezer Stad zullen ook niet agterlyk gebleven zyn, hunne beursen voor dit Tempel-

(b) Tegenw. Staat van Zeel. II D. bl. 240.

pel-gesticht te openen en allerwegen den voortgang daarvan bevordelyk te zyn: Eene echte blyk deswege is, dat voortyds onder een geschilderd glas-raam gelezen werdt,

Heer Hendrick, Heer deser Stede,
Dese glasen maecken dede
Admirael generael des Koningsryckx
Is by op die Zee van Vranckryckx.
MCCCCxlvj men doen schreef
Jan de Boelaer dit werck bedreef. (c).

en in ons derde Stukje der Zeeuwsche Oudheden bl. 81 en 82, melden wy hoe Heer *Paulus Bastaard van Borsselen*, in deze Kerk een kapel stichte, en die met een schilderstuk vercierde; dan die stichting daar maar even aangestipt zynde, kan men met reden als nu meerder daarvan verwagten. Gemelde Ridder en deszelfs Echtgenoote *Alyd van Haerlem*, niet te vreden hier een byzondere bidplaats te hebben opgeregt, wilden ook voor derzelver onderhoud zorgen; en dat daarin gestadig tot rust hunner zielen en stichting der gemeente onderscheidene diensten moeste worden gedaan, als meer en in alle de byzonderheden te lezen is in de bylage A. Terwyl de begiftiging aan deze kerk door Heer Hendrik de IV van Borssele gedaan, en door Heer Philips van Bourgondien naderhand uitgevoerd, reeds in dat Stuk

der

(c) Reigersb. Chron. II D. bl. 215.

der *Zeeuwsche Oudheden*, waar het kasteel en het kapittel van Zandenburg verhandeld is, is voorgesteld en de giftbrief nevens de voldoening van dien in de bylage bl. 201, opgegeven. Het bouwen van dit gevaarte gestadig voortgaande, moesten 'er van tyd tot tyd met werkmeesters van allerley soort, verdragen getroffen worden, gelyk nog den 13 December 1479 geschiede met *Anthonis Kelderman*, Steenhouwer van Mechelen, wien het opzicht over dit geheele werk opgedragen werdt op een daggeld *van twee schellingen, en een jaarlyks* tractement van ℔ 2: 10:- vls. als breder te zien is in de bylage B. Zoo werdt dit bedehuis van jaar tot jaar, naarmate de geldmiddelen daartoe bestemd, gereed of langsaam inkwamen, voltrokken. Het werdt al ras de rustplaats van Heeren en Vrouwen dezer Stad, ook van andere aanzienlyken; men wyst nog de plaats waar eertyds de grafkelder was van Heer Hendrik de IV van Borsfele en Vrouwe Johanne van Halewyn, waar men meend, dat voortyds te lezen was: *Hier ligt Edel en Mogende Heere, Myn Heere Heinderik van Borsfele, Heere van der Vere, Grave van Grootvelt in Champagne, Heere van den Agger, van Vlissinge etc. Ridder van den Gulden Vliese, Admirael van den Koning van Vrankryk, en daer naer van deze Nederlanden, Raed, Kamerling 's Hertogen van*

Bour-

Bourgoignen Philips en Charles. Obiit 1474. *den* 15 *Maerte. Ende Vrouw Johanne van Halewyn, Heer Hendricx wyf obiit* 1467. *den lesten Decembris (d).* Ook was hier in de middel-choor een zeeghaftige gedenkstuk van Tavole steen, waarop vergulde beelden in 't harnasch te zien waren, onder een dekstuk, 't welk doorluchtig was en op pilaerkens rustede, met dit opschrift: *Oby gist Messire Jean, Seigneur de Bevere, Emblie, Asserwoude, Steenkercke & de Tournehem qui trepasse le* 24 *d'Avril* 1559. hy hadde getrouwd Vrouwe Jaqueline van Bourgongne filia Heer Adolph en van Vrouwe Anna van Bergen *(e).*

De zyden der Kerke zuid- en noordwaards zoo gebouwd, dat daarin verscheide afdeelingen als nog gevonden worden, dienden tot kapellen, en werden aan hun, welke het meeste daarvoor uitloofden en dadelyk opbragten tot byzondere diensten afgestaan; zoo vinde ik, dat de kapelle aan de westzyde van Sint Joris kapelle, den 8 October 1510, door kerkmeesters afgestaan is geworden aan het Gilde van

(*d*) In de beschryv. der Veerse Heeren uit den Huize van Borsfele, bl. 57. melden wy wie deze Vrouwe was, dan ter verbetering dient, dat zy is geweest een Dochter van Olivier van Halewyn, Heer van Hemsrode, en van Margarita van der Clyte, Dochter van Colard van der Clyte, Heer van Fauverchines.

(*e*) *Oliv. Vredio Geneal. Com. Flandræ pars secunda p.* 396.

van *Sints goede Lieve*, voor eene somme van ₰ 7 : vls. 0. Den 17 Maart 1512, hebben dezelve kerkmeesters ten overstaan en met bewilliging van Vrouwe Anna van Borssele, mitsgaders Burgemeesters en Schepenen eene overeenkomst gesloten met *Rombout Kelderman*, om het opzicht en bewind ter verdere opbouwing der kerke te hebben, op gelyke voorwaarde en loon als van deszelfs Vader Anthonis Kelderman in 't jaar 1479, hier voren bl. 11 is aangeteekend. Ook verdroegen zich Kerkmeesters den 2 Maart 1513, *met* Burgemeesters en Schepenen over het maken en timmeren van een school en woonhuis voor den Schoolmeester, waarvoor zy van Stadswege zoude genieten een jaarlyksche Rente van ₰ 3 : vls. te lossen tegen den penning xvi. en zouden zy bovendien voor het schaliendak zoo veel genieten, als ieder Ingezeten welk zyn huis daarmede dekte, was uitgelooft. Dus werdt dit groote gevaarte met het geen' daartoe behoorde, allengs in een stand gebragt, dat de gemeente daar alle den dienst genoot, welken zy daarvan verwagt had. Het leedt tot den 4 Juli 1565, eer men de konstige en beroemde Pomp liet herstellen, die veele Bouwmeesters verwondert heeft en nog tot een cieraad en eere dezer Stad verstrekt, bekend onder den naam van *Stads Fonteyn*: Een Lootgieter van Gend

Jan

Jan Tysfinck, had daar de eer van, en heeft volmaakt, hetgeen te voren met zoo veel vernuft was uitgedacht en aangelegd. Smallegange in zyn Chronyk bl. 586, beschryft breed genoeg hoedanig deze Kerk zich bevonden heeft zoo lang zy in haren eersten stand geweest is, daar men by aanmerken moet, hoe de beeldstorming, en het opruimen van alles wat de Hervormden in hun godsdienst-oefeningen konde hinderlyk wezen, na dat de Roomsche eerdienst hier was opgezegt, derzelver eerste en meeste heerlykheid en aanzien van binnen zal weggenomen hebben; konstige schilderyen en beelden maakten haar zoowel als andere bezienswaardig, en om een denkbeeld te geven wat aan koperwerk alleen daar te vinden was, zoo dient, dat wanneer na de omwenteling van zaken in Land- en Kerk-bestuur in het jaar 1572, deze overtolligheden verkogt werden, daarvan alleen 11781 ponden gewichts te gelde werdt gemaakt, tegen twintig schellingen de honderd ponden, dus daarvan gekomen is ƒ 118 : vls. En ten bewyze dat deze Kerk ook van zilver niet ontbloot was, zoo zal de bylage C. den lezer onderricht doen van 't gene hier op 9 Februari 1507 te vinden is geweest, dat zeker tot aan het tydstip der omkeering nog merklyk kan toegenomen wezen, van welk alles men besluiten moet, dat de Roomsche geeste-

lykheid ziende haaren haderendom vul veel zul-len geborgen en heimelyk weggemaakt heb-ben; altans hetgeen niet geborgen maar daar-van overgebleven was, werdt op 3 December 1572, te Dordrecht in de Munt gebragt en ver-kogt, waar men bevond 'er aan verguld zilver was 22 mark 5 oncen 10 engelsen, en gemaakt is ℔ 52:18:9 vls.; voorts aan wit onverguld zilver 65 mark 7 oncen, dat insgelyks ten gel-de bedroeg ℔ 142:14:7 vls. wyl de once te dier tyd maar waardig was 5 schell. 5 gr. Den 26 Mei 1573, verkogt men nog een *Mitter* van zilver, wegende 69½ oncen, tot 5 schell. 4 gr. de once, belopende ℔ 18:10:8 vls. Nog staat van deze oude Kerk aantemerken, dat die van een zeer zware klok voorzien was, 't welk men daaruit kan afnemen, dat haar galm tot Zierick-zee toe konde gehoord worden (f).

Op groote goederen of inkomsten heeft de-ze Kerk nimmer te roemen gehad, en om des-wege een geschikt denkbeeld te vormen, weet men niets dienstiger dan in de bylage D. opte-geven, waar in 't jaar 1566, en dus voor de Hervorming, haar ontvang en uitgaaf heeft bestaan, waaruit blykt, dat zoo groot een ge-vaarte uit deszelfs eige middelen maar sober-lyk konde onderhouden worden, en de ryke bron weleer uit de bedevaarten naar de Vrou-

wen-

(f) A. Uytterschout Zeeuw. Rym-Chron. bl. 43.

wen-polder toegevloeid, allengs opgedroogd en eindelyk gestopt zynde, zal dit de ware reden geweest zyn, dat het eerste bestek om haar een Kruiskerk te maken heeft moeten agterstaan. Nu moet nog aangeteekend worden, wie men vind, dat haar als Priesters of Pastores in haar Roomsche stand bedient hebben: te weten

Ao. 1465. Mr. *Jan Danckaertsz.*

Ao. 1481. Mr. *Cornelis van Bieselinge*, Bachelier in de godgeleerdheid.

Ao. 1483. Heer *Wolfart Symonsz.* vice cureit.
Matthys Lenarts, vice cureit.
Mr. *Albert Postbouwer*, die ✠ 10: vls. aan de Kerk legateerde, om alle dagen *Noene* geklept te worden.

Ao. 1497. Heer *Jacob Hobbesz*, vice cureit.

Ao. 1500. *Pieter Willemsz. Kerkwerue*, vice cureit.

Ao. 1503. Heer *Jan Martensz.*

Ao. 1504. *Adriaen Henricxz.*, vice cureit.

Ao. 1505. Heer *Jan Jaspersſz. Bosſchart.*

Ao. 1519. Heer *Jacob Jansſz. Fabri*, vice cureit.

Ao. 1513. Heer *Jan Rusting*, alias *Pansier.*

Ao. 1514. Heer *Jan Maertensz.*, alias *in 't Pansſyser*, vice cureit.

Ao. 1535. Heer *Jeronimus Jaspersz.*
Heer *Henrick Patersſz.*, een Schotsman, vice cureit.

Ao. 1542.

Ao. 1542. Heer Mr. *Frans van der Loo.*
Ao. 1545. Heer *Jan Anthonisz.*, vice cureit.
Ao. 1549. Heer *Cornelis Houck*, die Ao. 1553 nog als Pastoor word gemeld.
Ao. 1564. Heer *Jan van Migrode*, dezelve die de woede van den wreeden Alba ontweek, naderhand hier de eerste hervormde Predikant is geweest, en door wylen den geleerden en Eerwaarden Heer J. van Iperen, den 1 December 1773, zoo plechtig als loflyk in eene *opentlyke* Redenvoering, de vergetenis is ontrukt.
Ao. 1567. Heer *Jan Brouchouen.*
Ao. 1570. Heer *Louis de la Rue*, vice cureit.
Ao. 1571. Mr. *Petrus Bastaers*, had voor gagie 's jaars £ 33 : 6 : 8 vls.

Deze Kerk ten jare 1472 tot een collegiale Kerk verheven zynde, stichte Heer Hendrik de IV van Borssele van der Vere, hier een collegie van Kannunniken, waarvan verscheidene der voorzeide Pastoors Leden zyn geweest, doch de Kannunniken zouden eerst hun verblyf in het nabuurig Dorp Zandyk gehouden, en daarom zich genaamd hebben *Kannoniken van Ter Veer op Zandyk.* Waarvan my de volgende voorkwamen.

Ao. 1477. *Richard van der Capelle*, Deken.

Ao. 1479. *Quintin Baillet*, die Ontvanger van 't kapittel was.

Pieter Wouter Janszone.

Ao. 1481. Mr. *Cornelis van Bieselinge*, Bachelier in de godgeleerdheid, Deken en te gelyk Pastoor dezer kerk.

Ao. 1485. Heer *Zeger de Huysfete.*

Ao. 1499. *Anthony Maartens*, die ook Ao. 1500 word vermeld.

Danckaert Cipriaentsz., die Ao. 1500 ook nog voorkomt.

Ao. 1500. Mr. *Jan van Zyl*, Doctor in de geestelyke Rechten, Deken, die Ao. 1503 nog leefde.

Heer *Gysbrecht Vos.*

Heer *Anthonis Maertensz.*

Mr. *Pieter Woutersz.*, leefde nog Ao. 1503.

Mr. *Jan Henricxz.*, leefde nog Ao. 1503.

Mr. *Cornelis Aelbrechts.*

Heer *Pauwels Warmboutsz.*

Mr. *Jan Martiny.*

Mr. *Pieter Willemsz. van Kerckwerve*, welke te gelyk Onder-pastoor was, en £ 5: vls. aan het kapittel schonk, om daarmede jaarlyks te onderhouden die feeste en de hoochtyt van onser Lieue Vrouwe

ad

ad minis, op den 5e dach van Ougst; waarvan de Giftbrief te zien is in de bylage E.

Ao. 1501. *Jacob Pauwelsen*, die vice Deken was.

Ao. 1504. *Pieter Zommerzee.*

Ao. 1505. *Cornelis Jacobs. van der Vere*, was Licenciaat in beide Rechten en Deken, te gelyk Secretaris dezer Stad.

Mr. *Cornelis van der Goude.*

Ao. 1509. *Gysbrecht Willemss. Vos*, vice Deken, leefde Ao. 1517 nog.

Pieter Jaussone van Brouwershaven, leefde Ao. 1517 nog.

Pieter Coste Zoon, alias *swarte Heer Pieter.*

Ao. 1514. Heer *Oort Bartelomeus.*

Ao. 1515. Heer *Michiel Jansz. van der Nisse*, is omtrent Ao. 1520 overleden, en heeft voor een Legaat aan de kerk van der Nisse agtergelaten £ 7 : 10 vls.

Ao. 1516. *Johan van Borsfele.*

Ao. 1519. Mr. *Claes Michielsz.*

Ao. 1520. Heer Mr. *Gillis van der Straten.*

Hubrecht Jansz.

Heer *Gillis Meyers.*

Ao. 1527. Mr. *Cornelis Schellach*, vice Deken; die Ao. 1533 nog leefde.

Ao. 1532. Heer *Pauwels Anthonisz.*

Ao. 1543. *Cornelis Willemsz. de Muenick*, vice Deken, sterft dat jaar 17 Augustus, legt begraven voor 't hoge Altaar.

Jan Friaerts, was Kapellaan van Heer Adolf van Bourgondien, en is om deze tyd gestorven.

Ao. 1554. *Jan Bouwens*, vinde hem nog Ao. 1570.

Joos van Hoorenbeke, Deken, sterft dit jaar, heeft aan de Heiliegeestmeesters gelegateert £ 15: vls. waar voor zy ten eeuwigen dage mogten uitdeelen 's Vrydags naar halfvasten recht voor den ommegank van 't hooge Choor van der kerke alhier, 24 provenen waardig, elke provene aan brood 4 gr. aan biergeld 6 gr.

Ao. 1555. *Cornelis van Rommerswaal*, Professor in de godgeleerdheid, Deken, leefde nog Ao. 1575.

Ao. 1557. *Maximiliaan Anthonisz.*, sterft den 24 September van dit jaar, legt begraven in St. Joris kapel voor 't Heilig Sacrement.

Jan van Stryen, Licentiaat in de godgeleerdheid, is ook Pastoor te

Kou-

Koudekerke geweest, daarna Vicaris van den Middelburgsche Bisschop, eindelyk de tweede Bisschop van die Stad Ao. 1581, doch heeft nimmer die waardigheid kunnen uitoefenen, is Ao. 1594 te Leuven gestorven; was te voren hier Deken en Pastoor.

Heer Mr. *Jan Pietersz. Vyts*, overleed den 25 Maart dezes jaars, was Zangmeester, legt begraven in St. Crispins kapelle.

Ao. 1559. Heer Mr. *Jan van Vliet*, leefde nog Ao. 1571.

Heer Mr. *Pieter Jansz. Byts.*

Heer Mr. *Cornelis Houck*, was geboortig van Cloetinge, Deken en Pastoor, sterft 8 September 1563, legt begraven voor 't Choor.

Heer Mr. *Jan Bouwens*, Cameraar.

Heer Mr. *Jan Bollairt.*

Heer Mr. *Gillis Tasfoul*, was Kapellaan van St. Pauwels kapelle, leefde nog Ao. 1571.

Heer Mr. *Andries de Meester.*

Ao. 1561. *Cornelis Cloetinge.*

Ao. 1564. Heer *Pieter Vits*, sterft dit jaar, legt begraven in de gank bezyden den buck van de kerk, zuidwaarts aan.

Ao. 1567. Heer *Jan van Brouchoven*, Deken en Pastoor, sterft 19 Maart 1568, legt begraven voor 't hooge Choor.

Ao. 1570. *Pieter Bastaert*, Deken en Pastoor.

Ao. 1571. Heer *Louis de la Rue*, was Onderpastoor.

Heer *Symon Zablo*.

De twee laatstgemelde vinde dat by de omkeering zich met de vlucht hebben geborgen, en zyn derzelver aangehaalde goederen verbeurd verklaard, gelyk waarschynlyk van meer andere is geschied, daar geen aanteekening van is overgebleven.

Hoedanig de goederen en inkomsten van dit Kapittel zyn geweest, daarvan is blyk genoeg om te mogen besluiten dat dezelve aanzienlyk waren. Vooreerst zagen wy in de beschryving van het kasteel en kapittel van Zandenburg bl. 201 en vervolgens, hoe dit kapittel gelyklyk met dat van Zandenburg is begiftigd geweest met veele Tienden in Zuidbeveland. Dan vinde dat bovendien dit kapittel nog heeft gehad uit de inkomsten dezer Stad, den Vrouwenpolder en Domburg jaarlyksche Renten ten beloope van £ 18 : vls. losbaar tegens den penning XV. Item eene rente van £ 15 : 16 vls. losbaar tegens den penning XVI; voorts 16 gemeten 115 roeden lands in Zandyk; nog een rente van £ 65 : 10 : 7 vls. 's jaars ten laste van

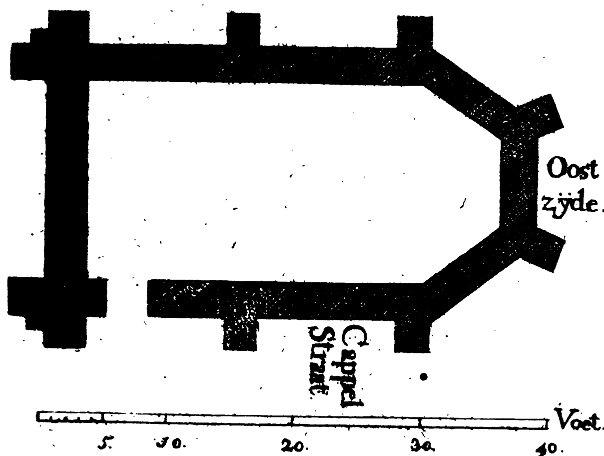
de

de Gravinne van *Arenberge*, waar voor 1200 gemeten lands in Ouwerkerk in Duiveland verbonden waren, losbaar tegen den penning XXV. Item een jaar-rente op de Heerlykheden van Oosterland en 'sHeer Jansland groot ℔ 28: 10: 5 vls. Ook bezat dit kapittel verscheide Tienden in 't Zuid-ambacht van Cloetinge, zoo ook verscheide Landen aldaar, welke na der vorming van 't Gemeenebest door de Staten des Lands aangeslagen, ten jare 1616 in pacht uitbrachten ℔ 211: 11: 7 vls. gelyk dit kapittel nog bezat een rente van ℔ 1: vls. 's jaars op een huis binnen deze Stad genaamd St. Pieter, staande op de haven; Item een rente van ℔ 1: 16: 10 vls. 's jaars, gesproten van de uitkoop van zeker land in Zandyk in Pieter Jansf block. Uit alle hetwelke genoeg is af te nemen, dat de milddadigheden der Heeren, Vrouwen en Gemeente dezer Stede genoeg gezorgd hadden tot onderhoud van twaalf Kanunniken, vyf Kapellanen, een Zangmeester en zes Coralen, als waaruit dit kapittel, behalven de mindere bedienden bestaan heeft, die alle ter benoeming van den Heer, naderhand Markgrave, gestaan hebbende, het gemis van zoo veele geschonkene goederen eenigzints boetende.

Deze kerk van die luisterlyke praal en stoet van geestelyke Vaders door de hervorming ontzet zynde, verloor te gelyk haar meeste in-

komsten, en moest noodwendig in haar onderhoud een last der Stede worden: zy bezat van binnen nog aanzien en overblyfsels van vorige schoonheid, tot dat op den 25 Mei 1686, zynde een Zaturdag haar het onheil trof, dat door onvoorzichtigheid en misschien moedwil van Lootgieters, dezelve geheel afbrande, zoo mede de kleine Tooren, zoo dat 'er niets dan de zware Zyd-muuren met den groten Tooren bleven staan, welke zelve nog zeer beschadigt en geborsten waren, zoowel als de meeste grafzarken; de pilaren waren sommige ontzet en gescheurt. Deze brand begon in den namiddag om half vyf uuren, en des avonds om tien uuren, waren de drie aaneenstaande kerke, te weten de Groote, Kleine en Schotsche alle in puin en assche verteerd. De verslagenheid was onbeschryflyk; met treuren en weeklagen, was deze ramp niet te herstellen, eerst moest voor het plegen en onderhouden van den openbaren godsdienst gezorgd worden, zoo dat den eerstvolgende Zondag des namiddags uit een der vengsteren van de Stadhuis-zaal gepredikt werdt, terwyl door Do. *Abraham Duvelaar*, de toehoorderen op de Markt en trappen van 't Stadhuis zich bevonden; voorts is tot verdere Godsdienst-oefeningen voor de Nederduitsche Gemeente, de Waag, de Gilde of Rhetoriekamer voor de Walsche, en een Pakhuis voor

de

Oost
zyde.
Cappel
Straat.
Voet.
5. 10. 20. 30. 40.

PLATTE GROND
van de ontdekte Cappel in
September 4. 1720. Over de
Cappelstraat op de Haven
ofte Kaay binnen der Veere,
ter occasie van de herstelling
van de breuk des vorigen Jaars
gevallen agter de steene brug om.
Volgens Reigersb. is deze Cap
pel voor 1332 gebouwt geweest

de Schotsche Gemeente in gereedheid gebragt; men floeg weder hand aan 't werk tot herbouw van 't vernielde Kerkgevaarte, daar verscheide Steden en Collegien in het Gemeene-best liefdegaven toe aanbragten, onder anderen schonk de Stad Vlissingen daartoe 100 Ryxdaalders, zoodat op den 4 Juli 1688, het herbouwen in zooverre was gevordert, dat daar weder het eerst door Do. Duvelaar den Godsdienst is verricht.

Volgens eene matige optelling van de kosten hiertoe besteed, beliepen dezelve wel veertig-duizend guldens: de uiterlyke gestalte dezer Kerk voor den brand, is in Smallegangs Chronyk bl. 583 te zien, ook is dezelve, zoo als de Tooren zig thans nog voordoet, mede in plaat verbeeld in den tegenwoordige Staat van Zeeland II Deel, bl. 182.

Nu tot de verdere godsdienstige gestichten, welke in en buiten deze Stad voor de hervorming te vinden waren, overgaande, komt ons in de eerste plaats voor de *Kapel*, welke op de haven ten einde de *kapelstraat*, geplaatst was; wy hebben reeds in het eerste Stuk der beschryving van deze Stad bl. 3 en 4 daarvan moeten gewagen, en zullen dat niet herhalen, maar 'er alleen byvoegen, dat eene grondteekening van dezelve, hier nevens in plaat te zien is; derzelver lengte heeft binnenwerks niet boven

de 32, en de breedte maar 16 voeten kunnen halen. Men wil, dat zy al voor het jaar 1332 aanwezen heeft gehadt, en dus zal zy gevolglyk niet veel boven de twee Eeuwen bestaan hebben: van hare bouw-ordre en innerlyken toestand is geen kennis overgebleven, zoodat waren hare grondslagen in 't jaar 1720 niet ontdekt en afgeteekend, men zelfs nu hare grote of bewerp niet zoude kunnen bepalen.

Het *Klooster van Sinte Klara*, even buiten de Zandyksche Poort, ter rechterhand naar Middelburg gaande, aan den steenen ry-weg gelegen, nu in Speelhoven en byzondere Erven veranderd, heeft alles begrepen wat tusschen Stads-cingel en den zoogenaamde Smits-weg besloten ligt. Men wil, dat dit Klooster door Heer Hendrik de IV van Borssele, in 't jaar 1461 is gesticht geworden, op den grond en erve die hier voortyds de *Tempel-heeren* of *Templieren* bezaten. Het was een Vrouwenklooster, die de derde regel van *Sinte Franciscus* optevolgen bevolen was, de verplichting van in armoede en van liefdegaven te leven; ook het gestrenge, daar dit mede gepaard ging, zal eenige verdroten hebben, want in 't jaar 1478, raakten de Zusteren in onderlinge twist, en de toenmalige Paus besliste het zoo, dat die Zusters, welke naar den regel der Klarissen stonden, zich door geloften aan dien regel verbin-

binden *zouden*, maar dat de andere die naar den derden regel van St. Franciscus wilden leven, ongemoeid zouden blyven, doch dat men gene anderen meer zoude aannemen, dan Klarissen (*g*). Dit maakte eene volkomen scheuring, dan eer zulks gebeurde vinden wy een blyk, tot wat prys hier Leden aangenomen werden, dat naar de waarde van 't geld in dien tyd zeker niet gering was, de bylage F. diend tot bericht daarvan.

Deze geestlyke Dochters waren hier in grote achtinge, en genoten veel eerbiedenis der gemeente, waartoe derzelver ingetogen en stichtelyke levenswyze veel zal toegebragt hebben, dan het Euangelie-licht doorbrekende, en een groot deel der Christen waereld zulke instellingen met gantsch andere oogen dan voorheen beschouwende, deelden deze Zusteren in de algemeene versmading, daar alle geestlyke genootschappen in vervielen; het was reeds den 15 October 1552, dat eene *Cornelis Woutersz.* geboortig van 's Gravenmoer, hem vervorderde by nagte voor dit Klooster te komen, de glasen in stukken slaande, eisschende geld en zulk geweld makende, dat deze Zusteren de klok klepten, dadelyk hulpe kregen, en die moedwillige in hechtenis geraakte, waarna hy door de Wet veroordeeld werdt, *geleyt te worden*

(*g*) Oudh. en Gest. v. Zeel. I. D. bl. 210.

den by den Scherprechter op een Scavot voor 't Stadhuys, daar hy knielen sal op beide zyn knien, ende daar hem den Scerprechter verbinden zal beede zyn oogen, ende daer naer weder ontbinden ende hem thoonen het bloote swaart van Justitie, d'welck hy cussen sal, ende wort voorts gebannen uuten eylande van Walcheren een tyt van zeuen Jaren, te rumen de Stad binnen Zonneschyn, ende het eylant binnen den derden getyde, ende voor de zeuen Jaren niet weder te komen op zyn hals.

Daar de Klara Zusteren volgens hare geloften van armoede, geen vaste goederen of renten hadden tot bestaan, zullen de dagelyksche liefdegaven der gemeente niet toereikende zyn geweest voor derzelver benoodigheden, waarom zy nu en dan uit het Domein van 't Markgraafschap ₰ 6 : en van Stads wegen ₰ 5 : vls. schynen genoten te hebben, als uit twee quitantien onder de bylage G. optemaken is. Dan zulke giften werden mogelyk naar willekeur vermeerderd, verminderd of mogelyk wel ingehouden, naarmate des Heer of Stads geldmiddelen ruimer of enger beperkt waren, weshalven daar gene zekere rekening op te maken was; zy hadden door mildheid der Veersche Heeren uit den bier-accyns eene jaarlyksche toelage van 150 guldens tot wederzeggens.

Het onderhoud van timmer- en metselwerk

tan dit Klooster moest ook uit aalmoessen gevonden worden, en de Stad daaraan het meeste toebrengen, als uit het Request en besluit daarop onder de bylage H. te zien is.

De Wethouderen dezer Stede waren dikwils gewoon met deze Zusteren binnen het Klooster op Stadskosten middagmaaltyden te nemen, vooral wanneer zy vreemde Geestelyken goedvonden te vergasten. In Stads rekening van 't jaar 1569 vind men deswege de volgende posten

Suster Lynken buyten zuster van den Clarissen betaelt de somme van twee en twintich schell. twee gr. vls. over zekere spyse by haer op den xve *July anno deser Rekening gecocht als die van de Wet by den Commissaris van den Minderbroeders in 't Clooster voorn. te gast waeren enz.*

Suster Lynken van der Elst betaelt de somme van zeuen en twintich schell. gr. vls. ouer diversche spyse by haer gecocht op sinte Franciscus dach voor di e van der Wet enz.

En in rekening des jaars te voren, namentlyk 't jaar 1568, was ook in uitgaaf geleden.

Suster Lynken van der Elst, buyten zuster van den Clarissen betaelt de somme van twee ponden zesthien schell. zes gr. vls. over zeker spyse van dat die van de Wet op den lesten Juny en den tweeden Augusty anno deser Rekening metten Minister ende ander Minnebroeders

in

in 't voorn. Clooster goede chiere gemaect hebben enz.

Suster Lynken buyten zuster van de Clarissen de somme van derthien scell. gr. ouer zekere spyse by haer gecocht tot behouv van der Wet op sinte Franciscus dag anno deser Rekeninghe enz.

Suster Lynken buyten zuster van de Clarissen deser Stede betaelt zeuenthien schell. vier gr. vls. ouer zekere spyse by haer gecocht van der Wet, als men metten Minnebroeders omme vleysch ginck enz.

Mr. Jan Wouters Medecyn betaelt de somme van twee ponden gr. vls. ouer diuersche materialen van medicyn by hem geleuert binnen den Jaere Lxvj, Lxvij *ende* Lxix *tot behouf van de Clarissen volgende zyn billet enz.*

Die van de Collegiale Kerk van onze Lieve Vrouwe dezer Stede, waren ook niet agterlyk deze arme Kloosterlingen, wanneer zy daarvan eenige dienst ontvingen, zulks door giften te erkennen, waarvan my een blyk voorgekomen is in de rekening dier Kerk van prima September 1570, tot ultimo Augustus 1571. *Betaelt den Religieusen van sinte Clara buyten der Vere, de somme van twee ponden derthien schell. vier gr. vls. over een gratuiteyt hemluden toegelegt by die van der Wet, ter cause dat broeder Cornelis in de vastene anno* Lxxj *ad nati-*

vis

vitate in de kercke gepredict heeft, ende de ander xiij schell. iiij gr. zyn den seluen broeder Cornelis by die van der Wet vergonnen en geschoncken tot een gratuiteyt omme in zynen nootsakelicheyt te besigen, vut cause dat hy de passie gepredict heeft enz.

Dit Klooster bleef in vollen stand, tot dat de woeste en oproerige hoop der beeldenbrekers hier ook zoowel als elders haren moed koelde; gelyk in het tweede stuk der geschiedenis dezer Stad bl. 120. aangeteekend is; van dien tyd af werdt deszelfs stand wankelbaar, en deszelfs geheele val gebeurde in de merkwaardige omkeering van Land- en Kerk-bestuur Ao 1572, wanneer dit Klooster in de algemeene verwoesting van het platte Land deelde, en afgebrand werdt; dan hoe zulks gebeurd is en door wien vind men geen aanteekening van: de meeste dezer Klooster-zusteren vertrokken naar Braband, en schynen eenige zig naar Delft begeven te hebben, waar den Generaal der Minderbroeders van de Nederlanden, bevel gezonden had, haar te ontvangen: Ook steld men vast, dat eenige haar Kloostergeloften vaarwel gezegt, mogelyk de leer der Hervormden aangenomen, en het huwlyk verkoren hebben; want vinde, dat nog in 't jaar 1593, aan *Lievynken Willems eertyds Conventuele binnen 't Clarissen Klooster gestaan hebbende neffens ter*

Vere, uit de aangeslage geestelyke goederen ₰ 8 : 6 ; 8, vls. voor een jaarlyksche toeleg bepaald is.

Dit gewezen Klooster dan in het Oorlogsgeweld zyn einde gevonden hebbende, bleef in zyne muuren en ruïnen, tot dat het van wege het Gemeene-land by gedeeltens werdt verkogt, gelyk zulks blykt uit de rekening van *Janis Smit*, van 't jaar 1576, die tot de verkoping der geestelyke Landen in de Oostwatering van Walcheren gemachtigd was. *Ontfangen van Jacob Campe Raadt van Zeelandt, de somme van ₰ 12; vls. over den coop van een partye van 't verbrande Clarissen Clooster gestaen hebbende beneffens der Vere; Te weten 't kerckhoff metten cruyzhoff van de binnen Susters, eertyts besloten zynde mettet pant van 't voorsz. Clooster, met noch drie andere erfkens gedient hebbende tottet Cruythoff ende plaetse van den buyten Susters van 't selve Clooster enz.*

Weinige namen van geestelyke Dochteren tot dit Klooster behoord hebbende zyn tot ons overgebleven; vinde alleen,

Mariken van Ukel, die in 't jaar 1569 Moeder of opperste van dit gesticht was.

Leynken Willems dochter, *Lysken Aerts dochter* en *Lynken van der Elst*, die alle omtrent denzelfden tyd, en dus ook by de vernietiging

van

van hare ordre beleeft gebben. Broeder *Cornelis van Zonnevelt*, was haarlieder geestlyke Vader; ook word nog gewag gemaakt van Broeder *Jan Stappaert*, *Priester en Religieus der order van Sinte Franciscus*; dan of die tot dit of het Klooster van St. Franciscus behoord hebbe, is onbeslist.

Over het voorgemelde Klooster der Klarissen, stond het *Gastbuis*, het welk een Godshuis was, 't welke op zich zelf bestond, en een eige bestuuring had, afgezonderd van die der gemeene Armen, of, gelyk men toen sprak, den *Heiligen Geest*. Van de groote, inrichting en wanneer gesticht, is niets tot onze kennis overgebleven, men weet alleenlyk dat het den eigendom bezat van jaarlyksche Renten ten laste dezer Stad, die zes en negentig guldens beliepen; voorts nog in Zandyk 21 gemeten 150 roeden Lands: waarschynlyk hebben daar nog meerdere vaste goederen aan behoord, waarvan geen aanteekeningen meer voorhanden zyn. Het Oorlogszwaard verschoonde ook dit gebouw niet, de menschenliefde moest wyken voor verbitterde Spanjaarden, die telkens uit Middelburg deeze Stad bestookten en dit Gasthuis met het tegensoverstaande Klarisse Klooster een prooi der vlammen zullen hebben doen worden. Daar was aan geen herbouwen te denken; de ledige en woeste Erve waar het ge-

ſtaan had, werd by beſluit van Wet en Raad van 18 Augustus 1578, aan Arm-meesters vergund te verkopen, mitsgadeas den Boomgaard daar nevens gelegen; in plaats van dien werdt in 't jaar 1594, het tegenwoordige *Gast- Wees- Arm- Oude-Mannen en Vrouwenhuis* gebouwd, waartoe reeds in 't jaar 1592, eenige huizen waren ingekogt.

De geestelyke geſtichten, zoo als die voorheen hier te vinden waren, afgehandeld hebbende, moeten ook de waereldlyke beſchouwd worden, waarvan het *Stadhuis* de eerſte plaats verdiend. Eene breedvoerige beſchryving daar van zoude maar eene herhaling wezen van 't gene Smallegange in zyn Chronyk bl. 587. en de Schryver van den tegenwoordige Staat van Zeeland II. D. bl. 169 en 170, daarvan hebben geboekt, ook van 't geen men deswege reeds in het eerſte Stuk der geſchiedenis van deze Stad bl. 28 en 29 aangeteekend heeft. Het afbeeldzel van dit gebouw is by eerstgemelde Schryvers te vinden, gelyk mede en wel zeer naauwkeurig, in de beſchryving der Inhuldiging van Z. D. H. den Heere Prince van Orange en Nasſau, als Markgraaf dezer Stede ten jare 1751 door wylen den Eerw. en geleerden *A. Andriesſen*, in welken ſtand het zich nog bevind, gevolglyk daar niets by te voegen is, waarom de lezer daarmede niet verder zal opgehouden worden.

Het

Het *Arsenaal* of *'s Lands Wapenhuis* is in deszelfs eersten aanleg wel bekend, en by om in het tweede stuk der geschiedenis dezer Stad bl. 112-114 genoeg ontleend, Smallegange in zyn Chron. bl. 587, heeft dat reeds beschreven, ook in plaat verbeeld; en de Schryver van den Tegenw. Staat van Zeeland II. D. bl. 170 en 171, doet daar ook melding genoeg van, om ons van verder gewag desaangaande te ontlasten; alleen is daarby te voegen, dat onlangs ten jare 1785, door Heeren Gecommitteerde Raden van Zeeland, met bewilliging der Stads Regeering een goed deel van 't Orange Bolwerk is doen innemen, en daar een steenen gebouw agter om het Archenaal is getrokken, ter berging niet alleen van Affuiten, maar van alles wat tot den Oorlog te Lande dienstig is, met eene genoegzame ruimte tusschen dit nieuw gesticht en het oude Archenaal ter plaatsing van Kanón, Mortieren, Houwitzers enz. Men zal geen ondienst doen, met hier eene lyst te laten volgen van de Commisen Stapeliers die te gelyk Equipagemeesters zyn geweest, welke van den aanbeginne dat het Gemeenebest in wezen was, die Ambten hebben bekleed, en met de verantwoording van alles wat tot den Lands-dienst en toerustinge ter Zee noodig was, zyn belast geweest.

Pieter Reygersberg, van Anno 1591 tot 1602.

Adriaen Bouwense Muynck, van Anno 1603 tot 1613.

Govert Davidtsen, volgens commissie van 22 Januari 1614, tot den laatsten October 1634.

Gerrit van Attem, by commissie van 25 October 1634. tot den laatsten September 1637.

Daniel Thyssen, by commissie van 22 September 1537 tot 1647.

Claes Cornelissen Brouckert, by commissie van 8 November 1647.

Isaac Maartense, Oud-burgemeester dezer Stad, by commissie van 16 Mei 1657.

Pieter de Neeff, by commissie van 6 Juni 1666, heeft van zyn bediening afstand gedaan.

Wilhelmus Thileneus, Kiesheer der Stad Middelburg, by commissie van 12 December 1670.

Cornelis Dankaerts, by commissie van 6 Juni 1684.

Cornelis de Jonge, by commissie van 28 Juni 1691.

Abraham Huyge, by commissie van 10 December 1693.

Mr. *Hendrik Haak Kerkman*, by commissie van 9 September 1719.

Mr. *Johan Louis Verelst*, by commissie van 21 December 1722.

Nota. Na het overlyden van de Heer J. L. Verelst Anno 1752, is dit Ambt by voorraad waargemenen door

Ja-

Jacob Marinissen, tot deszelfs dood Anno 1754, om dat dezelve zulks niet in forma wilde aanvaarden, wegens het geringe tractement, welk als Commis Stapelier genoten werdt, en daarentegen de zware recognitie-gelden, welke daarvoor zoo aan den Lande als deze Stad moesten betaald worden.

Paulus Meyn, by commissie van 1 Juni 1754.

Jan Byleveld, by commissie van 7 Juni 1770.

Deze Stads Regeering heeft al van ouds, gelyk elders, bestaan uit Burgemeesters, Schepenen en *eenen Secretaris*, alle ter benoeming van den Heer; zonder dat te bepalen is, wanneer eerst aangevangen, of hoe groot het getal der Schepenen geweest zyn, hoewel het schynt dat derzelver getal al vroeg op negen is bepaald geweest; dit weet men zeker, dat zy voor den xv Eeuw een bestaan hadden. Men heeft zoo uit de Stads Rekeningen, die niet ouder dan van 1402, voorhanden zyn, en uit oude transport- en verband-brieven, derzelver namen opgezogt, welke, hoe gebrekkig ook in den aanbeginne, hier worden opgegeven.

Anno 1402, 1403, 1404 en 1405, waren Burgemeesters.

Jacob Heynricxz. en *Jan Jacopsſz.*

Ao. 1410 Burgemeesters.

Jan Jacopsſz en *Pieter Willemsſz.*

Ao. 1417. Burgemeesters.

Jan Gillisſz. en *Symoen Symoensſz.*

Ao. 1419. Burgemeesters.

Deliaen Gillisſz. en *Jan Jacopsſz.*

Ao. 1422 en 1423. Burgemeesters.

Adriaen Gillisſz. en *Jan Jacopsſz.*

Ao. 1424. Burgemeesters.

Jan Jacopsſz. en *Pieter Jansſz.*

Schepenen.

Heynric Gillisſz., *Pieter Willemsſz.*, *Jan Hughenz.*, *Adriaen Gillisſz.*, *Willem Pietersſz.*, *Jan Jansſz.* en *Wolfaerd Symonsſz.*

Ao. 1434. Burgemeesters.

Jan Jacopsſz. en *Laureys Jansſz.*

Schepenen.

Symoen Symoensſz., *Willem Hoghelant*, *Damaes Willemsſz.*, *Jan Polreman*, *Wolfaert Symoensſz.*, *Andries Heynricxz.* en *Jacop Willemsſz.*

Ao. 1435. Burgemeesters.

Symoen Boelensſz. en *Wolfaert Symoensſz.*

Ao. 1436. Burgemeesters.

Adriaen Gillisſz. en *Hugge Hughesſz.*

Ao. 1437. Burgemeesters.

Domes Willemsſz. en *Hughe Hughesſz.*

Schepenen.

Jan Gillisſz., *Laureys Jansſz.*, *Wolfaert Symoensſz.*, *Willem Hughesſz.*, *Pieter Willemsſz.* en *Jacop Willemsſz.*

Ao. 1438. Burgemeesters.

Willem Lootman en *Jacop Willem Colin.*

Schepenen.

Jan Gillisſz., *Domes Willemsſz.*, *Hughe Hughesſz.*, *Willem Hughesſz.*, *Pieter Willemsſz.*, *Jacop Willemſz.*, *Willem Pietersſz.*, *Gillisſz. Pietersſz.* en *Symoen Wolfaertsſz.*

Ao. 1439.

Ao. 1439. Burgemeesters.

Jacop Colinsſz. en *Willem Lootman.*

Ao. 1440. Burgemeesters.

Heinric van Zwieten en *Hughe Hughesſz.*

Schepenen.

Domis Willemsſz., *Willem Hughesſz.*, *Pieter Willemsſz.*, *Jacop Willemsſz.*, *Hughe Pietersſz.*, *Wolfaert Claesſz.*, *Jan Hughesſz.* en *Heynric Heynricxz.*

Ao. 1442. Burgemeesters.

Jacop Willemsſz. en *Willem Lootman.*

Ao. 1443. Burgemeesters.

Hughe Hughesſz. en *Jacop Willemsſz.*

Ao. 1444. Burgemeesters,

Hughe Hughesſz. en *Jacob Willem Colins.*

Ao. 1445. Schepenen.

Hughe Hughesſz., *Domis Willemsſz.*, *Pieter Willemsſz.*, *Jacop Willemsſz.*, *Jan Hughensſz.*, *Pieter Jansſz.*, *Willem Hughensſz.*, *Adriaen Andriesſz.* en *Heynric Jansſz.*

Ao. 1446. Burgemeesters.

Wolfaert Florisſz. en *Jan Hughesſz.*

Schepenen.

Huge Hugesſz., *Jacop Willem Colinsſz.*, *Pieter Quintlantine*, *Adriaen Wyte* en *Louis Jacopsſz.*

Ao. 1447. Schepenen.

Huge Hugesſz., *Thomas Willemsſz.*, *Jan Hugesſz.*, *Pieter Jansſz.*, *Adriaen Andriesſz.*, *Cornelis Boudinsſz.* en *Louis Jacopsſz.*

Ao. 1448. Burgemeesters.

Wolfaert Floris en *Jacop Willem Colinsſz.*

Schepenen.

Thomaes Willemsſz., *Jan Hugesſz.*, *Pieter Jansſz.* en *Adriaen Andriesſz.*

Ao. 1451. Burgemeesters.

Jacop Willem Colinsſz. en *Jan Hugesſz.*

Schepenen.

Huge Hugesſz., *Cornelis Boudinsſz.* en *Pieter Heinricxz.*

Ao. 1454. Burgemeesters.

Jacob Willem Colinsſz. en *Pieter Jansſz. de bastert van Schellacht.*

Schepenen.

Huge Hugesſz., *Pieter Willemsſz.*, *Cornelis Boudinsſz.* en *Pieter Jansſz.*

Ao. 1458. Burgemeesters.

Wolfert Florisſz. en *Jan Hugesz.*

Schepenen.

Pieter Heinricxz., *Cornelis Boudinsſz.*, *Martinus Simoens Boelesſz.* en *Pieter Heyne.*

Ao. 1460. Burgemeesters.

Jan Hugesſz. en *Jan Joosz.*

Schepenen.

Pieter Henricxz., *Cornelis Boudins*, *Henrick Willemsſz.*, *Marten Symoensſz.*, *Pieter Henricxz*, *Pieter Jan van Schellacht* en *Willem Jacobsſz.*

Ao. 1461. Burgemeesters.

Jan Hugesſz. en *Jan Joosz.*, ook vinde dit jaar Burgemeesters genoemd *Pieter Jansſz. de bastert van Schellacht* en *Pieter de Velder.*

Schepenen, even als het vorige jaar.

Ao. 1462. Burgemeesters.

Jan Hugesſz. en *Jan Joosz.*

Schepenen, wederom dezelve als de twee vorige jaren.

Ao. 1464. Burgemeesters.

Jan Huge Goddesz. en *Jan Joosz.*

Schepenen.

Pieter Henrycksz Bisſcop, *Jacop Jansz.*, *Pieter Danielsz.*

nielsz., *Marten Symoens*, *Pieter Henrick Wolfaertsz.*, *Gillis Wolfaertsz.* en *Jan Huge Hugesz.*

Ao. 1466. Burgemeesters.

Jan Huge Coddesz. en *Pieter Henrickz. Bisscop.*

Schepenen.

Willem Hallinx, *Jacop Jansz.*, *Pieter Danielsz.*, *Marten Symoensz.*, *Pieter Henrik Wolfaertsz.* en *Jan Huge Hughesz.*

Ao. 1467. Burgemeesters.

Jan Huge Coddes en *Willem Adriaenssen van Schellach.*

Schepenen.

Adriaen Loys, *Willem Hallincx*, *Jacob Janssen*, *Pieter Heyndricxz. Bisscop*, *Pieter Danielsen*, *Marten Symonssen*, *Pieter Henderick Wolfaerts*, *Jan huge Huges* en *Gillis Wolfaertsz.*

Ao. 1468. Burgemeesters.

Dierick Jansz van der Heyden en *Willem Adraensz. van Schellacht.*

Schepenen.

Adriaen Loys, *Pieter Henricxz. Bisscop*, *Cornelis Boudinsz.*, *Willem Hallincx*, *Jacob Jansz.*, *Pieter Daniels*, *Marten Symoens*, *Pieter herick Wolfaertsz* en *Jan huge Huges.*

Ao. 1470. Waren dezelve Burgemeesters en Schepenen als Ao. 1468., zoo mede ten jare 1471.

Ao. 1472. Burgemeesters.

Dierick Jansz. van der Heyde en *Cornelis Boudinsz.*

Schepenen.

Pieter henrixsz. Bisscop, *Willem Hallinx*, *Jacob Jansz.*, *Pieter Danielsz.*, *Marten Symoens*, *Pieter henrick Wolfaerts* en *Jan Hugesz.*

Ao. 1473. Burgemeesters.

Dierick Jansz. van der Heyden en *Pieter henricxz. Bisscop.*

Schepenen.

Cornelis Boudens, *Jacob Jansz.*, *Willem Hallinx*, *Pieter Daniels*, *Marten Symoens*, *Pieter Henricksz.* en *Jan Hugesz.*

Ao. 1574. Dezelve Burgemeesters als ten voorgaande jare.

Schepenen.

Cornelis Boudens, *Jacob Jansz.*, *Willem Hallinx*, *Pieter Daniels*, *Pieter henrick Wolfaertsz.*, *Jan Hugesz.* en *Boudin van Nispen.*

Ao. 1475. Burgemeesters.

Pieter Hendricxz. Bisscop en *Cornelis Boudensz.*

Schepenen.

Jacob Jansz., *Willem Hallinx*, *Pieter Danielsz.*, *Pieter henric Wolfaertsz.*, *Jan Hugesz.*, *Symon Pietersz.* en *Symon Dommusz.*

Ao. 1476. Burgemeesters.

Cornelis Boudins (*h*) en *Jan Hugesz.*

Schepenen.

Pieter Bisschop, *Jacop Jansen*, *Willem Hallinx*, *Pieter Danielz.*, *Pieter hendric Wolfaertz.*, *Symon Pietersen* en *Symon Dommissen.*

Ao. 1478. Dezelve Burgemeesters als Ao. 1476.

Schepenen.

Willem Hallinx, *Pieter Danielsz.*, *Henrick Bette*, *Pieter Hugesz.*, *Symon Pietersz.*, *Symon Dommusz.* en Mr. *Jacob Jansz.*

Ao. 1479. Burgemeesters.

Cornelis Boudins en *Jacob Jansz.*

Sche-

(*h*) Cornelis Boudins, welke al van 't jaar 1447 onder de Schepenen word gevonden, was een der Leenmannen en Mansmannen van Zeeland, moest Hertog Karel van Bourgondien ten Oorlog dienen met een vechtende te voet. Boxh. op Reigersb. II. D. bl. 265.

Schepenen.

Willem Hallinck, *Pieter Danielsz.*, *Pieter Hugesz.*, *Symon Pietersz.*, *Symon Dommusz.*, Mr. *Jacob Jansz.* en *Andries Noeytz*,

Ten jare 1480, op welke men geen Wet aangeteekend vind, is op den 7 December by den Heer van Vere, een Ordonnantie gemaakt omtrent den Schout en Wethouderen, geplaatst in het eerste stuk der geschiedenissen dezer Stad, bl. 105.

Ao. 1481. Burgemeesters.

Pieter Henrixsz. en *Marten Symoensz.*

Schepenen.

Lauris Jansz., *Adriaen Willemsz.*, *Jan Hugesz.*, *Adriaen Pietersz.*, *Wouter Pietersz.*, *Willem Adriaen Bisscop* en *Jacop Cornelis van Schellach*.

Ao. 1482. Burgemeesters,

Pieter Henricxz. en *Lauris Jansz.*

Schepenen.

Marten Symoensz., *Jan Hugesz.*, *Adriaen Pietersz.*, *Wouter Pieters* en *Jacob Cornelisz.*

Ao. 1483. Burgemeesters.

Adriaen Pietersz. en *Pieter Willemsz. van Schellacht*.

Schepenen,

Mr. *Cornelis Willemsz.*, Doctor in Medecine, Mr. *Cornelis Jacobz.*, Licentiaat in Rechten, Mr. *Jacob Jansz.*, *Pieter henrich Wolfaertsz.*, *Jacob Cornelis van Schellacht*, *Jan Willemsz.* en *Clement Cristiaensz.*

Ao. 1484. Burgemeesters.

Mr. *Cornelis Willemsz.*, Doctor in Medecine, en Mr. *Cornelis Jacobs*, Licentiaat in Rechten.

Schepenen,

Mr. *Jacob Jansz.* in Aerten, *Pieter Henricxz.*, *Adriaen Pietersz.*, *Pieter Willemsz.*, *Jacob Cornelisz.*,

I *Jan*

Jan Willemsz en *Clemens Cristiaensz.*

Ao. 1485. Werdt de Wet vermaakt den 29 April, by myn heere *van Pamele* den Heere *van Beersfele* ende *Henrick Jansz. van Wisfekercke*, Rentmeester van Bewesterschelt, van wege den Eerst-Hertoge Maximiliaen; waarom en hoe zulks gebeurde, is te zien in het eerste stuk der geschiedenis dezer Stad, bl. 48.

Burgemeesters.

Pieter Henrick Wolfaerts en *Symoen Dommusz.*

Schepenen.

Pieter Danielsz., *Jacobs Pietersz.* barbier, *Rombout Hanneman*, *Jacob Philips*, *Pieter Claesz.*, *Jan Willemsz.* en *Clement Cristiaensz.*

Ao. 1486. Werdt den 24 January de Wet vermaakt by Heer *Paulus van Borsfele*, basterd, Ridder, Heer van Lauderdale, Baillin dezer Stede en Mr. *Geert van Grontsele* Raet; in naem en van wegens Heer Philips van Bourgondien.

Burgemeesters.

Adriaen Pietersz. en *Pieter Willemsz.*

Schepenen.

Wouter Pietersz., *Jacob Cornelisz. van Schellaeke*, *Jan Willemsz.*, *Clement Cristiaensz.*, *Symon Jansz. van Campen*, *Jan Henrixz.* en *Cornelis Jansz. Molenenare.*

Ao. 1487. Burgemeesters.

Mr. *Danckaert Jansz.* Doctoer in Medecinæ, en Mr. *Cornelis Jacobsz.* Licentiaat in beide Rechten.

Schepenen.

Rombout Hanneman, *Symon Dommusz*, *Marten Adriaensz. tennegieter*, *Jacob Cornelisz. dersoete*, *Jan Cornelis Lootman*, *Pieter Willemsz. Goutsmit* en *Willem Pietersz.*

Ao. 1488. Werd den 10 January de Wet vermaakt.

Bur-

Burgemeesters.

Adriaen Pier Hugesz. en *Achillis de Riddere.*

Schepenen.

Rombout Hanneman, *Jan Cornelis Lootman*, *Clement Cristiaensz.*, *Jan Hendixsz. Apotecaris*, *Pieter Scrynwerckere*, *Cornelis Jansz. Molenare* en *Cornelis Jansz. Cupere.*

Ao. 1489. Burgemeesters.

Cornelis Jacobsz. en *Jan Willemsz.*

Schepenen.

Symon Dommusz., *Jan Cornelisz. Lootman*, *Jan Henricxsz.*, *Clement Cristiaensz.*, *Willem Steuensz.*, *Jacob Philipsz.* en *Pascbier Simomonisz.*

Ao. 1491. Burgemeesters.

Mr. *Cornelis Jacobsz.* Licentiaat in Rechten, en *Cornelis Jansz. Cupere.*

Schepenen.

Jacob Cornelisz. van Schellacht, *Jan Cornelisz. Lootman*, *Cornelis Henricxsz.*, *Clement Cristiaensz.*, *Pascaris Sturinsz.*, *Maillaert de Hetruys*, *Bartelmeus Jacobsz* Mr. *Pieter Cornelisz. van der Nisse* en *Symon Bollesz.*

Ao. 1492. Burgemeesters.

Cornelis Jansz. en *Pascaris Sturinsz.*

Schepenen.

Symon Thomasz., *Jan Willemsz.*, *Jan Henricxsz.*, Mr. *Pieter Cornelis van der Nisser Maillattyn*, *Jacob Cornelis betzoete*, *Jan Wolfaertsz. Wacker*, *Adriaen Mannesz.* en *Jacob Cornelis van Schellacht.*

Schepenen.

Ao. 1493. Burgemeesters.

Pascaris Sturinsz. en *Cornelis Jansz. Cupere.*

Schepenen.

Symon Dommusz., *Jacob Cornelisz. betzoete*, *Jan Willemsz.*,

lemsz., *Jacob Cornelis van Schellacht*; *Maillottyn de Hetruye*, *Adriaen Moenesz.*, Mr. *Pieter Cornelis van der Nisse*, *Jan Henrixsz.* en *Jan Wolfaertsz. Wacker*.

Ao. 1494. Den 1 Januari, werdt de Wet vermaakt door den Heer Bailliu en Mr. *Cornelis Jacobsz.*, Licentiaat in Rechten, uit last van den Heere dezer Stede.

Burgemeesters.

Jan Cornelisz. Lootman en *Clement Cristiaensz.*

Schepenen.

Cornelis henrixsz. Calabre, *Jan Mist*, *Jan van Liere alias Verstraten*, *Symon Dommusz.*, *Jan Mathysz.*, *Jacob Woutersz.*, *Bartelmeus Jacobsz.*, Mr. *Symon Ballesz.* en *Jacob Wolfaertsz.*

Ao. 1495. Den 1 Januari, Burgemeesters.

Jacob Cornelis van Schellacht en *Cornelis Jansz. Cupere.*

Schepenen.

Symon Dommusz., *Jacob Cornelis betzoete*, *Cornelis henrickxsz. Calabre*, *Jan van Liere*, *Adriaen Moduesz.*, *Jan Mathysz.*, *Jacob Woutersz.*, *Jacob Wolfaartsz.*, en *Jan Wolfaertsz. Wacker.*

Ao. 1496. Den 4 Januari naar Utrecht, de Wet vermaakt door den Heer *Jan van Nywenhoue* Bailliu dezer Stede, en Mr. *Cornelis Jacobsz. van der Vere*, daartoe gelast van Heer Philips van Bourgondien.

Burgemeesters.

Jacob Cornelis van Schellacht en *Cornelis henricxsz. Calabre.*

Schepenen.

Jacob Cornelisz. betzoete, *Jan Cornelisz. Lootman*, *Cornelis Jansz Cupere*, *Jan van Liere*; *Maillottyn de Hertruys*, *Anthonie Adriaensz.*, *Jan Wacker*, *Ingel Vos* en *Huge Maertsz.*

Ao. 1497. 1 Januari naar Utrecht, de Wet vermaakt

by

by deze twee voorn. gemagtigden, daar nevens gevoegd was Mr. *Jan Wouters*, Rentmeester Generaal myn's Heere van Beveren.

Burgemeesters.

Cornelis henricxsz. Calabre en *Pieter Willemsz.* d'oude Scout.

Schepenen.

Clement Cristiaensz. Willem Moen, Maillottyn de Hertruys, Symon Dommusz., Pieter 't Ziericzee, Cornelis Croeser, Bartelmeus Jacobsz., Jacob Wolfaertsz. en *Jan Wolfaertsz. Wacker.*

Ao. 1498. 5 Januari naar Utrecht, de Wet vermaakt by de twee Heeren die zulks Ao. 1496 hadden verrigt, daarby gevoegd was *Francois van den Mote*, Rentmeester Generaal Myns Heere van Bevere.

Burgemeesters.

Jan Cornelis Lootman en *Maillottyn de Hertruys.*

Schepenen.

Cornelis henricxsz. Calabre, Cornelis Jansz. Cupere, Pascaris Sturins, Jan van Liere, Pieter 't Ziriczee, Cornelis Jacobsz. Croeser, Willem Woutersz., Jan Wacker en *Bouwen Cornelis Bouwensz.*

Ao. 1499. 21 Maart naar Utrecht, de Wet vermaakt by de Heeren Pauwels van Borsfele, Baillin dezer Stede, Jan van Nywenhove, Ridders, ende Cornelis Jacobs van der Vere, Licentiaat in Rechten, uit last van Vrouwe *Anna van Borsfele.*

Burgemeesters.

Jan Cornelisz. Lootman en *Clement Cristiaensz.*

Schepenen.

Cornelis henricxs Calabris, Willem Moens, Oale Cornelisz., Cornelis Jansz. Cupere, Pieter Aerentsz., Symon Dommusz., Jacob Wolfaertsz., Willem Woutersz. en *Bouwen Cornelisz.*

Ao. 1500.

Ao. 1500. Zyn Burgemeesters en Schepenen van de voorgaande jaar gecontinueert

Ao. 1501. Den 8 April, Burgemeesters.

Willem Moens en *Cornelis Croeser.*

Schepenen.

Pieter Willemsz., Clement Cristiaensz., Pieter in de gulden hooft, Joos Cornelisz., Jacob Wolfaertsz., Cornelis Jansz. Cuper, Jan Lootman, Jan Wacker en *Boudewyn Cornelisz.*

Ao. 1502. Den 22 Juni, Burgemeesters.

Jan Cornelisz. Lootman en *Willem Moens.*

Schepenen.

Pieter Willemsz., Clement Christiaensz., Cornelis Jansz. Cupere, Jan van Moere, Pieter Claas Zierickzee, Cornelis Croeser, Jacob Wolfaertsz., Joos Cornelis en *Bouwen Cornelisz.*

Ao. 1503. Den 15 April, de Wet vermaakt door Jonker *Lodewyck van Monfoirt*, als Heer der Stede, met hulpe van den Heer Bennin ende Mr. Cornelis Jacobsz. van der Vere zynen Raeds.

Burgemeesters.

Pieter Willemsz. en *Pascaris Sturmsz.*

Schepenen.

Willem Moens, Pieter Willemsz., Pieter Claes Zierickzee, Jacob Wolfaertsz., Cornelis Pieter Scryver, Willem Wouters, Joos Cornelis, Bouwen Cornelisz. en *Mr. Willeboirt Cornelisz.*

Ao. 1504. Den 12 April, de Wet vermaakt, by dezelve Heeren als ten voorgaande jare.

Burgemeesters.

Pascaris Sturmsz. en *Jacob Wolfaerts.*

Schepenen.

Willem Moens, Pieter Willemsz., Clement Cristiaensz.,

Cor-

Cornelis Jansz. Cupere, *Pieter Aerentsz.*, *Willem Colynsz.*, *Joos Cornelisz.*, *Bouwen Cornelisz.* en Mr. *Willeboort Cornelisz.*

Ao. 1505. Den 2 Mei, de Wet vermaakt by en door dezelve Heeren als ten jare 1503 en 1504.

Burgemeesters.

Clement Cristiaensz. en *Jacob Wolfaertsz.*

Schepenen.

Jan Adriaensz. Steenaert, *Jan Cornelis van Schellacht*, *Cornelis Jansz. Cupere*, *Pascaris Sturinsz.*, *Willem Jansz. Amoury*, *Cornelis Pietersz. Scryuer*, *Joos Cornelisz.*, *Bouwen Cornelisz.* en Mr. *Willeboort Cornelisz.*

Ao. 1507. Den 5 Mei, de Wet vermaakt, by Mr. Cornelis Jacobsz. van der Vere, den Deken dezer Stede, Hendrik van Borsfele, Bailliu en Mr. Jacob Houtman, Raadslieden van den Heer der Stad, en in deszelfs naam.

Burgemeesters.

Clement Cristiaens en *Joos Cornelisz.*

Schepenen.

Willem Moens, *Cornelis Jansz. Cupere*, *Pascaris Sturinsz.*, *Pieter Claes Ziericzee*, *Jan Jansz. Croeser*, *Bartelmees Jacobsz.*, *Bouwen Cornelisz.* en *Jan Pietersz. van Schellacht*, welke overleden zynde, werdt op den 7 October in deszelfs plaats aangesteld *Cornelis Pieters Scryuer*.

Ao. 1508. Den 8 Januari, Burgemeesters.

Mr. *Jacob Houtman* en Mr. *Willeboort Cornelisz.*

Schepenen.

Jacob Lubberts, *Jacob van Schellacht*, *Claes Penninck*, *Ingel Vos*, *Huge Maertsz.*, *Claes Gille*, *Cornelis Pieters Scryver* en *Pieter Jacobsz. Barbier*.

Ao. 1509. Den 21 Mei, Burgemeesters.

Huge Maertsz. en *Cornelis Pietersz. Scryuer.*

Schepenen.

Jacob Hugesz., *Cornelis Jacobsz. Croeser*, *Ingel Vos*, *Bartelmeus Jacobsz.*, *Jacop Adriaensz.*, *Jan Jansz. Croeser*, *Joos Cornelisz*, *Bouwen Cornelisz.* en *Pieter Jacobsz. Barbier.*

Ao. 1510. Den 25 Maart, Burgemeesters.

Pascaris Sturinsz. en *Cornelis Pietersz. Scryuer.*

Schepenen.

Jacob Lubbertsz., *Adriaen Jansz.*, *Cornelis Jansz. Cuper*, *Huge Maertsz.*, *Ingel Vos*, *Bartelmeus Jacobsz.*, *Jacob Adriaensz.*, *Joos Cornelisz.* en *Henrick Cornelisz.*

Ao. 1511. Den 14 Februari, Burgemeesters.

Pascaris Sturins en *Joos Cornelisz.*

Schepenen.

Cornelis Jansz Cupere, *Pieter Claes 't Zericzee*, *Lenaert Willemsz.*, *Jacob Wolfaertsz.*, *Cornelis Pieters Scryuer*, *Bouwens Cornelisz.*, *Lauris Cornelisz.*, Mr. *Willeboort Cornelisz.* en *Henrick Cornelisz.*

Ao. 1512. Den 3 Maart, Burgemeesters.

Pascaris Sturinsz. en *Cornelis Pietersz. Scryuer.*

Schepenen.

Cornelis Jacobsz. Croeser, *Pieter Claesz. 't Ziericzee*, *Huge Maertsz.*, *Ingel Henricxsz. Vos*, *Lenaerts Willemsz.*, *Jacob Wolfaertsz*, *Joos Cornelisz.*, Mr. *Willeboort Cornelisz.* en *Henrick Cornelisz.*

Ao. 1513. Den 21 April, Burgemeesters.

Cornelis Pietersz. Scryuer en *Lenaert Willemsz.*

Schepenen.

Pascaris Sturinsz., *Anthonis Jansz.*, *Cornelis Jacobs Croeser*, *Huge Maertsz.*, *Ingel Henrickz Vos*, *Jan Jansz. Croeser*, *Warnaert Duernick*, Mr. *Willeboort Cornelisz. Brant* en *Cornelis Pieter Bonck.*

Ao. 1514. Den 15 Mei, Burgemeesters.

Lenaert Willemsz. en *Joos Cornelisz.*

Sche-

Schepenen.

Anthonis Jansz., *Cornelis Damesz.*, *Huge Maertsz.*, *Jacob Wolfaertsz.*, *Cornelis Pietersz. Scryuer*, *Jan Jansz. Croeser*, *Adriaen Cornelis Calabre*, *Cornelis Pietersz. Bouck* en *Thomas Jacobsz.*

Ao. 1515. Den 16 Mei, Burgemeesters.

Joos Cornelisz. en Mr. *Willeboort Cornelis Brantsz.*

Schepenen.

Anthonis Jansz., *Lenaert Willemsz.*, *Jacob Wolfaertsz.*, *Cornelis Pietersz. Scryuer*, *Jan Jansz. Croeser*, *Adriaen Cornelis Calabre*, *Cornelis Pietersz. Bouck*, *Cornelis Jansz.*, en *Thomas Jacobsz.*

Ao. 1516. Den 2 Mei, Burgemeesters, dezelve als ten voorgaande jare.

Schepenen.

Cornelis Jacobsz. Croeser, *Jacob Wolfaertsz.*, *Ingel henrixsz Vos*, *Jacob de Graue*, *Cornelis Pietersz. Scryuer*, *Jan Jansz. Croeser*, *Bouwen Cornelisz.* en *Thomas Jacobsz.*

Ao. 1517. Den 27 April, Burgemeesters.

Cornelis Pietersz. Scryuer en Mr. *Willeboort Cornelis Brantsz.*, welke laatste overleed, en in zyn plaats werd den 19 Juni aangesteld *Lenaert Willemsz.*

Schepenen.

Anthonis Jansz., *Cornelis Jacosz. Croeser*, *Lenaert Willemsz.*, *Jacob Wolfaertsz.*, *Jacob de Graue*, *Joos Cornelisz.*, *Adriaen Cornelis Calabre*, *Bouwen Cornelisz.*, welke den 30 Mei Schout is geworden, en in zyn plaats aangesteld, *Ingel Vos*, *Adriaen Adriaensz.* en *Thomas Jacobsz.*

Ao. 1518. Den 9 Maart, Burgemeesters.

Lenaert Willemsz. en *Jacob de Graue.*

Schepenen.

Anthonis Jansz., *Cornelis Jacobsz. Croeser*, *Cornelis Damesz.*, *Ingel Henricxsz. Vos*, *Jan Jansz. Croeser*, *Joos Cornelis*, *Adriaen Adriaensz.*, *Thomas Jacobsz.* en Mr. *Cornelis Maertsz.*

Ao. 1519, Den 15 April is de Wet vermaakt door Heer *Adolf van Bourgondien*, korts na zyne inhuldiging.

Burgemeesters.

Jacob de Graue en *Jansz. Croeser*.

Schepenen.

Cornelis Jacobs Croeser, *Cornelis Damesz.*, *Willem Potharst*, *Bartelmeus Jacobsz.*, *Cornelis Pietersz. Scryver*, *Joos Cornelisz.*, *Adriaen Adriaensz.*, *Cornelis Jansz.* en *Gillis Bras*.

Ao. 1520. Den 2 Januari, Burgemeesters.

Jacob de Graue en *Henrick Cornelis van der Vere*.

Schepenen.

Cornelis Damesz., *Willem Potharst*, *Bartelmeus Jacobsz.*, *Warnaert Duerinck*, *Joos Cornelisz.*, *Adriaen Adriaensz.*, *Claes Jansz. Tol*, *Gillis Bras* en *Cornelis Willem Dommusz*.

Ao. 1521. Den 5 Februari, Burgemeesters.

Lenaert Willems en *Joos Cornelisz.*

Schepenen.

Willem Potharst, *Adriaen Jansz. Keute*, *Jaoob de Graue*, *Ingelbrecht van Huerden*, *Henrick Willemsz. van Grypskercke*, *Claes Jansz. Tol*, *Gillis Bras*, *Pauwel van der Veken* en *Pieter Adriaensz.*

Ao. 1522. Den 4 Februari na Utrecht, Burgemeesters.

Jacob de Graue en Mr. *Jan Pietersz.*

Schepenen.

Willem Potharst, *Joos Cornelisz.*, *Amant Adriaensz.*, *Claes Jan Tol*, *Geert Coerhaze*, welke den 17 November gestorven zynde, in zyn plaats werdt gesteld *Gillis*

Bras,

Bras, Mr. *Adriaan van Reygersberch*, Licentiaat in Medecynen, *Pieter Adriaensz.*, *Jacob Cornelis Scryuer* en *Dominicus Gouaarts*.

Ao. 1523. Den 7 December, Burgemeesters.

Jacob Wolfaertsz. en *Pauwel van der Veken*.

Schepenen.

Anthonis Jansz., *Cornelis Damesz.*, *Lenaert Willemsz.*, *Bartelmeus Jacobsz.*, *Adriaen Calabre*, *Adriaen Adriaensz. van Bruessel*, *Hans Cresser*, *Cornelis Jan Jansz.* en *Gillis Bras*.

Ao. 1524. Den 9 Januari, Burgemeesters.

Willem Potharst en *Adriaen Adriaensz.*

Schepenen.

Lenaert Willemsz., *Bartelmeus Jacobsz.*, die stierf den 24 Januari, *Joos Cornelisz.*, *Claes Jansz. Tol*, *Willem Adriaensz.*, *Pauwel van de Vekene*, Mr. *Ancelmus Lubbertsz.*, Licentiaat in Rechten, te gelyk Pensionaris van Heer Adolf van Bourgondien, en Mr. *Wolfaert Jacobsz.*

Ao. 1525. Den 9 Februari na Utrecht, Burgemeesters.

Lenaert Willemsz, die sterf altera Symonis et Jude den 29 October, en Mr. *Ancelmus Lubbertsz.*

Schepenen.

Willem Potharst, *Amant Adriaensz.*, *Adriaen Adriaensz.*, *Claes Jansz. Tol*, *Cornelis Jansz.*, *Willem Adriaensz.*, *Gillis Bras*, *Pauwel van de Veken*, *Frans Scryuer*, welke overleed den 5 Mei, en in plaats gesteld *Jan Philipsz. Breton*.

Ao. 1526. Den 9 Maart na Utrecht, Burgemeesters.

Joos Cornelisz. en *Claes Jansz. Tol.*

Schepenen.

Jan Mol, *Cornelis Bonck Pietersz.*, *Cornelis Jansz.*, *Joris van Waels-cappele*, die Rentmeester Generaal van Heer Adolf van Bourgondien was, *Evert Pelem*, *Gouaert*

Arentsz., *Pauwel van de Veken*, *Pieter Adriaensz.* en Mr. *Wolfaart Jacobsz.*

Ao. 1527. Den 8 Juni, Burgemeesters.

Cornelis Pietersz. Bonck en *Claes Jansz. Tol.*

Schepenen.

Willem Potharst, is gestorven op S. Martensdach den 11 November, Mr. *Ancelmus Lubbertsz.*, *Jan Crieslr.*, *Adriaen Jansz*, *Joris van Waels-cappele*, *Godevaert Arentsz.*, *Pieter Adriaensz.*, Mr. *Wolfaert Jacobsz.* en *Jacob Dammesz.* alias *Watson*.

Ao. 1528. Den 29 April, Burgemeesters.

Joos Cornelisz. en *Joris van Waels-cappele.*

Schepenen.

Jan Mol, *Adriaen Jansz.*, *Claes Jansz. Tol*, *Gillis Bras*, *Pauwel van de Veken*, *Pieter Adriaensz*, Mr. *Ancelmus Lubbertsz.*, Mr. *Wolfaert Jacobsz.* en *Sebastiaen Tange.*

Ao. 1529. Den 8 Juni, Burgemeesters.

Joris van Waels-cappele en *Gillis Bras*.

Schepenen.

Jan Mol, overleden zynde, is den 11 April 1530 in zyn plaats gesteld *Marinus Cornelisz.*, *Adriaen Adriaensz.*, *Cornelis Woutersz.*, *Willem Adriaensz.*, *Henrick Cornelis van der Veere*, *Pieter Adriaensz.*, Mr. *Ancelmus Lubbertsz.*, Mr. *Sebastiaen Spaengnaert* en *Cornelis Bouwensz.*

Ao. 1530. Ultima Mei, Burgemeesters dezelve als Ao. 1529.

Schepenen.

Adriaen Adriaensz., *Cornelis Woutersz.*, *Willem Adriaensz.*, *Pieter Adriaensz*, Mr. *Ancelmus Lubbertsz*, Mr. *Sebastiaen Spaengnaert*, *Marinus Cornelisz.*, *Symon Pastrixsz.* en *Cornelis Bouwensz.*

Ao.

Ao. 1531. Den 9 November, Burgemeesters.
Joos Cornelisz. en *Adriaen Adriaensz.*

Schepenen.

Lauris Cornelisz., *Claes Jansz. Tol*, *Joris van Waelscappele*, *Gillis Bras*; *Pauwel van de Vekene*, *Pieter Adriaensz.*, Mr. *Sebastiaen Spaengnaert*, *Cornelis Anthonisz. Duuelaer* en *Marinus Cornelisz.*

Ao. 1533. Den 16 Juni, Burgemeesters dezelve als Ao. 1531.

Schepenen.

Cornelis Woutersz., *Claes Jansz. Tol*, *Joris van Waelscappele*, *Pauwel van de Vekene*, *Pieter Adriaensz.*, *Cornelis Anthonis Duuelaer*, Mr. *Sebastiaen Spaengnaert*, *Marinus Cornelisz.* en *Dominicus Gouaertsz.*

Ao. 1534. Den 4 Mei, Burgemeesters.
Henrick Stoop en *Adriaen van Bruessel.*

Schepenen.

Joos Cornelisz., *Cornelis Woutersz.*, *Claes Jansz. Tol*, *Joris van Waelscappele*, *Jan Willemsz.*, *Jaspar Meire*, Mr. *Sebastiaen Spaengnaert*, *Marinus Cornelisz.* en *Mathys Cornelisz. Croesser.*

Ao. 1535. Den 23 Januari, Burgemeesters, dezelve als ten jare 1534.

Schepenen.

Joos Cornelisz., *Cornelis Woutersz.*, *Jan Mathysz. Ketelaer*, *Claes Jansz. Tol*, *Joris van Waelscappele*, *Jaspar Meire*, *Gouaert Arentsz.*, *Symon Patricsz.* en *Mathys Croeser.*

Ao. 1536. Den 10 Februari, Burgemeesters.
Adriaen van Bruessel en *Joris van Waels-cappelle.*

Schepenen.

Henrick Stoop, *Joos Cornelisz.*, die overleed 14 October, en in zyn plaats gesteld *Jan Croesser*, *Claes Jansz.*

 Tol,

Tol, overleed 1 November; *Gouaert Arentsz.*, *Symon Pietersz.*, *Marinus Cornelisz.*, *Mathys Croeser*, *Jan Geertsz.* en *Cornelis Scryuer*.

Ao. 1537. Den 5 Februari, Burgemeesters.

Mr. *Ancelmus Lubbertsz.* en *Mathys Croeser*.

Schepenen.

Adriaen van Bruessel, *Joris van Waelscappel*, *Hans Cresser*, *Cornelis Wouterts.*, *Cornelis Boy*, *Gouaert Arentsz.*, *Cornelis Scryuer* en *Jan Joosz.*

Ao. 1538. Den 12 April, Burgemeesters.

Adriaen van Bruessel, sterft 12 Januari 1539, en in zyn plaats gesteld Mr. *Jan van Westcappel* en *Joris van Waelscappel*.

Schepenen.

Mr. *Jan van Westcappel*, die tot Burgemeester verkoren werdt, in zyn plaats gesteld *Hans Cresser*, Mr. *Ancelmus Lubbertsz.*, *Cornilis Wouters* sterft 2 Juni; *Oort Jacobsz.*, *Marinus Cornelisz.*, *Bartel Oliuiersz.*, *Jan Joosz.* en *Cornelis Scryuer*.

Ao. 1539. Den 13 Juni, Burgemeesters en Schepenen gecontinueërt, dus even als ten jare 1538.

Ao. 1540. Den 5 Januari, Burgemeesters.

Mr. *Jan van Westcappel*, sterft 27 Mei 1541, en *Cornelis Scryuer*.

Schepenen.

Oort Jacobsz., sterft 24 Mei 1541, Mr. *Hubrecht Jansz.* Medicyn, *Symon Patricx*, *Marinus Cornelisz.*, *Adriaen Arentsz.*, *Bartel Oliuiers*, *Hans Zomer*, *Claes Moysson*, sterft in December, en *Jan Joosz.*

Ao. 1541. Den 18 Juni, Burgemeesters.

Mr. *Hubrecht Jansz.* en *Cornelis Scryuer*.

Schepenen.

Hans Cresser, *Gouaert Arentsz.*, *Marinus Cornelisz.*, *Sy-*

Symon Patrick, *Bartel Oliviers*, Mr. *Pieter Claesz.*, *Adriaen Aertsz.*, *Hans Zomer* en *Jan Joosz.*

Ao. 1542. Den 1 Februari heeft Heer Maximiliaan van Bourgondien, daags na zyne huldiging, de Wet zelve vernieuwd.

Burgemeesters.

Cornelis Scryver en *Jan Joos.*

Schepenen.

Mr. *Hubrecht Jansz.*, *Hans Cresser*, *Gouart Arentsz.*, *Marinus Cornelisz.*, *Symon Patersz.*, *Jan Gheertsz.*, Mr. *Pieter in de Rose*, *Cornelis Adriaensz.* en *Jeronimus Jacopsz.*

Op Lichtmisse avond, is by Heer Maximiliaan van Bourgondien vastgesteld, wanneer de Wet van nu af jaarlyks zoude veranderd worden; ook wat ordre de Wethouders in hunne zittinge ter Vierschare houden zouden; Item wanneer het tabberd-geld moeste betaald worden; hoe een nieuwe Burgemeester of Schepen een maaltyd geven moest, en eindelyk hoe de Wethouderen gehouden waren, een van hun stervende, al was hy in geen werkelyken dienst, die eerlyk ter aarde te bezorgen enz., als uit de bylage I. breedvoeriger te zien is.

Ao. 1543. Op Lichtmisse avond, Burgemeesters, dezelve als ten jare 1542.

Schepenen.

Mr. *Hubrecht Jansz.*, *Hans Cresser*, *Marinus Cornelisz.*, Mr. *Philip Grellet*; *Jan Willemsz.*, *Adriaen Arentsz.*, *Hans Zomer*, Mr. *Pieter Claesz.* en *Cornelis Adriaensz.*

Ao. 1544. Op Lichtmisse avond, Burgemeesters.

Mr. *Sebastiaen Spangiaert*, sterft in September 1550; en *Jan Gheertsz.*

Schepenen.

Cornelis Scryuer, *Jan Joos*, Mr. *Philip Grelet*, *Marinus Cornelisz.*, *Bartel Oliviers*, Mr. *Pieter Claes in de Rose*, *Jan Jacobsz. Cueninck*, *Gillis van Liere* en *Cornelis Jansz. van Westcappel.*

Ao. 1545. Den 3 Februari, Burgemeesters.

Cornelis Scryuer en Mr. *Philip Grelet.*

Schepenen.

Mr. *Sebastiaen Spaengnaert*, *Jan Geertsz.*, *Jan Joosz.*, *Marinus Cornelisz.*, sterft den 28 October, Mr. *Pieter Claesz.*, *Jacob Jacobsz.*, *Bouwen Heyne*, *Wouter Cornelisz.* en *Cornelis Piersz.*

Den 29 October dezes jaars, stelde Heer Maximiliaen van Bourgoudien, hoe by ziekte of afwezigheid der Burgemeesteren Vierschaar gehouden en de Gerichtszaaken uitgeoefend zouden worden, te zien en leezen uit de bylage K.

Ao. 1546. Op Lichtmisse avond den 1 Februari, Burgemeesters.

Jan Joosz. en Mr. *Philip Grelet.*

Schepenen.

Cornelis Scryuer, sterft 16 Juni. In zyn plaats 23 Juni gesteld *Willem Wolfaertsz.*, *Hans Cresser*, sterft 21 Januari 1547. *Jan Geertsz.*, *Cornelis Boy*, *Hans Zomer*, Mr. *Pieter Claesz.*, *Cornelis Adriaensz.*, sterft 23 Januari 1547, *Cornelis Pietersz.* en *Laurens Arentsz.*

Ao. 1547. Den 1 Februari, Burgemeesters.

Jan Joos en *Jan Geertsz.*

Schepenen.

Jr. *Philip van Borssele*, Heer van Lauderdale, sterft 29 April, in zyn plaats *Pieter Cornelisz.*, Mr. *Philip Grelet*, *Willem Adriaensz.*, *Willem Wolfaertsz.*, sterft den 18 Mei, in zyn plaats Mr. *Pieter Claesz.*, *Job Hugensz.*, *Dirrick van Waelscappel* en *Jan Symonsz.*

Ao. 1548.

Ao. 1548. Op Lichtmisse avond, Burgemeesters.

Jan Joos, sterft 23 Februari, in zyn plaats *Jan Geertsz.*, en Mr. *Philip Grelet.*

Schepenen.

Jan Geertsz., op 2 Maart Burgemeester geworden, in zyn plaats *Laureys Arentz.*, *Willem Adriaensz.*, sterft 12 Maart, in zyn plaats 5 April Mr. *Pieter Claesz.*, *Hans Zomer*, sterft 24 September, *Pieter Cornelisz.*, sterft Ao. 1550. *Dierick van Waelscappel*, *Laureys Bakens*, *Jacques Pietersz.*, *Damas Ambrosis* en *David Hay.*

Ao. 1549. Op Lichtmisse avond, Burgemeesters.

Mr. *Philip Grelet* en *Laureys Arentsz.*, die sterft en is in plaats gesteld den 4 October *Damas Ambrosius.*

Schepenen.

Jan Geertsz., Mr. *Jason a Pratis*, *Dierick Jorisz.*, *David Hay*, *Cornelis Pietersz.*, *Eduwart Partersz*, sterft 7 Augustus 1550. Mr. *Harman Symonsz*, *Louis Stevensz.* en *Symon Jansz.*

Ao. 1550. Op Lichtmisse avond waren dezelve Wethouders gecontinueërt.

Ao. 1551. Op Lichtmisse avond, Burgemeester.

Mr. *Philip Grelet* en *Dammas Colen Ambrosius.*

Schepenen.

Mr. *Jason a Pratis*, *Jan Geerstz.*, *Jaspar Moelder*, *David Hay*, sterft den 2 October 1551. *Cornelis Pietersz.*, *Job Hugensz.*, *Adriaen Pietersz.*, *Jacob Cuper* en *Henrick Zomer.*

Ten zelven dage, na dat Heer Maximiliaan van Bourgondien in persoon de Wet gesteld en beëedigd had, schonk hy de Stad by Uiterste Wille zynen grooten zilveren vergulden Kop of Beker, waarvan in zyn levensschetst bl. 91 en 92, breder melding is gemaakt.

Ao. 1552. Op Lichtmisse avond, Burgemeesters.

Dam-

Dammas Ambrosius, sterft 23 April, in zyn plaats gesteld *Cornelis Pietersz.* en *Apolonius Steuensz.*

Schepenen.

Mr. *Philip Grelet*, dan om welke redenen onbekend, is op 6 Mei in zyn plaats beëedigd *Job Hugensz.*, Mr. *Jason a Pratis*, *Cornelis Pietersz.*, die tot Burgemeester bevorderd, is op 6 Mei in zyn plaats gesteld *Symon Jansz.*, Mr. *Herman Symonsz.*, Mr. *Pieter in de Roze*, *Heyndric Zomer*, *Pieter Cabonnier*, *Marten Jacobs Molenare*, sterft 10 November 1554 en *Goosen van Kellenborch.*

Ao. 1553. Op Lichtmisse avond, Burgemeester, *Apolonius Steuensz.* en *Pieter Carbonier.*

Schepenen.

Cornelis Pietersz., Mr. *Jason a Pratis*, Mr. *Pieter Claesz.*, Mr. *Harman Symonsz.*, *Job Hugensz.*, *Henrick Zomer*, *Jacob de Lyndrayer*, *Henrick Oliuiersz.* en *Marinus Henrickxz.*

Ao. 1554. Op ten lesten Januari, Burgemeesters, dezelve als ten jare 1553.

Schepenen.

Jacob Campe, Mr. *Pieter Claesz.*, Mr. *Harman Simonsz.*, sterft op 2 Februari 1555. *Job Hugensz.*, *Henrick Zomer*, *Simon Jansz.*, *Jacob Adriaensz.*, *Jan Pendrich* en *Adriaen Bastiaensz.*

Ao. 1555. Op ten lesten Januari, Burgemeesters, dezelve als de twee voorgaande jaren.

Schepenen.

Jacob Campen, Mr. *Pieter Claesz.*, *Job Hugensz.*, *Simon Jansz.*, *Henrick Zomer*, *Goessen Kellenborch*, *Jan Pendrich*, *Boudewyn de Graue* en *Dierick van Eeckeninge.*

Ao. 1556. Op Lichtmisse avond, Burgemeesters. *Jaspar Moelre* en *Henrick Zomer.*

Schepenen.

Ao.

Appolonius Steuensz., *Pieter Carbonier*, Mr. *Pieter Claesz.*, *Job Hugensz*, *Simon Jansz.*, *Henrick Oliuiers*, *Jacob Adriaensz.*, *Meeus Adriaensz. Domburger* en *Bouwin Lenaerts.*

Ao. 1557. Op Lichtmisse avond, Burgemeesters.

Jacob Campe en *Henrick Zomer.*

Schepenen.

Jasper Moelder, sterft 24 Maart, in plaats gesteld *Pieter Carbonier*, *Apolonius Steuens*, Mr. *Pieter Claes*, *Job Hugensz.*, *Simon Jansz.*, *Adriaen Lucxz.*, *Jacob Cuper*, *Dierick van Eeckeninge* en *Jacob Fredricxz.*

Ao. 1558. Op Lichtmisse avond, Burgemeesters.

Jacob Campen en *Apolonius Steuensz.*, sterft 15 Februari, in plaats gesteld *Pieter Carbonnier.*

Schepenen.

Henric Zomer, *Pieter Carbonnier*, die tot Burgemeester bevorderd is, in plaats gesteld *Claes Jacobsz. Cramer*, Mr *Pieter Claisz. in de Roze*, *Job Hugensz*, *Simon Jansz.*, *Adriaen Luycxz.*, *Adriaen van Westcappel*, *Meeus Adriaensz. Domburch*, sterft, in plaats gesteld *Martinus Henricxz.* en *Jan Gillisz. Cramer.*

Ao. 1559. Op Lichtmisse avond, Burgemeesters.

Mr. *Philip Grellet* en *Jacob Campen.*

Schepenen.

Pieter Carbonnier (*h*), *Henric Zomer*, *Symon Jansz.*, *Adriaen Luycxz.*, *Adriaen van Wescappele*, *Marinus Henricxz.*, *Dierick van Eeckeren*, *Jacob Couper* en *Jan Gillis.*

Ao. 1560. Op Lichtmisse avond, Burgemeesters.

Mr.

(*h*) Pieter Carbonier schynt Rentmeester van den Markgrave te zyn geweest; had een Dochter *Eleonora*, getrouwd met *Lucas de Heere*, vermaard Schilder en Poëet van Gendt: zie *Karel van Mander*, *leven der Schilders*, bl. 173.

Mr. *Philip Grellet*, sterft 22 November, en in plaats gesteld *Henric Zomer* en *Jacob Campen*.

Schepenen.

Henric Zomer, tot Burgemeester bevorderd, in plaats gesteld *Jacob Adriaensz.*, *Marinus Henricxz.*, *Adriaen Luycxz.*, *Adriaen van Westcapple*, *Dierick van Eeckeren*, *Jacob Couper*, *Jan Gillis*, Mr. *Adriaen de Vos*, Medicyn; *Jacob Block*.

Ao. 1561. Op Lichtmisse avond, Burgemeesters,

Jacob Campen en *Henrick Zomer*.

Schepenen.

Marinus Heinricxz., *Adriaen Luycxz.*, *Dierick van Eeckeninghe*, *Jacob Couper*, *Jacob Adriaensz.*, *Adriaen van Westcappelle*, *Jan Gillisz.*, Mr. *Adriaen de Vos* en *Jan Block*.

Ao. 1562. Den 12 Februari, is de Wet vermaakt by *Filips van Bourgondien* Heer *van Fontes*, in naam des Markgrave.

Burgemeesters,

Jacob Campe en Jr. *Jeronimus van Rolle*.

Schepenen.

Henric Zomer, *Adriaen Luycxz.*, *Joos Oliuiers*, *Dieric van Eeckeren*, *Jacob Cuper*, *Vrone Hollants*, *Jan Block*, *Jasper Moelder* en *Clais Claisz.*

Ao. 1563. Op Lichtmisse avond, Burgemeesters,

Jr. *Jeronimus van Rolle* en *Dierick van Eeckeren*.

Schepenen.

Jacob Campe, *Henric Zomer*, *Joos Oliuiers*, *Adriaen Luycxz.*, *Jacob Cuper*, *Adriaen van Westcapple*, *Jan Block*, *Vrone Hollants* en *Claes Claes*.

Den 4 Februari dezes jaars werdt eendrachtig by de Wet besloten, het Tabberd-laken van *f* 9: tot *f* 20: 's jaars te verhoogen; mits ieder der Leden jaarlyks eenen

tab-

valbaard zoude maken van couleur als hem zoude gelast worden, als uit de bylage L. breeder te zien is.

Ao. 1564. Op Lichtmisse avond, Burgemeesters.

Dierick van Eeckeren en *Goossen Kellenborch*.

Schepenen.

Adriaen Luycxz., *Jan Block*, *Job Hugensz.*, *Jacob Adriaensz.*, *Vrone Hollants*, *Marinus Henricxz.*, *Joris Kinkau*, *Clais Claisz.* en *Richard Barradot*.

Ao. 1565. Den 23 Maart is de Wet van 's Konings wegen vermaakt.

Burgemeesters.

Goossen Kellenborch en *Joos Oliuiers*.

Schepenen.

Dierick van Eeckeren, *Henrick Zomer*, *Adriaen Luycxz.*, *Marinus Henricxz.*, *Jan Block*, *Adriaen van Westcappelle*, *Richard Barradot*, *Joris Kinkau* en *Niclais Clais*.

Ao. 1566. Den 9 Maart werdt ter kamer van de Vierschaar gekondigt, hoe de Wet ten Hove by de Vrouwe Gouvernante der Nederlanden was gesteld en geregeld.

Burgemeesters.

Joos Oliuiers en *Adriaen Luycxz.*

Schepenen.

Goosen Kellenberch, *Henrick Zomer*, *Joris Kincaid*, *Vroen Hollants*, *Jacques Cuypers*, *Richard Barradot*, *Jan Block*, *Joos Machielsz.* en *Jan Gillis*.

Den 11 Maart dezes jaars zyn by de Wet drie onderscheidene Ordonnantien of Reglementen tot beter inrichting en afdoen der Gerechts-zaaken vastgesteld: als

1. Dat men voor twee Schepenen en den Secretaris alle zaaken tot *f* 9: en daar onder zoude mogen beslissen, als uit de bylage M. te zien is.

2. Hoe alle zaaken van bekommerde sterfhuizen, en an-

andere belasten en bezwaarde goederen, voortaan zouden behandelt worden, als de bylage N. komt uittewyzen.

3. Op het boeken van alle brieven die voor de Wet gepasseert en bezegeld worden, van welken aart die zyn mogen, gelyk de bylage O. breder inhoud.

Ao. 1567. Den 2 Augustus, heeft *Charles de Brimeu*, Grave *van Megen* van 's Konings wegen, de Wet gesteld.

Burgemeesters.

Joos Oliuiers en *Adriaen Luycxz.*

Schepenen

Jacob Campe, *Goossen Kellenberch*, *Jan Block*, *Jacob Cuper*, *Richard Barradot*, *Jan Gillisz.*, *Adriaen van Westcapple*, *Jacob Adriaensz.* en Mr. *Jan Woutersz.* Medicyn

Ao. 1568. Den 25 Augustus, schynt uit last van *Antheine de Bourgondien* Heer van *Wackene* en *Capelle*, de Wet gesteld.

Burgemeesters.

Adriaen Luycxz. en *Goosen Kellenberch.*

Schepenen.

Joos Oliuiers, *Jacob Campe*, *Vroen Hollants*, *Martinus Henricxz.*, *Richard Barradot*, *Jacob Cuper*, *Dierick Jorisz. van Waelscappel*, *Romeyn Maertens* en *Willem Cornelisz.*

Ao. 1569. Den 27 Augustus, door bestel van den Heer van Wackene en Capelle.

Burgemeesters.

Goosen Kellenberch en *Richard Barradot.*

Schepenen.

Adriaen Luycxz., *Jacob Campe*, *Jacob Adriaensz.*, *Romyn Martens*, *Job Hugensz.*, Mr. *Jan Wouters*, *Dierick van Waelscappelle*, *Thomas Patricxz.* en *Gommer Pietersz.*

Ao.

Ao. 1570. Den 23 Februari, door bestel als voren.

Burgemeesters.

Joos Oliviers en *Richard Barradot.*

Schepenen.

Job Hugensz., *Marinus Henricxz.*, *Jacob Adriaensz.*, *Adriaen van Westcapple*, Mr. *Jan Wouters*, *Jan Gillisz.*, *Gommer Pietersz.*, *Robert Woutersz. Scot* en *Erasmus de la Cuuelrie.*

Den 22 Juni dezes jaars werdt het appelleren in *face Judices* op een boete van 5 schell. verboden, als de bylage P. uitwyst.

Ao. 1571. Den 22 December door bestel als voren, wordende nu den Heer van Wacken Gouverneur van Zeeland genoemd.

Burgemeesters, dezelve als ten vorige jare.

Schepenen.

Adriaen Pietersz., *Job Hugensz.*, *Jacob Adriaensz.*, *Marinus Hendricxz.*, sterft 23 Januari 1572, in plaats gesteld *Erasmus de la Cuuellerie*, *Adriaen van Westcappele*, *Gommer Pietersz.*, *Robert Wouters*, en *Jacob Berntsz.*

Ao. 1572. Den 1 December, de Wet vernieuwd by Jr. Jeronimus van Rolle, als Gouverneur.

Burgemeesters.

Henrick Zomer en *Richardt Barradot.*

Schepenen.

Jacob Campe, *Walraue van den Braemstoot*, *Jacob Adriaensz.*, *Jan Constant*, *Wouter Block*, *Andries Marinus*, *Jan Hane*, *Hubrecht Cornelisz.* en *Willem Cornelisz.*

Ao. 1573. Den 26 October Burgemeesters.

Jacob Campe en *Walraue van den Braemstoot*, dan in deze plaats door onbekende redenen gesteld *Jan Constant.*

Schepenen.

Richard Barradot, Mr. *Johan Paridaen*, Medicus; *Wouter Block*, *Andries Marinusz.*, *Willem Cornelisz.*, *Johan Hane*, *Pieter Reygersbergh*, *Adriaen Bouwensz.* en *Lieuen Jaspersz.*

Ao. 1575. Den 16 Januari de Wet vernieuwd by zyner Excellentie.

Burgemeesters.

Richard Barradot en *Jacob Adriaensz.*

Schepenen.

Wouter Block, Dr. *Jan Paridaen*, *Willem Cornelisz.*, *Andries Marinusz.*, *Adriaen Cnape*, *Pieter Reygersberch*, *Kaerle Constant*, *Jan Smit* en *Jan Keyser*.

Ao. 1576. Den 7 Januari de Wet vernieuwd by Jr. *Louis de Boisot* en *Alexander de Hauteyn*, door last zyner Excellentie.

Burgemeesters.

Richard Barradot, in wiens plaats gesteld is den 5 Augustus *Jacob Campe* en *Wouter Block*, die sterft in December.

Schepenen.

Jacob Adriaensz., *Willem Cornelisz.*, *Andries Marinusz.*, *Adriaen Cnape*, *Pieter Reygersberch*, *Adriaen Bouwensz.*, *Jan Smit*, *Kaerle Constant* en *Jaspar Mulder*.

Ao. 1777. Den 6 Januari de Wet vernieuwd by *Jasper van Vosbergen*, Bailliu der Stede, door last als voren.

Burgemeesters.

Jacob Campe en *Jan Constant*, sterft 24 September.

Schepenen.

Jacob Adriaensz, *Andries Marinusz.*, Dr. *Adriaen de Vos*, *Willem Cornelisz.*, *Pieter Reygersberch*, *Joris Kincaid*, *Adriaen Bouwensz.*, *Jaspar Mulder* en *Jacob Meynaertsz.*

Ao. 1578. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by den Baillju Vosbergen, op last als voren.

Burgemeesters.

Jacob Campe en *Andries Marinisz.*

Schepenen.

Jacob Adriaensz., Dr. *Adriaen de Vos*, *Willem Cornelisz.*, *Joris Kincaid*, *Adriaen Bouwensz.*, *Jasper Mulder*, *Pieter Reygersberch*, *Jan Smit* en *Jan Keyser*.

Ao. 1579. Den 9 Januari de Wet vernieuwd by den Heer Gouverneur van Walcheren en den Baillju Vosbergen, door last als voren.

Burgemeesters.

Andries Marinusz. en *Jacob Adriaensz.*

Schepenen,

Dr. *Adriaen de Vos*, *Joris Kincaid*, *Pieter Reygersberch*, *Adriaen Bouwensz.*, *Adriaen Cnape*, *Jan Smit*, *Jan Keyser*, *Cornelis Marts* en *Cornelis Adriaen Luycxz.*

Ao. 1580 Den Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren en door last als voren.

Burgemeesters.

Jacob Adriaensz. en Dr. *Adriaen de Vos.*

Schepenen.

Andries Marinusz., *Willem Cornelisz.*, *Joris Kincaid*, *Pieter Reygersberch*; *Adriaen Cnaep*, *Adriaen Bouwensz.*, *Jan Smit*, *Jan Keyser*, en *Cornelis Adriaensz.*

Ao. 1581. Den 9 Januari de Wet vernieuwd by Jr. Alexander de Haultain, Gouverneur van Walcheren, door last als voren.

Burgemeesters.

Jacob Adriaensz. en *Pieter Reygersberch.*

Schepenen.

Dr. *Adriaen de Vos*, *Willem Cornelisz.*, *Andries Marinusz.*, met 'er woon vertrokken, in plaats gesteld *Kaerle*

Constant, *Joris Kincaid*, *Adriaen Bauwens*, *Adriaen Cnaep*, *Jacob Barentsz.*, *Jan Kellenberch* en *Gerrit Pietersz.*

Ao. 1582. Den Januari de Wet vernieuwd by Mr. *Pieter de Rycke*, Raad van de Staten van Zeeland, en den Bailliu Vosbergen, door last als voren.

Burgemeesters.

Pieter Reygersberch en Dr. *Adriaen de Vos*.

Schepenen.

Jacob Adriaensz., *Walraue van de Braemsloot*, *Willem Cornelisz.*, *Adriaen Cnaep*, *Adriaen Bouwensz.*, *Kaerle Constant*, *Jacob Barentsz.*, *Jan Keyser* en *Cornelis Adriaensz.*

Ao. 1583. Den 5 Januari de Wet vernieuwd by Jr. A. de Haultain, den Raadsheer *Bruyninckx* en den Bailliu Vosbergen, door last als voren.

Burgemeesters.

Dr. *Adriaen de Vos* en *Willem Cornelisz.*

Schepenen.

Pieter Reygersberch, *Jacob Adriaensz.*, *Walrauen van den Braemsloot*, *Adriaen Cnaep*, *Jacob Barentsz.*, *Adriaen Bauwensz.*, *Jan Keyser*, *Cornelis Martsz.* en *Philip Constant.*

Den 7 November dezes jaars werdt eene bepalinge gemaakt omtrent het jaarlyks formeeren der Nominatie van Burgemeesters en Schepenen, daar uit de Bylage Q. meerder van te zien is.

Ao. 1584. Den 2 Januari de Wet vernieuwd by Jr. A. de Haultain en Mr. P. de Rycke, door last als voren.

Burgemeesters.

Willem Cornelisz. en *Pieter Reygersberch.*

Schepenen.

Dr. *Adriaen de Vos*, *Walrauen van den Braemsloot*;

Adriaen

Adriaen Cnaep, Jacob Barentsz., Adriaen Bouwensz., Jan Keyser, Jacob Meynaertsz., Cornelis Adriaensz. en *Kaerle Cabeljau.*

Ao. 1585. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. *Philip van der Aa*, en den Bailliu Richard Barradot, door last van den Grave MAURITZ VAN NASSAU etc.

Burgemeesters.

Pieter Reygersberch en Dr. *Adriaen de Vos.*

Schepenen.

Willem Cornelisz., Walrauen van den Braemsloot, Adriaen Cnaep, Jacob Barentsz., Adriaen Bauwensz., Jan Keyser, Cornelis Adriaensz., Vincent Marinusz. en *Hans van Essen.*

Ao. 1586 Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Mr. P. de Rycke, *Adriaen Manmaker*, Tresorier Generaal van Zeeland, en den Bailliu R. Barradot, door last van den Markgrave, Grave Mauritz van Nassau.

Burgemeesters.

Dr. *Adriaen de Vos* en *Jacob Barentsz.*

Schepenen.

Pieter Reygersberch, Walrauen van den Braemsloot, Adriaen Cnaep, Adriaen Bauwensz., Jan Keyser, Vincent Marinusz., Philip Constant, Kaerle Cabeljau en *Andries van de Wyele.*

Ao. 1587. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Mr. P. de Rycke en A. Manmaker, door last als voren.

Burgemeesters.

Jacob Barentsz. en *Willem Cornelisz.*

Schepenen.

Pieter Reygersberch, Dr. *Adriaen de Vos, Adriaen Bauwensz., Cornelis Adriaensz., Philip Constant, Hans van Essen, Andries van de Wiele, Caerle Cabeljau* en *Marten Leynsz.*

Ao. 1588. Den 1 Januari de Wet vernieuwd door Prins Maurits van Orange in persoon.

Burgemeesters.

Pieter Reygersberch en *Willem Corneliss.*

Schepenen.

Jacob Barentz., Dr. *Adriaen de Vos*, *Adriaen Bauwensz.*, *Adriaen Cnaep*, *Philip Constant*, *Kaerle Cabeljau*, *Vincent Marinusz.*, *Marten Geleynsz.* en *Dauid Gouaertsz.*

Ao. 1589. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Mr. Pr. de Rycke, representeerende de Eerste Edele en A. Manmaker, door last van den Markgrave.

Burgemeesters.

Pieter Reygersberch en *Jacob Barentsz.*

Schepenen.

Dr. *Adriaen de Vos*, *Adriaen Bauwensz.*, *Cornelis Adriaensz.*, *Philip Constant*, *Hans van Essen*, *Jan Keyser*, *Andries van de Wyelen*, *Cornelis Martsz.* en *Dauid Gouaertsz.*

Ao. 1590. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by A. Manmakers en Jr. *Jacques de Malderée*, Baillиu dezer Stede, door last als voren.

Burgemeesters.

Jacob Barentsz, en Dr. *Adriaen de Vos.*

Schepenen.

Pieter Reygersberch, *Cornelis Adriaensz.*, *Hans van Essen*, *Jan Keyser*, *Marten Leyns*, *Andries van de Wyele*, *Cornelis Martsz.*, *David Gouaertsz.* en *Bauwen Jansz.*

Ao. 1591. Den 8 Januari de Wet vernieuwd by Mr. Pr. de Rycke en Jr. J. de Malderée, door last als voren.

Burgemeesters.

Dr. *Adriaen de Vos* en *Pieter Reygersberch.*

Schepenen.

Jacob Barentsz., *Adriaen Bauwensz.*, *Cornelis Adriaensz.*

Jan

Jan Keyser, *Hans van Esfen*, *Philip Constant*, *Vincent Marinusz.*, *Marten Leynsz.*, sterft, in plaats gesteld den 19 Maart *Andries van de Wyelen* en *Cornelis Somer*.

Ao. 1592. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Mr. Pr. de Rycke, Mr. *Jacob Valcke*, Tresorier van Zeeland en Jr. *Abel van Cats*, Bailliu dezer Stede, door last als voren.

Burgemeesters.

Pieter Reygersberch en *Jacob Barentsz.*

Schepenen.

Dr. *Adriaen de Vos*, *Adriaen Bauwensz.*, *Cornelis Adriaensz.*, *Jan Keyser*, *Hans van Esfen*, *Vincent Marinusz.*, *Cornelis Somer*, *Willem Constant* en *Lucas Willemsz.*

Ao. 1593. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. *Justinus van Nassau*, Admiraal van Zeeland, Mr. Pr. de Rycke en Jr. A. van Cats, door last als voren.

Burgemeesters.

Jacob Barentsz. en Dr. *Adriaen de Vos.*

Schepenen.

Pieter Reygersberch, *Adriaen Bauwensz.*, *Cornelis Adriaen Luycxz.*, *Jan Keyser*, *Hans van Esfen*, *Vincent Marinus.*, *Cornelis Somer*, *Andries van de Wyelen* en *Henric Jansz.*

Ao. 1594. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. J. van Nassau en Nicolaes Bruyninck, door last als voren.

Burgemeesters.

Pieter Reygersberch en *Cornelis Adriaen Luycxz.*

Schepenen.

Jacob Barentsz., Dr. *Adriaen de Vos*, *Adriaen Bauwensz.*, *Willem Cornelisz.*, *Vincent Marinusz.*, *Cornelis Somer*, *Henrick Jansz.*, *Dauid Geuaertsz.* en *Lenaert Lievensz.*

Ao. 1595. Den 2 Januari de Wet vernieuwd by Jr. J.

van Nassau, Mr. P. de Rycke en Mr. J. Valcke, deed het als voren.

Burgemeesters.

Pieter Reygersberch en *Jacob Barentsz.*

Schepenen.

Cornelis Adriaen Luycxz., Dr. *Adriaen de Vos*, *Willem Cornelisz.*, *Adriaen Bauwensz.*, *Hans van Essen*, *Cornelis Somer*, *Willem Constant*, *Joos van de Keerde* en *Pieter Vrome.*

Het was op den 20 November dezes jaars, dat besloten werdt het jaarlyks maken eener benoeming tot het vernieuwen der Wet, te bepalen dat voortaan altoos op den 1e December geschieden zoude, gelyk nog huiden ten dage onderhouden werdt.

Ao. 1596. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Mr. Pr. de Rycke en Jr. A. van Cats, hun mede Gecommitteerde Mr. J. Valcke in 't Land van Goes afwezig zynde.

Burgemeesters.

Jacob Barentsz. en *Cornelisz. Adriaen Luycxz* (1).

Schepenen.

Pieter Reygersberch, Dr. *Adriaen de Vos*, *Adriaen Bauwensz.*, *Hans van Essen*, *Vincent Mauritsz.*, *David* Ge-

(1) Cornelis Adriaen Luycxz. werdt het eerst op 9 Januari 1579, by vernieuwing der Wet tot *Schepen* aangesteld, vervolgens Ao 1584 tot *Raad*, en Ao. 1596 tot *Burgemeester*, en in dat zelve jaar wegens deze Stad de eerste Gecommitteerde in de Provintiale Rekenkamer. Even voor de laatste bevordering was hy het, die van wege de Heeren Staten van Zeeland afgevaardig werd om Prince MAURITS te vergezellen, by het onderzoek en opnemen der Vestingwerken binnen en buiten dit Gewest, waarvan nog een verslag by eene brief van hem aan deze Stad voorhanden is; voorts schynt hy op het laatst van Ao. 1598. overleden te zyn; alzoo zyn Raad-ambt is met 1 Januari 1599, aan een ander begeven.

uaertsz., *Cornelis Somer*, *Joos van de Voorde* en *Claes Claesz.*

Ao. 1597. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. Jacques de Malderée, Mr. J. Valcke en Jr. A. van Cats, door last als voren.

Burgemeesters.

Pieter Reygersberch en Dr. *Adriaen de Vos.*

Schepenen.

Jacob Barentsz., *Willem Cornelisz.*, *Adriaen Bauwensz.*, *Walraue van den Braemsloot*, *Hans van Esfen*, *David Gouaertsz.*, *Cornelis Somer*, *Claes Claesz. Honich* en *Cornelis Lenaertsz. Vagebont.*

Ao. 1598. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als des jaars te voren, en door last als voren.

Burgemeesters, dezelve als ten voorgaanden jare.

Schepenen.

Jacob Barentsz., *Adriaen Bauwensz.*, *Hans van Esfen*, *David Gouaertsz.*, *Cornelis Somer*, *Joos van de Voorde*, *Willem Constant*, *Cornelis Vagebont* en Mr. *Caspar Appolony.*

Ao. 1599. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. J. van Nassau, Jr. J. de Malderée en Jr. A. van Cats, door last als voren.

Burgemeesters.

Jacob Barentsz. en *Adriaen Bauwensz.*

Schepenen.

Pieter Reygersberch, Dr. *Adriaen de Vos*, *Willem Cornelisz.*, *Hans van Esfen*, *Vincent Marinusz.*, *Cornelis Somer*, *Willem Constant*, *Claes Claes Honich* en Mr. *Caspar Appollony.*

Ao. 1600. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. J. de Malderée en Mr. J. Valcke, door last als voren.

Burgemeester.

Pieter Reygersberch en *Adriaen Bauwensz.*

Schepenen.

Jacob Barentsz., Dr. *Adriaen de Vos*, *Willem Cornelisz.*, *Hans van Essen*, *Andries van de Wyele*, *Vincent Marinusz.*, *David Gouaertsz.*, *Cornelis Somer* en Mr. *Caspar Appolony.*

Ao. 1601. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. J. van Nassau, en Jr. J. de Malderée, door last als voren.

Burgemeesters.

Pieter Reygersberch en *Cornelis Somer.*

Schepenen.

Adriaen Bauwensz., Dr. *Adriaen de Vos*, *Jacob Barentsz.*, *Hans van Essen*, *Vincent Marinusz.*, *Dauid Gouaertsz.*, *Claes Claes Honich*, Mr. *Caspar Appollony* en *Willem Constant.*

Ao. 1602. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. J. de Malderée, Mr. J. Valcke en Jr. A. van Cats, door last als voren.

Burgemeesters.

Cornelis Somer en *Jacob Barentsz.*

Schepenen.

Pieter Reygersberch, Dr. *Adriaen de Vos*, *Adriaen Bauwensz.*, *Hans van Essen*, *Andries van de Wyele*, *David Gouaertsz.*, *Willem Constant*, *Claes Claes Honich* en *Hans Boot.*

Ao. 1603. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. J. de Malderée en Mr. J. Valcke, door last als voren.

Burgemeesters.

Jacob Barentsz., sterft 7 November, en *Adriaen Bauwensz.*

Schepenen.

Cornelis Somer, Dr. *Adriaen de Vos*, *Willem Cornelisz.*, *Hans van Essen*, *Claes Claesz. Honich*, *Cornelis*

Vo-

Vagebont, Mr. *Caspar Apollony*, *Hans Boot* en *Cornelis Reyniersz.*

Ao. 1604. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. J. de Malderée, Jr. *Willem van Haultain*, Lieutenant Admiraal van Zeeland, Mr. *Johan van de Wercke*, Pensionaris van de Staten van Zeeland en Jr. A. van Cats, door last als voren.

Burgemeesters,

Adriaen Bauwensz. en *Cornelis Somer.*

Schepenen.

Dr. *Adriaen de Vos*, *Hans van Essen*, *Heynrick Janssen*, *Cornelis Vagebont*, Mr. *Caspar Apollony*, *Hans Boot*, *Cornelis Reyniersſen*, *Jonas Reygersbergh*, en *Gouaert Dauitsz.*

Ao. 1605. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. J. de Malderée, Jr. W. de Haultain en Mr. J. van de Wercke, door last als voren.

Burgemeesters.

Cornelis Somer en *Hans van Essen.*

Schepenen.

Adriaen Bouwensſen, Dr. *Adriaen de Vos*, *Heynrick Janssen*, *Claes Claesſen Honich*, *Cornelis Vagebont*, Mr. *Casper Apollony*, *Gouaert Dauidtsz.*, *Michiel Campe* en *Philip Arundeaulx.*

Ao. 1606 Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. Jacques de Malderée en Mr. J. van de Wercke, door last als voren.

Burgemeesters.

Hans Pietersſen van Esſen en *Jonas Reygersbergh.*

Schepenen.

Cornelis Somer, *Adriaen Bouwensſen*, Dr. *Adriaen de Vos*, *Cornelis Vagebont*, *Cornelis Reyniersſen*, *Gouaert Davidtsz.*, *Michiel Campe*, *Philip Aruendeaulx* en *Mathys van Eepen.*

Ao.

Ao. 1607. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. J. de Malderée en Jr. *Johan de Mauregnault*, Bailliu dezer Stede, door last als voren.

Burgemeesters.

Jonas Reygersbergh en *Adriaen Bouwensse.*

Schepenen.

Hans van Esſen, *Cornelis Somer*, Dr. *Adriaen de Vos*, *Cornelis Vagebont*, *Cornelis Reyniersz.*, *Gouaert Dauidtsz.*, *Philip Arundeaulx*, Dr. *Anthoni Blonke* en *Egbert Jobſen.*

Ao. 1608. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. Willem de Haultain en Jr. Johan de Mauregnault, door last als voren.

Burgemeesters.

Adriaen Bouwensſen en *Hans van Esſen.*

Schepenen.

Cornelis Somer, *Jonas Reygersbergh*, *Cornelis Vagebont*, *Hans Boot*, *Cornelis Reyniersſen*, *Gouaert Dauidtsz.*, *Philip Willem Arundeaulx*, *Michiel van Bruheze* en *Engbert Jobſen.*

Ao. 1609. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. *Willem de Zoete* gezegt *Haultain*, Lieutenant Admiraal van Zeeland, Jr. J. de Mauregnault en Jr. *Jasper van Vareyck*, Rentmeester van des Markgrave Domeinen alhier, door last als voren.

Burgemeesters.

Hans Pietersſen van Esſen en *Cornelis Somer.*

Schepenen.

Adriaen Bouwensſen, *Claes Claesſen Honich*, *Cornelis Vagebont*, *Cornelis Reyniersſen*, *Gouaert Dauidtsz.*, *Michiel van Bruheze*, *Philip Willem Arundeaulx*, Mr. *Anthony Blonck* en *Christoffel Barentsz.*

Ao. 1610. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Mr. J. van

J. van de Wercke, en Jr. J. de Mauregnault, door last als voren.

Burgemeesters.

Cornelis Somer en *Adriaen Bouwensfen.*

Schepenen.

Hans Pietersz. van Esfen, *Andries van de Wiele*, *Willem Constant*, *Nicolaes Claesz Honich*, *Cornelis Lenaertsz. Vagebont*, *Gouaert Dauidsz.*, Mr. *Anthony Blöncke*, *Christoffel Barendtsz.* en *Lennis Lennitsfen Pool.*

Ao. 1611. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. Willem de Haultain en Jr. J. de Mauregnault, door last als voren.

Burgemeesters.

Adriaen Bauwensz. Muynck en *Hans Pietersz. van Esfen.*

Schepenen.

Cornelis Somer, *Willem Constant*, *Nicolaes Claesfen Honich*, *Cornelis Vagebont*, *Cornelis Reyniersfen*, *Michiel van Bruheze*, *Philip Willem Arundeaulx*, Mr. *Anthony Bloncke* en *Christoffel Barentsfen.*

Ao. 1612. Den 2 Januari de Wet vernieuwd by Jr. J. de Malderée en Jr. J. de Mauregnault, door last als voren.

Burgemeesters.

Hans Pietersfen van Esfen en Mr. *Caspar Apollony.*

Schepenen.

Adriaen Bouwenfen, *Cornelis Somer*, *Cornelis Vagebont*, *Hans Hendricxz. Boot*, *Cornelis Reyniersfen*, *Philip Willem Arundeaulx*, *Christoffel Barentsz.*, Mr. *Thomas Karreman* en *Elias Vincentsz.*

Ao. 1613. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. W. van Haultain en Jr. J. de Mauregnault.

Burgemeesters.

Mr. *Caspar Apollony* en *Adriaen Bouwensfen*, sterft 20 November.

Sche-

Schepenen.

Hans van Essen, *Cornelis Somer*, *Cornelis Vagebont*, *Cornelis Reyniersz.*, *Philip Willem Arondeaulx*, Mr. *Anthony Bloncke*, *Christoffel Barentsen*, Mr. *Thomas Karreman* en *Elias Vincentsz.*

Ao. 1614. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als ten voorgaanden jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Cornelis Somer en Mr. *Anthony Bloncke*.

Schepenen.

Mr. *Caspar Appollony*, *Hans Pietersen van Essen*, *Claes Claessen Honich*, *Cornelis Vagebont*, *Hans Heyndericxz. Boot*, *Cornelis Reyniersen*, *Philip Willem Arondeaulx*, *Christoffel Barentsen* en *Elias Vincentsen*.

Ao. 1615. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als in de twee vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Anthony Bloncke* en *Hans Pietersen van Essen*, sterft 20 Juni, in plaats gesteld *Christoffel Barentsen*.

Schepenen.

Cornelis Somer, *Cornelis Vagebont*, *Hans Heyndericxz. Boot*, *Cornelis Reyniersen*, *Engbert Jobsz.*, *Christoffel Barentsen*, Mr. *Thomas Karreman*, *Elias Vincentsz.* en *Andries Quyrinsen*.

Ao. 1616. Den 2 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de drie vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Christoffal Barentsen en Mr. *Johan van Vosbergen*.

Schepenen.

Mr. *Anthony Bloncke*, *Cornelis Somer*, *Cornelis Vagebont*, *Hans Heyndericx. Boot*, *Engbert Jobsen*, *Elias Vincentsz.*, *Andries Coreyns*, *Marten de Coninck* en *Adriaen Valerius*.

Ao.

Ao. 1617. Den 2 Januari de Wet vernieuwd by *Adriaen van Manmaker*, eerste Rekenmeester van Zeeland en Jr. J. de Mauregnault.

Burgemeesters.

Mr. *Jan van Vosbergen* en *Cornelis Smiers*.

Schepenen.

Christoffel Barentsz., Mr. *Anthony Bloncke*, *Cornelis Vagebont*, *Engbert Jobsen*, *Marten de Coninck*, *Adriaen Valerius*, *Mathias Segers*, *Lenaert Theune* en *Jeremias Cabbeljauw*.

Den 19 December werdt goedgevonden, dat de uitgewekene *Oostendenaars* die hier al voor het uitgaan der XVI Eeuw en zedert, ter oorzake der Oorlogen heen geweken en zich gevestigd hadden, voortaan tot Regeerings-ambten zouden bekwaam zyn en mogen voorgesteld worden.

Den 29 dier voorseyde maand, verscheen in Wet en Raad twee afgevaardigden zyner Princelyke Excellentie als Markgrave, die zich namens dien Vorst beklaagden over de wyze, hoe men hier zedert eenige jaren de nominatien tot de Regeering niet zoo inrichte als behoorlyk was; waarover eene scheuring ontstond, en voorzeide Commissarissen by 't vernieuwen der Wet op 1 Januari 1618 den Secretaris gelaste te boeken eene belofte die voortaan telkens zoude moeten gedaan worden voor en aleer eenige nominatie van Burgemeesters en Schepenen, mitsgaders van de Raden, zouden mogen gemaakt worden: men kan alles breder ontwaar worden uit de bylage R.

Ao. 1618. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Mr. *Gysbrecht van Loon*, Mr. *Pieter van Born*, Raden van zyne Excellentie, en Jr. J. de Mauregnault, door last als voren.

Bur-

Burgemeesters.

Christoffel Barentsen en *Elias Vincentsen.*

Schepenen.

Mr. *Johan van Vosbergen*, *Cornelis Vageboot*, *Michiel van Bruheze*, *Engbert Johsen*, *Marten de Coninck*, *Mathias Segers*, *Johannis Damman*, *Bastiaan Thysfen* en *Job Florisfen.*

Ao. 1619. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. W. van Zoete, gezegt Haultain, Admiraal, Mr. *Bartholomeus Panhuysen*, Pieter van Born, Raden zyner Excellentie, en door deszelfs last.

Burgemeesters.

Elias Vincentsen en Mr. *Johan van Vosbergen.*

Schepenen.

Christoffel Barentsen, Mr. *Caspar Appollony*, Mr. *Anthony Bloncke*, *Gouaert Dauidsz*, *Michiel van Bruheze*, *Engbert Johsen*, *Matthias Zegers*, *Adriaen Valerius* en *Bastiaen Thysfen.*

Ten zelven dage, 't zy voor of na de vernieuwing der Wet, verschenen gemelde Heeren gemagtigden in Wet en Raad, en het eindelyk besluit der Regeering was, zyne Princelyke Excellentie toeteftaan, om nog eens binnen drie eerstkomende jaren de verkiezing van de Magistraat te mogen doen, zonder aanschouw te nemen op de voorgedane Nominatie: de bylage S. duidt zulks breder uit.

Wie de Geschiedenis van dien tyd raadpleegt, en in aanmerking neemt, dat ook te dezer Stede kunnen zyn geweest, die niet even zoo als hunne Markgrave over kerkelyk en burgerlyk bestuur dachten, zal eenigzins begrypen waar uit het onregelmatige in deze voorsproot.

Ao. 1620. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. W. van Haultain, Adr. van Manmaker en Jr. J. de Mauregnault, door last als voren.

Bur-

Burgemeesters.

Mr. Johan van Vosbergen en *Hans Boot.*

Schepenen.

Elias Vincentsſen, Mr. *Caſpar Appolony*, Mr. *Anthony Bloncke*, *Gouaert Dauidsz.*, *Michiel van Bruheze*, *Engbert Jobſen*, *Matthias Zegers*, *Adriaen Valerius* en Mr. *David Reygersbergh.*

Ao. 1621. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Adriaen van Manmaker, Mr. Bartholomeus Panhuyſen, Pieter Born en Jr. J. de Mauregnault.

Burgemeesters.

Hans Boot en *Michiel van Bruheze.*

Schepenen.

Mr. *Johan van Vosbergen*, Mr. *Caspar Appolony*, *Christoffel Barentsſen*, *Gouert Dauitsſen*, *Engbert Jobſen*, *Leunis Pool*, *Matthias Zegers*, Mr. *David Reygersbergh* en *Adriaen Volders.*

Ao. 1622. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. W. de Haultain, A. van Manmaker en Jr. J. de Mauregnault, door last als voren.

Burgemeesters.

Michiel van Bruheze en Mr. *Johan van Vosbergen.*

Schepenen.

Hans Boot, ſterft 24 December, Mr. *Caspar Appolony*, *Christoffel Barentsſen*, *Gouart Dauitsz.*, *Leunis Pool*, *Matthias Zegers*, *Adriaen Valerius*, *Bastiaan Thysſen* en *Adriaen Velders.*

Ao. 1623. Den 2 Januari de Wet vernieuwd by Jr. W. de Haultain, A. van Manmaker en Jr. J. de Mauregnault.

Burgemeesters.

Mr. *Johan van Vosbergen* en *Christoffel Barentsſen.*

Schepenen.

Michiel van Bruheze, Mr. *Caspar Appollony*, *Maerten Coninck*, sterft 11 April, *Gouaert Dauidtsz.*, *Engbert Jobsen*, *Matthias Zegers*, *Adriaen Valerius*, *Bastiaen Thysen*, en *Adriaen Velders.*

Ao. 1624. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by A. van Manmaker en Jr. J. de Mauregnault, door last als voren.

Burgemeesters.

Christoffel Barentsen en *Michiel van Bruheze.*

Schepenen.

Mr. *Johan van Vosbergen*, *Engbert Jobsen*, *Andries Corynsen*, *Matthias Zegers*, *Adriaen Velders*, Mr. *Christiaan Meese*, *Mattheus Bonjours* en *Claes Zwancke.*

Ten zelven dage verklaarden opgemelde Heeren gemachtigden in Wet en Raad, hoe zommigen hier naar nieuwigheden in 't stuk der Regeering stonden, dat zyne Vorstelyke Doorluchtigheid niet zoude gedogen, maar verstond geen verandering dan met deszelfs bewilliging konde plaats hebben: de bylage T. houd zulks breder in.

Ao. 1625. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als ten voorgaande jare, door last als voren.

Burgemeesters.

Michiel van Bruheze en Mr. *Jan van Vosbergen.*

Schepenen.

Christoffel Barentsen, *Engbert Jobsen*, *Andries Corynsen*, *Matthias Zegers*, *Adriaen Valerius*, *Bastiaen Thysen*, *Adriaen Velders*, *Mattheeus Bonjours* en *Claes Zwancke.*

Ao. 1626. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de twee voorgaande jaren, door last van zyne Vorstelyke genade Prince FREDRIK HENDRIK van Orange en Nasfau.

Burgemeesters.

Chris

Christoffel Barentsſen en *Adriaen Velders.*

Schepenen.

Michiel van Bruheze, *Elias Vincentsſen*, *Matthias Zegers*, *Bastiaen Thysſen*, *Mattheeus Bonjours*, *Claes Zwancke*, *Cornelis Hubrechtsſen*, *Nicolaes Telincx* en *Geert Maertsſen.*

Ao. 1627. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de drie voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Adriaen Velders en *Elias Vincentsſen.*

Schepenen.

Christoffel Barentsſen, *Michiel van Bruheze*, *Bastiaen Thysſen*, *Nicolaes Zwancke*, *Cornelis Hubrechtsſen*, *Nicolaes Velincx*, *Geert Maertsſen*, Dr. *Meynaert Schipmans* en Mr. *David Somer.*

Ao. 1628. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de vier voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Elias Vincentsſen en *Michiel van Bruheze.*

Schepenen.

Adriaen Velders, *Christoffel Barentsſen*, *Matthias Zegers*, *Bastiaen Thysſen*, *Nicolaes Swancke*; *Nicolaes Velincx*, *Geert Maertsſen*, Dr. *Meynaert Schipmans* en *Adriaen Borsſelaer.*

Ao. 1629. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de vyf voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Michiel van Bruheze en *Christoffel Barentsſen.*

Schepenen.

Elias Vincentsſen, *Adriaen Velders*, *Govaert Davitsſen*,

Matthias Zegers, *Bastiaen Thysfen*, *Nicolaes Velincx*, Dr. *Meynaert Schipmans*, *Adriaen Borsfelaer* en Jr. *Philip van Varick*.

Ao 1630. Den 3 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de zes voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Christoffel Barentsfen en *Adriaen Velters*.

Schepenen.

Michiel van Bruheze, *Elias Vincentsfen*, *Govaert Davitsfen*, *Matthias Zegers*, *Nicolaes Zwancke*, *Cornelis Hubrechtsfen*, Dr. *Meynaert Schipmans*, *Adriaen Borsfelaer* en Jr. *Philip van Varick*.

Ao. 1631. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. J. de Mauregnault, door last als voren.

Burgemeesters.

Adriaen Velters en *Michiel van Bruheze*.

Schepenen.

Christoffel Barentsfen, *Leunis Pool*, *Matthias Zegers*, *Nicolaes Velincx*, *Geert Maertsfen*, Jr. *Philip van Varick*, *Jacob Aernoutsfen*, *Marcus Valerius* en *Jacob Kien*.

Ao. 1623. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. *Johan de Knuyt*, reprefenteerende de Eerste Edele van Zeeland, en Jr. J. de Mauregnault door last als voren.

Burgemeesters.

Michiel van Bruheze en *Govaert Davitsfen*.

Schepenen.

Adriaen Velters, *Leunis Pool*, *Matthias Zegers*, *Nicolaes Velincx*, *Geert Maertsfen*, Jr. *Philip Varick*, *Jacob Aernoults*, *Marcus Valerius* en *Jacob Kien*.

Ao. 1633. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als ten voorgaande jare, door last als voren.

Ge-

Burgemeesters.

Govaert Davitsſen en *Christoffel Barentsſen.*

Schepenen.

Michiel van Bruheze, *Adriaen Velters*, *Elias Vincentsſen*, *Matthias Zegers*, *Nicolaes Zwancke*, *Cornelis Hubrechtsſen*, *Nicolaes Velincx* en Jr. *Philip van Varick.*

Ao. 1634. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de twee voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeester.

Christoffel Barentsſen en *Adriaen Velters.*

Schepenen.

Govert Davitsſen, *Matthias Zegers*, *Nicolaes Zwancke*, *Cornelis Hubrechtsſen*, *Nicolaes Velincx*, *Geert Maertſen*, Dr. *Meynaert Schipmans*, Jr. *Philip van Varick* en *Nicolaes Honich.*

Ao. 1635. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Mr. *David de Willem*, Raad zyner Vorstelyke Genade en Jr. de Mauregnault, door last als voren.

Burgemeesters.

Adriaen Velters en *Claas Vincentsſen.*

Schepenen.

Christoffel Barentsſen, *Govert Davitsſen*, *Leunis Leunisſen Pool*, *Nicolaes Zwancke*, *Cornelis Hubrechtsſen*, Jr. *Philip van Varick*, *Nicolaes Honich*; Mr. *Johannis Appollony* en Jr. *Johan de Mauregnault.*

Ao. 1636. Den 2 Januari de Wet vernieuwd by Jr. J. de Knuyt en Jr. J. de Mauregnault, door last als voren.

Burgemeesters.

Christoffel Barentsſen en *Nicolaes Velincx.*

Schepenen.

Adriaen Velters, *Michiel van Bruheze*, *Leunis Leunisſen Pool*, *Cornelis Hubrechtsſen*, *Geert Maertſen*, *Jacob*

Aernoutsſen, *Jacob Kien*, *Nicolaes Honich* en Jr. *Johan de Maugregnault*.

Ao. 1637. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als ten voorgaande jare, door last als voren.

Burgemeesters.

Nicolaes Velincx en *Adriaen Velters*.

Schepenen.

Christoffel Barentsſen, *Leunis Pool*, *Geert Maertſen*, *Jacob Aernoultsſen*, *Nicolaes Honich*, Mr. *Johannis Appolony*, Jr. *Johan de Mauregnanlt*, *Pieter de Vos* en *Cornelis de Roo*.

Ao. 1638. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de twee voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Adriaen Velters en *Christoffel Barentsſen*.

Schepenen.

Nicolaes Velincx, *Gerret Maertsſen*, *Jacob Aernoultsſen*, *Nicolaes Honich*, Mr. *Johannis Appollony*, *Pieter de Vos*, *Cornelis de Roo*, *Pieter Davitsſen Neeff* en *Egidius Govaerts*.

Ao. 1639. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de drie voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Christoffel Barentsſen en *Nicolaes Velincx*.

Schepenen.

Adriaen Velters, *Cornelis Hubrechts*, *Geeraert Maertsſen*, Mr. *Johannis Appollony*, *Pieter de Vos*, *Pieter Davitsſen Neeff*, *Egidius Goverts* en Mr. *Adriaen van Marievoorde*.

Ao. 1640. Den 2 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de vier voorgaande jaren, door last als voren.

Bur-

Burgemeesters.

Nicolaes Velincx en *Adriaen Velters.*

Schepenen.

Christoffel Barentsſen, *Gerrit Maertensz.*, Mr. *Johannis Appollony*, *Cornelis de Roo*, *Pieter Davidtsz. de Neeff*, *Egidius Govaerts*, Mr. *Adriaen van Marievoorde*, Mr. *Jacob Campe* en *Abraham de Vos.*

Ao. 1641. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de vyf voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Adriaen Velters en Mr. *Jacob Campe.*

Schepenen.

Nicolaes Velincx, *Christoffel Barents*, *Cornelis Hubrechts*, *Gerrit Maertensz.*, ſterft, in plaats geſteld *Cornelis de Roo*, *Jacob Kien*, Mr. *Johannis Appollony*, *Pieter Davitsz. Neeff*, Mr. *Adriaen van Marievoorde*, ſterft, in plaats geſteld *Cornelis Danckaertsz.* en *Abraham de Vos.*

Ao. 1642. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de zes voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Jacob Campe* en *Cornelis Danckerts.*

Schepenen.

Adriaen Velters, *Christoffel Barentsz.*, *Nicolaes Velincx*, *Cornelis Hubrechts*, Mr. *Johannis Appollony*, *Cornelis de Roo*, *Pieter Davitsz. Neeff*, *Egidius Govertsz.* en *Abraham de Vos.*

Ao. 1643. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de zeven voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Cornelis Danckaarts en *Adriaen Velters.*

Schepenen.

Mr. *Jacob Campe*, *Christoffel Barentsz.*, *Nicolaes Velincx*, *Jacob Arnoultsz.*, *Cornelis Hubrechts*, Mr. *Johannis Appolony*, *Cornelis de Roo*, *Pieter Davitsz. Neeff* en Mr. *Dirck de Haze*.

Ao. 1644. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de agt voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Adriaen Velters en *Christoffel Barentsz.*

Schepenen.

Cornelis Danckaerts, Mr. *Jacob Campe*, *Jacob Arnoutsz.*, *Cornelis de Roo*, *Jan Christiaenssen*, *Johannis Hoets*, *Adriaen Karreman*, *Adriaen Eyssens* en *Daniel Thyssen* d'Oude

Ao. 1645. Den 2 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de negen voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Christoffel Barentsz. en Mr. *Jacob Campe.*

Schepenen.

Adriaen Velters, *Cornelis Danckaert*, *Jacob Arnoutsz.*, *Jan Christiaensz.*, *Johannis Hoets*, *Adriaen Karreman*, *Adriaen Eyssens*, *Daniel Thyssen* en *Gillis Velyncx.*

Ao. 1646. Den 6 Januari de Wet vernieuwd by den Heer Bailliu J. de Mauregnault, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Jacob Campe* en *Cornelis Danckaerts.*

Schepenen.

Christoffel Barentsz., *Adriaen Velters*, *Cornelis Hubrechtsz.*, Mr. *Johannis Appolony*, *Egidius Govertsz.*, *Abraham de Vos*, *Jan Christiaensz.*, *Adriaen Karreman* en *Isaak Meertens.*

Ao.

Ao. 1647. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als het voorgaande jaar, door last als voren.

Burgemeesters.

Cornelis Danckaertsz. en *Adriaan Velters*.

Schepenen.

Mr. *Jacob Campe*, *Christoffel Barentsz.*, *Cornelis Hubrechtsz.*, Mr. *Johan Appollony*, *Cornelis de Roo*, *Gillis Govertsz.*, *Abraham Adriaen Karreman* en *Isaak Meertens*.

Zyne Hoogheid Fredrik Hendrik Prins van Orange, den 14 Maart dezes jaar overleden zynde, werdt in dit Markgraafschap opgevolgd door deszelfs eenigen Zoon Prince WILLEM de II. VAN ORANGE, door wiens last op 16 April de Heer Johan de Knuit, den Magistraat hier deed te famen komen, dien ontsloeg uit den Eed bevorens aan zynen Heer Vader gedaan, en daarna in hunne bedieningen herstelde en op nieuws beëedigde in naam van den tegenwoordigen Heere en Markgrave.

Ao. 1648. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by de Heeren J. de Knuit en J. de Mauregnault, door last als voren.

Burgemeesters.

Adriaen Velters en Mr. *Jacob Campe*.

Schepenen.

Cornelis Danckertsz., *Christoffel Barentsz.*, *Cornelis Hubrechtsz.*, *Jacob Aernoutsz.*, Mr. *Johannis Apollony*, *Gillis Govertsz.*, *Abraham de Vos*, *Jan Christiaensz.* en *Johannis Kien Jacobsz.*

Ao. 1649. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als ten voorgaande jare, door last als voren.

Burgemeesters.

Cornelis Hubrechtsz. en *Gillis Govertsz.*

Schepenen.

Christoffel Barentsz., *Jacob Aernoutsz.*, *Pieter Davitsz.*, *Abraham de Vos*, *Jan Christiaensz.*, *Adriaan Lysfens*, *Johan Kien Jacobsz.*, *Johan Kien Jansz.*, en Mr. *Johan van Strazeel.*

Ao. 1650. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by de Heeren J. de Knuit eñ Jr. *Gaspar de Mauregnault*, Baillu dezer Stede, door last als voren.

Burgemeesters.

Gillis Govertsz., en *Cornelis Hubrechts.*

Schepenen.

Pieter Davidsen Neef, *Jacob Aernoutssen Boone*, *Abraham de Vos*, *Jan Christiaansen*, *Adriaen Eysfens*, *Johannis Kien Jacobsz.*, *Johannis Kien Jansz.*, Mr. *Johan van Strazeel* en *Cornelis de Roo.*

Ao. 1651. Den 2 Januari de Wet vernieuwd by Jr. G. de Mauregnault, door last van Haare Koninglyke Hoogheid als Moeder en Voogdesse van den pas geboore Markgrave.

Burgemeesters.

Cornelis Hubrechtsen en *Johannis Kien Jacobsz.*

Schepenen.

Ægidius Goverts, *Pieter Davitsz. Neef*, *Abraham de Vos*, *Johan Kien Jansz.*, Mr. *Johan van Strazeel*, *Andries van de Wiele*, *Dominicus Klouck*, *Isaak Fornier* en *Andries Willemsz. Verhage.*

Ao. 1652. Drie dagen voor het eindigende des voorgaande jaars de Wet vernieuwd by de Heeren J. de Knuit, *Arnoult de Beaumont*, Heer in Cromstrien en Niemansvpolder, Raden zyner Hoogheid en Jr. G. de Mauregnault, door last der Doorluchtige Vrouwen MARIE en AMELIA, Princesfen van Orange enz.

Burgemeesters.

Johannis Kien Jacobsz. en Mr. *Jacob Campe.*

Schepenen.

Christoffel Barentsz., *Cornelis Danckaerts*, *Adriaen Karreman*, *Isaak Meertens*, Mr. *Johan van Strazeel*, *Andries Verhage* en *Jacob de Haze*.

Ao. 1653. Vier dagen voor het eindigen des voorgaande jaars, de Wet vernieuwd by de Heeren J. de Knuit en G. de Mauregnault, door last als voren.

Burgemeesters.

Johannis Kien Jacobsz. en *Cornelis Hubrechts*, sterft, in plaats gesteld *Pieter Davidsen Neeff*.

Schepenen.

Mr. *Jacob Campe*, *Christoffel Barents*, *Gillis Goverts*, *Pieter Davidsen Neeff*, die tot Burgemeester gesteld, word niet gemeld wie hem als Schepen is opgevolgd. *Jan Christiaensz.*, *Johannis Kien Jansz.*, *Dominicus Clouck*, *Isaak Fornier* en *Cornelis Danckers* de Jonge.

Ao. 1654. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als ten voorgaande jare, door last als voren.

Burgemeesters.

Johannis Kien Jacobsz. en *Pieter Davidsen Neeff*.

Schepenen.

Christoffel Barentsz., sterft, in plaats gesteld Mr. *Cornelis van Essen*, Mr. *Jacob Campe*, *Gillis Govertsz.*, *Jan Christiaensz.*, *Johannis Kien Jansz.*, *Dominicus Cloeck*, *Isaak Fornier*, *Cornelis Danckaerts* en *Daniel Koninck*.

Ao. 1655. Den 2 Januari de Wet vernieuwd by Jr. G. de Mauregnault, door last als voren.

Burgemeesters.

Pieter Davidsen Neeff en *Isaak Maertens*.

Schepenen.

Johannis Kien Jacobsz., Mr. *Jacob Campe*, *Jan Christiaensz.*, *Adriaen Karreman*, *Johan Kien Jansz.*, Mr. *Johan van Strazeel*, Mr. *Cornelis van Essen*, *Bernard Somer* en Mr. *Pieter Boreel*.

Ao.

Ao. 1656. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als ten voorgaande jare, door last als voren.

Burgemeesters.

Isaak Meertens en *Johan Kien Jansz.*

Schepenen.

Pieter Davidsz. Neeff, *Johan Kien Jacobsz.*, *Adriaan Karreman*, Mr. *Johan van Strazeel*, *Dominicus Kloeck*, *Isaak Fornier*, *Bernard Somer*, Mr. *Pieter Boreel* en *Pieter Naelhout*.

Ao. 1657. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de twee voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Johan Kien Jansz. en *Johan Kien Jacobsz.*

Schepenen.

Isaak Maertens, *Pieter Davidsz. Neeff*, sterft, is op 17 Maart in plaats gesteld Mr. *Cornelis van Essen*, *Gillis Coverts*, *Dominicus Kloeck*, *Isaak Fornier*, *Daniel de Koninck*, Mr. *Pieter Boreel*, *Cornelis Hubrechts* en *Jan de Moor*.

Ao. 1658. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de drie voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Johannis Kien Jacobsz. en *Egidius Covertsz.*, sterft, 1 April in plaats gesteld *Daniel de Koninck*.

Schepenen.

Johan Kien Jansz. *Daniel de Koninck*, die tot Burgemeester bevorderd, vinde niet wie hem als Schepen is opgevolgd. *Dominicus Kloeck*, *Isaak Fornier*, Mr. *Cornelis van Essen*, als Advocaat-Fiscaal naar Guinea vertrokken, *Cornelis Hubrechts*, *Jan de Moor*, *Jan Christiaansz.* en *David Pietersz. Neeff*, beide laatste overleden,

in

in plaats gesteld *Jacob Barentsz. van Graes* en *Melchior Macquelyn*.

Ao. 1659. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de vier voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Daniel de Koninck en *Johan Kien Jansz.*

Schepenen.

Dominicus Kloeck, *Isaak Fornier*, Mr. *Pieter Boreel*, *Cornelis Hubrechts*, *Jan de Moor*, *David Pietersen Neeff*, *Jan Barents van Graes*, *Melchior Macquelyn* en Mr. *Pieter van Reygersberg*.

Ao. 1660. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de vyf voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Johan Kien Jansz. en *Cornelis Hubrechts*.

Schepenen.

Daniel de Koninck, *Dominicus Kloeck*, *Isaak Fornier*, sterft, in plaats gesteld *Bernard Somer*, Mr. *Pieter Boreel*, Mr. *Pieter van Reygersbergh*, *Leendert Thysfen*, Mr. *Apollonius Kien* en Mr. *Pieter Meunincx*.

Ao. 1661. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de zes voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Cornelis Hubrechts en *Dominicus Kloeck*.

Schepenen.

Johan Kien Jansz., *Daniel de Koninck*, *Bernard Zomer*, Mr *Pieter Boreel*, *Jan de Moor*, Mr. *Pieter Reygersberg*, *Leendert Thysfen*, Mr. *Apollonius Kien*, welke tot Pensionaris gekoren, in plaats is gesteld *Willem Walloeke* en Mr. *Pieter Meunincx*.

Ao.

Ao. 1662. Den 2 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de zeven voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Johan Kien Jansz. en *Isaak Maertensz.*

Schepenen.

Adriaen Karreman, Mr. *Jan van Strazeel*, *Cornelis Danckers*, *Bernard Somer*, *Jacob Barentsen van Graes*, Mr. *Pieter van Reygersberg*, *Cornelis Groen*, *Pieter Neef* en *Aernout Cuningham*.

Ao. 1663. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de agt voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Dominicus Cloeck en *Cornelis Hubrechts*.

Schepenen.

Bernard Somer, Mr. *Pieter Boreel*, *Jacob Barentsz. van Graes*, *Leendert Thysfen*, Mr. *Pieter Meunincx*, *Cornelis Groen*, Mr. *Abraham de Koninck*, *Johannis Ros* en *Andries Reny*.

Ao. 1664. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de negen voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Isaak Maertens en *Johan Kien Jansz.*, sterft 4 Maart, in deszelfs plaats gesteld Mr. *Pieter Meunincx*.

Schepenen.

Dominicus Kloeck, *Pieter Naelhout*, Mr. *Pieter Meunincx*, is tot Burgemeester bevorderd, vinde niet, wie hem als Schepen opvolgde. *Cornelis Groen*, *Pieter de Neeff*, *Andries Renny*, Jr. *Gaspar Colve*, *Adriaen Kempe* en Mr. *Gaspar Martiny*.

Ao. 1665. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by den-

zelven Heer als de tien voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Isaäk Maertens, sterft 16 Mei, in deszelfs plaats gesteld Mr. *Pieter Reygersberg* en Mr. *Pieter Meunicx*.

Schepenen.

Adriaen Karreman, *Bernard Zomer*, Mr. *Pieter Boreel*, *Pieter Naelhout*, *Jacob Barentse van Graes*, Mr. *Gaspar Martiny*, Mr. *Jacob Hubrechtsen*, Mr. *Jacob de Kos* en *Kornelis Kien*.

Ao. 1666. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. *Jeronimus van Tuyl van Serooskerke*, Heer van Stavenisse, Zuydtmoer, Oud- en Nieuw-kempenshofstede enz. Baillu dezer Stede, door last van H. H. Mevrouwe de Princesse Douariere van Orange als Grootmoeder van Z. H. den Heere Markgrave, zoo voor haar zelve en als geauctoriseerd van Z. K. M. van Groot-Brittanien en Z. K. D. van Brandenburg, Voogden en Oomen voorsz.

Burgemeesters.

Mr. *Pieter Meunicx* en Mr *Pieter Reygersberge*.

Schepenen, dezelve als ten voorgaande jare.

Ao. 1667. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als ten voorgaanden jare, door last als voren.

Burgemeesters.

Bernard Zomer en Mr. *Gaspar Kolve*.

Schepenen.

Adriaen Karreman, *Pieter Naelhout*, *Cornelis Groen*, *Pieter Neeff*, *Adriaen Kempe*, Mr. *Gaspar Martiny*, Mr. *Jacob Hubrechtsen*, *Nicolaes van der Heyden* en *Anthony la Porte*.

Ao. 1668. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de twee voorgaande jaren, door last als voren.

Bur-

Burgemeesters, dezelve als ten voorgaande jare.

Schepenen.

Cornelis Hubrechtsen, Dominicus Cloeck, Pieter Naelhout, Cornelis Croen, Pieter de Neeff, Adriaen Kempe, Mr. *Gaspar Morsing, Nicolaas van der Heyden* en *Anthony la Porte.*

Dit jaar was met veel twist en verdeeldheid onder de Leden der Regeering aangevangen; ieder had zynen aanhang onder de gemeente, de struikelblok was het doordryven ter Staatsvergadering, om Z. H. tot Eersten Edelen van Zeeland te verklaaren; eer zulks hier doorging, moesten eerst de bokken der regeering verhangen worden. De Heeren *Konstantyn Huigens*, Heer van Zuilichem, en *Willem Buisero*, Heer van Dussen-Muilkerk, kwamen als gemagtigden des Markgraven herwaarts, beslisten de oneenigheden in der minne, en veranderden de Wet, om met den 1 April op nieuws de Justitie voor 't overige deezes jaars uit te oeffenen (*k.*) werden dus buiten tyds en ongewoon aangesteld, tot

Burgemeesters.

Bernard Somer en *Adriaen Karreman.*

Schepenen.

Cornelis Huybrechtsen, Pieter Naelhout, Jacob Bakrentse van Graes, Leonard Thysen, Cornelis Croen, Pieter Neeff, Aernout Cunninghame, Andries Romy en *Cornelis Danckaerts.*

Ao. 1669. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. *Willem van Nassau*, Heer van Odyck, representeerende den Eersten Edelen van Zeeland, en Jr. J. de Tuyl van Se-

(*k.*) Wie hier meer van begeert, zie bylage U., verder *Aitzema* zaken van Staat en Oorlog 6 D. bl. 658. ook den Geleerden Wagenaar Vaderl. Hist XIII. D. bl. 336-339., en vóór al de Zeeuwsche Staatsregisters d'Ao. 1668. wanneer men stof tot denken krygt.

Seroorskerke, door last van Z. H. den Heere Prince Markgrave dezer Stede.

Burgemeesters.

Mr. *Pieter Mennincx* en Mr. *Pieter Reygersberge.*

Schepenen.

Mr. *Pieter Boreel*, *Jacob Barentsse van Graes*, *Aernout Cuninghame*, *Adriaen Kempe*, *Andries Renny*, *Cornelis Kien*, *Cornelis Danckaerts*, *Pieter Sterteniùs* en *Bartolomeus Deynoot.*

Ao. 1670. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. W. van Nassau van Odyck, en Jr. *Johan de Mauregnault*, Bailliu dezer Stede, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Pieter Mennincx*, welke tot Gecommitteerden Raad bevorderd, is op den 19 April in plaats gesteld Mr. *Pieter van Reygersberg* en Mr. *Gaspar Colve.*

Schepenen.

Dominicus Cloeck, *Pieter Boreel*, *Leonard Thysson*, *Pieter de Neeff*, *Aernout Cunninghame*, *Cornelis Kien*, *Cornelis Danckaerts*, *Pieter Stertenius*, sterft, is op 7 Juni in plaats gesteld Jr. *Jacob Campe* en *Bartolomeus Deynoot.*

Ao. 1671. Den 3 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als ten voorgaande jare, door last als voren.

Burgemeesters.

Dominicus Cloeck en *Leonard Thysfen.*

Schepenen.

Bernard Zomer, *Pieter van Reygersberge*, *Pieter Boreel*, *Aernout Cuninghame*, *Johannis Ros*, *Bartolomeus Deynoot*, *Jacob Campe*, *Jacobus Lampsins* en *Hubrecht de Haese.*

Ao. 1672. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de twee voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Leonard Thysſen en *Pieter van Reygersberge*, welke Heer verkoos Ritmeester onder de Kavallerie te worden, en is op 7 November in plaats gesteld *Aernout Cunninghame*.

Schepenen.

Bernard Somer, *Pieter Naelhoudt*, *Aernout Cunnighame*, *Johan Ros*, *Jacobus Huybrechtsen*, *Cornelis Danckaerts*, *Jacob Campen*, *Hubrecht de Haese* en *Jacob Godin*.

Ao. 1673. Den 7 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de drie voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeester.

Bernard Somer en *Aernout Cunnighame*.

Schepenen.

Leonard Thysſen, *Pieter Naelhout*, *Johan Ros*, *Anthony la Porte*, Mr. *Jacob Lampſins*, Mr. *Hubrecht de Haeſe*, Mr. *Jacob Godin* en *Pieter Nebbens*.

Ao. 1674. Den 15 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de vier voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Bernard Somer en Mr. *Jacob Godin*.

Schepenen.

Leonard Thysſen, *Aernout Cunnighame*, *Cornelis Groen*, *Johan Ros*, *Adriaen Kempe*, *Cornelis Danckaerts*, *Jacob Campe*, *Jacob Lampſins* en *Hubrecht de Haeſe*.

Ao. 1675. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de vyf voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Jacob Godin* en *Leonard Thysſen*.

Schepenen.

Bernard Somer, *Aernout Cunnighame*, *Pieter Naelhoudt*,

houdt, *Johan Ros*, Mr. *Jacobus Huybrechtsz.*, *Nicolaes van der Heyden*, Mr. *Jacob Lampsins* en *Hubrecht de Haese.*

Ao. 1676. Den 3 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de zes voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters,

Jr. *Jacob Godin* en *Pieter de Neeff.*

Schepenen.

Aernout Cunighame, in de Provinciale Rekenkamer gecommitteert, in plaats gesteld *Cornelis Govaerts*, *Pieter Naelhout*, *Johan Ros*, Mr. *Jacobus Huybrechts*, *Nicolaes van der Heyden*, *Cornelis Danckaerts*, *Jacob Lampsins*, *Hubrecht de Haese* en *Wessel Becker.*

Ao. 1677. Den 3 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de zeven voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters dezelve als ten voorgaande jare.

Schepenen.

Cornelis Groen, *Johan Ros*, *Nicolaes van der Heyden*, *Cornelis Danckaerts*, *Jacob Campe*, sterft 30 Juni en 17 October in plaats gesteld *Vincent Godin*, Mr. *Jacob Lampsins*, Mr. *Hubrecht de Haese*, *Wessel Becker* en Mr. *Hubrecht Huygens*,

Ao. 1678. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de acht voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Jr. *Jacob Godin* en Mr. *Hubrecht de Haese.*

Schepenen.

Pieter de Neeff, sterft 31 Januari, in plaats gesteld *Pieter Nebbens*, *Cornelis Groen*, *Johan Ros*, *Cornelis Kien*, *Nicolaes van der Heyden*, *Cornelis Danckaerts*, *Jacob*

Lampsins, *Wesfel Becker* en *Vincent Jobsen Godin*.

Ao. 1679. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de negen voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters, dezelve als ten voorgaanden jare.

Schepenen.

Pieter Naelhout, *Cornelis Groen*, *Johan Ros*, *Cornelis Kien*, *Cornelis Danckaerts*, *Pieter Nebbens*, sterft 17 Augustus, in plaat gesteld *Johan Weir*, *Wesfel Becker*, *Vincent Godin* en *Johan Adolf van Hesse*.

Ao. 1680. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by den Heer Jr. W. van Nassau van Odyck of by afwezendheid by Jr. *Anthony de Huybert*, Heer van Kruiningen, BaillIu dezer Stede, door last als voren.

Burgemeesters.

Jr. *Jacob Godin* en *Cornelis Kien*.

Schepenen.

Hubrecht de Haese, *Pieter Naelhout*, *Johan Ros*, *Cornelis Danckaerts*, *Wesfel Becker*, *Vincent Jobsen Godin*, *Johan Adolf van Hesfen*, *Johan Weir* en *Cornelis Ryngers*.

Ao. 1681. Den 1 Januari de Wet vernieuwd, waartoe dezelve Heeren als ten voorgaanden jare gelast waren, als voren.

Burgemeesters, dezelve als ten voorgaanden jare.

Schepenen.

Hubrecht de Haese, gecommitteert in de Provinciale Rekenkamer, en in plaat gesteld *Samuel de Koninck*, *Pieter Naelhout*, *Johan Ros*, *Adriaen Kempe*, *Cornelis Danckaerts*, *Cornelis Govaerts*, *Vincent Godin*, *Johan Weir* en *Vincent Paulussen*.

Ao 1682. Den 3 Januari de Wet vernieuwd, waartoe dezelve Heeren als de twee voorgaande jaren gelast waren, als voren.

Bur-

Burgemeesters, dezelve als de twee voorgaande jaren, dan Jr. *Jacob Godin* bedankte, en op den 24 Augustus in plaats gesteld *Johan Ros*.

Schepenen.

Pieter Naelhout, *Cornelis Groen*, *Johan Ros*, *Adriaen Kempe*, *Vincent Jobsen Godin*, *John Weir*, *Vincent Paulussen*, *Samuel de Koninck* en *Abraham Naboth*.

Ao. 1683. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. Anthony de Huybert, door last als voren,

Burgemeesters.

Johan Ros en Jr. *Jacob Godin*.

Schepenen.

Cornelis Kien, *Pieter Naelhout*, *Adriaen Kempe*, *Cornelis Danckaerts*, *Vincent Godin*, *John Weir*, *Vincent Paulussen*, *Samuel de Koninck* en *Abraham Naboth*.

Ao. 1684. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als ten voorgaanden jare, door last als voren.

Burgemeesters.

Jr. *Jacob Godin* en *Cornelis Kien*.

Schepenen.

Johan Ros, *Pieter Naelhout*, *Cornelis Groen*, *Adriaen Kempe*, *Cornelis Danckaerts*, *Vicent Jobsen Godin*, *Abraham Naboth* en *Adriaen Verelst*.

Ao. 1685. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by den Heer *Thomas Alexander Koninck*, Bailliu dezer Stede, door last als voren.

Burgemeesters.

Cornelis Kien en *Johan Ros*,

Schepenen.

Leonard Thysfen, *Cornelis Groen*, *Adriaen Kempe*, *Cornelis Danckaerts*, *Vincent Godin*, *Abraham Naboth*, *Adriaen Verelst*, *Mels de Wender* en *Everi van Genee*.

Ao. 1686. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by den-

zelven Heer als ten voorgaanden jare, door last als voren.

Burgemeesters, dezelve als ten voorgaanden jare.

Schepenen.

Leonard Thysſen, *Cornelis Groen*, *Adriaen Kempe*, *Cornelis Danckaerts*, *Cornelis Govaerts*, *Abraham Naboth*, *Adriaen Verelst*, *Evert van Genee* en *Hubrecht de Haeze Jacobsz.*

Ao. 1687. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de twee voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Johan Ros en *Cornelis Kien.*

Schepenen.

Leonard Thysſen, *Adriaen Kempe*, *Cornelis Danckaerts*, *Cornelis Govaerts*, *Vincent Godin*, *Abraham Naboth*, *Evert van Genee*, *Hubrecht de Haze Jacobsz.* en *Johan Huysſen van Ravels*

Ao. 1688. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de drie voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Cornelis Kien en *Johan Ros*, ſterft 29 Mei 1689.

Schepenen.

Leonard Thysſen, *Adriaan Kempe*, *Cornelis Danckaerts*, *Cornelis Govaerts*, *Vincent Godin*, *Evert van Genee*, *Hubrecht de Haze*, *Johan Huysſen van Ravels* en *Johan Ferleman.*

Ao. 1689. Den 9 Juni de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de vier voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Leonard Thysſen en *Cornelis Groen*,

Schepenen.

Pie-

Pieter Naalhout, *Cornelis Danckaerts*, *Hubrecht de Haze*, *Johan Ferleman*, *Samuel Felle*, *Johan Huysſen van Ravels*, *Willem van den Brande*, *Cornelis Govarts* en *Cornelis de Neeff.*

Ao. 1690. Den Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de vyf voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters en Schepenen dezelve als ten voorgaanden jare.

Ao. 1691. Den Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de zes voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Leonard Thysſen en *Adriaan Verelst.*

Schepenen.

Pieter Naalhout, *Cornelis Govaerts*, *Hubrecht de Haſe*, *Johan Ferleman*, *Samuel Felle*, *Willem van den Brande*, doet afſtand, in plaats geſteld *Iſaak den Heldt*, *Cornelis de Neeff*, Mr. *Gerrit van Alteren* en Mr. *Daniel Thysſen Leenartsz.*

Ao. 1692. Den Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de zeven voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters, dezelve als ten voorgaanden jare.

Schepenen.

Pieter Naalhout, *Cornelis Govarts*, Mr. *Hubertus Huizens*, *Hubrecht de Haſe*, *Samuel Felle*, Mr. *Cornelis de Neeff*, Mr. *Gerrit van Alteren*, ſterft, word in plaats geſteld 25 October Mr. *Jacobus Boreel*, Mr. *Daniel Thysſen* en *Iſaak den Heldt.*

Ao. 1693. Den Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de agt voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Adriaen Verelst en *Leonard Thysen.*

Schepenen.

Pieter Naalhout, *Cornelis Govaerts*, Mr. *Hubertus Huigens*, *Samuel Felle*, *Evert van Genee*, Mr. *Cornelis de Neeff*, *Isaak den Heldt*, Mr. *Jacobus Boreel* en *Gillis de Mauregnault*.

Ao. 1694. Den Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de negen voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Adriaen Verelst en *Leonard Thysen*, welke afstand deed, en in plaats gesteld den 6 Mei *Isaak den Heldt*.

Schepenen.

Cornelis Govaerts, Mr. *Hubertus Huigens*, *Evert van Genee*, *Johan Ferleman*, *Samuel Felle*, Mr. *Cornelis de Neeff*, *Isaak den Heldt*, die tot Burgemeester bevorderd, in plaats gesteld Mr. *Daniel Thysen Leenartsz.*, *Gillis de Mauregnault* en *Jacob Keyts*.

Ao. 1695. Den Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de tien voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Adriaen Verelst en *Isaak den Heldt*.

Schepenen.

Cornelis Govaerts, Mr. *Hubertus Huigens*, *Evert van Genee*, *Hubrecht de Hase*, *Samuel Felle*, *Cornelis de Neeff*, *Daniel Thysen Lenartsz.*, *Gillis de Mauregnault* en *Jacob Keyts*.

Ao. 1696 Den Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de elf voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters en Schepenen dezelve als ten voorgaanden jare.

Ao.

Ao. 1697. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de twaalf voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters dezelve als de twee voorgaande jaren.

Schepenen

Wessel Becker, Mr. *Hubertus Huygens*, *Hubrecht de Hase*, *Evert van Genee*, *Samuel Felle*, *Gillis de Mauregnault*, *Jacob Keyts*, *Jacob Godin* en *Abraham Huyge*.

Ao. 1698. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de dertien voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters, dezelve als de drie voorgaande jaren.

Schepenen.

Wessel Becker, Mr. *Hubertus Huygens*, *Evert van Genee*, *Hubrecht de Haze*, *Samuel Felle*, Mr. *Cornelis de Neeff*, *Jacob Keyts*, Mr. *Jacob Godin* en *Abraham Huyge*.

Ao. 1699. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de veertien voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters, dezelve als de vier voorgaande jaren.

Schepenen.

Wessel Becker, Mr. *Hubrecht Huygens*, *Evert van Genee*, *Hubrecht de Hase*, Mr. *Cornelis de Neeff*, Mr. *Jacob Godin*, *Abraham Huyge*, Mr *Jan Pieter de Mauregnault* en *Laurens Nebbens*.

Ao. 1700. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de vyftien voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters, dezelve als de vyf voorgaande jaren.

Schepenen, dezelve als ten voorgaande jaren

Ao. 1701. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de zestien voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters, dezelve als de zes voorgaande jaren.

Schepenen.

Wesfel Becker, Mr. *Hubrecht Huygens*, *Evert van Genee*, *Hubrecht de Haze*, *Johan Ferleman*, Mr. *Cornelis de Neeff*, Mr. *Jacob Godin*, *Abraham Huyge* en *Laurens Nebbens*.

Ao. 1702. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de zeventien voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters, dezelve als de zeven voorgaande jaren.

Schepenen, dezelve als ten voorgaande jare.

Ao. 1703. Den 23 Juli de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de agtien voorgaande jaren, door last van de *Edele Mogende Heeren* STAATEN VAN ZEELANDT.

Burgemeesters.

Hubrecht de Hase Jacobsz. en *Samuel Felle*.

Schepenen.

Dr. *Abraham Naboth*, *Jacob Keyts*, Mr. *Jacob Godin*, *Laurens Nebbens*, Mr. *Pieter de Vos*, *Anthony Marinissen Jacobsz.*, *Jan Wissel*, *Theodorus van Aller* en *Bastiaan Geerarts*.

Ao. 1704. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de negentien voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters dezelve als ten voorgaande jare.

Schepenen.

Mr. *Hubrecht Huygens*, *Samuel Coninck*, Dr. *Abraham Naboth*, Mr. *Jacob Boreel*, Mr. *Jacob Godin*, *Anthony Marinissen Jacobsz.*, *Johan Wissel* en *Bastiaan Geeraerts*.

Ao. 1705. Den 1 Januari de Wet vernieuwd door denzelven Heer als de twintig voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Cor-

Cornelis Kien en Mr. *Pieter de Vos*, welke verkoren zynde tot gewoon Raad in den Hove van Justitie, is op 31 Augustus in plaats gesteld Mr. *Jacob Godin*.

Schepenen.

Hubrecht de Hase, *Samuel Felle*, Mr. *Hubrecht Huygens*, sterft, is op 24 Augustus in plaats gesteld Mr *Hendrik Haak-Kerkman*, *Samuel Coninck*, gedeputeerde geworden ter Generaliteit, is op 27 Juli in plaats gesteld *Jan Keyser*, Dr. *Abraham Naboth*, Mr. *Jacob Boreel*, *Laurens Nebbens*, *Adriaan Kempe* en *Jan Naalhout*.

Ao. 1706. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de een-en-twintig voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Cornelis Kien en Mr. *Jacob Godin*.

Schepenen,

Hubrecht de Hase, *Laurens Nebbens*, *Anthony Marinissen Jacobsz.*, *Jan Wisfel*, *Bastiaan Geerarts*, *Adriaan Kempe*, *Jan Naalhout*, *Jan Keyser* en Mr. *Hendrik Haak-Kerkman*.

Ao. 1707. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de twee-en-twintig voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Dr. *Abraham Naboth* en *Hubrecht de Hase*.

Schepenen.

Mr. *Jacob Godin*, Mr. *Jacob Boreel*, *Anthony Marinissen Jacobsz*, *Johan Wisfel*, *Bastiaan Geerarts*, *Willem Sonsbeecq*, *Willem Kempe* en *Isaak Hildernisse Cornelisz*.

Ao. 1708. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de drie-en-twintig vorige jaren, door last als voren.

Bur-

Burgemeesters.

Hubrecht de Hase en *Cornelis Kien*, sterft, op 14 Mei in plaats gesteld Mr. *Abraham Naboth*.

Schepenen.

Mr. *Abraham Naboth*, die tot Burgemeester verkoren, op 25 Juni in plaats gesteld *Abraham Huyge*, Mr. *Jacob Godin*, Mr. *Jaçob Boreel*, *Johan Naalhout*, Mr *Hendrik Haak-Kerkman*, *Willem Sonsbeek*, *Barent Clooster*, Mr. *Willem Kempe* en *Isaak Hildernisse*.

Ao. 1709. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de vier-en-twintig vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Jacob Boreel* en Mr. *Jacob Godin*.

Schepenen.

Adriaen Verelst, *Wessel Becker*, die word Kaptein van een Compagnie Mariniers, 16 Juni in plaats gesteld *Anthony Marinissen*, *Evert van Genee*, *Johan Ferleman*, *Abraham Huyge*, *Johan Wissel*, *Adriaen Kempe*, *Johan Naalhout* en Mr. *Hendrik Haak-Kerkman*.

Ao. 1710. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de vyf-en-twintig vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Johan Naalhout en Mr. *Jacob Boreel*.

Schepenen.

Adriaen Verelst, *Evert van Genee*, *Johan Ferleman*, *Anthony Marinissen*, *Johan Wissel*, *Adriaen Kempe*, Mr. *Jacob Lambert Colve*, Mr. *Enog Mogghe* en *Dirck Stroobant*.

Ao. 1711. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de zes-en-twintig vorige jaren, door last als voren.

Bur-

Burgemeesters.

Adriaan Verelst en *Johan Naalhout.*

Schepenen,

Abraham Huyge, *Laurens Nebbens*, *Bastiaan Geerarts*, Mr. *Hendrik Haak-Kerkman*, *Barend Clooster*, Mr. *Jacob Lambert Colve*, Mr. *Enog Mogge*, *Dirck Stroobant* en *Bartholomeus Brant*.

Ao. 1712. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de zeven-en-twintig vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Adriaan Verelst en *Abraham Huyge*.

Schepenen.

Johan Ferleman, sterft 30 Augustus, in plaats gesteld Mr. *Geerard de Mauregnault*, *Laurens Nebbens*, *Anthony Marinissen*, *Johan Wisse*, *Bastiaan Geerarts*, Mr. *Hendrik Haak-Kerckman*, *Bartholomeus Brant*, Mr. *Johan Kien*, geworden Raad der Stad Middelburg, in plaats gesteld 21 September Mr. *Jacob Godin* en Mr. *Ægidius Johannis Govaerts*.

Ao. 1713. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de agt-en-twintig vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Abraham Huyge en Mr. *Jacob Lambert Colve*.

Schepenen.

Adriaan Verelst, Mr. *Jacob Godin*, *Anthony Marinissen*, *Johan Wisse*, *Dirck Stroobant*, Mr. *Ægidius Johannis Govaerts*, Mr. *Geerard de Mauregnault*, *Francois Nebbens* en *Reymert Hildernisse*.

Ao. 1714. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de negen-en-twintig vorige jaren, door last als voren,

Bur-

Burgemeesters.

Mr. *Jacob Lambert Colve* en *Adriaan Verelst.*

Schepenen.

Abraham Huyge, *Evert van Genee*, *Bastiaan Geerarts*, Mr. *Hendrik Haak-Kerkman*, *Dirck Stroobant*, sterft, 20 Augustus in plaats gesteld *Willem Kempe*, *Bartholomeus Brant*, *Francois Nebbens*, *Reymert Hildernisse* en *Jacob Ferleman.*

Ao. 1715. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de vorige dertig jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Adriaan Verelst en *Abraham Huyge.*

Schepenen.

Mr. *Jacob Lambert Colve*, *Evert van Genee*, *Laurens Nebbens*, Mr. *Hendrik Haak-Kerkman*, *Willem Kempe*, *Bartholomeus Brant*, Mr. *Gerrit de Mauregnault*, *Jacob Ferleman* en *Bastiaan Geerarts*, sterft, is op 18 April in plaats gesteld Mr. *Johan Pottey.*

Ao. 1716. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de vorige een-en-dertig jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Abraham Huyge en *Laurens Nebbens.*

Schepenen.

Adriaan Verelst, Mr. *Jacob Codin*, *Johan Wissel*, *Adriaan Kempe*, Mr. *Hendrik Haak-Kerkman*, Mr. *Gerrit de Mauregnault*, *Reymert Hildernisse* en *Cornelis Keuvel.*

Ao. 1717. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de vorige twee-en-dertig jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Laurens Nebbens en Mr. *Hendrik Haak-Kerkman.*

Sche-

Schepenen.

Adriaan Verelst, Mr. *Jacob Godin*, *Evert van Gemez*, *Johan Wisfel*, *Adriaan Kempe*, *Bartholomeus Brant*, *Rymert Hildernisse*, *Jacob Ferleman* en *Cornelis Keuvel*.

Ao. 1718. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de vorige drie-en-dertig jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Hendrik Haak-Kerkman* en Mr. *Gerard de Mauregnault*.

Schepenen.

Adriaan Verelst, *Evert van Gemez*, sterft, in plaats gesteld 12 December *Francois Nebbens*, *Willem Kempe*, *Bartholomeus Brant*, Mr. *Ægidius Johannis Govaerts*, *Jacob Ferleman*, Mr. *Johan Pottey*, *Willem Gysbert de Beaufort* en *Theodorus van Aller*.

Ao. 1719. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de vorige vier-en-dertig jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Gerard de Mauregnault* en *Willem Gysbert de Beaufort*.

Schepenen.

Hendrik Haak-Kerkman, *Johan Wisfel*, *Willem Kempe*, doet afstand, in plaats gesteld 5 November Mr. *Marinus Duvelaar*, Mr. *Ægidius Johan Govarts*, *Rymert Hildernisse*, Mr. *Johan Pottey*, *Cornelis Keuvel*, *Theodorus van Aller* en *Adriaan Ferleman*.

Ao. 1720. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de vorige vyf-en-dertig jaren, door last van de Heeren BURGEMEESTERS EN RAADEN DEZER STAD.

Burgemeester.

Mr. *Hendrik Haak-Kerkman* en *Adriaan Verelst*.

Sche-

Schepenen.

Mr. *Everard de Maurregnault*, werd gecommitteerd in de Generaliteits Rekenkamer, in plaats gesteld 9 Juli *Martinus Waaywel*, Mr. *Jacob Godin*, *Laurens Brandt*, sterft, in plaats gesteld 30 October Mr. *Adolph Cau*, *Reymert Hildernisse*, *Cornelis Kenvel*, *Adriaan Ferleman* en Mr. *Marinus Duvelaar*.

Ao. 1721. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de vorige zes-en-dertig jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Adriaan Verelst en Mr. *Johan Pottey*.

Schepenen.

Mr. *Hendrik Haak-Kerkman*, Mr. *Jacob Godin*, *Laurens Nebbens*, *Adriaan Kempe*, *Jacob Ferleman*, *Theodorus van Aller*, *Martinus Waaywel*, sterft, in plaats gesteld 20 Januari *Nicolaes Evertse*, Mr. *Adolph Cau* en *Jacob Marinissen*.

Ao. 1722. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de zeven-en-dertig vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Johan Pottey* en *Pieter Haak-Kerkman*.

Schepenen.

Adriaan Verelst, *Laurens Nebbens*, *Johan Wissel*, *Adriaan Kempe*, *Reymert Hildernisse*, *Jacob Ferleman*, *Theodorus van Aller*, *Jacob Marinissen* en *Nicolaes Evertse*.

Ao. 1723. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de agt-en-dertig vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Hendrik Haak-Kerkman*, sterft, is op 19 Januari in

in plaats gesteld *Cornelis Keuvel* en Mr. *Willem Ferleman* Schepenen.

Adriaan Verelst, *Laurens Nebbens*, sterft, in plaats gesteld 17 Februari *Jacobus Nebbens*, *Johan Wisfel*, *Reymert Hildernisse*, *Cornelis Keuvel*, Burgemeester geworden, in plaats gesteld 7 Februari *Johan Hieronimus Huysen*, Mr. *Adolph Cau*, in plaats gesteld 10 December *Anthony Cruysse*, *Jacobus Exrik*, *Cornelis Warkier* en Mr. *Johan Parker*.

Ao. 1724. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de negen-en-dertig vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Willem Ferleman* en *Adriaan Verelst*.

Schepenen.

Mr. *Johan Pottey*, Mr. *Ægidius Johannis Gevarts*, *Jacobus Exrik*, Mr. *Johan Parker*, Mr. *Johan Hieronimus Huysen*, *Jacobus Nebbens*, in plaats gesteld 8 Augustus *Adriaan Kempe*, *Cornelis Warkier*, *Johan Verschuyl* en *Christiaan van Genee*.

Ao. 1725. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de veertig vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Johan Louis Verelst* en *Pieter Haak-Kerkman*.

Schepenen.

Mr. *Willem Ferleman*, Mr. *Johan Pottey*, sterft, in plaats gesteld 20 September *Reymert Hildernisse*, *Adriaan Kempe*, *Johan Wisfel*, *Jacob Marinissen*, *Nicolaas Evertse*, *Cornelis Warkier*, *Johan Verschuyl* en *Christiaan van Genee*.

Ao. 1726. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by den-

zelven Heer als de een-en-veertig vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Pieter Haak-Kerkman en Mr. *Willem Ferleman.*

Schepenen.

Mr. *Johan Louis Verelst*, *Johan Wisfel*, *Adriaan Kempe*, *Reymert Hildernissen*, *Jacob Marinissen*, *Nicolaas Evertse*, *Jacobus Exrik*, Mr. *Johan Parker* en Mr. *Johan Hironimus Huysfen.*

Ao. 1727. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de twee-en-veertig vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Willem Ferleman* en Mr. *Johan Hieronimus Huysfen.*

Schepenen.

Pieter Haak-Kerkman, Mr. *Johan Louis Verelst*, *Jacob Marinissen*, *Jacobus Exrik*, Mr. *Johan Parker*, *Cornelis Warkier*, *Johan Verschuyl*, *Christiaan van Genee* en *Laurens Nebbens.*

Ao. 1728. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de drie-en-veertig vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Johan Hieronimus Huysfen* en Mr. *Johan Louis Verelst.*

Schepenen.

Mr. *Willem Ferleman*, word gecommitteerd in de Generaliteits Rekenkamer, 15 Februari in plaats gesteld *Adriaan Ferleman*, *Pieter Haak-Kerkman*, *Johan Wisfel*, *Jacob Marinissen*, Mr. *Johan Parker*, *Cornelis Warkier*, *Johan Verschuyl*, *Christiaan van Genee* en *Laurens Nebbens.*

Ao.

Ao. 1729. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de vier-en-veertig vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Johan Louis Verelst* en *Pieter Haak-Kerkman*.

Schepenen.

Mr. *Johan Hieronimus Huysſen*, *Johan Wiſſel*, ſterft, in plaats geſteld 21 September, *Adriaan Kempe*, *Adriaan Ferleman*, *Nicolaas Evertſe*, *Jacobus Exrik*, Mr. *Johan Parker*, *Cornelis Warkier*, *Willem Pieter Studelmy* en *Johan Amoury*.

Ao. 1730. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de vyf-en-veertig vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Pieter Haak-Kerkman en Mr. *Nicolaas Steengracht*.

Schepenen.

Mr. *Johan Louis Verelst*, Mr. *Johan Hieronimus Huysſen*, *Adriaan Kempe*, *Jacob Marinisſen*, *Nicolaas Evertſe*, *Jacobus Exrik*, Mr. *Johan Parker*, *Willem Pieter Studelmy* en *Johan Amoury*.

Ao. 1731. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de zes-en-veertig vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Nicolaas Steengracht* en Mr. *Johan Hieronimus Huysſen*.

Schepenen.

Pieter Haak-Kerkman, Mr. *Johan Louis Verelst*, *Adriaan Ferleman*, *Jacob Marinisſen*, Mr. *Johan Parker*, *Cornelis Warkier*, *Johan Verſchuyl*, ſterft, in plaats geſteld 3 December *Pieter Nokt*, *Christiaan van Genee* en Mr. *Jan Bernard Laurens de Vaſſy*.

Ao. 1732. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de zeven-en-veertig vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Johan Hieronimus Huyssen* en Mr. *Johan Louis Verelst*.

Schepenen.

Mr. *Nicolaas Steengracht*, *Pieter Haak-Kerkman*, *Adriaan Ferleman*, *Nicolaas Evertse*, *Jacobus Exrik*, *Cornelis Warkier*, *Christiaan van Genee*, Mr. *Jan Bernard Laurens de Vassy* en *Pieter Nolst*.

Ao. 1733. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de agt-en-veertig vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Johan Louis Verelst* en *Pieter Haak-Kerkman*.

Schepenen.

Mr. *Johan Hieronimus Huyssen*, *Nicolaas Evertse*, *Jacobus Exrik*, Mr. *Johan Parker*, *Cornelis Warkier*, *Laurens Nebbens*, *Willem Pieter Studelmy*, *Jan Amoury* en Mr. *Aarnout van Citters*.

Ao. 1734. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als de negen-en-veertig voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Pieter Haak-Kerkman en Mr. *Nicolaas Steengracht*.

Schepenen.

Mr. *Johan Louis Verelst*, *Jacob Marinissen*, Mr. *Johan Parker*, *Laurens Nebbens*, *Willem Pieter Studelmy*, *Jan Amoury*, Mr. *Jan Bernard Laurens de Vassy*, Mr. *Aarnout van Citters*, sterft, in plaats gesteld 20 Juni *Pieter Nolst* en Dr. *Jacobus Reynouts*.

Ao. 1735. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by den

Heer

Heer *Pieter Haak-Kerkman*, als eersten Burgemeester en in die qualiteit by vacature de Baillijuagie waarnemende, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Nicolaas Steengracht* en Mr. *Johan Hieronimus Huyssen*.

Schepenen.

Pieter Haak-Kerkman, Mr. *Johan Louis Verelst*, *Jacob Marinissen*, *Nicolaas Evertse*, *Jacobus Exrik*, Dr. *Cornelis Warkier*, Mr. *Johan Bernard Laurens de Vassy*, *Pieter Nolst* en Dr. *Jacobus Reynouts*.

Ao. 1736. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by den Heer *Cornelis Perponcher Sedlenitzky de Maisonneuve*, Bailliu dezer Stede, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Johan Hieronimus Huyssen* en Mr. *Johan Louis Verelst*.

Schepenen.

Mr. *Nicolaas Steengracht*, *Pieter Haak-Kerkman*, *Nicolaas Evertse*, *Jacobus Exrik*, Dr. *Cornelis Warkier*, *Laurens Nebbens*, *Willem Pieter Studelmy*, *Jan Amoury* en Mr. *Cornelis Godin*.

Ao. 1737. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als voorgaande Jaar, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Johan Louis Verelst* en *Pieter Haak-Kerkman*.

Schepenen.

Mr. *Johan Hieronimus Huyssen*, Mr. *Nicolaas Steengracht*, *Jacob Marinissen*, *Laurens Nebbens*, *Willem Pieter Studelmy*, *Jan Amoury*, Dr. *Jacobus Reynouts*, Mr. *Cornelis Godin* en *Johan Warkier*.

Ao. 1738. Den 1 Januari de Wet vernieuwd en beëedigt.

Burgemeesters.

Pieter Haak-Kerkman en Mr. *Nicolaas Steengracht.*

Schepenen.

Mr. *Johan Louis Verelst*, en Mr. *Johan Hieronimus Huysſen*, *Adriaan Ferleman*, *Jacob Marinisſen*, *Nicolaas Evertſe*, *Pieter Nolst*, Dr. *Jacobus Reynouts*, *Johan Warkier* en Mr. *Jan van Bueren.*

Ao. 1739. Den 1 Januari de Wet vernieuwd en beëedigt.

Burgemeesters.

Mr. *Nicolaas Steengracht* en Mr. *Johan Hieronimus Huysſen.*

Schepenen.

Pieter Haak-Kerkman, Mr. *Johan Louis Verelst*, *Adriaan Ferleman*, *Nicolaas Evertſe*, Dr. *Cornelis Warkier*, *Willem Pieter Studelmy*, *Pieter Nolst*, Mr. *Jan van Bueren* en *Willem Grave van Flodroff.*

Ao. 1740. Den 1 Januari de Wet vernieuwd en beëedigt.

Burgemeesters.

Mr. *Johan Hieronimus Huysſen* en Mr. *Johan Louis Verelst.*

Schepenen.

Mr. *Nicolaas Steengracht*, *Pieter Haak-Kerkman*, Dr. *Cornelis Warkier*, *Laurens Nebbens*, *Willem Pieter Studelmy*, *Jan Amoury*, Dr. *Jacobus Reynouts*, Mr. *Cornelis Godin* en *Willem Grave van Flodroff.*

Ao. 1741. Den 1 Januari de Wet vernieuwd en beëedigt

Burgemeesters.

Mr. *Johan Louis Verelst* en *Pieter Haak-Kerkman.*

Schepenen.

Mr. *Johan Hieronimus Huysſen*, *Nicolaas Evertſe*, *Jacobus*

cobus Exrik, *Christiaan van Genee*, *Laurens Nebbens*, *Johan Amoury*, *Pieter Nolst*, Mr. *Cornelis Godin* en *Johan Warkier*.

Ao. 1742. Den 1 Januari de Wet vernieuwd en beëedigt.

Burgemeesters.

Pieter Haak-Kerkman en Mr. *Cornelis Godin*.

Schepenen.

Mr. *Johan Louis Verelst*, Mr. *Johan Hieronimus Huysſen*, *Nicolaas Evertſe*, Dr. *Cornelis Warkier*, *Willem Pieter Studelmy*, *Pieter Nolst*, Mr. *Jan van Bueren*, *Willem Grave van Flodroff* en Mr. *Andries Westerwyk-Forsborgh*.

Ao. 1743. Den 1 Januari de Wet vernieuwd en beëedigt.

Burgemeester.

Mr. *Cornelis Godin* en Mr. *Johan Hieronimus Huysſen*.

Schepenen.

Pieter Haak-Kerkman, Mr. *Johan Louis Verelst*, *Jacobus Exrik*, Dr. *Cornelis Warkier*, *Laurens Nebbens*, *Willem Pieter Studelmy*, Mr. *Jan van Bueren*, *Willem Grave van Flodroff* en Mr. *Andries Westerwyk-Forsborgh*.

Ao. 1744. Den 1 Januari de Wet vernieuwd en beëedigt.

Burgemeesters.

Mr. *Johan Hieronimus Huysſen*, en Mr. *Johan Louis Verelst*.

Schepenen.

Mr. *Cornelis Godin*, *Pieter Haak-Kerkman*, *Nicolaas Evertſe*, *Jacobus Exrik*, *Laurens Nebbens*, Mr. *Jan Bernard Laurens de Vasſy*, *Christiaan van Genee*, *Pieter Nolst*, Mr. *Adriaan Maarten Barenſe Boom*, ſterft, in deszelfs plaats 29 Mei *Johan Boreel de Mauregnault*.

Ao. 1745. Den 1 Januari de Wet vernieuwd en beëedigt.

Burgemeesters.

Mr. *Johan Louis Verelst* en *Pieter Haak-Kerkman.*

Schepenen.

Mr. *Johan Hieronimus Huyssen*, Mr. *Cornelis Godin*, *Nicolaas Evertse*, *Christiaan van Genee*, *Willem Pieter Studelmy*, Mr. *Jan Bernard Laurens de Vassy*, *Pieter Nolst*, Mr. *Andries Westerwyk-Forsborgh*, en Mr. *Johan Boreel de Mauregnault.*

Ao. 1746. Den 1 Januari de Wet vernieuwd en beëedigt.

Burgemeesters.

Pieter Haak-Kerkman, sterft, in plaats gesteld 13 September Mr. *Andries Westerwyk-Forsborgh* en Mr. *Cornelis Godin*, word gecommitteerd in de Generaliteits Rekenkamer, in plaats gesteld 21 December Mr. *Johan Hieronimus Huyssen.*

Schepenen.

Mr. *Johan Louis Verelst*, Mr. *Johan Hieronimus Huyssen*, *Jacobus Exrik*, *Laurens Nebbens*, *Willem Pieter Studelmy*, *Willem Grave van Flodroff*, Mr. *Andries Westerwyk-Forsborgh*, Burgemeester geworden, in plaats gesteld 11 October *Samuel Beekman*, Mr. *Johan Marinus Chalmers* en Mr. *Adriaan Stocke.*

Ao. 1747. Den 1 Januari de Wet vernieuwd en beëedigt.

Burgemeesters.

Mr. *Johan Hieronimus Huyssen* en *Willem Grave van Flodroff.*

Schepenen.

Mr. *Andries Westerwyk-Forsborgh*, Mr. *Johan Louis Verelst*, *Nicolaas Evertse*, *Jacobus Exrik*, *Laurens Nebbens*,

Berk, *Pieter Nolst*, Mr. *Johan Marinus Chalmers*, Mr. *Adriaan Stocke* en *Samuel Beekman*.

Ao. 1748. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. *Jan van Borssele van der Hooge*, representeerende den eersten Edelen van Zeeland, op speciale last van Z. D. H. den Heere WILLEM CAREL HENDRIK FRISO, Prince van Orange en Nassau, als Markgrave dezer Stede.

Burgemeesters.

Willem Grave van Flodrof en Mr. *Johan Louis Verelst*.

Schepenen.

Mr. *Johan Hieronimus Huyssen*, Mr. *Andries Westerdyk-Forsbergh*, *Nicolaas Evertse*, *Jacobus Exrik*, *Laurens Nebbens*, Mr. *Johan Marinus Chalmers*, Mr. *Adriaan Stocke*, Mr. *Johan Boreel de Mauregnault* en Mr. *Bernard Laurens de Beaufort*.

Ao. 1749. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als het voorgaande jaar, of wel by deszelfs afwezen by Mr. *Lambert Jacob van Tets*, Baillu dezer Stede, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Johan Louis Verelst* en *Laurens Nebbens*.

Schepenen.

Jacob Marinissen, *Jacobus Exrik*, *Pieter Nolst*, Mr. *Johan Boreel de Mauregnault*, Mr. *Johan Marinus Chalmers*, Mr. *Adriaan Stocke*, *Samuel Beekman*, Mr. *Bernard Laurens de Beaufort* en Mr. *Anthony de Wigman*.

Ao. 1750. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de twee voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters, dezelve als het voorgaande jaar.

Schepenen.

Mr. *Johan Hieronimus Huyssen*, *Jacob Marinissen*, *Pieter Nolst*, Mr. *Johan Boreel de Mauregnault*, geworden

Raadsheer in den Hoogen Raade, in plaats gesteld 8 Juli Mr. *Wilhem Schorer J. A. Fs.*, *Samuel Beckman*, Mr. *Bernard Laurens de Beaufort*, Mr. *Anthony de Wigman*, Mr. *Evert van der Poort*, geworden Raad in den Hove van Vlaanderen, in plaats gesteld op 7 November *Nicolaas Everse* en *Paulus Meyn*.

Ao. 1751. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de drie voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Johan Louis Verelst* en *Jacob Marinissen*.

Schepenen.

Laurens Nebbens, Mr. *Johan Hieronimus Huyssen*, *Nicolaas Evertse*, *Jacobus Exrik*, sterft, in plaats gesteld *Johannis de Vriend*, Mr. *Johan Marthus Chalmers*, geworden Secretaris der Provintiale Rekenkamer, in plaats gesteld 11 Augustus *Pieter Nolst*, Mr. *Anthony de Wigman*, *Paulus Meyn*, Mr. *Wilhem Schorer J. A. Fs.* en Dr. *Jakob Johan Andriessen*.

Ao. 1752. Den 1. Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de vier voorgaande jaren, door last van H. K. H. Mevrouwe de Princes Douariere van Orange en Nassau als Gouvernante en Voogdes van Z. D. H. den Heere WILLEM Prince van Orange en Nassau, Markgrave dezer Stede.

Burgemeesters.

Mr. *Johan Louis Verelst*, sterft, in plaats gesteld 29 April *Laurens Nebbens* en *Jacob Marinissen*.

Schepenen.

Mr. *Johan Hieronimus Huyssen*, *Laurens Nebbens*, geworden Burgemeester, in plaats gesteld 8 Juni Dr. *Egvert Evertse*, *Pieter Nolst*, Mr. *Andries Westerwyk Forsborgh*, Mr. *Bernard Laurens de Beaufort*, *Paulus Meyn*, Mr. *Wilhem Schorer J. A. Fs.* Dr. *Jakob Johan Andriessen* en *Johannis de Vriend*.

Ao.

Ao. 1753 *Den 1 Januari* de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de vyf voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Laurens Nebbens en Mr. *Willem Schorer J. A. Fs.*

Schepenen.

Pieter Nolet, Mr. *Bernard Laurens de Beaufort*, Mr. *Anthony de Wigman*, *Paulus Meyn*, Dr. *Jakob Johan Andriessen*, *Johannis de Vriend*, Dr. *Evert Evertse*, Mr. *Anthony Jacob Marinissen* en *Jacobus Ermerins*.

Ao. 1754. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de zes vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Willem Schorer J. A. Fs.* en *Jacob Marinissen*, sterft, in plaats gesteld op 6 Mei *Laurens Nebbens*.

Schepenen.

Laurens Nebbens, Burgemeester geworden, in plaats gesteld 4 Juni Mr. *Johannis Marinissen*, *Pieter Nolet*, Mr. *Bernard Laurens de Beaufort*, Mr. *Anthony de Wigman*, *Johannis de Vriend*, Dr. *Evert Evertse*, *Jacobus Ermerins*, Mr. *Willem Hendrik van Cattenburgh* en *Stephanus van der Loeff*.

Ao. 1755. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de zeven vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Laurens Nebbens en Mr. *Cornelis Godin*.

Schepenen.

Mr. *Willem Schorer J. A. Fs.* *Willem Pieter Struelens*, Mr. *Bernard Laurens de Beaufort*, *Paulus Meyn*, Dr. *Jakob Johan Andriessen*, *Jacobus Ermerins*, *Stephanus van der Loeff*, Mr. *Johannis Marinissen* en *Marinus Pieterse*.

Ao. 1756. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de agt vorige jaren, door last als voren.

Bur-

Burgemeesters.

Mr. *Cornelis Godin* en Mr. *Willem Schorer J. A. Fz.* word Geçommitteerde Raad, in plaats gesteld 18 September *Laurens Nebbens*.

Schepenen.

Laurens Nebbens, word Burgemeester, in plaats gesteld 29 October *Hendrik Milet*, *Willem Pieter Studeling*, Mr. *Bernard Laurens de Beaufort*, *Paulus Meyn*, Dr. *Jakob Johan Andriessen*, Mr. *Willem Hendrik van Cattenburch*, *Stephanus van der Loeff*, Mr. *Johannis Marinissen* en *Marinus Bastiaanse*.

Ao. 1757. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by dezelve Heeren als de negen vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Laurens Nebbens en *Johannis de Vriend*.

Schepenen.

Willem Pieter Studeling, Mr. *Bernard Laurens de Beaufort*, *Paulus Meyn*, Mr. *Anthony Jacob Marinissen*, Mr. *Willem Hendrik van Cattenburch*, *Stephanus van der Loeff*, *Marinus Bastiaanse*, *Hendrik Milet* en *Maximiliaan Nolst*.

Ao. 1758. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by voorgemelden Heer van Borssele, of den President Burgemeester, door last als voren.

Burgemeester, dezelve als het voorgaande jaar.

Schepenen.

Mr. *Bernard Laurens de Beaufort*, *Paulus Meyn*, Dr. *Jakob Johan Andriessen*, Mr. *Anthony Jacob Marinissen*, *Hendrik Milet*, *Maximiliaan Nolst*, *Cornelis Adriaan Reynouts*, *François Steengracht* en *Jan Bykerveld*.

Ao. 1759. Den 1 Januari de Wet vernieuwd in dier voegen als het vorige jaar, en door dezelve last.

Burgemeesters, dezelve als de twee voorgaande jaren

Sche-

Schepenen.

Mr. *Andries Westerwyk-Forsborgh*, Mr *Bernard Laurens de Beaufort*, *Paulus Meyn*, Dr. *Jakob Johan Andriessen*, Mr. *Anthony Jacob Marinissen*, *Stephanus van der Loeff*, *Maximiliaan Nolst*, *François Steengracht* en *Jan Byleveld*.

Ao. 1760. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by *Laurens Nebbens*, waarneemende de vacante Bailliuagie, door last van Jr. *Jan van Borsfele*, Vryheer van Borsfele en van der Hooge, reprefenteerende den eersten Edelen van Zeeland, uit kragte van het regulatiff van wylen H. K. H. op de Tuteele van Z. H. als Markgrave.

Burgemeesters.

Johannis de Vriend en Mr. *Cornelis Godin*.

Schepenen.

Mr. *Bernard Laurens de Beaufort*, *Paulus Meyn*, Dr. *Jakob Johan Andriessen*, *Stephanus van der Loeff*, Mr. *Johannis Marinissen*, *Hendrik Milet*, *Maximiliaan Nolst*, *Cornelis Adriaan Reynouts* en *Francois Steengracht*.

Ao. 1761. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by den Præsident Burgemeester, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Cornelis Godin* en *Laurens Nebbens*.

Schepenen.

Johannis de Vriend, Mr. *Bernard Laurens de Beaufort*, *Paulus Meyn*, Mr. *Willem Hendrik van Cattenburch*, Mr. *Johannis Marinissen*, *Hendrik Milet*, *Maximiliaan Nolst*, *Cornelis Adriaan Reynouts* en *Francois Steengracht*, sterft, in plaat gesteld Dr. *Jakob Johan Andriessen*.

Ao. 1762. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by den Præsident Burgemeester, door last als voren.

Burgemeesters.

Laurens Nebbens en *Johannis de Vriend*.

Sche-

Schepenen.

Mr. *Bernard Laurens de Beaufort*, *Paulus Meyn*, Mr. *Anthony Jakob Marinissen*, Mr. *Willem Hendrik van Cittenburch*, *Stephanus van der Loeff*, *Hendrik Milet*, *Maximiliaan Nolst*, *Guilliaume Fredrik Godin* en *Jan Cornelis Convert*.

Ao. 1763. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by den Præsident Burgemeester, door last als voren.

Burgemeesters dezelve als ten voorgaande jare.

Schepenen.

Mr. *Bernard Laurens de Beaufort*, Dr. *Jakob Johan Andriessen*, *Anthony Jacob Marinissen*, *Stephanus van der Loeff*, *Hendrik Milet*, *Maximiliaan Nolst*, *Cornelis Adriaan Reynouts* en *Jan Cornelis Convert*.

Ao. 1764. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by den Præsident Burgemeester, door last als voren.

Burgemeesters.

Laurens Nebbens en Mr. *Cornelis Godin*.

Schepenen.

Johannis de Vriend, Dr. *Jakob Johan Andriessen*, Mr *Anthony Jacob Marinissen*, sterft, in plaats gesteld 26 Juni Mr. *Johannis Marinissen*, *Stephanus van der Loeff*, *Maximiliaan Nolst*, *Cornelis Adriaan Reynouts*, *Jan Byleveld*, *Jan Cornelis Convert* en *Michiel Bastiaansen*.

Ao. 1765. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by den Præsident Burgemeester, door last van Z. H. den Heer Hertog LOUIS VAN BRUNSWYK, Veldmaarschalk der Vereenigde Nederlanden, als Administreerende Voogd van Z. H den Heere Prince van Orange en Nassau, Markgrave dezer Stede.

Burgemeesters.

Mr. *Cornelis Godin* en *Johannis de Vriend*.

Schepenen.

Lau-

Laurens Nebbens, Dr. *Jakob Johan Andriessen*, *Stephanus van der Loeff*, Mr. *Johannis Marinissen*, *Hendrik Milet*, *Maximiliaan Nolst*, *Jan Cornelis Convert*, *Michiel Bastiaansen* en Mr. *Daniel Pieter de Mauregnault*.

Ao. 1766. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by den President Burgemeester, door last als voren.

Burgemeesters.

Johannis de Vriend en *Laurens Nebbens*.

Schepenen.

Dr. *Jakob Johan Andriessen*, *Stephanus van der Loeff*, Mr. *Johannis Marinissen*, gecommitteerd in de Provintiale Rekenkamer, in plaats gesteld . . Juli Mr. *Daniel Willem de Cliever*, *Hendrik Milet*, *Maximiliaan Nolst*, *Guilliaume Fredric Godin*, *Jan Cornelis Convert*, Mr. *Daniel Pieter de Mauregnault* en *Anthony Balen*.

Ao. 1767. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Mr. *Willem van Citters*, representeerende de eerste Edele van Zeeland, door last van Z. H. den Heer WILLEM Prince van Oranje en Nassau, Markgrave dezer Stede.

Burgemeesters.

Laurens Nebbens en Dr. *Jakob Johan Andriessen*.

Schepenen.

Johannis de Vriend, *Stephanus van der Loeff*, *Hendrik Milet*, *Guilliaume Fredic Godin*, *Jan Cornelis Convert*, Mr. *Daniel Pieter de Mauregnault*, *Anthony Balen*, Mr. *Daniel Willem de Cliever* en *Willem Marinissen*.

Ao. 1768. Den 1 Januari de Wet vernieuwd door Mr. *Adriaan Steengracht*, Raadpensionaris van Zeeland of den President Burgemeester, door last als voren.

Burgemeesters.

Dr. *Jakob Johan Andriessen* en *Stephanus van der Loeff*.

Schepenen.

Johannis de Vriend, *Cornelis Adriaan Reynouts*, *Guillaume Fredric Godin*, *Jan Cornelis Convert*, Mr. *Daniel Pieter de Mauregnault*, *Anthony Balen*, Mr. *Daniel Willem de Cliever*, *Willem Marinissen* en *Jakob Fredrik Hesselberg*.

Ao. 1769. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Mr. *Adriaen Johan van de Perre*, Heer van Nieuwerve en Welsingen, representeerende den eersten Edelen van Zeeland, door last als voren.

Burgemeesters.

Stephanus van der Loeff en *Johannis de Vriend*.

Schepenen.

Dr. *Jakob Johan Andriessen*, *Hendrik Milet*, *Cornelis Adriaan Reynouts*, *Jan Byleveld*, *Jan Cornelis Convert*, Mr. *Daniel Pieter de Mauregnault*, *Willem Marinissen*, *Jacob Fredrik Hesselberg* en *Pieter Haak-Steenhart*.

Ao. 1770. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by denzelven Heer als het voorgaande jaar, of by *Jan Willem Ermerins*, Bailliu dezer Stede, door last als voren.

Burgemeesters.

Johannis de Vriend en *Hendrik Milet*.

Schepenen.

Dr. *Jakob Johan Andriessen*, *Jan Byleveld*, *Jan Cornelis Convert*, *Michiel Bastiaansen*, Mr. *Daniel Willem de Cliever*, *Jacob Fredrik Hesselberg*, *Pieter Haak-Steenhart*, Mr. *Manta Stephanus van der Loeff* en *Christiaan Cornelis de Mauregnault*.

Ao. 1771. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by eender Heeren als in het vorige jaar, door last als voren.

Burgemeesters.

Hendrik Milet en Dr. *Jakob Johan Andriessen*.

Schepenen.

Cor-

Cornelis Adriaan Reynouts, *Jan Cornelis Convert*, *Michiel Bastiaanse*, *Anthony Balen*, Mr. *Daniel Willem de Cleever*, *Willem Marinissen*, *Pieter Haak-Steenhart*, Mr. *Manta Stephanus van der Loeff* en *Christiaan Cornelis de Mauregnault*.

Ao. 1772. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by een der Heeren als de twee voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Stephanus van der Loeff en *Johannis de Vriend*.

Schepenen.

Hendrik Milet, *Cornelis Adriaan Reynouts*, *Michiel Bastiaansen*, *Anthony Balen*, *Willem Marinissen*, *Jakob Fredrik Hesselberg*, Mr. *Manta Stephanus van der Loeff*, *Christiaan Cornelis de Mauregnault* en *Anthony Ermerins*.

Ao. 1773. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by een der Heeren als de drie voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Johannis de Vriend en *Hendrik Milet*.

Schepenen.

Stephanus van der Loeff, Dr. *Jakob Johan Andriessen*, *Cornelis Andriaan Reynouts*, *Jan Byleveld*, *Willem Marinissen*, *Jakob Fredrik Hesselberg*, *Pieter Haak-Steenhart*, *Anthony Ermerins* en *Karel Quirinus Pyll*.

Ao. 1774. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by een der Heeren als de vier voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Hendrik Milet en Dr. *Jakob Johan Andriessen*.

Schepenen.

Stephanus van der Loeff, *Cornelis Adriaan Reynouts*, *Jan Byleveld*, *Michiel Bastiaanse*, *Anthony Balen*, Mr.

Daniel Willem de Clever, *Jakob Fredrik Hesselberg*, *Karel Quirinus Pyll* en Mr. *Willem Convert*.

Ao. 1775. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by een der Heeren als de vyf voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Dr. *Jakob Johan Andriessen* en *Stephanus van der Loeff*.

Schepenen.

Hendrik Milet, *Jan Byleveld*, *Michiel Bastiaansse*, *Anthony Balen*, Mr. *Daniel Willem de Clever*, *Pieter Haak-Steenhart*, Mr. *Willem Convert*, Mr *Cornelis Haringman* en Mr. *Johan Canter de Munck*.

Ao. 1776. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by een der Heeren als de zes voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Stephanus van der Loeff en *Johannis de Vriend*.

Schepenen.

Dr. *Jakob Johan Andriessen*, *Hendrik Milet*, *Cornelis Adriaan Reynouts*, *Pieter Haak-Steenhart*, *Karel Quirinus Pyll*, Mr. *Willem Convert*, Mr. *Cornelis Haringman*, Mr. *Daniel de Bruyn* en Mr. *Franciscus Ermerins*.

Ao. 1777. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by een der Heeren als de zeven voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Johannis de Vriend en *Hendrik Milet*.

Schepenen.

Stephanus van der Loeff, Dr *Jakob Johan Andriessen*, *Cornelis Adriaan Reynouts*, *Jan Byleveld*, *Jakob Fredrik Hesselberg*, Mr. *Willem Convert*, Mr. *Johan Canter de Munck*, Mr. *Daniel de Bruyn* en Mr. *Johan Daniel de Crane*, word Ordinaris Raad in de Hove van Justitie, in plaats gesteld 25 Juli *Anthony Balen*. Ao.

Ao. 1778. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by een der Heeren als de agt voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Hendrik Milet en Dr. *Jakob Johan Andriesſen.*

Schepenen.

Stephanus van der Loeff, *Jan Byleveld*, *Anthony Balen*, Mr. *Daniel Willem de Cliever*, *Willem Marinisſen*, *Jakob Fredrik Hesſelberg*, *Pieter Haak-Steenhart*, Mr. *Willem Convert* en Mr. *Johan Canter de Munck.*

Ao. 1779. Den 1 January de Wet vernieuwd by een der Heeren als de negen voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Dr. *Jakob Johan Andriesſen* en *Stephanus van der Loeff.*

Schepenen.

Johannis de Vriend, *Jan Byleveld*, *Michiel Bastiaanſe*, *Anthony Balen*, Mr. *Daniel Willem de Cliever*, *Willem Marinisſen*, *Jakob Fredrik Hesſelberg*, *Pieter Haak-Steenhart* en Mr. *Johan Canter de Munck de Serooskerke.*

Ao. 1780. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by Jr. *Willem Carel Hendrik Baron van Lynden tot Blitterswyk*, repreſenteerende den eerſten Edelen van Zeeland, of den Bailliu dezer Stede, door last als voren.

Burgemeesters.

Stephanus van der Loeff en *Johannis de Vriend.*

Schepenen.

Dr. *Jakob Johan Andriesſen*, *Jan Byleveld*, *Michiel Bastiaanſe*, *Anthony Balen*, Mr. *Daniel Pieter de Mauregnault*, *Willem Marinisſen*, *Jakob Fredrik Hesſelberg*, *Pieter Haak-Steenhart* en Mr. *Daniel de Bruyn.*

Ao. 1781. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by een der Heeren als het voorgaande jaar, door last als voren.

Burgemeesters.

Johannis de Vriend en Dr. *Jakob Johan Andriessen.*

Schepenen.

Cornelis Adriaan Reynouts, *Jan Byleveld*, *Michiel Bastiaanse*, Mr. *Daniel Pieter de Mauregnault*, *Willem Marinissen*, *Jakob Fredrik Hesselberg*, *Pieter Haak-Steenhart*, Mr. *Manta Stephanus van der Loeff*, en Mr. *Daniel de Bruyn.*

Ao. 1782. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by een der Heeren als de twee vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Dr. *Jakob Johan Andriessen* en *Jan Byleveld.*

Schepenen.

Johannis de Vriend, *Michiel Bastiaanse*, Mr. *Daniel Pieter de Mauregnault*, *Anthony Balen*, Mr. *Daniel Willem de Cliever*, *Jakob Fredrik Hesselberg*, *Pieter Haak-Steenhart*, Mr. *Manta Stephanus van der Loeff* en Mr. *Daniel de Bruyn.*

Ao. 1783. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by een der Heeren als de drie voorgaande jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

Jan Byleveld en *Stephanus van der Loeff*, sterft, in plaats gesteld 17 April *Johannis de Vriend.*

Schepenen.

Dr. *Jakob Johan Andriessen*, *Johannis de Vriend*, Burgemeester geworden, in plaats gesteld *Michiel Bastiaanse*, *Cornelis Adriaan Reynouts*, Mr. *Daniel Pieter de Mauregnault*, *Anthony Balen*, Mr. *Daniel Willem de Cliever*, *Pieter Haak-Steenhart*, Mr. *Quirinus Cornelis van der Boon-Mesch* en *Johan Boddaert.*

Ao. 1784. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by een der Heeren als de vier voorgaande jaaren, door last als voren.

Bur-

Burgemeesters.

Johannis de Vriend en Dr. *Jakob Johan Andriessen.*

Schepenen.

Jan Byleveld, *Cornelis Adriaan Reynouts*, *Michiel Bastiaanse*, Mr. *Daniel Pieter de Mauregnault*, *Willem Marinissen*, *Pieter Haak-Steenhart*, Mr. *Manta Stephanus van der Loeff*, Mr. *Quirinus Cornelis van der Boon-Mesch* en *Johan Boddaert.*

Ao. 1785. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by den Heer Baron van Lynden, of den eersten Burgemeester, vermits de Vacature van het Bailliuws-ambt, door last als voren.

Burgemeesters.

Dr. *Jakob Johan Andriessen* en *Jan Byleveld.*

Schepenen.

Johannis de Vriend, *Michiel Bastiaanse*, *Willem Marinissen*, Mr. *Manta Stephanus van der Loeff*, Mr. *Quirinus Cornelis van der Boon-Mesch*, *Johan Boddaert*, *Adriaan Haringman*, *Jakob Andries Buteux* en Mr. *Pieter Jacob de Huybert de Beaufort.*

Ao. 1786. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by een der Heeren als het vorige jaar, door last als voren.

Burgemeesters.

Jan Byleveld en Mr. *Manta Stephanus van der Loeff.*

Schepenen.

Dr. *Jakob Johan Andriessen*, *Johannis de Vriend*, *Michiel Bastiaanse*, Mr. *Daniel Pieter de Mauregnault*, *Pieter Haak-Steenhart*, Mr. *Quirinus Cornelis van der Boon-Mesch*, *Johan Boddaert*, *Adriaan Haringman*, en *Jakob Andries Buteux.*

Ao. 1787. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by een der Heeren als de twee vorige jaren, door last als voren.

Burgemeesters.

 Mr. *Man-*

Mr. *Manta Stephanus van der Loeff* en *Johannis de Vriend*.

Schepenen.

Jan Byleveld, Dr. *Jacob Johan Andriessen*, *Michiel Bastiaanse*, Mr. *Daniel Pieter de Mauregnault*, *Anthony Balen*, sterft, in plaats gesteld 20 Juli *Adriaan Haringman*, *Jakob Fredrik Hesselberg*, *Pieter Haak-Steenhart*, *Johan Boddaert* en Mr. *Meynard Jan van Visvliet*.

Ao. 1788. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by den Heer Baron van Lynden of Mr. *Quirinus Cornelis van der Boon-Mesch* Baulliu dezer Stede, door last als voren.

Burgemeesters.

Dr. *Jakob Johan Andriessen* en Mr. *Daniel Pieter de Mauregnault*.

Schepenen.

Mr. *Manta Stephanus van der Loeff*, *Cornelis Adriaan Reynouts*, *Michiel Bastiaanse*, *Jakob Fredrik Hesselberg*, sterft, in plaats gesteld den . Februari Dr. *Jakob Evera*, *Pieter Haak-Steenhart*, *Johan Boddaert*, *Adriaan Haringman*, Mr. *Meynart Jan van Visvliet* en *Anthony de Paauw*.

Ao. 1789. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by een der Heeren als het vorige jaar, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. *Daniel Pieter de Mauregnault* en Mr. *Manta Stephanus van der Loeff*.

Schepenen.

Dr. *Jakob Johan Andriessen*, *Cornelis Adriaan Reynouts*, *Michiel Bastiaanse*, *Pieter Haak-Steenhart*, *Johan Boddaert*, Mr. *Meynard Jan van Visvliet*, *Adriaan Haringman*, *Anthony de Paauw* en Dr. *Jakob Evera*.

Ao. 1790. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by den Heer Bailliu, door last als voren.

Burgemeesters.

Mr. Man-

Mr. *Manta Stephanus van der Loeff* en *Pieter Haak-Steenhart.*

Schepenen.

Mr. *Daniel Pieter de Mauregnault*, Dr. *Jacob Johan Andriessen*, *Willem Marinissen*, *Johan Boddaert*, Mr. *Meynard Jan van Visvliet*, *Anthony de Paauw*, *Jan Jakob Schadden*, *Jan Anthony Ardesch* en *Jan Bernard Laurens Pompe van Meerdervoort.*

Ao. 1791. Den 1 Januari de Wet vernieuwd by den Heer Baillio, door last als voren.

Burgemeesters.

Pieter Haak-Steenhart en Dr. *Jakob Johan Andriessen.*

Schepenen.

Mr. *Manta Stephanus van der Loeff*, *Michiel Bastiaanse*, *Willem Marinissen*, *Johan Boddaert*, word gecommitteerd in de Provinciale Rekenkamer, in plaats gesteld 21 Juni *Jakob Evera*, Mr. *Meynard Jan van Visvliet*, *Anthony de Paauw*, *Jan Jakob de Schadden*, *Jan Anthony Ardesch* en *Jan Bernard Laurens Pompe van Meerdervoort.*

Wy hebben in het tweede Stuk der geschiedenissen dezer Stad bl. 166. verhandeld, hoe Prince Willem den I. van Orange by zyn' bekenden voorrechtsbrief van het jaar 1574, *vier-en-twintig* Raden bepaalde, die het tweede lid dezer Stads-regeering zouden uitmaken; dit werdt op den 15 Januari 1575 uitgevoerd, en even zoo veele persoonen benoemd, welk voortaan die van de Wet des verzogt zynde in alle gewigtige zaaken, zouden representeren het corpus der Stede, en over zulks helpen ordonne-

 ren

ren en resolveren hetgeen ten meesten dienste der Stede goedgevonden werdt. *Zy* zouden ook alle jaren tot het vernieuwen der Wet *denomineren* vier persoonen, om daar uit by den Prince twee tot Burgemeesters gekoren te worden, en nog bovendien zestien persoonen, daarby gevoegd twee benoemde doch niet verkorene tot Burgemeesters, makende te samen agttien persoonen, om daaruit negen tot Schepenen aangesteld te worden: welke vier-en-twintig Raden hun leven lang zoude dienen, *ende oftet gebeurde dat eenige van de zelue deser Weerelt ouerlede ofte metter wone vut deser Stadt vertoege*, in zulken gevalle zouden de overige *zyne Excellencie (representerende de Coninckliche Majesteit,)* benoemen twee andere persoonen, omme daarvan eene *in plaetse van den dooden ofte die vertrocken zal wesen, gestelt en gesubrogeert te worden.*

Tot uitoefening van de macht en het gezach dezen Raden opgedragen, besloten die den lesten Februari deszelven jaars 1575, *alle Saterdaghe voor middach te negen vren op der Stadthuys te versamen — op te peyne zoo wie voor de clock halff thiene nyet en verschynt van te verbueren de somme* ij *schell. vls. — ten ware de absente voor de versamelinge buerlieder oirsaken van non comparitie te kennen gegeuen hadden,*

Het

Het vast aanblyven dezer Raden, zette hun al vroeg veel aanziens by, en deed hun trachten naar meer gezach, dan de meening van den Insteller kan geweest zyn. Met de onverwagte dood van Prince WILLEM den II. in 't jaar 1650, wanneer het Stadhouderschap geheel, en het Markgraafschap onder een Voogdyschap verviel, brak de twist hier dra uit. Men wagt zig hier in byzonderheden te treden, het is buiten ons voorgesteld tydvak, en stippen alleen aan, dat ten jare 1666, het hier ten dien opzichte onrustig was, vervolgens ten jare 1668, de Heeren *C. Huygens* en *L. Buysero*, in name en als gemachtigden der Princesse Douariere van Orange en Voogdesse van den Markgrave, de verdeeltheden ter nederleiden, tot genoegen der twistende partyen: nog minder stipt men aan de onlusten ook in 't stuk van Regeering van den jaren *1672* en *1704* plaats hebbende gehad: die van den jaren *1747* en *1787*, zyn nog in ieders geheugen. De eerste vier-en-twintig *permanente* Raden zyn geweest.

1. Jacob Campe.
2. Jacob Adriaensz.
3. Richard Barradot.
4. Willem Cornelisz.
5. Wouter Block.
6. Andries Marinusz.
7. Mr. Jan Reygersberch.

8. Mr. Jan Paridaen.
9. Jan Constant.
10. Kaerle Constant.
11. Adriaen Geleynsz. Cnaep.
12. Adriaen Bouwensz.
13. Pieter Reygersberch.
14. Robbert Adriaensz.
15. Lennis Jaspars.
16. Jan Keyser.
17. Jan de Wake.
18. Mr. Jacob Mouris.
19. Andries Reynouts.
20. Jan Smit.
21. Mr. Adriaan Loysz.
22. David de Seylmaker.
23. Cryn de Schoemaker.
24. Jan Jansz. Wichman.

Welker opvolgers men nu zal opgeven, zoo als die by elke nummer tot heden toe hebben plaats gehad: te weten

No. 1. *Jacob Campe*, sterft, in deszelfs plaats 1 Januari 1587. *Maerten Leynsz.*, sterft, in deszelfs plaats 14 Maart 1591. *Lucas Willemsz.*, sterft, in deszelfs plaats 1 Januari 1598. *Cornelis Reyniersz.*, sterft, in deszelfs plaats 2 Januari 1617. *Adriaen Valerius*, sterft 27 Januari 1625, in deszelfs plaats 1 Januari 1626. *Marcus Valerius*, sterft 17 October 1632, in deszelfs plaats 2 Januari 1634. Mr. *Jacob Cam-*

pe,

pe, sterft Ao. *1655*, in deszelfs plaats 1 Januari *1656. Cornelis Groene*, sterft 5 November 1697, in deszelfs plaats 20 December 1697. *Johan Pieter de Mauregnault*, sterft 28 Augustus 1708, in deszelfs plaats 25 September 1708 *Enog Mogge*, sterft, in deszelfs plaats 1 Januari 1712 *Laurens Nebbens*, sterft 19 Januari 1723, in deszelfs plaats 16 Februari Mr. *Johan Hieronimus Huysſen*, sterft, in deszelfs plaats Mei 1754 *Cornelis Adriaan Reynouts.*

No. 2. *Jacob Adriaensz.*, sterft, in deszelfs plaats 1 Januari 1585 *Andries van de Wyele*, sterft, in deszelfs plaats 6 September 1615 *Lenaert Antheunisſen*, sterft 14 Augustus 1617, in deszelfs plaats 2 Januari 1619 *Mattheeus Bonjours*, sterft 25 Januari 1625, in deszelfs plaats 1 Januari 1627 *Geert Maertſen*, sterft 10 Februari 1641, in deszelfs plaats 5 Juni 1641 *Jacob de Haze*, sterft December 1669, in deszelfs plaats 2 April 1670 *Johannis Bos*, sterft 8 Mei 1689, *Thomas Alexander Caninck*, sterft 26 Februari 1737, in deszelfs plaats 26 Maart 1737 *Pieter Nolst*, doet vrywillig afſtand, vertrekt met 'er woon naar Holland, in deszelfs plaats 6 September 1768 *Christiaan Cornelis de Mauregnault*, doet vrywillig afſtand, in deszelfs plaats 16 Augustus 1783 *Jakob Andries Buteux*; doet vrywillig afſtand, vertrekt naar de Oost-Indiën, in plaats gesteld 7 September 1789 *Jan Anthony Ardesch.*

No. 3.

No. 3. *Richard Barradot*, vertrokken, in deszelfs plaats 1 Januari 1582 *Cornelis Martsz.*, in deszelfs plaats 14 Maart 1591 *Willem Constant*, vertrokken, in deszelfs plaats 6 September 1615, *Jeremias Cabbeljauw*, ſterft 7 Maart 1625, in deszelfs plaats *Adriaan Borsſelaer*, vertrokken, in deszelfs plaats 1 Januari 1633 Jr. *Philip van Varick*, ſterft 21 December 1635, in deszelfs plaats 1 Januari 1637 *Cornelis de Rao*, ſterft, in deszelfs plaats 1 Januari 1657 *Bernard Somer*, ſterft 6 November 1675, in deszelfs plaats 3 Januari 1676 Mr. *Jacob Campe*, ſterf 30 Juni 1677, in deszelfs plaats 17 October 1677 Mr. *Abraham de Brauw*, ſterft Mei 1680, in deszelfs plaats Dr. *Adriaan Verelst*, ſterft 8 April 1729, in deszelfs plaats 5 Mei 1729 *Nicolaas Evertſe*, ſterft, in deszelfs plaats September 1753 Dr. *Jakob Johan Andriesſen*.

No. 4. *Willem Cornelisz.*, ſterft 1603, in deszelfs plaats 1 Januari 1604. Dr. *Anthonis Bloncke*, ſterft 17 Maart 1622, in deszelfs plaats 2 Januari 1623 *Pieter Davitsſen Neeff*, ſterft 16 Februari 1657, in deszelfs plaats Mr. *Pieter Boreel*, ſterft 2 Januari 1688, in deszelfs plaats 1 Juni 1689 *Johan Ferleman*, ſterft 30 Augustus 1712, in deszelfs plaats 27 September 1712 *Jacobus Ferleman*, ſterft 6 Januari 1737, in deszelfs plaats 3 Febrnari 1737 Jr. *Willem Grave van Flodroff*, ſterft, in deszelfs plaats 21 No-

vem-

vember 1748 Mr. *Jakob Marinus de Beaufort*, doet vrywillig afstand en vertrekt; in deszelfs plaats 2 Januari 1765 *Michiel Bastiaanse*.

No. 5. *Wouter Block*, sterft, in plaats gesteld 23 December 1575 *Joris Kincaid*, is van zyn dienst verlaten, in plaats gesteld 5 Januari 1583 *Jacob Barentsz.*, sterft 7 November 1603, in plaats gesteld *Philip Arondeaulx*, sterft, in plaats gesteld 1 Januari 1615, Mr. *Christiaan Meese*, sterft 20 Maart 1636, in deszelfs plaats 1 Januari 1637 *Johannis Hoets*, sterft, in plaats gesteld 4 Maart 1652 *Anthony Remeeuwsz. la Porte*, sterft 10 December 1654, in deszelfs plaats 1 Januari 1655 Mr. *Cornelis van Essen*, Ao. 1658 vertrokken na Guinea, in deszelfs plaats 4 September 1658 *Leonard Thyssen*. Mr. *Cornelis van Essen* wedergekeerd, heeft zyn Raads-ambt hernomen, dan naar Oost-Indien vertrokken, is op 21 Maart 1661, in deszelfs plaats gesteld Mr. *Pieter Meunincx*, doet vrywillig afstand, in deszelfs plaats 21 Juni 1683 *Jacob de Haeze*, sterft, in deszelfs plaats in hetzelve jaar *Hubrecht de Haeze Jacobsz.*, sterft, 1 Augustus 1711, in deszelfs plaats 28 Juli 1705 *Jan Keyser*, sterft 17 December 1714, in deszelfs plaats 14 Januari 1715 Mr. *Johan Pottey*, sterft 22 Augustus 1725, in deszelfs plaats 19 September 1725 Mr. *Johan Bernard Laurens de Vassy*, sterft 21 Augustus 1747, in deszelfs

plaats

plaats 25 September 1747 *Paulus Meyn*, sterft Mei 1770, in deszelf plaats 11 Juni 1770 *Pieter Haak-Steenbart*.

No. 6. *Andries Marinisz.*, vertrokken, in deszelfs plaats gesteld Ao. 1581 *Karel Cabeljau*, sterft, in deszelfs plaats 1 Januari 1604 *Egbert Jobsen*, sterft 26 December 1624, in deszelfs plaats 1 Januari 1626 *Jacob Aarnoutsen Boone*, sterft October 1661, in deszelfs plaats 17 November 1661 *Aernout Cuninghame*, sterft 26 December 1680, in deszelfs plaats 25 Maart 1681 *Samuel Felle*, sterft 6 December 1705, in deszelfs plaats 3 Januari 1706 *Barend Clooster*, sterft 19 Juni 1719, in deszels plaats 17 Juli 1719 Mr. *Marinus Duvelaar*, sterft 29 September 1723, in deszelfs plaats 27 October 1723 *Johan Wissel*, doet vrywillig afstand, in deszelfs plaats 18 Februari 1724 *Pieter Marinissen*, sterft 10 Januari 1728, in deszelfs plaats 9 Februari 1728 Mr. *Otto van Cattenburg*, sterft 10 October 1741, in deszelfs plaats 7 November 1741 Mr. *Adriaan Barent Maartensz. Boom*, sterft 1 Mei 1744, in deszelfs plaats 29 Mei 1744 Dr. *Adriaan Stoeke*, vertrokken naar de West-Indiën, in deszelfs plaats gesteld 6 September 1750 Mr. *Pieter Jan Nolst*, geworden Ordinaris Raad in den Hove van Justitie, in deszelfs plaats 4 Juni 1754 Jr. *Philip Jacob van Brakell*.

No. 7. Mr. *Jan Reygersberch*, sterft, in deszelfs

zelfs plaats 1 Januari 1599 *Gaspar van Varick*, sterft, in deszelfs plaats 6 September 1615 *Cornelis Remeeussen*, sterft 12 Augustus 1625, in deszelfs plaats 1 Januari 1626 *Bartholomeus Deynoot*, sterft 26 September 1636, in deszelfs plaats 1 Januari 1637 *Adriaan Korreman*, sterft 8 April 1670, in deszelfs plaats 31 Mei 1670 Mr. *Jacobus Hubrechtse*, geworden Raad in den Hove van Vlaanderen, in deszelfs plaats 20 Februari 1679 *Vincent Godin*, sterft 13 Juli 1692, in deszelfs plaats 25 October 1692 *Cornelis de Jonge*, sterft 27 November 1693, in deszelfs plaats 10 Maart 1694 *Jacob Godin, Louisz.*, sterft 29 Januari 1722, in deszelfs plaats 26 Februari 1722 *Cornelis Warkier*, sterft 15 Juni 1745, in deszelfs plaats 12 Juli 1745 Mr. *Willem Schorer*, *Johan Asfuërusz.*

No. 8. Mr. *Jan Paridaen*, vertrokken, in plaats gesteld 23 December 1577 *Jaspar Mulder*, vertrokken, in plaats gesteld 9 Januari 1579 *Walraven van den Braemsloot*, vertrokken naar Utrecht, in plaats gesteld 1 Januari 1598 *Pieter Vrone*, sterft, in plaats gesteld 6 September 1615 *Cornelis Laurentssen*, sterft 12 Maart 1634, in plaats gesteld Jr. *Johan de Mauregnault*, doet vrywillig afstand, in plaats gesteld 3 April 1668 zyn Zoon Jr. *Johan de Mauregnault, de jonge*, sterft 26 September 1717, in plaats gesteld 24 October 1717 *Francois Nebbens*, sterft 7 November

ber 1742, in deszelfs plaats *gesteld* 6 December 1742 Mr. *Johan Boreel de Mauregnault*, geworden Raadsheer in den Hoogen Rade, in deszelfs plaats gesteld 8 Juni 1750 Mr. *Lambert Jacob van Tets*, geworden Directeur Generaal van Guinea, in deszelfs plaats gesteld 26 Mei 1757 *Hendrik Milet*, sterft, in deszelfs plaats gesteld 20 Maart 1784 *Adriaan Haringman*.

No. 9. *Jan Constant*, sterft, in deszelfs plaats gesteld 23 December 1577 Dr. *Adriaen de Vos*, in deszelfs plaats gesteld 1 Januari 1608 *Matthys van Eepen*, sterft, in deszelfs plaats gesteld 2 Januari 1617 Mr. *David Reygersbergh*, sterft Juni 1658, in deszelfs plaats gesteld 4 September 1658, Jr. *Gaspar de Mauregnault*, in deszelfs plaats gesteld 3 April 1668 *Cornelis Danckaerts*, sterft 3 September 1720, in deszelfs plaats gesteld 1 October 1720 Mr. *Adolph Cau*, geworden Secretaris van den Hove Provintiaal, in deszelfs plaats gesteld 9 December 1723 Mr. *Nicolaas Steengracht*, sterft, in deszelfs plaats 2 April 1756 Mr. *Nicolaas Mattheus d'Asson ville*, Heer van Brigdamme, sterft 12 Juni 1768, in plaats gesteld 14 Juli 1768 *Jakob Fredrik Hesselberg*, sterft 15 December 1787 in plaats gesteld 2 Juli 1791 *Jan Pieter van der Loeff*.

No. 10. *Kaerle Constant*, sterft, in deszelfs plaats 9 April 1584 *Cornelis Adriaen Luycxz.*,

sterft

sterft 12 Mei 1598, in deszelfs plaats 1 Januari 1599 *Danckaert Willemsz.*, sterft, in deszelfs plaats gesteld 2 Januari 1602 *Jonas Reygersbergh*, sterft, in deszelfs plaats gesteld 6 April 1611 *Elias Vincentsfen*, sterft 5 Februari 1636, in deszelfs plaats gesteld 1 Januari 1637 *Jan Christiaensfen*, sterft December 1657, in deszelfs plaats gesteld 7 Februari 1658 *Abraham Cornelis la Porte*, sterft, in deszelfs plaats gesteld 29 April 1661 Jr. *Gaspar Colve*, sterft 11 October 1670, in deszelfs plaats 28 December 1670 Jr. *Jacob Godin*, sterft 18 December 1697, in deszelfs plaats gesteld 25 Juli 1698 Mr. *Hubert Huygens*, sterf 25 Juli 1705, in plaats gesteld 22 Augustus 1705 *Willem Sonsbeek*, geworden Raad van Staate, in plaats gesteld 7 Juni 1709 *Dirk Stroobant*, sterft 22 Juli 1714, in plaats gesteld 19 Augustus 1714 Mr. *Johan Louis Verelst*, sterft, in plaats gesteld 29 April 1752 Mr. *Willem Hendrik van Cattenburch*, doet vrywillig afstand, in deszelfs plaats gesteld 16 Juli 1774 *Carel Quirinus Pyll*, doet vrywillig afstand, in deszelfs plaats gesteld Mr. *Daniel de Bruyn*, word Pensionaris der Stad Tholen, in deszelfs plaats gesteld 11 Juni 1782 Mr. *Quirinus Cornelis van der Boon Mesch*.

No. 11. *Adriaen Geleynsz. Cnaep*, sterft Ao. 1584, in deszelfs plaats gesteld 24 Maart

1591 *Cornelis Somer*, sterft 22 Augustus 1617, in deszelfs plaats 2 Januari 1619 *Barent Somer*, sterft 22 November 1633, in deszelfs plaats gesteld 2 Januari 1634 Mr. *Johannis Appollony*, sterft 9 Januari 1650, in deszelfs plaats gesteld 4 April 1650 *Isaac Fornier*, sterft 17 Januari 1660, in plaats gesteld *Leendert Thysen*, sterft 21 Juni 1698, in plaats gesteld 26 December 1698 *Pieter Thyssen*, sterft 25 April 1704, in plaats gesteld 27 Mei 1704 Mr. *Adriaen Thyssen*, sterft 8 December 1739, in plaats gesteld 5 Januari 1740 Mr. *Andries Westerwyk-Forsborgh*, sterft, in plaats gesteld 21 Juli 1782 Mr. *Cornelis Gerrit Byleveld*, verlaten behoudens eer en voorrechten, in plaats gesteld 7 April 1788 *Adriaen Jacobze*.

No. 12. *Adriaen Bouwensz.*, sterft 20 November 1613, in plaats gesteld *Marten Coninck*, sterft 11 April 1623, in plaats gesteld *Nicolaes Zwancke*, sterft 26 Juni 1640, in plaats gesteld 1 Januari 1641 *Gillis Govertsz.*, sterft 1 April 1658, in plaats gesteld 5 Juli 1658 *Pieter Neeff*, sterft . Januari 1678, in plaats gesteld 16 Juni 1678 Jr. *Johan Adolf van Hesse*, Heer van Piershil, sterft 27 October 1680, in plaats gesteld 28 December 1680 Dr. *Abraham Naboth*, sterft 18 December 1708, in plaats gesteld 15 Januari 1709 Mr. *A. J. Govaerts*, sterft 31 October 1729, in plaats gesteld 28 November 1729

Mr.

Mr. *Dirk van Achelum*, sterft 8 Juli 1731, in plaats gesteld 5 Augustus 1731 Dr. *Jacobus Reynoats*, sterft 3 April 1772, in plaats gesteld 5 Mei 1772 *Anthony Ermerins*, sterft, in plaats gesteld 13 Mei 1774, Mr. *Johan Canter de Munck*, doet vrywillig afstand, in plaats gesteld 30 September 1783 Mr. *Meynard Jan van Visvliet*.

No. 13. *Pieter Reygersbergh*, sterft 5 Juni 1602, in plaats gesteld *Michiel Campe*, sterft 28 September 1636, in plaats gesteld 1 Januari 1637 *Cornelis Danckers*, sterft Augustus 1653, in plaats gesteld 13 September 1653 deszelfs Zoon *Cornelis Danckers*, sterft 12 December 1662, in plaats gesteld 26 Januari 1663 *Pieter Naelbout*, sterft 16 Mei 1694, in plaats gesteld 14 Juni 1694 Mr. *Daniel Thysse Lenaertsz.*, sterft 6 Januari 1697, in plaats gesteld 20 December 1697 *Evert van Genee*, sterft 12 November 1718, in plaats gesteld 10 December 1718 *Pieter Haak-Kerkman*, sterft 19 Juli 1746, in plaats gesteld 16 Augustus 1746 *Johannis de Vriend*.

No. 14. *Robbert Adriaensz.*, sterft, in plaats gesteld 1 Januari 1585, *Gerrit Pauwelsz.*, sterft, in plaats gesteld 1 Januari 1586 *Bauwen Jansz.*, sterft, in plaats gesteld 1 Januari 1598 Mr. *Caspar Appollony*, sterft 3 Juni 1630, in plaats gesteld 1 Januari 1633 *Nicolaas Velincx*,

sterft 19 December 1643, in plaats gesteld 17 Mei 1644 Mr. *Leonardus Pool*, sterft 9 Januari 1650 in plaats gesteld 4 April 1650 *Andries Willemsz.*, sterft, in plaats gesteld Ao. 1657 *Johan de Moor*, sterft, in plaats gesteld 1 Januari 1663 *Adriaen Kempe*, sterft 20 Juni 1690, in plaats gesteld 16 December 1690 *Cornelis de Neeff*, sterft 25 Januari 1707, in plaats gesteld 22 Februari 1707 *Johan Kien*, geworden Raad der Stad Middelburg, in plaats gesteld 12 September 1712 Mr. *Johan de Mauregnault*, geworden Raad in den Hove Provintiaal, in plaats gesteld 13 Januari 1721 *Laurens Nebbens*, sterft, in plaats gesteld 22 Mei 1768 *Willem Marinissen.*

No. 15. *Leunis Jaspersz.*, sterft, in plaats gesteld 9 Januari 1581 *Philips Constant*, in deszelfs plaats gesteld 2 Januari 1595 *Cornelis Vagebont*, sterft 23 Mei 1621, in plaats gesteld 1 Januari 1622 *Nicolaes Claessen Honick*, sterft 7 October 1639, in plaats gesteld 2 Januari 1640 *Maerten Cornelissen*, sterft 18 Juli 1641, in deszelfs plaats gesteld 1 Januari 1642 *Nicolaas Ros*, sterft 6 Juni 1646, in plaats gesteld 1 Januari 1647 *Andries van der Wiele*, sterft November 1678, in deszelfs plaats gesteld 22 December 1678 *John Weir*, sterft 17 April 1698, in plaats gesteld 25 Juli 1698 *Jacob Keyts*, vertrokken naar Oost-Indien, in

des-

deszelfs plaats gesteld 28 April 1707 *Anthony Marinissen*, sterft 15 Maart 1715, in deszelfs plaats gesteld 12 April 1715 *Gysbert Willem de Beaufort*, sterft 8 Februari 1741, in deszelfs plaats gesteld 8 Maart 1741 *Dirk Hubert Grave van Verelst*, sterft 26 Januari 1774, in deszelfs plaats gesteld 1 Maart 1774 Mr. *Cornelis Haringman*, doet vrywillig afstand, in deszelfs plaats gesteld 26 Januari 1778 Mr. *François Ermerins*, word Pensionaris der Stad Middelburg in plaats gesteld 1789 *Jan Jacob Schadden*.

No. 16. *Jan Keyser*, sterft, in deszelfs plaats gesteld 2 Januari 1595 *Antheunis Remeeuwsz.*, sterft, in deszelfs plaats gesteld 2 Mei 1611 *Adriaen den Boendert*, sterft, in deszelfs plaats gesteld 1 Januari 1620 *Bastiaen Thyssen*, sterft 12 November 1643, in deszelfs plaats gesteld 1 Januari 1644 *Isaac Meertens*, sterft Mei 1665, in deszelfs plaats gesteld 19 Juni 1665 *Pieter Stertenius*, sterft 24 April 1676, in deszelfs plaats gesteld 18 Juli 1676 *Wessel Becker*, geworden Kaptein van een Compagnie Mariniers, in deszelfs plaats gesteld 6 Juni 1709 Dr. *Willem Kempe*, doet vrywillig afstand, in deszelfs plaats gesteld 4 November 1719 Mr. *Willem Ferleman*, sterft 5 September 1741, in deszelfs plaats gesteld 3 October 1741 Mr. *Johan Marinus Chalmers*, doet vry-

willig afstand, in plaats gesteld 9 Januari 1767 Mr. *Daniel Pieter de Mauregnault.*

No. 17. *Jan de Wale*, sterft December 1583, in plaats gesteld 2 Januari 1584 *Vincent Marinisz.*, sterft 11 October 1604, in plaats gesteld 1 Januari 1605 *Leunis Leunissen Pool*, sterft 2 September 1637, in deszelfs plaats gesteld 1 Januari 1638 *Willem van Valckenburgh*, sterft 15 Februari 1643, in deszelfs plaats gesteld 1 Januari 1644 *Adriaen Heyssens*, sterft, in deszelfs plaats gesteld 30 December 1651 *Daniel de Coninck*, sterft 23 October 1661, in plaats gesteld 10 December 1661, Mr. *Pieter van Reygersberg*, geworden Ritmeester onder de Cavallerie, in deszelfs plaats gesteld 7 September 1672 *Johannis Rycks*, sterft, in deszelfs plaats gesteld 12 Juli 1686 *Elias Bouwman*, sterft 6 Februari 1689, in plaats gesteld 1 Juni 1689 *Daniel Thyssen Bastiaansz.*, sterft 21 Juli 1710, in plaats gesteld 18 Augustus 1710 Mr. *Hendrik Haak-Kerkman*, sterft 10 December 1722, in plaats gesteld 7 Januari 1723 Mr. *Johan Parker*, geworden Griffier van den Hove Provintiaal, in deszelfs plaats gesteld 9 Januari 1736 *Jan Warkier*, sterft 2 October 1746, in deszelfs plaats gesteld 30 October 1746 *Marinus Bastiaanse*, sterft Maart 1759, in plaats gesteld 15 April 1759 *Jan Byleveld*, verlaten, behoudens eer en voorrech-

ten,

ten; in plaats gesteld 7 April 178. *Anthony de Pauw.*

No. 18. Mr. *Jacob Mourik*, sterft, in plaats gesteld 1 Januari 1582 *Hans van Essen*, sterft, in plaats gesteld 6 September 1615 Mr. *Johan van Vosbergen*, in deszelfs plaats gesteld 2 Januari 1645 *Johannis Jacobssen Kien*, sterft Februari 1670, in plaats gesteld 21 Februari 1670 Mr. *Jacobus Lampbsins*, sterft 11 Juli 1679, in plaats gesteld 28 September 1679 Jr. *Anthoni de Huybert*, Heer van Kruiningen, geworden Raadsheer in den Hoogen Rade, in plaats gesteld 1 Januari 1686 *Johan Huyssen*, Heer van Ravels, sterft 9 December 1690, in plaats gesteld 22 Februari 1691 *Gillis de Mauregnault*, sterft 23 September 1704, in deszelfs plaats gesteld 21 October 1704 Mr. *Jacob Boreel*, sterft 4 Juni 1726, in plaats gesteld 2 Juli 1726 Mr. *Aarnout Casper van Citters*, sterft 23 Mei 1734, in plaats gesteld 20 Juni 1734 Mr. *Cornelis Godin*, sterft December 1767, in plaats gesteld 28 Januari 1768 Mr. *Daniel Willem de Cliever*, verlaten, behoudens eer en voorrechten, in plaats gesteld 7 April 1788 Dr. *Jacob Eversa.*

No. 19. *Andries Reynouts*, sterft, in plaats gesteld 1 Januari 1586 *Hendrik Jansz.*, sterft, in plaats gesteld 2 Januari 1612 *Andries CorynsSen*, sterft 5 Februari 1625, in plaats ge-

 steld

steld 1 Januari 1626 *Jacob Kien*, sterft 22 September 1641, in plaats gesteld 1 Januari 1642 *Johannis Kien Jansz.*, sterft 4 Maart 1664, in plaats gesteld *David Gideons*, doet vrywillig afstand, in plaats gesteld 29 November 1665 Jr. *Hieronimus van Tuyl van Serooskerke*, Heer van Stavenisse, sterft 22 April 1669, in plaats gesteld 12 Augustus 1669 Mr. *Hendrik Serooskercke*, verlaten, mits geworden Burger van Amsterdam, in plaats gesteld 1 Januari 1693 Mr. *Pieter de Vos*, geworden Raad in den Hove Provintiaal, in plaats gesteld 28 Augustus 1705 *Jan Naalbout*, sterft 2 Juli 1715, in plaats gesteld 30 Juli 1715 *Cornelis Keuvel*, sterft 2 Augustus 1728, in plaats gesteld 30 Augustus 1728 *Johan Amoury*, sterft, in plaats gesteld 25 Juni 1766 Mr. *Manta Stephanus van der Loeff*.

No. 20. *Jan Smit*, sterft, in plaats gesteld 2 Januari 1595 *Joos van de Voorde*, sterft, in plaats gesteld 2 Januari 1606 *Christoffel Barentsfen*, sterft, in plaats tusschen 27 October 1653 en 1 Januari 1655 deszelfs Zoon *Jacob Barentsz. van Graes*, sterft 29 November 1671, in plaats gesteld 7 November 1672 *Adriaen Kaeckelaer*, sterft 11 December 1676, in plaats gesteld *Pieter Nebbens*, sterft 17 Augustus 1679, in plaats gesteld 1 Januari 1680 Mr. *Abraham de Vos*, sterft 22 Februari 1680, in plaats ge-

steld

steld 28 December 1680 *Samuel Cupinck*, sterft 20 April 1720, in plaats gesteld 18 Mei 1720 *Martinus Maartensen Waaywel*, sterft 14 December 1720, in plaats gesteld 11 Januari 1721, *Jacobus Esrik*, sterft, in plaats gesteld 30 Juni 1751, Mr. *Anthony Jacob Marinissen*, sterft, in plaats gesteld 26 Juni 1764 *Anthony Balen*, sterft 22 Juni 1787, in plaats gesteld 1 Maart 1791 *Jan Bernard Laurens Pompe van Meerdervoort*.

No. 21. Mr. *Adriaan Loysz.*, verlaten om dat Pestmeester was, in plaats gesteld 23 December 1577 *Jacob Meynaerts*, sterft, in plaats gesteld 1 Januari 1586 *Leunis Willemsz.*, verlaten mits zyn impotentie, in plaats gesteld 1 Januari 1599 *Gouaert Dauidts.*, sterft 9 Maart 1635, in plaats gesteld 2 Januari 1636 *Pieter de Vos*, sterft 10 Mei 1663, in plaats gesteld 17 Februari 1664 *Andries Renny*, sterft 13 Augustus 1669, in plaats gesteld 20 November 1669 Mr. *Paulus Andreas van der Meulen*, geworden Raad in den Hove Provintiaal, in plaats gesteld 25 Augustus 1674 Mr. *Hubrecht de Hase*, sterft 30 Juni 1711, in plaats gesteld 29 Augustus 1711 Mr. *Gerard de Mauregnault*, sterft 29 December 1727, in plaats gesteld 26 Januari 1728 *Willem Pieter Studelmy*, sterft, in plaats gesteld 13 Januari 1758 *Francois Steengracht*, sterft, in plaats gesteld 15 Juni 1761

Guilliaume Fredrik Godin.

No. 22. *David de Seylmaker*, sterft Ao. 1607, in plaats gesteld 1 Januari 1608 Mr. *Thomas Karreman*, sterft, in plaats gesteld 2 Januari 1619 *Adriaen Velders*, sterft 27 December 1649, in plaats gesteld 4 April 1650 *Dominicus Cloeck*, sterft 8 December 1676, in plaats gesteld 27 December 1676 *Cornelis Govarts*, sterft 4 Maart 1703, in plaats gesteld 1 April 1703 Mr. *Jacob Lambert Colve*, sterft 31 Januari 1722, in plaats gesteld 28 Februari 1722 *Jacob Marinissen*, sterft, in plaats gesteld Mei 1754 *Stephanus van der Loeff*, sterft Maart 1783, in plaats gesteld 17 April 1783 *Johan Boddaert*.

No. 23. *Cryn de Schoemaker*, sterft, in plaats gesteld 26 December 1579 *Gerrit Pieter Minnis*, sterft, in plaats gesteld 9 April 1584 *Claes Claesz.*, dezelve welke ook genoemd word *Nicolaes Claesz. Honich*, sterft 18 September 1614, in plaats gesteld 1 Januari 1615 *Matthias Zegers*, sterft 19 October 1634, in plaats gesteld 1 Januari 1635 *Francois de Haze*, sterft 19 Februari 1635, in plaats gesteld 2 Januari 1636 Mr. *Adriaen van Marievoorde*, sterft 29 Maart 1641, in plaats gesteld 5 Juni 1641 *Cornelis Pietersen*, sterft 3 December 1645, in plaats gesteld 6 Januari 1646 Mr. *Johannis van Strazeel*, sterft 7 April 1665, in plaats gesteld

19 Juni 1663 *Cornelis Klen*, sterft 14 April 1708, in plaats gesteld 12 Mei 1708 *Abraham Huyge*, sterft 5 September 1719, in plaats gesteld 3 October 1719 *Theodorus van Aller*, sterft 5 Mei 1741, in plaats gesteld 2 Juni 1741 Mr. *Daniel Beukelaar*, geworden Raad in den Hove Provintiaal, in plaats gesteld 4 Maart 1743 Jr. *Willem Cornelis de Perponcher de Maisonneuve*, sterft 24 November 1744, in plaats gesteld 22 December 1744 Mr. *Evert van der Poort*, geworden Raad in den Hove van Vlaanderen, in plaats gesteld 7 November 1750 Mr. *Anthony de Wigman*, doet vrywillig afstand, in plaats gesteld 15 Maart 1756 Mr. *Johannis Marinissen*, sterft 12 Februari 1791.

No. 24. *Jan Jansz. Wichman*, sterft, in deszelfs plaats 1 Januari 1586 *Lenaert Lieuensz.*, sterft, in plaats gesteld 1 Januari 1599 *Hans Boot*, sterft 24 December 1622, in plaats gesteld 23 Januari 1623, *Cornelis Hubrechts*, sterft 5 October 1653, in plaats gesteld deszelfs Zoon *Cornelis Hubrechts*, sterft 6 November 1669, in plaats gesteld 27 December 1669 *Nicolaes van der Heyde*, sterft Ao. 1681, in plaats gesteld 20 Augustus 1681 *Mels Cornelis de Wender*, naar Oost-Indiën vertrokken, in plaats gesteld 21 Juni 1690 *Gerrit van Alteren*, sterft 29 Juni 1692, in plaats gesteld 1 October 1692 *Isaac den Helt*, verlaten 14 November 1705,

in

in plaats gesteld 12 December 1705 *Adriaan Kempe*, sterft 17 Augustus 1734, in plaats gesteld 14 September 1734 Dr. *Evert Evertse*, sterft 11 Maart 1786, in plaats gesteld 18 Mei 1786 Mr. *Steven Adriaan Verniers van der Loeff*, geworden Raad in den Hove Provintiaal.

Het Collegie van Heeren Gecommitteerde Raden van Zeeland, was zoodra in Mei 1578 niet opgericht, en hadt in 't bestier van zaaken Gouverneurs en Raden vervangen, of deze Stad draalde niet hare gemachtigden derwaarts af te vaardigen: zie hier de geenen welke van evengem. tydstip tot heden dien aanzienlyken post bekleed hebben.

1. Mr. *Jacob Campe*, heeft Eed gedaan 24 July 1578.

2. *Caspar van Vosbergen*, deed Eed op de nieuwe Instructie 16 October 1586. Zie van hem meerder onder de Lyst der Bailliuws straks te vermelden.

3. *Jacob Campe*. heeft Eed gedaan 19 Februari 1598. Zie van hem *La Rue Staatkundig Zeeland p.* 38-40. sterft 28 ul i 1625.

4. Mr. *Johan van Vosbergen*, Broeder van bovengemelden *Caspar*. Zie van hem ook evengemelde Schryver bl. 115. heeft Eed gedaan 10 September 1625.

5. *Da-*

5. *David van Reygersbergh*, heeft Eed gedaan 1645.

6. *Johan de Mauregnault*, heeft Eed gedaan den 15 Juli 1658, werdt ordinaris Gedeputeerde ter Generaliteit 20 Augustus 1668.

7. *Johan Kien*, by ruiling met den Heer de Mauregnault van ordinaris Gedeputeerde ter Generaliteit, Gecommitteerde Raad geworden 20 Augustus 1668.

8. *Pieter Meuninck*, heeft Eed gedaan 28 Maart 1670, terug geroepen 13 September 1678.

9. *Johan de Mauregnault*, Heer van Sint Philipsland, heeft Eed gedaan 24 Mei 1679, sterft 26 September 1717.

10. *Jacob Lambert Colve*, heeft Eed gedaan 28 October 1717, sterft 31 Januari 1722.

11. *Francois Nebbens*, heeft Eed gedaan 20 Februari 1722, sterft 7 November 1742.

12. Mr. *Nicolaas Steengracht*, heeft Eed gedaan 27 November 1742, sterft 25 Februari 1756.

13. Mr. *Wilhem Schorer*, *J. A. Fs.*, heeft Eed gedaan 12 Juli 1756.

De Provintiale Rekenkamer van Zeeland, uit het Collegie van Heeren Gecommitteerde Raden voortgevloeid, reeds ten jare 1594 beraamd en 20 Juni 1596 vastgesteld zynde; faalde deze Stad niet eenen harer Regeerders in dezel-

zelve aftezenden, welke Heeren, van den tyd der instelling af tot heden, zyn geweest.

1. *Cornelis Adriaanse Luycx*, beëedigd 26 October 1596, sterft 1598.

2. Mr. *Gaspar van Vosbergen*, aangesteld 3 November 1598, Pensionaris van Vere geworden Ao. 1603.

3. Mr. *Josias van Vosbergen*, aangesteld 7 Januari 1603, doet afstand Januari 1626.

4. Mr. *David van Reygersbergh*, aangesteld 6 Januari 1626, Gecommitteerde Raad geworden November 1644.

5. *Cornelis Velters*, aangesteld 4 Januari 1645, doet afstand Ao. 1652.

6. *Cornelis Danckaerts*, aangesteld 10 September 1652, sterft Augustus 1653.

7. *Jacob de Haese*, aangesteld 18 November 1654, sterft December 1669.

8. *Pieter Stertbenius*, aangesteld 26 Maart 1670, sterft 23 April 1676.

9. *Aarnout Cuninghame*, aangesteld 15 Juni 1676, sterft 26 December 1680.

10. Mr. *Hubregt de Haese*, aangesteld 12 Maart 1681, sterft 3 Juni 1705.

11. Mr. *Adriaan Thyssen*, aangesteld 16 Juli 1705. sterft 8 December 1739.

12. Mr. *Nicolaas Steengracht*, aangesteld 7 Januari 1740, Gecommitteerde Raad geworden 17 November 1742.

13. *Johan Amoury*, aangesteld 27 November 1749, sterft 25 Mei 1766.

14. Mr. *Johannis Martinissen*, aangesteld 2 Juni 1766, sterft 12 Februari 1791.

15. *Johan Boddaert*, aangesteld 18 April en beëedigd 21 April 1791.

Tot deze Stads Regeering, geduurende, of liever by den aanvang der Nederlandsche beroerten, behoorde een *Gouverneur*, of Krygsbevelhebber, dien niet alleen de bescherming dezer Stede in het byzonder aanbevolen, maar het bevel over de bezetting en wat daartoe behoorde, betrouwd was: Hy bekleedde meestentyd ook de waardigheid van *Bailliuw* en had dus een uitgestrekt gezach, dat haast drukkend, en daarom van den halze afgeschud werdt, zoodra men gelegenheid vond zig daarvan te ontlasten.

Waarschynlyk heeft de krygskundige Alba hier zoo een hoofd tot bestuur van Oorlogszaken ingesteld; ja wil men aan *Graswinkel over de opperste macht* 1 *D. bl.* 485 *en* 2 *D. bl.* 706. geloof geven, dan is reeds ten tyde toen de beruchte Kardinaal *Granville* in bewind was, hier een Gouverneur geweest, dat onbeslist latende, is het zeker, datmen ten jare 1570 daarvan voorzien moet geweest zyn, de brief, dien deze Regeering aan denzelven den 7 April van 't gemelde jaar afvaardigde, doet zulks besluiten,

ten, offchoon van het opschrift gene aanteekening is overgebleven, zal de bylage V, echter deze stelling, gezach byzetten:

De eerste, die na de omkeering door last des Prince van Orange, als Stadhouder, hier als Gouverneur voorkomt, is geweest Jr. *Jeronimus de Rollé:* ik vinde hem in een request van deszelfs Klein-zoon *Zeghelin de Bonlant dit de Rollé*, genoemd *Jonker Jeronimus de Rollé, Schiltknape, Heere van Westersouburg en Duinbeke, Baillu, Houtvester en Raadsheer van den Marquis, ook comparerende onder de Ed. Mo. Heeren Staten van Zeelandt, Capteyn, Collonel en Gouverneur van 't Marquisaet van der Vere en de Stad van Zierikzee en het Land van Schouwen.*

Men weet, hoe deze vrome held voor het Vaderland zyn leven opofferde, en in het jaar 1573, in 't Thoolsche Land omkwam: men zal hem nog in 't byzonder doen kennen, wanneer hy onder de uitmuntende Verenaars breder zal vermeld worden.

Zoo men *D. P. Pers* in zyn *onstelde Leeuw* bl. 223 en 224 geloof geeft, zoude het Gouvernement dezer Stede in 't jaar 1573 aan Jonker *Dierick van Sonoy* aangeboden wezen, terwyl men gaarne had gezien, dezen het Stadhouderschap over Noord-holland nederleide, dan daartoe niet verstaan wilde. Hoe het zy, op den Heere

Rol-

Rollé volgde als Gouverneur den 18 Mei 1573, den Edelen *Johan Junius de Jonge*, Ridder, Heere van Roerheym en Cormaillon; die met allen lof en yver zich in dezen post schynt gekweten te hebben, tot in het voorjaar van 1575. Immers de Regeering dezer Stad gaf by deszelfs afscheid en vertrek naar Duitschland, aan hem het loflyk getuigschrift, 't welk onder de bylage W. te zien is, waarby nog gevoegd werdt ten geschenke aan deszelfs Huisvrouw *Helena Cormaillon* een zilveren *vergulde Cop* ter waarde van £ 36 : 10 :- vls.; dan hoe zeer men hierover den Heer Junius voldaan scheen, vreesde men een minder zagtzinnigen en medegaanden gezachhebber te zullen bekomen, weshalven de Regeering aan den Prins verzogt daarvan voortaan bevryd te blyven, of wel met den Admiraal *Boisot* voorzien te worden, als de bylage X. breder uitwyst.

In plaats van evengemelden Admiraal, die mooglyk redenen had deze waardigheid van de hand te wyzen, benoemde de Prins daartoe Jr. *Charles de Boisot*, dan welke, hoe hier verlangd, steeds buiten Walcheren in 's Lands dienst onledig was, ook den 28 September 1575, zyn leven voor den Vyand in het landen der Spanjaarden op Duiveland, al strydende heeft verloren; zynde het twyfelachtig of hy wel ooit van deze waardigheid bezit genomen

heeft: Hy is echter de tweede Gouverneur geweest, op wier bloed de Grondvesten van het Gemeene-best nog rusten mogen; na dit treurig geval vaardigde deze Regeering hunnen Secretaris *Pieter de Vos* aan den Prince af, om te verzoeken dat een algemeen Gouverneur over Walcheren, maar geen byzonder over deze Stad meer mogt gesteld worden: Het schynt dat dit vertoog ingang vond, want zedert vindt men hier van geen Gouverneur meer gewaagdt.

Het Bailliuws-ambt als het hoofd der Vierschaar, der lyfstraffelyke en burgelyk Rechtzaken, ook de eerste in het Stads-bestuur, was al van ouds aanzienlyk, en men zal onder de genen, welke deze waardigheid bekleeden, zoo uitstekende als verdienstige mannen aantreffen: zie hier welke men van dezelve weet op te noemen.

Wolfaert van Borssele, bastaard, verkreeg deze waardigheid op den 22 Januari 1430, van Heer Hendrik van Borssele, Heer van der Vere enz., *in der maniere gelyck dat Hector Gillisz. ende Joris van de Werven dat bedient hadden.*

Pieter Witmansz, was Bailliu Ao. 1451.

Ao. 1479. Vinde *Adriaen van Scoenhouen.*

Ao. 1496. Heer *Jan van Nywenhove*, Ridder, vinde hem nog Ao. 1498, leefde nog Ao. 1502, dan heeft zoo lang het Bailliuws ambt niet bekleedt.

Ao.

Ao. 1599. Heer *Paulus van Borsfele*, Ridder van de Ordene van Schotland, Heer van Lauderdale, die al Ao. 1480 gevonden word Bailliu te zyn geweest, wanneer de Roomsch-koning Maximiliaan tegens deze Stad in aantocht was: het kan waar wezen, dat hy tweemaal dit Ambt bekleed heeft; altans hy schynt door zyn Zoon Heer *Hendrik van Borsfele*, Ridder, Heer van Lauderdale, den 29 November 1505, opgevolgd te wezen. Deze was te gelyk Conservateur der voorrechten van de Schotsche Natie te dezer Landen, sterft 22 April 1526, werdt als Bailliu opgevolgd by zyn oudsten Zoon *Hendrik van Borsfele*, die den 14 Januari 1533 overleed. Wanneer het Bailliuwsschap by gifte overging op Heer *Philips van Bourgondien*, *bastard van Beveren*, Ridder, Heer van Fontes, Linighem, enz., doch de lastbrief daarvan werdt vervaardigd of uitgegeven op *Dominicus van den Nyeuwenhove*, zoo van 't Bailliuwsschap als Schoutschap 't samen, doende zynen Eed den 16 Mei 1533, in handen van Heer Adolf van Bourgondien, hebbende des anderendaags zynen Eed als Poorter afgelegd; sterft 21 Maart 1552, was getrouwd met Jonkvrouwe *Anna van der Vere*.

Ao. 1554. Vinde als Bailliu *Dieric Jansz.* vermeld.

Misschien hebben de twee laatsten dit Ambt

voor den Heer Filips van *Bourgondien* waargenomen en de voordeelen zamen gedeeld, altans, dit is zeker, dat voor en na Dominicus van den Nieuwenhoven en Dieric Jansz, de Heer van Fontes deze waardigheid heeft bekleed: Hy komt in 't jaar 1562 nog als zoodanig voor, en schynt omtrent het jaar 1566 overleden te zyn, om dat my uit het Register van Transports en Verbanden, welk met laatstgemelde jaar begind bl. 74 enz. gebleken is, dat zyne Kinderen uit deszelfs huwelyk met Vrouwe Johanna van Hesdyn zyn geweest

Jonkvrouw *Anna van Bourgondien*, in huwelyk met Jacob Smit, Heere van Baarland.

Jonkheer *Adolph van Bourgondien*, Heere van Fontes, enz.

Jonkheer *Jan van Bourgondien*; terwyl de Voogden over deszelfs minderjarige Kinderen zyn geweest Jonkheer *Jacob Suyst*, Heere van Grysoort, en Mr. Jan de Rantre, Advocaat, postulerende in den grote Rade te Mechelen.

Op den Heer van Fontes volgde als Bailliu Jonkheer Jeronimus de Rolle, wien men als Gouverneur reeds heeft moeten vermelden: zyn dood viel voor den 8 Mei 1573.

Op deezen volgde Jonkheer *Martyn Hauweel*, Jansz. Heere van Haverschot, een Vlaming, die te gelyk was Kaptein van een Compagnie Voetknechten, dan al voeg in den jare

1574 hier ter *Stede* is overleden en begraven. Deszelfs geslacht en wapen vindt men by *l'Espinoy Recherche des Antiquitez et nobesse de Flandres p.* 324 en 325, waar men hem wel zelven niet ontmoet, wyl de Vlaamsche Schryvers, die hun Adel vermelden, gewoon zyn dezulke uittemonsteren en stilzwygend voorbygaan, welke in de Nederlandsche beroerten de wapenen tegen de Spaansche Koningen hebben opgevat en blyven voeren: Hy was dezelve, van wien de loflyken Geschiedschryver *Hooft*, in zyn *Nederl. Hist. bl.* 237, verhaald, dat hy met zyne onderhebbende Boeren, nevens andere Vlaamsche Edelen in *'t jaar* 1572 overgekomen, en der Staten belangens toegedaan was; deze Held was tegenswoordig by 't treffen op den Thoolschen dyk, waar de voorgemelde Gouverneur en Bailliu Rollé het leven liet, en werdt daar gekwetst, welke wonde hem door de gevolgen mede ten grave sleepte.

De Heer van Haverschot werdt ras als Bailliu in Augustus 1574 opgevolgd door *Jan Coensz.*, die ook een Krygsman, ten minsten van een woesten aart schynt geweest te zyn. Men zoude schier bevroeden, of zyn aart en ongeschiktheid tot dit Ambt niet reeds voor zyn aanstelling bekend was, en het daarom is geweest dat Wethouderen den brief onder de bylage Y geplaats, hebben afgevaardigd. Hoe het zy, Jan Coensz. werdt door

den Prince tot het Bailliuwschap bevorderd, dat gedroeg zig zoo onbescheiden daarin, en liet de misdaden met geld afkopen, zonder kennis van den Rechter, waardoor eerst klachten ontstonden, dan die niet gehoord wordende, besloten de Regeerders dezer Stad hunne vermeende bezwaren tegen gemelden Jan Coensz. voor den Provintialen Hove te moeten instellen, gelyk uit de bylage *Z.* zeer duidelyk te zien is; dit had ten gevolge, dat de beklaagde Jan Coensz., om verdere vervolging te ontwyken, in het najaar 1575 van hier vertrokken, en nimmer terug gekeerd is; hy is mooglyk dezelfde, die in 't jaar 1576 als Drossaart van Hoogstraten voorkomt.

Hy, wien vervolgens dit Ambt werdt toebetrouwd, was bescheidener en deftiger man, te weten *Gaspar van Vosbergen*, die het Bailliuwschap te Zierickzee had bekleedt; hoe hy zich daar gedragen hebbe, en wat de verdere verrichtingen van dezen waardigen Vaderlander zyn geweest, wyzen wy de weetgierigen tot den Heere *P. de la Rue Staatkundig Zeeland bl.* 103—107.

Ten jare 1584, was het Bailliuws-ambt, waarschynlyk door afstand van evengemelde Heer weder vacant, en werdt toen vervuld met den verdienstigen *Richard Barradot*, wien wy al van den jare 1566 onder de Schepenen en

De-

December 1572 als Burgemeester vermeld vinden, zoo als hy ook onder de eerste 24 Raden gesteld word, waar hy gezegd is Ao. 1582 vertrokken te wezen; het kan waar en hy terug gekomen wezen; van 's Mans overlyden vinden wy geene aanteekening, maar wel dat in 't jaar 1588 hier Baillju is geweest Jonkheer *Jacques de Malderee*, een Vlaamsche Edelman, die te voren Stalmeester van Prince WILLEM I. was geweest, en tegenwoordig, als dien Vorst door de verraderlyke schoot van een omgekogte booswicht sneefde: Hy bekleedde naderhand den staat van Eerste Edele voor Prince MAURITZ, en heeft in *huwlyk* gehad de Weduwe van Jonkheer Alexander de Haultain, zoo bekend in deezen Oord en Vaderlandsche Geschiedenis. Men kan ook niet juist bepalen, hoe lang de Heer Malderee dezen staat van Baillju bekleed, en wanneer afscheid genomen heeft: En stellen liever met den Chronyk-schryver Smallegange, dat Jonkheer *Abel van Gats* eerst in 't jaar 1592 hier Baillju geworden is, hy was Kaptein van een Compagnie Voetknechten, heeft geruimen tyd in bezetting te Lillo geweest, en daar het commando gevoerd, is gestorven 6 April 1606, was in huwlyk met Jonkvrouw *Charlotta van Thuyl van Serooskerke*, zy overleed eerst 16 Juni 1629, en zy leggen beide begraven in de Kloos-

ter-kerk in 's Hage, onder een *Zark*, waarop hun Beeltenisſen en 16 Adelyke Wapenſchilden kunſtig gebyteld zyn *(l)*. Ik meen dat zy een Zoon hebben nagelaten, die ook den krygsdienst aanvaard heeft.

Op evengemelden Jonker volgden een ander, *Johan de Mauregnault*, Kaptein onder het Voetvolk van den Staat, deze heeft lange jaren dien ſtaat bekleed, en ſchynt in 't jaar *1637*, zynen post aan deszelfs Zoon, van denzelfden naam, overgelaten te hebben, tot dat die in 't jaar 1650 wederom vervangen werdt door eenen zyner bloedverwanten Jonker *Gaspar de Mauregnault*, Lieutenant-Collonel en Kaptein van een Compagnie Voetknechten, en Major van 't Zas van Gent, die in den jare 1660 ſchynt opgevolgd te wezen door Jonker *Jeronimus van Thuyl van Serooskerke*, Heer van Stavenisſe, die den 22 April 1669 kwam te overlyden, en op zyne gemelde Heerlykheid begraven is, waar zyn Beeltenis in marmer met de Adelyke quartieren boven de Grafkelder nog te zien is; Hierop volgde weder een Jonker *Johan de Mauregnault*, de Jonge, welke ten jare 1679 Gecommitteerde Raad dezer Provintie geworden zynde, plaats maakte voor Jonker *Anthony de Huybert*, Heer van Kruiningen, welke in

(*l*) Verzamel. van gedenkſt. 2 D. bl. 186. waar ook de grafzark in plaat te zien is.

in 't jaar 1685 geworden zynde Raadsheer in den Hooge Rade, ſtraks opgevolgd werdt door Mr. *Thomas Alexander de Coninck*, die tot zynen ſterfdag den 27 Februari 1737, dezen gewichtigen post heeft bekleed, en daarin is opgevolgd by Jonkheer *Willem Cornelis de Perponcher de Maiſonneuve*, Heer van 's Heer Hendriks-kinderen, die den 24 November 1744 overleed, en tot opvolger heeft gehad Mr. *Lambert Jacob van Tets*, welke ten jare 1757 als Directeur Generaal naar Guinea vertrokken zynde, het Bailliuws-ambt eenige jaren onvervuld is gebleven, dan in 't jaar 1769 aanvaard by *Jan Willem Ermerins*, te voren Schepen daarna Burgemeester des Lands van den vrye te Sluis in Vlaanderen, overleden 27 November 1784, wordende opgevolgd door Mr. *Quirinus Cornelis van der Boon-Meſch*.

Het *Secretaris*-ambt zal zoo oud wezen van inſtelling als Stads Regeering; zoo een Minister werdt hier zoowel als elders *Clercq* genoemd, waar die benaming van daan komt, hebben reeds anderen voor my afgehandeld; de Heeren *van der Schelling* en *Wagenaar*, de eerſte in zyn *Hiſt. van het Notariſchap* bl. 12—14, en de laatſte in deszelfs *beſchryving van Amſterdam* XIII *Stuk*, bl. 237 enz., hebben alles gezegt, wat deswegen te verlangen is; de laatstgemelde dier Schryvers inzonder-

 heid,

heid; welke de bezigheden van zoo een Ampt-tenaar eigenaartig heeft verhandeld, 't welk meestal op deze Stad kan toegepast worden, waar maar een Secretaris deze Regeering bediend, en ik door eene meer dan twintigjarige ondervinding weet, hoe werkzaam die post, hoe luttel dank en eer daarby te halen zy, en hoe ik dus reden hebbe God voor myne rust te danken.

De eerste my voorgekomen Ao. 1402, was Heer *Willem*, waarschynlyk een geestlyke, om dat te dier tyd niemand Heer werdt genoemd dan die Ridder of Priester was.

Ao. 1419, vind men van meester *Symon* gewaagd.

Ao. 1436. Komt eene *Speernagel* (m), als *Clercq der Stede van der Vere* voor, op een jaarwedde van xxxiv schell. en ij schell. voor papier.

Den 28 Mei 1445, vinde *Piet van Belle*, even zoo genoemd, doch op een jaarwedde van ₤ 6: vls., in 't jaar 1448, bekleedde hy nog deze waardigheid.

Ao. 1469, komt *Jacob de Capere* voor op een gelyke wedde; ook als Clercq en Dienaar van den Heere van Vere, is op 't laatst van den ja-

(m) Vinde *Laurens Speernagel* in 't jaar 1441 Rentmeester Beöosten-Schelde, dat mogelyk dezelve is, te meer denke zulks, om dat hy den Heer van Vere als Rentmeester opvolgde.

jare 1470 gestorven, en werdt opgevolgd by *Jacob Quevoir* of *Quavre*, die het volgde jaar overleed, wanneer *Achillis de Riddere* aan dezen dienst in 't jaar 1471 gekomen is, en de eerste die *Secretaris* wordt genoemd; welke in 't jaar 1485 van zyn ampt verlaten werdt, als in het Iste Stuk bl. 48 reeds is verhaald, was ter zelvertyd ook Rentmeester Generaal des Heeren van Vere; in zyn plaats kwam *Jan Hanneman*, die niet langer dan van 23 November 1485, tot 11 Januari 1486 deze post bekleedde, wanneer Achillis de Riddere weder hersteld werdt, dan die in 't jaar 1488 schynt gestorven te wezen *(n)*; in deszelfs plaats kwam *Boudin Haghebaert*, dan zyn overlyden of afstand wordt niet vermeld. Ao. 1583, was *Bouwen Cornelisz.*, die eerst Schepen geweest of nog werkelyk was; daarop volgde Mr. *Cornelis Jacobsz. van der Vere*, Licentiaat in beide Rechten, welke in 't jaar 1512, nog in leven schynt te zyn geweest: had tot gezworen Klerken *Pieter Ingelbrechts* en *Louwen Cornelisz.*; en tot opvolger Jonker *Hendrik Cornelis van der Vere*, waarschynlyk de Zoon van evengemelden Cornelis Jacobsz., die een bastaard der Borsselse Heeren was, als my uit hun Wapenschilden, voor het *Register van Verbande*, beginnen-

(n) Zyne huisvrouw vinde genaamd Jonkvrouw *Maryke Jacobs dochter*.

nende prima Januari 1524, te zien, gebleken is; de gemelden Hendrik Cornelis van der Vere, was te gelyk Bailliu van Domburg en Westkappelle en in 't jaar 1535 gestorven (o): zyn gesworen Klerken waren Mr. *Willeboort Cornelis Brantz*, *Gillis Bras*, die te gelyk Schepen was en titel van *Griffier* voerde (p), en *Jan Simonsz.*.

De zoo gemelde Gillis Bras schynt hier ook Secretaris te zyn geweest en zyn voorgenoemden meester gevolgd te wezen, gelyk hy ten opvolger had zynen medegenoot gesworen Klerk Jan Symonsen, welke door Heer Adolf van Bourgondien, ten aanzien van het aantegaane huwlyk met Jonkvrouw *Charlotte van der Vere*, met het Secretariaat voor zyn leven werdt begiftigd, als uit de bylage 2 A. breder te vernemen is; hebbende Heer Maximiliaan van Bourgondien, toekomende Erf-heer, die gift ten zelven dage bevestigd, als de bylage 2 B. komt uittewyzen. Hy overleed 27 October

1557.

(o) Was getrouwd met Jonkvrouw *Dorothea van Schengen*; hebbende nagelaten Jonkvrouw *Anne van der Vere* gehuwd geweest met *Jacob Campe*; Jonkvrouw *Charlotte van der Vere*, in huwelyk eerst met den Secretaris Jan Symons daarna met Richart Barradot; Jonkvrouw *Ysebeau van der Vere*, gehuwd geweest met Mr. Roeland de Pottere.

(p) Van hier vertrokken naar Vlissingen, daar hy als Burgemr. en Griffier in 't jaar 1545 overleden is; hebbende het Statut Boek dier Stad samengesteld welk nog voorhanden is.

1557, na ook te dezer Stede het Admiraliteits Hof als Secretaris gediend te hebben, zoo als zyne Voorzaten zoo lang een Zee-raad hier plaats hadt, daarby deze Ministeriale functie bekleedden. Zyn gewezen Klerk *Andries van Werchter*, een Antwerpenaar, volgde als Secretaris op, en was te gelyk Secretaris van den Markgrave; deze werdt beëedigt op *Lichtmisse* avond Ao. 1558, en heeft tot na de omkeering in Lands- en Stads-bestuur gediend, waarna hy van hier vertrokken en mooglyk van zyn Ambt ontzet is, om zyne verkleeftheid aan den Roomschen Godsdienst, anders een vyand van 't Spaansch bestuur en der vervolgingen om geloofszaken. Deszelfs opvolger is geweest *Pieter de Vos*, geboren te Gent 1 September 1545, aanvaardde hier dit Ambt 23 Maart 1574, deed den 6 Juli 1587 eerst Eed als Poorter, overleed 21 September 1604. Heeft waarschynlyk op 't laatst van zyn leven een hulp gehad aan Mr. *Jan Byel*, die in 't jaar 1600 als Secretaris voorkomt, dus 'er te dier tyd twee waren, dat te zekerder gesteld word om dat in de notulen der zoogenaamde *Maandagsche Politicque Vergaderingen* van 3 Januari 1600, *van een der Secretarissen* gesproken wordt. Hoe het zy, Pieter de Vos werdt opgevolgd den 19 Maart 1604, door zyn Zoon *Abraham de Vos*, die weder door zyn Zoon *Pieter de Vos*

den

den 11 Maart 1639 is opgevolgd, en ook een Zoon tot opvolger had *Abraham de Vos*, welke 19 Mei 1663 Secretaris werdt, en overleed 20 Februari 1680, wanneer *Wessel Becker* deze waardigheid verkreeg, en den 14 Augustus 1694 opgevolgd werdt door *Francois de Mey*, gelyk deze den 20 Juni 1698 door *Pieter Haak-Kerkman*, welke in 't jaar 1746 eerst overleed, wanneer hier tot Secretaris werdt verkoren *Jacobus de Cliever*, die in December 1766 overleed, wanneer dit Ambt vervuld werdt door *Jacobus Ermerins*, te voren Commis van 's Lands Magazynen en Ontvanger der Gemeene Middelen te Lillo en Liefkenshoek, die den 2 Augustus 1788 vrywillig afstand gedaan hebbende, straks opgevolgd werdt by Mr. *Meynard Jan van Visvliet*.

Het *Notaris-ambt* is te dezer Stede zoo vroeg als elders bekend en nodig geweest. Het was eene bediening die meer geestlyk dan waereldlyk was, om dat derzelver uitoefening een geleerd en taalkundig man vereischte, die alleen onder de kerklyken te vinden waren. Zy waren ook door Pauslyk gezach gesterkt, dan de misbruiken daaruit voortgekomen, hebben het waereldlyk gebied hierover het oppergezach doen aannemen: Voor dat deze Beambt-schryvers hier voet kregen, werden alle Actens hoegenaamd voor de volle Wet gepasseert, waarvan

van een menigte bewyzen bytebrengen zouden wezen, wist men niet dat zulks plaats heeft gehadt.

Zy komen ook in de oude Schriften onder onderscheiden benamingen voor. Wylen de kundigen Heer P. van der Schelling heeft de geschiedenis daarvan uitvoerig genoeg voorgesteld, om deswegen niets meer te verlangen; men zal dan alleen aanstippen wat daar niet gevonden word, en tot ons byzonder oogmerk dienstig is.

Keizer KAREL V. was de Vorst, die in zyne Nederlanden, deswegen het eerst eene vaste ordre beraamde, gevende een Plakaat den 21 Maart 1524, waarby het Hollands Gewest hierop eene ordening verkreeg, dan zulks was niet minder in Zeeland nodig, waarom een diergelyk bevel den 18 December 1525, aan de Rentmeesters *Beoosten- en Bewesten-schelde* werdt afgevaardigd om alomme gekondigd te worden, gelyk geschied zal wezen; welk stuk my nergens voorgekomen is dan in het *Pergamente Statut-Boek der Stad Vlissingen*, waarom niet ondienstig achte, den Lezer zulks van naby te doen kennen, met het te plaatsen onder de bylage 2 C.

By eene Resolutie der Heeren Staten van Zeeland van 4 Maart 1649, is verstaan, dat de Notarissen te gelyk Procureur zynde, mogen pas-

se-

ſeren alle Notariale Acte in *zaaken*; daar in zy als Procureurs zyn occuperende of dienende: En by dergelyke beſluiten den 17 Maart en 10 Mei 1659 genomen, dat geen perſoonen den Roomſchen Godsdienst toegedaan, binnen het Zeeuwsch Gewest, tot de oefening van het Notaris-ambt, mogen worden toegelaten.

Zie hier de lyst der Notariſſen die binnen deze Stad zedert den aanvang der XVII Eeuw zyn bekend en aangenomen geweest (g).

Ao. 1601. den 28 Mei *Jan van Cloetingen.*
1605. 13 Januari *Abraham Crynſen Naboth.*
1606. 20 December *Adriaan Valerius.*
1614. 21 Maart *Philips Willem Arondeaulx.*
1615. 15 September *Aelbrecht van Souff.*
1617. 15 Augustus *Benjamin Deynoot.*
1619. 18 September *Cornelis Donaes.*
1624. 19 Maart *Christiaen van Boeyſchot.*
1624. 19 Maart *Cornelis Karreman.*
1629. 5 September *Maarten Cornelis.*
1633. 29 November Mr. *Adriaen Karreman.*
1633. 21 September *Johannis Rompel.*
1635. 19 September *Pieter Spoormaker.*
1638. 7 Mei *Thomas Karreman.*
1638. 7 Mei *Jan van Rieten.*

Ao.

(g) Deze Lyst ben ik verſchuldigd aan den Heere Mr. J. *Mauritz*, Oud Burgemeester en Raad der Stad Vliſſingen, uit wiens ryken voorraad my al meerder belangryke aanteekeningen zyn medegedeeld, waarvoor zyn Wel Ed. Geſtrn. mits dezen hartelyk gedankt word.

Ao. 1647. 20 Februari *Pieter Zegers.*
1648. 7 Februari *Johannis de Somer.*
1653. 14 Maart *Lau weris Udemans.*
1653. 14 Maart *Pieter Rymlant.*
1655. 17 Maart *Andries Bon.*
1655. 22 September *Johannis le Ducq.*
1655. 22 September *Anthony van Deynsen.*
1661. 11 Juli *Johannis Rycx.*
1665. 8 Juni *Adriaen van Aller.*
1665. 4 Augustus *Leendert Gysbrechtse.*
1665. 24 September *Cornelis Udemans*, de Jonge.
1665. 3 November Mr. *Samuel Panneel.*
1665. 3 November *Daniel Silvius.*
1668. 21 April *Daniel Thyssen.*
1672. 4 October *Arnoldus Rycx.*
1673. 16 September *Gabriel de Keyser.*
1676. 28 Maart *Jeremias Bonneson.*
1678. 16 Augustus *Pieter Hekelbeke.*
1678. 17 September *Jacob Nebbens.*
1679. 18 September *Gillis Thyssen.*
1686. 24 September *Christoffel Kakelaer.*
1688. 12 November *Jan Thyssen.*
1721. 13 October *Willem Hekelbeke.*
1735. 13 Juni *Abraham Stroobant.*
1742. 14 September *Willem van den Dorpe.*
1745. 23 Maart *Jan Ferleman*, Adriaans zoon.
1762. 19 April *Jan Swerius Halffman.*
1762 19 April *Anthony Groenewalt.*

Ao. 1770. 26 April *Mattheus van den Dorpe*, Willems zoon.

1778. 9 Februari *Adriaan Jacobze*.

Eene bloeijende LATYNSCHE SCHOOL, verſtrekte deze Stad geruimen tyd tot cieraad. Wanneer die eerst aanvang nam, is twyfelagtig. Ao. 1558. vinde *Adriaan Arentz*. *Batinghe* genoemd *Rector der Schole van der Vere*, dan of zulks op een Latynſche toetepasſen zy, beſlisſe ik niet, om dat dezelve perſoon in de Rekening van het *Sacraments-gilde*, enkel als *Schoolmeester* voorkomt.

Zeker is 't dat van wegen deze Regeering in 't jaar 1580 verzoek aan Heeren Gecommitteerden Raden werdt gedaan om *f* 400: 's jaars te genieten uit de aangeſlage goederen der Kanonikken, *om daar voor een bekwaam en geleerd perſoon te verkiezen en beroepen ter inſtructie van de Jeugt*, *en ook daaruit twee Jongens haar Studien te laten vervorderen*, *om met 'er tyd het Miniſterium te bedienen*.

Ao. 1588. Vind men in Stads rekening fo. 81 verſo. *Betaalt aan meester Jan Walleſius*, *de ſomme van drye pont grooten Vlaams*, *hem by die van der Weth geſchonken*, *ouer een vertheldinghe van dat hy zyner Scholieren in der latynſche ſpraecke dede ſpelen alhyer in der Kercke de Hiſtorye van Jephte*, *dus hyer volghende de ordonnantie ende quitantie de ſomme van* . . . iij £ *gr*.

Ao.

Ao. 1606. Was *Anthonius Biesins*, Latynsche Schoolmeester op een tractement van *f* 200 : 's jaars: en vry huis-huur.

Ao. 1618. Schynt *Jacob Beeckman*, Rector te Vere geweest te zyn, als uit de opdrachte van een Dispuit gebleken is: ook uit een aanteekening wegens het Geslacht der *Beeckmans* van den Heere Mauritz te Vlissingen, daarin gezegt word, dat *Jacob Beeckman*, hier *f* 300 : 's jaars voor tractement heeft genoten.

Den 18 Juli 1635 werdt authorisatie gestrekt, om *Christiaan van Hulle* aantenemen als Rector op een jaarlyks tractement van twee tot *f* 300:-

Den 1 Juli 1645, werdt *Matthias Ewaldi* van Berlyn, tot Rector aangesteld, op twee Ryxdaalders ter week; hoe lang zynen dienst van duur was, blykt niet.

Den 5 Februari 1645, arresteerde de Regeering eene *Ordonnantie op den Rector van de Latynsche Schole.*

Ao. 1666 was *Johannis Silvius* Rector op een tractement van £ 41 : 13 : 4 vls.

Ao. 1679 verkoor men daartoe *Johannis Bisschop*, eertyds *Jesuit*, daarna lidmaat der Hervormde kerk, welke werdt toegelegd vrydom van Stads Excynsen, twee lasten Turf en één honderd Ducatons 's jaars. Uit een brief nog van hem voorhanden, blykt hy hier ter

Schole had 27 kostkinderen en 46 buiten de kost: Gemelde Bisschop werdt den 25 Juli 1686 van zyne dienst verlaten, en ter Goes beroepen; deedt Ao. 1696 poging om andermaal hier beroepen te worden, waarvan de uitslag niet blykt.

Den 9 Maart 1720, werdt tot Rector aangesteld *Petrus Franciscus de Smith*, die reeds tien jaren in die qualiteit te Bergen op *Zoom* had gediend, op een tractement van *f* 60: 's jaars, vry huis, zitplaats in de kerk en vrydom van klapper- en lantaarn-geld. Zedert vinde van zoo eene nuttige inrichtinge geen gewag meer gemaakt en is met den welvaard der *Stad* te gelyk verdweenen.

Nu vinde ik my genaderd, om die genen te vermelden, welke door hunne loflyke daaden, of door geleerde Schriften, deze *Stad*, als derzelver geboorte of woonplaats eer aangedaan hebben, en op welken zy dus boogen mag.

In de eerste plaats zouden zoo veele Heeren uit de Borsselse en Bourgondische Stamhuizen daartoe behooren, als op het *Slot Zandenburg* het levenslicht eerst aanschouwden, of daar hunnen meesten leeftyd gesleten hebben. Mannen die toch veelal in het bedryf der wapenen uitblonken, wier naamen door veele Geschichtschryveren geboekt zyn, wegens derzelver krygstochten zoo te water als te lande, luis-

terlyke Gezantschappen, hooge Ambtsbedieningen en vermaagschapping aan de grootste huizen, niet minder door derzelver groote bezittingen, en het deel, dat zy aan het algemeen en byzonder Landbestuur hadden. De geleerde Heer *P. de la Rue*, die de eer zyner Landgenooten wilde redden, met te bewyzen, dat ook Zeeland in Krygs- en Letter-helden niet onvruchtbaar was, heeft in zyn *Staatkundig, Heldhaftig en Geletterd Zeeland*, eenigen daarvan gedacht en trachten bekend te doen worden; dan wylen zyn Wel Edele had geen' anderen voorraad, dan het geene de Zeeuwsche Kronykschryvers hem verschaften. Men heeft in deze Zeeuwsche Oudheden alles daarvan opgegegen, wat de vernielende tyd in overgeblevene Schriften ons agtergelaten heeft, men zal dat niet herhalen, maar alleen opmerken, dat zoo veele Krygshelden, als het Stamhuis der *Borsséle van der Vere*, en de Bastaardtak der *Bourgondien* heeft opgeleverd, Vere op zynen grond heeft zien voortkomen, en dat der meesten Assche nog in de verlatene kelders van het gesloopte Zandenburg rusten.

Na voorgemelde Heeren komt ons in de eerste plaats voor.

MATTHYS LEENARDS, Capellaan dezer Stede. Of hy van deze Stad geboortig was, is niet te bepalen, maar wel, dat hy geschreven

heeft, *Sterfboeken inhoudende voor die Zieke tot de bereidinge des Doods, gekopuleerd uit der Heiliger Schriftuuren, door den weerdigen Priester Heer Matthys Lenards saliger Memorien. Capelaan van ter Vere in Zeeland.* Gedrukt *te Campen in de Broederstraat by my Peter Waarmetsoone, woonende in den Witten Valk.* Offschoon geen jaar-tal van zyn leeftyd of van het schryven van gemelde werk aangeteekend is, zoo moet hy in de xv Eeuw geplaats worden, aangezien voorsz. Boek reeds in 't jaar 1510, op de lyst der verbode Schriften is gesteld geweest, als behelzende leeringen stry-dig met die der Roomsche Kerk *(r)*.

BARTHOLOMEUS à MIDDELBURGO, die verdienstige Gardiaan der Minderbroeders te Middelburg, ter dezer Stede in 't jaar 1485 geboren en den 11 April 1564 te Utrecht overleden: wy weten niets te voegen, by hetgeen wylen den Heer de la Rue in zyn Geletterd Zeeland bl. 248—250 daarvan aangeteekend heeft.

ANNA VAN BORSSELE, Vrouwe van Vere, hebben wy onder de *Heeren van Vere uit den Huize van Borssele* bekend gemaakt, en van dezelve alles opgegeven wat de Heer de la Rue en meer daarvan gewaagd hebben, waarom haar leven, lof en luisterryke hoedanigheden, in

(r) Nederl. Sulpitius van Jacobus Basilius, bl. 308.

in ons evengemeld werk bl. 118—133 kunnen nagezien worden.

JAN VAN BORSSELE, Kannunik der Kollegiale Kerk dezer Stad, van denzelven is buiten 't geen de Heer de la Rue bl 511 van hem aangeteekend heeft, niets bekend.

REYNIER SNOY, Ter Goude uit een aanzienlyk Geslacht in 't jaar 1467 geboren, is geweest Lyfarts en gunsteling van Heer Adolf van Bourgondien Heer van Vere, die hem met aanzienlyke goederen verrykte. Zyn Gezantschappen van wegens den Keizer aan de Koningen van Schotland en Denemarken; zoowel als deszelfs geleerde Schriften die niet weinige zyn, vind men breder aanteekening van by *Ignatius Walvis, beschryvinge van der Goude, I. D. bl.* 244, overleed ten jare 1537 in zyn Vader-stad, en is aldaar begraven.

CORNELIS BATTUS, was hier Stads Medicynen Doctor, woonde ten jare 1498 op Zandenburg: van hem was ten tyden van Reigersberg eene *Waereldbeschryving* in 't jaar 1512 gedrukt, bekend; wat die Schryver daarvan getuigd kan in deszelfs Chronyk nagezien worden, waaruit de Heer de la Rue zyne aanteekening op bl. 244 overgenomen heeft, en waar niets by te voegen is.

MAXIMILIAAN DE VRIEND, op Zandenburg, het Hof van den Markgrave in 't jaar 1559 ge-

boren, en naar dien *Maximiliaan* genaamd. Deszelfs korte Levenschets, Dichtvermogen, Schriften en gemeenzaam verkeer met geleerden, heeft de Heer de la Rue bl. 253—255 naauwkeurig genoeg geboekt, om daarin te berustens.

JASON PRATENSIS of à PRATIS, die by den Heer de la Rue bl. 323—325 naar waarheid gedacht is, daarby kan gevoegd worden, *dat hy* ook 'Genees-heer van Heer Maximiliaan van Bourgondien is geweest, werdt 1 Februari 1548 Poorter, en hier het Schepens-ambt ten jaren 1549, 50, 51, 52 en 1553 heeft bekleed, na dien tyd vinde ik hem niet meer gemeld, waarschynlyk is hy naar zyn Vaderlyke Stad Zierickzee vertrokken, en heeft zyne overige dagen der geleerdheid toegewyd.

JAN JANSZ. REYGERSBERGH, geboortig van Cortgene, Schryver van de bekende Chronyk van Zeeland, waarvan de eerste druk in 't jaar 1551 uitkwam. De Heer la Rue bl. 468, maakt uitvoeriger gewag van deze geleerde; dan die Schryver zoowel als naderhand den geleerden *van Iperen*, hebben gedwaald als zy stelden, dat het Grafschrift, welk op een blauwe Zark agter de Predikstoel der groote Kerk te dezer Stede te vinden is, dat van den Chronykschryver zoude wezen, het luid dus:

Quid mihi Majorum tituli, quid gloria Patris,

Qui

Qui modo Mattiacâ primus in historiâ,
Profuit? aut inter veteres magnosque Poëtas,
Aut inter claros nomen habere viros?
Vixi, et nascenti dederat quæ stamina vitæ,
Maturo secuit pollice Parca mihi.
Ergo quid tandem nostro de corpore restat?
Ossa, cinis, pulvis, nomen inane, nihil.

Welk door den Heer Burgemeester Dr. J. J. Andriessen vertaald, hierop uitkomt.

Wat baten my toch de eertytels myner Voorouderen?

Wat de roem van mynen Vader, die nog maar onlangs de eerste (of uitmuntendste) *was in de Zeeuwsche geschiedenis?*

Of wat voordeel is het my geweest onder de oude en groote Dichters;

Of onder de voornaame Mannen eenen naam gehad te hebben?

Myn leven is afgeloopen, en de Schikgodin die deszelfs draad, by myn geboorte had opgezet,

Heeft dien nu, ter bestemder tyd, weer afgesneden

Wat blyft van myn Lichaam, eindelyk dan noch over?

Dor gebeente, asch; wat stof; een ydele naam Niets.

Wie ziet nu niet, dat de Zoon van den Chronykschryver eenig bedoeld word; te meer heeft zulks grond, daar op den rand der voorseide

Zark staat *Mr. Jan Reygersbergh Apteear sterft 9 Maart* 1591. Die in aanmerking neemt, dat de Chronykschryver na het ondervloeijen van Cortgene in 't jaar 1530 herwaarts geweken, en den 27 Mei 1532 als Burger dezer Stad is aangenomen; vervolgens ten jare 1551 zyn Chronyk uitgaf, zal toestemmen deze zyn leeftyd niet waarschynlyk tot den jare 1591 zal hebben uitgerekt. Dit schynt zeker, dat Mr. Jan Reygersbergh, voor wien voorsz. Grafschrift (mooglyk door Hugo de Groot) uitgedagt, een der eerste Raden hier is geweest, en ook een naam onder de geleerden zyner tyd moet verworven hebben, dan waarvan geene Schriften my immer voorgekomen zyn. Zoo min als dat men in staat is, den juisten sterfdag van onzen Chronykschryver of zyner geboorte te vermelden.

JOANNIS VAN MIGGRODE, van Aalst in Vlaanderen geboortig, de laatste Roomsche Pastoor en de eerste Hervormde Leeraar te dezer Stede, in eenen hogen ouderdom 6 Mei 1627 overleden, is zoo breedvoerig met welverdiende lof in eene opzettelyke Redenvoering ten jare 1774, door wylen den geleerden *J. van Iperen* voorgesteld, dat ik my niet onderwinden zal daar iets by of aftedoen. Dat weluitgewerkt stuk is door openbaren druk in ieders hand, en de minnaren der Vaderlandsche Ge-

schie-

ſchiedenis alomme aangenaam geweest. Wy-len den Heer de la Rue heeft dezen Geloofs-held niet vermeld, dan zulks is toeteſchryven, dat zyn Wel Ed: geen byzonderheden deswegen toegekomen waren; maar heeft als een geleerden erkend deszelfs Zoon

JACOBUS VAN MIGGRODE, wiens lofſchrift en eerdichten by evengemelde Schryver bl. 250 ſtaan vermeld.

MARINUS BRAND, een Verenaar, welke in 't jaar 1572 een der genen was, die den *Briel* innamen, en datzelve jaar *Gorinchem* des Princen zyde deed kiezen, doch ten jare 1573, ongelukkig was in een Scheepsſtryd op het Haarlemmer-Meer, waar hy als Admiraal gebood. Zyn Geſlacht hier uit *Saftingen* gekomen is nog in wezen, dan in een deerlyk verval: men treft hem by den Heer de la Rue niet aan, evenwel had hy het verdiend.

GERSON BUCERUS, hier geboren, is een zeer waardig en geacht Predikant geweest. De Heer la Rue bl. 246. vermeld zyn lof en bekwaamheden, en den Heer *Bachiene* op *Buſching beſchryv. der Vereen. Nederl. II. D. bl.* 870. zegt van hem „zommige hebben opgemerkt, dat, „in dat gedeelte, 't welk door hem, die een „geboren *Zeeuw* was, is uitgevoerd (namentlyk „in de overzetting des O. T.) eenige woorden „invloeijen, die naar de *Zeeuwſche tongval*, „uit-

uitgedrukt zyn." *Zeer tot lof van dezen geleerden*, is een brief van den Heer *Gaspar van Vosbergen*, den 8 April 1624 uit 's Hage aan deze Regeering geschreven, onder de bylage 2 D. geplaatst. Tweemaal is onzen Bucerus gehuuwd geweest, eerst met *Janneken de Moor*, wiens Vader was kaptein Joos de Moor; deze Vrouw overleed in 't jaar 1611, deszelfs tweede Huisvrouw was *Willemynken Deysaerts*, gestorven in 't jaar 1625.

SEBASTIAAN DE LANGE, die onvertzaagde Verenaar, wiens daaden en einde, de Heer de la Rue in zyn *Heldhaftig Zeeland* bl. 192. verhaald: Hoor, wat Jonkheer *Onno Zwier van Haren*, van hem in zyn *Geusen* zingt, na zyn helden bedryven geschetst te hebben bl. 124, 125, eindigd hy bl. 133 met deze merkwaardige vraag.

„ Ter Veer; *die voorbeeld weet te geeven*,
„ Wanneer men 't Vaderland ziet beeven
„ Wat deed uw Stad voor deese Man?
„ Waar praald, op plaatsen; of in kerken,
„ In marmer, of arduine zerken
„ Het geen die daaden eeren kan?

GERRIT VAN MEECKERE, heeft zig onder de Scheepsbevelhebberen, welke onder Heer Maximiliaan van Bourgondien gediend hebben, doen uitmunten, van deze haven ving hy gedurig zyne Zee-tochten aan, en bragt de

ver-

verôverde *Kielen hier*. De Heer de la Rue gedenkt hem ook in zyn Heldhaftig Zeeland bl. 193.

JAN OLIVIERSSEN, hier ter Stede geboren, heeft zich in den 80 jarigen Oorlog zeer verdienstig gemaakt. Niet meer dan 5 à 6 jaren oud, hielp hy *Pernambuco* innemen, was ten minsten met zyn Vader daarby, heeft vervolgens onder de Commandeur *Bancker*, Kapiteins *Ryngers*, *Zwart* en *Block*, meest alle ambten geduurende 22 jaren binnen Scheepsboort waargenomen; heeft drie jaren Schipper geweest by Kapitein Bancker en den *Admiraal* van Middelburg *Jacob Pence*, ook onderscheidene tochten en ondernemingen zoo te Lande als ter Zee mannelyk helpen uitvoeren; daarby in de volgende Zee-gevechten met den Vyand slaags geweest.

1. Tegen elf Duinkerkers by Calis Cliff.
2. In Duins drie Duinkers helpen nemen.
3. *Coolaert* helpen in den grondschieten (dat vermene in 't jaar 1636 geschied te zyn.)
4. *Singnor Dyso* een Spanjaart, en twee Duinkerkers helpen veroveren.
5. Slaags geweest tegen zeven Duinkerkers in de Noordzee.
6. De slag voor *Mardycke* helpen slaan tegen 22 Duinkerkers.
7. De slag in Duins of de Spaansche Vloot helpen veroveren.

8. Met

8. Met Kapitein *Swart* tegen twee Duinkerkers slaags geweest.

9. Nog eens met elf Duinkerkers slaags geweest.

10. Heeft gedurende zyn dienst als Schipper onderscheidene reizen tegens enkele Schepen slaags geweest.

11. Ook heeft hy onderscheidene tochten op de Binnen-stroomen bygewoond; dit alles bleek my uit zyn Request aan deze Stads Regeering ingediend, wanneer hy verzogt als Kapitein gesteld te worden op een der Schepen van deze Haven varende. Hy is waarschynlyk een afstammeling geweest van *Joost Olivier*, die ten jare 1555 of 1556 het Schip *de Maria* als Kapitein gebood, en naar Spanjen voer met de Vloot, die den wysgeerigen Keizer Karel na deszelfs afstand derwaarts geleide, en meer Zeetochten van deze Haven heeft gedaan.

Jonker JERONIMUS DE ROLLE, die men hier voren bl. 161 als Gouverneur en bl. 164 nader als Bailliu heeft aangeteekend, zoo mede hoe hy zyne trouwe den Vaderlande met zyn bloed betuigd heeft; verdiend zeker een plaats onder de Helden zyner tyd: hy was het die in 't jaar 1572 op zyn naam en geloof 1500 Soldaten aanwierf, en door Koopheer van *Wester-souburg* geworden zynde, het Slot aldaar, offschoon een eigendom van hem, liever aan de vlammen ten

prooi

prooi *gaf, dan dat* het langer den Spanjaarden zoude *dienen* en Vlissingen benaauwen: door zulke geldspillingen en opoffering verarmd, liet hy drie onmondige Kinderen agter, zyne Huisvrouw Jonkvrouwe *Magdalena van Alueringen*, die ik ook *van Hofwegen* genoemd vinde, was voor hem in 't jaar 1570 overleden: hunne Kinderen waren 1. *Willem*, in dienst van den Lande, den 3 October 1591 voor Neymegen gebleven; welke eene Lyfrente van £ 25: vls. 's jaars, uit het inkomen der aangeslagene goederen genoten heeft. 2. *Zegber*, die Lt. Colonel, Kapitein van een Compagnie Voetknechten en Commandeur van Ysendyke is geweest, heeft een gelyke Lyfrente als zyn ouder Broeder genoten, is in 't jaar 1608 in 's Hage overleden. 3. *Grietken* die de jongste was, van welke geen verder gewag vinde gemaakt. Het Wapen-schild van onzen Held was door een kruis in vieren gedeelt, en elk dier vierendeelen bevatte nog vyf kruissen, dan welke couleuren dit alles had, bleek my niet.

JACOB CAMPE. De Heer de la Rue in zyn *Staatkundig Zeeland* bl. 38, heeft alles vermeld, wat van dezen waardigen Regent en Staatsman tot lof te zeggen is; men vermyd de herhaling.

CORNELIS UDEMANS, of die een gebore Verenaar is geweest, is my wel niet gebleken, maar

maar wel, dat hy hier ter *Stede heeft geschreven De waekende oog, op de onsekerheyt des Menschen levens. In Dicht gesteld.* Gedrukt te Delft in 't jaar 1643. Dit gaat vast dat hy een Zeeuw en een Smit van handwerk is geweest: want hy zegt in zyn Voorreden

„Ick ben goet rondt, goet Zeeuws, ick ben
„een slegt Poëet,
„Ik segget u recht uyt, 't is van een Smit
„gesmeet.
„Myn Aenbeeldt dat is hart, 't werdt harder
„noch door slagen,
„Myn reden is oock hart om menschen voor
„te dragen.

Zyn vaarzen zyn naar de wyze van dien tyd vry vloeijend, en hy schynt der Latynsche Taal niet onkundig te zyn geweest, wyl hy zich van onderscheidene Spreuken daarin bediendt.

CORNELIS UDEMANS, waarschynlyk de Zoon van zoo even gemelden, om dat hem met den bynaam van *de Jonge* vermeld vinden, noemde zich *meester*, vinde wel hy Notaris was, maar verder geen gewag van eenig styl of bedryf. Heeft geschreven: *Afbeelding van de verkeerde werelt, ontdeckende de oude aangeborene verkeertheid der Menschen; vervattende daer beneffens met Rymwerck de verklaringe van alle de voornaamste Historien van het Oude en Nieuwe Testament, noyt voor dese by eenige Poëten meer uytgegeven.*

Ver-

Verciert met verscheide kopere Platen. gedr: Midd. 1660. 4to. opgedragen *aan de Ed: Achtbare ende Voorsienige Heeren, Myn Heeren Baillîu, Burgemeesteren, Schepenen en Raden der Stede Vere, in der Vere desen* 21 *Augustus* 1660. De beroemde Dichter J. CATS, heeft het met een vaars vereerd *gedicteert, ende geteeckent uit myn bedde, Sorgbvliet den* 17 *Mey,* 1660.

Misschien is deze Cornelis Udemans de Vader geweest van Do. *Isaak Udemans* hier ter Stede in 't jaar 1694 als Predikant beroepen, en ten jare 1721 overleden.

GUILLELMUS APOLLONIUS, een Burgemeesters Zoon dezer Stad; hoe die uitmunte zoo in geleerdheid als schriften, hebben *Foppens Bibl. Belg. pars prima pag.* 390; en *P. de la Rue* Geletterd Zeeland bl. 244, genoeg van vermeld, om hier alles te konnen voorbygaan.

A. DE KONING, waarschynlyk dezelve die in in 't jaar 1663, onder de Schepenen staat vermeld, en genoemd wordt Mr. *Abraham de Koning*, hy schynt onder de Dichters van dien tyd te zyn geweest, welken de daaden des Stadhouders bazuinden. P. de la Rue Geletterd Zeeland bl. 247, heeft zyn uitgegevene stukken aangeteekend.

ENOCH POTTEY, SUSANNA VAN REYGERSBERGH, OOK JONAS VAN REYGERSBERGH, van de-

deze Stad geboren, teekend P. de la Rue Gelett. Zeel. bl. 251 en 511, onder de geleerde Verenaars aan. En die zelve Schryver heeft met nog grooter recht bl. 514 mogen noemen en roemen MARIA REYGERSBERGH of VAN REYGERSBERGH, huisvrouw van den grooten HUGO DE GROOT; die wylen den Eerwaarde *van Iperen* in zyn *tweehondertjarig Jubelfeest der Nederl. Vryheid* bl. 183 en 184, den verdienden lof niet heeft onthouden. Haar Broeder NICOLAAS VAN REYGERSBERGH verdiend ook een naam onder de geleerden dezer *Stede*, *la* Rue in zyn voorgemeld *werk bl.* 517 zegt, wie hy was; gelyk ook onze *van Iperen*, in zyn voorgemeld werk bl. 173 en vervolgens, de heldendaden van drie beroemde Veersche Regenten der vergetenheid heeft ontrukt: te weten van de Heeren HENDRIK SOMER, PIETER REYGERSBERGH en RICHARD BARRADOT. Wat den eersten van dien betreft, zyn bedryven en afstammelingen tot op heden zyn daar wydluftig genoeg geboekt om 'er niets by te voegen; den tweeden aangaande, die is ook in zyn herkomst en afstammelingen ten vollen bekend gemaakt, dan zulks konde de geleerde *van Iperen* met opzicht tot den laatsten van voorgemeld drietal verdienstigen mannen niet doen, om dat zyn Eerw. de noodige onderrichtingen ontbraken. *Richard Barradot*, kan een kleinzoon of af-

ſtammeling geweest zyn van dien *Barradot*; welke in 't jaar 1488 Theſaurier van den Roomsch-koning Maximiliaan zynde, te Brugge in een opſtand werdt aangevallen en waarſchynlyk uitgeplundert. Of hy een gebore Verenaar was is twyfelachtig, zeker van herkomst hier vreemd, en gehuwd aan Jonkvrouw *Charlotta van der Vere*, na die weduwe was van den Secretaris Jan Symonsſen, als hier voren bl. 172 reeds gezegd is. Uit dit of een ander huwlyk liet hy agter drie Dochters *Francoiſe*, *Suſanna* en *Lucretia*. Suſanna is getrouwd geweest met Jonkheer *Johan de Rycke*, en Lucretia met Mr. *Guilliaume Bonte*, die wylen Do. *Jacobus de Schoetzetter* te dezer Stede in 't jaar 1782 overleden, onder zyne Voorouderen telde. Onze Barradot was waarſchynlyk uit het Adelyk Huis van *Barradot* in 't Bisdom Soisſons, wiens Wapenſchild is *d'Azur ala face d'or, accompagnée de trois roſes d'Argent*. Hetzelve is my uit verſcheidene Schepenen brieven by hem bezegeld, gebleken, en wie dat Huis verder kennen wilt, kan by *L'Abbé de Vertot Hiſt. de Malthe T.* V. *p.* 280 en 293. te regt komen.

GEDEON VAN SONNEVELT, waarſchynlyk een Zoon van Hopman Odaert van Sonnevelt, te meermalen onder de gebeurtenisſen van 't jaar 1572 en vervolgens, gewaagd. Deszelfs uitgegeven Schriften en ſtandplaatſen als Predi-

kant, heeft *P. de la Rue* in zyn *Gelett. Zeel.* bl. 252 geboekt.

CORNELIS BECKELAAR. Eerst Predikant te Kerkwerve en Noordgouwe, den 6 October 1619 te Haamstede en Burgt. Den 3 Augustus 1627 te dezer Stede beroepen, werdt den 25 Mei 1665 Emeritus verklaard. Heeft in den jare 1645 in het Leger onder Z. H. FREDRIK HENDRIK den Veld-dienst waargenomen in Vlaanderen; en na de verovering van Hulst, die Gemeente beurteling met Do. *Petrus Laonicus* of *Lukemyk*, (die mede te dezer Stede Predikant was) by leeninge gediend in de jaren 1645 en 1646. Hy heeft geschreven SCHRICK VAN VLAANDEREN en BRABANDT &c. *Van 't geene in 't jaar 1645, soo in 't Leger als in alle Expeditien, en insonderheyt van dien Notabelen Treyn en marche van syn Hoogheydt den* PRINCE van ORANGIEN *van Oost-Eeckelo na Hulst gepasseert is.*

Midtsgaders de Beschryvinge van de Belegeringhe ende veroveringhe van de sterke Stadt Hulst, met de bygelegende Forten. Spinola, Kruisschans, Moerschans, Santbergen, Nassau, S. Anna, Mouquadoo, Ferdinandus, S. Andries, S. Nicolaes, Moerschans, S. Lewis, S. Jacob, S. Joseph, S. Catharina, S. Gelein, S. Marck, Fransche Poort, Kruisschans, S. Paulus, S. Pierre, Ruisseriaa, S. Anna, Redout,

dout, Papael, S. Margarite, l'Escluse, Kraceel, Necessité, Povreté, Miserie.

Met opweckinge der Danckbaerheyt aan God over deese syne weldaden. Gedrukt tot MIDDELBURCH, *by Anthony de Later, Ordinaris Stadts drucker, woonende op de Groote Marckt* 1646. in 4to.

PIETER PIETERSE CRUYSSE (*s*) geboortig van deze Stad, en alhier in 't jaar 1625 getrouwd met *Magdalena Kien.* Wiens Pourtrait te Middelburg in 't Schutters-hof d'Ed. Busse hangt (of gehangen heeft) in een stuk van zesse, afgebeeld met in de regterhand een rolletje papier (als verbeeldende een opgerolde Zeekaart), hebbende aan de voorsten vinger een Stuurmans-passer hangen. Is voor Schipper uitgevaren van Middelburg na Guinea, met een Fregat-schip gemonteert met 22 stukken kanon in 't jaar 1653, in Zee komende vischte hy eenige Manschappen, wier Schip verongelukt was, en komende omtrent de hoogte van Kaap Vincent op den 15 Juni des morgens met krieken van den dag, zoo vond hy zig bezet van agt Engelsche Schepen, die hy niet konde ontzeilen, waarvan de twee kleinsten gemonteert

(*s*) De byzonderheden van dezen man, zyn my medegedeeld geweest door wylen den Heere Mr. *Andries Westerwyck-Forsborgh*, Oud Burgemeester en Raad dezer Stad.

teert waren met 16 *stukken*, en *de grootste met* 38 stukken *kanon*, daar hy zestien uuren manhaftig heeft tegen geslagen, en is des avonds aldus den Vyand ontkomen; waarover hy op zyn thuiskomst van den Raad ter Admiraliteit in Zeeland is begunstigd met een Degen met een zilver gevest, hangende in een draagband over de schouder van zyde, met een gouden Medaille, hangende aan een *goude ketting*, op welks Medaille zyn Beeltenis en de Zee-strydt was afgebeeld, samen waardig omtrent ter somme van *f* 2000 : - : -.

DAVID FINSON, een geboren Verenaar, moet geen ongeacht *Schilder zyn geweest*, want men vindt van hem een groot stuk op het Stadhuis van Bergen-op-Zoom, in de zoogenaamde witte kamer, verbeeldende de *opwekkinge van Lazarus*, van hem onderschreven *David Finsonius Campveriensis fecit* 1638. In het oudste Burger-boek ter Griffie van Vere, vind men *Jacob Finson*, op 20 October 1606, den Eed als Poorter te hebben gedaan, zonder dat daarby deszelfs geboorteplaats vermeld staat. Nog vroeger, en wel op 16 Juni 1587, is *Arnout Vingtson*, van Brugge, Schilder, te Vere Poorter geworden, twyfele niet of beide behoren tot het geslacht van onzen Schilder.

ADRIAAN VALERIUS of VALERY zoo den Heer la Rue wil, dat wy niet tegenspreken, zoo min als

als dat hy een Middelburger van geboorte was; dit gaat zeker, hy hier ter Stede gezeten, en in aanzien leefde, en dat van hem geschreven is de bekende *Nederlandsche Gedenckclanck, kortelyck openbaerende de voornaemste geschiedenissen van de seventhien Nederl. Provintien 't sedert den aanvang der Inlandsche beroerten en de troublen tot den jare* 1625. *Haerl.* 1626. *4to.*

De Heer la Rue meent ook, dat men in den *Zeeuwsche Nachtegael* eenige Rymen van hem vind; ook dat hy den 23 Januari 1621 trouwde met *Christina Adriaensz.*, van Brouwershaven. Zeker is het, dat hy in de jaren 1616, 17, 19, 20, 22 en 1623, hier het Schepens-ambt heeft bekleed: ook dat, hy ten jare 1617 tot Raad werdt verkoren en den 27 Januari 1625, overleden is. Wanneer ten jare 1617, onlusten over het maken van Nominatien ter dezer Stede ontstonden, was onze Valerius onder die genen, welke verklaarden, daar in eed en plicht te hebben betracht. Hy heeft hier Ontfanger der Zeeuwsche Tol- en Licent-gelden geweest, zoo als ook Deken der kamer van *Rhetorica*; hebbende de Rederykers deszelfs overlyden met een *Klaag-* en *Lyk-dicht* vereerd.

WILLEM VAN ALLER, was Procureur te dezer Stede. Heeft geschreven *Annotatien op de Ordonnantie op 't stuck van de Justitie binnen*

de Steden, en ten platten Lande van Hollandt. gedr. Middelb. by Francois Krook Ao. 1664. in 4to. Welke hy heeft opgedragen aan de Ed. Gr. Mo. Heeren Staten van Holland en West-Vriesland; mitsgaders aan den Heer Raad-pensionaris *Joan de Wit.* Gemelde werk is gecierd met den Lof-dichten van *P. de Neeff*, *A. de Koninck*, Med. Doct., *M. van Eepen*, alle Verenaars.

Nog heeft hy uit de Fransche in Nederduitsche tale overgebragt. *Het Proces crimineel verdeylt in twee boeken, het eerste, behelsende de misdaden, aanhangselen ende verdeelingen. Het tweede, d'ordre en Instructie van Procederen in alle de selven by Claudius de Bruyn de la Rochette, Rechtsgeleerde.* gedr. Vlisf. by Jacob Pick Ao. 1656. in 8vo. Het eerste boek droeg hy op aan de Ed. Achtb. Heeren Bailliu, Burgemeesters, Schepenen, Raden, Pensionarissen en Secretaris van 't Marquisaat Stad en Resfort van der Vere, vereerd met Lof-dichten van *D. Snouck*, *J. C. J. Claerbout*, *J. S.* en *Matthys van Eepen.* Het tweede boek droeg hy op aan den Gouverneur van het Hoog en Lage Sas van Gent en de Achtb. Magistraat dier Vesting, wiens Pensionaris zoowel als van Philippine hy geweest is.

HUBERTUS HUIGENS, Schepen en Raad dezer Stad, in 't jaar 1705 overleden, schynt een be-

bedreven wiskundigen te zyn geweest, altans hetgeen de Heer la Rue Gelett. Zeel. bl. 448, zegt by hem uitgegeven te zyn, duid zulks aan.

CORNELIS GERRITS en PIETER HAMERS, beide Verenaars, voerende ieder als Kaptein een Fregat ter teine Kaapvaart, veroverde te samen in 't jaar 1707, een Fransch Oorlogschip *le Bourbon* van 54 stukken kanon. Deze buitengewoone daad en de beloonlingen daarop gevolgd, heeft de Heer la Rue Heldhaftig Zeel. bl. 173, 174 en 179 breedvoerig aangeteekend.

JOHAN LOUIS VERELST. Een Verenaar, Zoon van *Adriaan Verelst*, welke hier veelmaal de Burgemeesterlyke waardigheid had bekleed, en . . . . *Godin*, was Burgemeester en Raad dezer Stede, ook Commis Stapelier van Zeeland, Commissaris der Monstering van 't Krygsvolk te Lande, Equipagiemeester der Admiraliteit alhier, en Rentmeester der Geestelyke Goederen over Walcheren, in 't jaar 1752 overleden. Een man van groote bedryve, de voornaamste bewerker en dryfveer der Staatsomwenteling ten jare 1747 gebeurd. Hebbende zyn gezach en invloed door het geheele Gemeene-best, tot deszelfs overlyden in volle kracht weten te handhaven; door wiens bestuur en verstandig beleid deze Stad veel voordeelen genoot en hare bewoners vry van alle

verdrukking waren, zoodat zy dezen *Vader des Volks* verliezende, den swaarsten ramp leden die hun in twee Eeuwen wedervaren was. Een zoo uitsteekend vermogen baarde veel afgunst, de staatzuchtige eigenbelangzoekers en weetnieten wien allen hy een vyand was, juichten over zynen dood, meenende zyn voetspoor te volgen, dan hunne krachten en vermogen gedoogden het niet. De Verenaars mogen van dezen groten Burger-vader zeggen hetzelfde wat de Romeinen van AUGUSTUS getuigden, *het ware te wenschen hy nimmer geboren of nimmer gestorven waar geweest*: wy moeten ook deszelfs eenige agtergelaten Zoon gedenken.

DIRK HUBERT Grave van VERELST, wiens Moeder was *Elisabet Margareta Sappius*. Deze was tot den Krygsdienst geschikt, en reeds tot Lieutenant in de Kavallery gevordert, wanneer zyn Vader hem in 't jaar 1737, wegens Zeeland tot Lid van den Raad van Staten wist te bevorderen, welke waardigheid hy tot zyn overlyden in 't jaar 1778 behield. Heeft wegens den Staat Gezantschappen aan de Hoven van Napels en Turin bekleed, en is daarna gewoon Minister aan het Hof van Berlin geweest, waar hy de achting en het vertrouwen van den grooten Koning FREDRIK zich wist te verwerven en behouden, zoodat die uit aanmerking

van

van gewichtige diensten ten jare 1759, by 't innemen en plunderen zyner Hoofd- en Hofstad gedaan, hem tot den *Gravenstand* verhefte en zyn Wapenschild met een gekroonde Arents-kop vermeerderde, ook hoogdeszelfs leetwezen by het overlyden van dezen Staatsman te kennen gaf, betuigende hem gekend te hebben als *een getrouw Minister van zyne Meesters en een liefhebber van zyn Vaderland*. Met dezen roem verliet den Grave van Verelst het leven, na tweemaal gehuwd te zyn geweest, eerst met . . . . . *Deodati*, waaruit een Zoon voortkwam, in de lente des levens voor zyne Ouderen gestorven, na alvorens een der Afgevaardigden van Zeeland ter Vergadering van H. H. M. en Drossaart van Buuren te zyn geweest. Zyn tweede Gemalinne was *Islie Sophie*, Baronnes *van Platen*, die hem overleefde, dan by welke hy geen kinderen gewan.

JOHANNIS VAN ARXHOEK, geboortig van Utrecht, Predikant te dezer Stede, werdt Emeritus verklaard 12 Januari 1747, en ontsliep 2 Januari 1762. Heeft geschreven *het gelukkig en ongelukkig einde der Rechtveerdigen en der Godtloozen, in dit en het toekomende leeven; van Asaph in Gods Heiligdommen gezien: nader verklaart in eenige Predikatien over den* LXXIII *Psalm; ten deele op het Lusthuis te Zoestdyk vöor Hare Doorluchtige Hoogheden den*

Prins

Prins en Princesse Douariere van Oranje en Nassau, *uitgesprooken door Johannes van Arxbouck*, 8vo. Amst. 1749. Zyn Pourtrait gaat in plaat uit get. door *P. Oets*, en gesneden door *A. Houbraken*.

ANDREAS ANDRIESSEN, geboren te Axel, Zoon van D. *Jacobus Andriessen* en *Adriana Saalders*, was eerst Predikant te Kerkwerve, daarna te Steenbergen, van waar hy 21 November 1728 te dezer Stede is beroepen, den 2 Juli 1763 Emeritus geworden en 12 Januari 1768 overleden. Was in huwlyk met *Catharina Johanna van Royen*, agterlatende een Zoon nog in leven den Heer Dr. *Jakob Johan Andriessen*, Burgemeester en Raad dezer Stad.

Men heeft van hem de volgende Lettervruchten.

1. Levensbeschryving van Do. *Daniel Beukelaar* Predikant te Vere, in Vaerzen, gedrukt in een Boekzaal van 't jaar 1746.

2. Lykpredikatie op Do. *Jacobus Keizer* Predikant te Vere, uitgesproken in de Groote Kerk aldaar. 4to. 1747.

3. Plegtige Inhuldiging van Z. D. H. WILLEM KAREL HENDRIK FRISO Prince van ORANGE en NASSAU enz. enz. enz., als Markgraaf van Vere. folio. Amst. 1751. met pl.

4. Aanmerkingen op de Psalmberyming van Petrus Dathenus, 4to. Middelb. en Amst. 1756.

Welk

Welk werk ten gevolge had, dat andere pennen ook de misselyke beryming van *Datheen* zoo ernstig als schertzende in 't daglicht stelden, dus de Eerw. Andriessen onder de genen te tellen is, welke den weg baanden tot *eene verbeterde Nederlandsche Psalmberyming*: zie wat deswegen getuigd *J. van Iperen* in zyn *Kerkel. Hist. van het Psalmgezang der Christenen I. D. bl.* 246-249.

5. Dichtlievende Uitspanningen, bestaande in Gedichten van verscheidene stoffen en Rymtrant. 8vo. Middelb. 1756.

6. De Heidelbergsche Katechismus in Dichtmaat. 8vo. Middelb. 1755.

7. Hiskia Koning van Juda, in zyne krankheid; van zyne krankheid genezen; voor zyne genezinge dankbaar, in drie Zangen. 8vo. Middelb. 1760.

8. Lyk- en Leerrede op het overlyden van Z. D. H. Hoogheid Willem Karel Hendrik Friso, Prince van Orange en Nassau enz. enz. enz. Middelb. 1752.

9. Bedenkingen op het *beredeneerd Vertoog over de noodzaaklykheid en beste wyze eener verandering of verbetering in de thans in gebruik zynde Psalmberyming* enz. 4to. Middelb.

10. *Bescheiden antwoord van Andreas Andriessen, op het bescheiden onderzoek zyner aanmerkingen op de Psalmberymingen van Pe-*

. . . . 4to. gedr. Middelb.

1759. . . antwoord van Andreas Andries-
. . . Heeren Schryveren der maandelyk-
. . . ngen, op hunne bylagen der Bydra-
. . . 1 van Wynmaand 1759, ten ant-
. . . op zyn bescheiden antwoord. 8vo.

. . . lke twee laatstgemelde Schriften bewy-
. . ., dat de loflyke pogingen en yver ten nutte
. . . n Gods Kerk, in den roemwaardige Andriessen, echter zyne tegenstrevers vondt.

JOSUA VAN IPEREN, geboren te Middelburg, . . . April 1750 beroepen als Predikant te Lillo, en 26 November 1765 te dezer Stede. Door de Ed. Mog. Heeren Staten van Zeeland afgevaardigd naar 's Hage, tot het helpen verbeteren der Psalmberyming voor de Kerken van Nederland. Hy vertrok derwaarts 2 Januari en keerde weder op het einde van Juli 1773. Werdt te Batavia beroepen, vertrok derwaarts met het Schip Europa 19 Juli 1778. Is te Batavia overleden 28 Februari 1780. Had ten huisvrouw *Maria de Waal* van Tholen, by welke hy kinderen verwekte en agterliet: Van hem zyn de volgende werken.

1. Inhuldiging van Z. D. H. WILLEM V. te Vere 28 Mei 1766. folio met pl. Middelb. 1767.

2. Tweehondertjarig Jubel-feest gevierd te

Ve-

Vere 3 *Mei 1772*, met bylagen. 8vo. Middelb. 1772.

3. Historische Redenvoering by het ontdekken der Gedenkpaalde, opgericht ter eere van *Johannis van Miggrode*, den eersten en voornaamste hervormer van Zeeland. Gedaan te Vere 1 December 1773, met bylagen. 8vo. Amst. 1774.

4. Geboorte-zang op den jongen Erf-prins. 4to. Middelb. 1772.

5. Proeve van Redenrykkunde als een Wetenschap behandelt. 8vo. Middelb. 1758.

6. Onderzoek over de *Drieëenheid*. 8vo. Middelb.

7. Redenkundige Bedenkingen over de Cometen. 8vo. Middelb. 1758.

8. Obadja Dichtkundig opgeheldert. 8vo. Middelb.

9. De beste Huisvrouw volgens Spreuken XXXI vs. 10-31. Middelb. 1761.

10. Opvoeding der Meisjes en Chalotais onderwys voor een Princes. gr. 8vo. Amst. 1771.

11. Brief des Konings van Pruisschen aan de Gravinne van Camas, uit het Fransch vertaalt. 8vo. Middelb. 1761.

12. Brieven over het Hooglied. 8vo. twee deelen. 's Hage 1776.

13. Vertaling van eene schetse eener nieuwe verklaring van Salomons Hooglied door Tho-

mas

mas Harmer, als een vervolg der voorgaande Brieven. 8vo. Utr. 1778.

14. Kerkelyke Historie van het Psalmgezang der Christenen, twee deelen met pl. 8vo. Amst. 1777.

15. Afscheid van de Classis van Walcheren en de Gemeente van ter Vere, nevens de eerste Leerrede op het Oost-Indisch Compagnie-schip Europa. 8vo. Amst. 1779.

16. Vertaling van E. Young, Nachtgedachten. Amst.

17. Intrede op Batavia. Amst. 1780. 8vo.

Nog heeft de Eerw. *van Iperen* een Latynsch werk uitgeven, onder den tytel: *Historia Critica Edomaeorum & Amalekitarum*. Zynde hetzelve te Leeuwaarden 1768 gedrukt in 4to.

Behalven verscheide geleerde Verhandelingen van hem, te vinden in de uitgegevene Boekdeelen der Maatschappyen van Haarlem, Vlissingen enz.

Hy was Meester der Vrye Konsten; Doctor in de Wysbegeerte; Medelid der Hollandsche en Zeeuwsche Maatschappyen der Wetenschappen; der Nederlandsche Letterkunde te Leyden; der Leydsche, Haagsche en Amsterdamsche Dicht-Genootschappen; Dirigeeren Lid en Secretaris van het Bataviasche Genootschap.

Op hem heeft deszelfs Ampgenoot en Vriend *Harmanus Wachter*, een Lyk- en Lofrede gedaan

daan den 26 Februari 1780, in de Kasteele Kerk van Batavia, gedr. in 8vo. 1781.

Zyn welgelykend Pourtrait door *H. Pothoven* na 't leven geteekend en door *J. Houbrake* in koper gebragt, is in het eerste deel der Hist. van 't Psalmgezang bl. 391 te vinden.

JAMES-YAIR, Schots Predikant te dezer Stede, 23 April 1784 overleden; heeft aan 't licht gebragt *An Accoult of the Scotch trade in the Netherlands, and of the Staple port in Campvere, Londen* 1776, in 8vo.

Mogelyk dat nog meerder geleerde of verdienstelyke Mannen en Vrouwen in deze Stad gebloeid hebben, dan derzelver verrichtingen of schriften kwamen niet tot onze kennis; genoeg dat deze Stad den lof verdiend, dat op haren grond ook dapperheid, staatkunde en andere wetenschappen gewassen zyn, en zy in deze voor geene andere van hare groote te wyken heeft.

Daar de oude Borsselse en Veersche Heeren, even als andere Ridderen, zig door Boog, Speer en Zwaard moesten staande houden, en by hunne nabuuren ontzachlyk maken, kan het niet anders geweest zyn, of derzelver Burgzaten moesten gestadig in de wapenen wezen, zoowel als de genen, welke onder de bescherminge van de sterkte Zandenburg gezeten waren, te weten de Verenaars; dit zal gelegenheid

gegeven hebben, dat al vroeg de Gemeente hier in benden verdeeld is geworden, na de onderscheidene wapentuigen, die zy bezigden, als de Voetboog, Kruisboog en Handboog, waaruit der *drie Schutteryen* nog in wezen hare geboorte verkregen. De tyd van derzelver eerste instelling is onzeker, hetgeen daarvan in 't eerste stuk dezer geschiedenis bl. 14, en in 't tweede stuk bl. 17 aangetekend is, zal men niet herhalen. Jaarlyks schynen zy om prys naar opgerechte houtene vogels op hoge staken gesteld, geschoten te hebben, en dan telkens van Stads wege met xxx schellingen beschonken te zyn geweest, buiten en behalven byzondere giften aan den *Koning*, dat is den genen, die den hoogsten prys behaald hadt; ook tot het maken van *Caproenen* en *Tabbarden*, dat is statie-klederen, 't zy voor de Schutteren zelve, of voor hoge gasten, die derzelver feesten met hunne tegenwoordigheid vereerden: dit alles was met veele posten uit Stads Rekeningen te bewyzen. Van Stads wege was men ook mildadig met Eere-wyn te schenken aan zulke benden Schutters, die van elders te dezer Stede naar den prys kwamen dingen. De Schutters verzelden ook in volle wapenen de groote Processien, en waren dan niet alleen de Lyfwachten hunner Heeren, maar ook den Geestelykheid; eindelyk zy waren het die met de Bors-

zelfe Heeren meenigwerf ter heirvaart uitgetogen zyn, en 's Lands vyanden zoowel buiten als binnen 's Lands hielpen bestryden, waarom na dat het gebruik van Vuurwapenen alomme ingevoerd was, de Voetboog-schutters de *Busfen* of *Vuur-roers* handteerden, en nu nog de Schuttery van *de Edele Busse* genoemd worden; dan de juisten tyd, wanneer zoo eene verandering gebeurde, heb ik nergens aangeteekend gevonden, dan alleen dat de geleerde *J. de Damhouder Pract. Civ. & Crim. bl.* 551 zegt „Koning Karel van Vrankryk den VII. heeft „in den jare 1359 alderhande spel, waardoor „het Lichaam niet geoeffent en werde, verbo„ten zy hetzelve konde dienen tot beschermin„ge des Ryks: gelyk hy tot dien einde heeft „ingestelt *de Schutterye met de Bogen*, waaruit „naderhand de Schutterye van de Busfen of „Roers is ontstaan, dewelke beide tot bescher„mingen des Vaderlands merklyk dienen.

Deze Schutteryen hadden ook hare beschermheiligen, die zy waanden, dat hare hemelsche belangen handhaafden, al waarom zy derzelver vierdagen niet vergaten met kerkdiensten, schutterlyke oefeningen en feesten te gedenken. *Sint Joris* was het, die de Kruisboog-schutters, *Sint Barbera*, welke de Voetboog-schutters, en *Sint Bastiaan*, die de Handboog-schutters voorspraken, en derzelver voorbidders zouden wezen.

Zy hebben al van ouds hunne *Doel-plaatsen* en *Schutters-hoven* gehad, dan men weet derzelver eerste standplaatsen niet aantewyzen; zedert de omkeering ten jare 1572 ontstaan, weet men, dat buiten de Warwyksche Poort de drie Schutteryen hare Huizingen, Hoven en Doelen hadden, waarvan nog twee in wezen en werklyk zyn, te weten die van *S. Bastiaan* of Handboog en die van *S. Barbera* of *Busse*.

Wat de Schuttery van het *Edèle Handbogen-hof* in 't byzonder betreft: wylen den Heer Mr. *Johannissen Marinissen*, Over-deken van dezen Hove, heeft in 't jaar 1786, derzelver lotgevallen, zedert den jare 1589 (wyl geen ouder bescheiden te vinden waren); zoowel als de Ordonnantie die by derzelver herstelling ten jare 1657 werdt vastgesteld, en de Naamlyst dier Schutteren zedert den jare 1589 tot het jaar 1786, met den druk gemeen gemaakt, weshalve die taak voor ons reeds afgedaan is, dus staat hier eeniglyk van derzelver oude Voorrechten gewag te moeten worden gemaakt.

Heer Hendrik van Borssele, Heer van Vere, Zandenburg &c., vergunde haar den 13 January 1462, zig tot een Gilde te vergaderen en gaf haar de eerste Keure waarna zig te gedragen.

Deszelfs Zoon Heer Wolfaert van Borssele, vond op den 6 Augustus 1478 goed, die voorsz. Keu-

Keure niet alleen te bevestigen, maar te verbeteren met haar het recht van den *Riek-tol* te vergunnen.

Welk voorrecht by Vrouwe Anna van Borsfele den 24 Julij 1508, nog meer uitgebreid is geworden, wanneer die daarby voegde vryheid van Accyns, *daar den Koning met zyn gefelfchap feeste hout.* Welke vryheid telkens maar twee dagen is duurende.

Die zelve vermogende Vrouwe, voegde by dat alles nog het *Officy van den brant van den barinstonnen*, volgens den Voorrechts-brief, daarvan den xxij Januari 1511 verleend. Men heeft in het tweede ftuk der gefchiedenis van deze Stad bl. 17, daarover breedvoeriger gehandeld, en evengemelden brief zelven in de bylagen opgegeven: Welk laatfte voorrecht, na het overlyden van den eerften Markgrave, de Regeering der Stad weder na zich genomen heeft, *tot alderftondt men weten zoude an wyen de voorfz: Stede ancommen zoude*, en daarvoor belooft jaarlyks aan dezen Hoven te betalen, £ 4 : 6 : 8 vls. Dan met de troubles en de overgroote uitgaven, waarmede deze Stad belast werdt, hield deze voldoening ras op, zoo dat *Over-deken, Dekens en Gildebroeders van St. Sebastiaan*, deswegen ten jare 1575, een fmeekfchrift by de Regeering indienden, welk ten gevolge had, dat zy in hun verkort of ver-

loren voorrecht den 4 Juni 1575 hersteld werden.

Laatstelyk is ten opzichte van deze Broederschap aantemerken, dat de Markgrave MAURITS VAN NASSAU, Prince van Orange ect., den 20 December 1588, aan de drie Schutteryen, gegund en toegestaan heeft, ieder jaarlyks uit zyne Domeinen te doen betalen £ 2 : 12 : - vls. te lossen elk pond met zestien ponden, tot het doen der Maandschoten enz. Deze gift word tot heden genoten. De Overdeken is te dezer tyd de Heer Mr. *Manta Stephanus van der Loeff*.

De Schuttery van SINTE BARBERA of COLBUVENIERS, nu de EDELE BUSSE genaamd. Schynt eerst by Heer Adolf van Bourgondien, Heer van Beveren, van der Vere etc.; in 't jaar 1522 tot een Vry-gilde verheven te zyn geworden, volgens zyne opene brieven daarvan hier agter onder de bylage s. E te zien. Hetgeen door den Markgrave Maximiliaan van Bourgondien den 2 Juni 1548 bevestigd wordt, ook daarin, dat dit Gilde uit het Domein van Kleverskerke jaarlyks zoude genieten *f* 50: tot inkoop van het by hun benodigde buskruit, dan 't welk met het overlyden van dien Heer en deszelfs bekommerde boedel zal opgehouden hebben, en zedert onbetaald is gebleven.

Voorts geniet dit Gilde, even als dat der

Voet-

Voetbogen, uit hoofde van gelyk voorrecht of 2 : 12 : - vls. 's jaars uit des Markgrave Domeinen: welk voorrecht zoo even gesteld is, als van Prince Maurits herkomstig te wezen, dan my gebleken is veel ouder te zyn, en dezen Gilde al ten jare 1564, by Sententie van preferentie by den groote Rade te Mechelen, voor andere Schuldeischeren toegewezen te zyn.

De Landberoerten ten jare 1572 uitgeborsten, waardoor geheel Walcheren een prooi van allerley Krygers werdt, hadde ook ten gevolge, dat de huizing en hof dezer Schuttery, door de vlammen werdt verteerd, en door Gouverneurs en Raden van Zeeland verboden, die te herbouwen: evenwel eenige jaren daarna verzogten Dekens en gemeene Gildebroeders aan de Stads Regeering *voorsz. Schuttershof te mogen opmaken tot heurlieder pericle, namentlick van 't selve wederom te moeten afbreken ofte laten verbranden indien den noot van de Oorlogen zulcx waren vereysschende.*

Het schynt dat dit Gilde van ouds belast is geweest met het onderhoud van zekere *Capelle Glas in de Kercke*, wyl in 't jaar 1634, de Dekens verzogten daarvan ontlast te worden, ten minsten, dat de jaarlyksche kosten daarvan ook door het *Gilde van de vyf Ambachten* gemeenschappelyk mogt gedragen worden,

 die

die nu van zulken last geheel vry waren.

Al vroeg was dit Gilde in de noodzaak zig met Renten te belasten, waartoe Heer Adolf van Bourgondien den 1 Juli 1524 oorlof verleende *Dat zy op te goeden ende Incompsten van den seluen Gilde zullen mogen vercoopen ende verobligeren den Jaerlycken Lyfpencie van vier ponden grooten 't sjaers ter somme van acht ende twintich ponden grooten vls. eens ende daer onder, om metten seluen penningen te repareren ende tymmeren het huus ende Hoff van den seluen Gilde* etc.

Deze Schuttery was in het begin van den 80 jarigen Oorlog zeer dienstig en geacht; de Leden derzelve waren het, op welken men in geval van vyandelyke aanslagen, het meeste betrouwe stelden, zy konden en wisten doel te treffen: het is jammer, dat de oudste Registers van dit Gilde door den alvernielenden tyd verslonden zyn, zoo dat men niet weet, hoe veel het getal der Leden was, welken men hier telde tot den jare 1653, wanneer zy in alles 114 sterk waren; zedert vinde derzelver hoogste getal 124, en derzelver minste ten jare 1738, 19 te zyn geweest, daarna wies het op nieuws aan, zoo dat in 't jaar 1756, weder 51 Schutters gevonden werden.

De Over-deken is hier zoowel als by andere Schutteryen, altoos een Lid der Stads Regeering,

ring, tegenwoordig wordt die post bekleed by den Heer Mr. *Quirinus Cornelis van der Boon-Mesch.*

Het GILDE VAN DE KRUISBOGE of SINT JORIS, heeft geen Schuttershof meer, dan voorheen hadt het den eigendom der Erve tusſchen de twee voorgemelde Schuttershoven in gelegen, welke den 23 Mei 1593, in eeuwige Erfpacht aan den toenmaligen Secretaris Pieter de Vos, van Stads wege is uitgegeven tegen £. 3:2:- vls. 't's jaars. Naa dien tyd ſchynen zy een nieuwen Doel-plaats agter het tegenwoordige Wees- en Gasthuis verkregen en gehad te hebben, dan welk ook verlopen is; en zedert veele jaren heeft deze Broederſchap geen byeenkomſten hoegenaamd meer gehouden, dien volgende weinige Leden daar meer overig zyn, en zy niet meer dan in naam eenig aanwezen bezit. Ten jare 1575, beſtond zy uit 56 Leden, en werdt haar door die van de Wet bevolen met haar geweer ter wacht te komen ten allen tyde des verzogt zynde; daaronder 10 met *Hellebarden*, 44 met *Roers* en een met een *Rustinge.*

GILDEN van onderſcheidene ſoorten, zyn ook hier al vroeg bekend geweest. Wilde men den eerſten oorſprong van zulke Broederſchappen opſpeuren, men zoude tot de tyden van *Numa Pompilius* moeten opklimmen, en bly-

ven verder in de duisternis veel Eeuwen omzwerven, genoeg dat Vere hier ook nimmer van misdeeld was: buiten en behalven de drie Schutteryen reeds beschreven zyn 'er hier 20 byzondere bekend geweest.

Alle welke Gilden door de Heeren, Vrouwen en Markgraven dezer Stede met Gilde-brieven, houdende hunne voorrechten en instellingen, waar naar zich te gedragen, voorzien waren. De tyd, welke verandering in zaken, gewoontens en denkenswyze aanbragt; vorderde zomtyds hierin opheldering en vermeerdering, *welke nimmer* door de Heeren of Vrouwen werden geweigerd, na *dat die van der Wet* daarover geroepen of geraadpleegd waren geweest. Maar meer noodzaaklyk vond men de oude Gilde-brieven te overzien, en naar tyds gelegenheid te verschikken; wanneer het Graaflyk-juk was afgeschud, en deze Landen in een Gemeene-best hervormd waren, te meer nog; daar de Roomsche Leer verlaten was, en de Gildens hunnen bescherm- of Onder-goden zoowel als hunnen Vorst den dienst hadden opgezegt: dit alles bewoog den Markgrave Prinse WILLEM VAN ORANGE, om op den 15 September 1582 een Octroi te verleenen, waarby het gene voor de verkooping van 't Markgraafschap in dezen gedaan was, werdt bekragtigd en toegestaan, dat zulks ook in het vervolg

mogt geschieden, als de bylage 2 F. komt uit-tewyzen.

Had de nood, om penningen ter voortzetting van den Kryg te vinden, het zilveren vaatwerk der Kerken en Kloosters doen aanspreken en verdwynen; ook dat der Gildens, welk veelal ook Godsdienstige gebruiken had, moest nu als onnut geworden, ook den Vaderlande worden opgeofferd, waarvan ten jare 1572, na de omkeering der Stad ∞ 162 : 13 : 4 vls. gemaakt werdt.

Wat nu ieder der opgemelde Gildens in 't byzonder betreft, als

Het *Sinte goede Lieve* of *Goede Luiden-gilde*, bestaande in arbeiders ook wel *Sint Jans* genaamd; had oudtyds een Kapel aan de westzyde van S. Hubrechts-kapel, in der Stede kerk, welke ten hunnen dienst overwelfd werdt, mits zekere som daarvoor betalende als hier voren reeds bl. 13 is vermeld. Onderscheidene Ordonnantien dezen Gilde betreffende, zyn in vroegere en latere tyden moeten vastgesteld worden: als op het dragen van de turf den 19 Februari 1584. Op de regeering en loon van dezen Gilde 17 Augustus 1715. Verdrag met de Wagenaars en Slepers-gilde 21 Maart 1610. Behalven dat de Registers van Wet en Raad veele besluiten opleveren dezen Gilde betreffende, byzonder op het loon van tarwe, rog-

ge

ge en andere koopmanschappen te dragen, van 10 Juni 1641, nu buiten gebruik, en strekt tot geen richtsnoer meer. 8 Juli 1758. 14 Mei 1763. 27 Augustus 1768. 15 September 1770. Behalven nog omtrent het loon in het werken van Schotsche waaren, daarvan eene Ordonnantie is 15 Januari 1687, met onderscheidene Resolutien van 25 Mei 1737 en 14 Mei 1740. Alle door de zorg en oplettenheid van wylen den Heer Mr. *Johannis Marinissen*, in der tyd Over-deken van dezen Gilde, door den druk gemeen gemaakt. . .De tegenwoordige Over-deken is de Heer Mr. *Meynard Johan van Visvliet.*

Sint Lucas-gilde, bestaande in Schilders en Glazemakers; behorende daartoe mede Goud- en Silversmits, Beeldsnyders, Compasmakers, Koekbakkers, Tappiteters, Borduurwerkers, Boekdrukkers en Verkopers, ook Stoelschilders. Daar voor is by Wet en Raad den 6 Maart 1628, eene Ordonnantie vastgesteld, groot 17 artikelen. Zy hadden oudtyds ook hun Autaar in de Kerke, waaromtrent den 21 Februari 1522 verdrag getroffen werdt. De tegenwoordige Over-deken is de Heer *Pieter Haak-Steenhart.*

Sinte Catharina-gilde, waaronder de Groenzelverkopers, en Fruiteniers behoren. Zyn den 18 Februari 1673, door Stads Regeering, met een Ordonnantie groot 17 artikelen voor-

zien

zien geworden, welke den 14 December 1731, met nog 11 artikelen zyn uitgebreid; voorts den 11 Juni 1757, 14 November 1772, 19 November 1782, en 19 December 1789, nader verklaart. De Heer Mr. *Manta Stephanus van der Loeff*, is van hetzelve de tegenwoordige Over-deken.

'*t Heilige Kruis* of *Visverkopers-gilde*, heeft te dezer Stede voortyds tegen Stads-tooren en het Zuider-hoofd Vismarkt gehouden, en de standplaatsen daar verhuurd zynde, genoot de Kerk daarvan de inkomsten, gelyk zy ook in het onderhoud der Vis-banken en wat daartoe nodig was voorzag. Vinde, dat 21 Februari 1571, by Burgemeesters en Schepenen eene Ordonnantie op de Vismarkt is gemaakt geweest, ook dat voor dezen Gilde op 6 September 1599, eene Ordonnantie van 24 artikelen is vastgesteld geworden; uit welk blykt, dat 'er dertien Vis-banken zyn geweest. De eerste instelling van dezen Gilde kwam my niet voor, maar wel dat de Dekens den 19 December 1545, gelast werden rekening van hun bewind op der Stedehuis te komen doen; de Over-deken daarvan is de Heer *Adriaan Jacobze.*

St. Comus en Damianus-gilde, of dat der Chirurgyns. Al vroeg zal dat Gilde van een Reglement of Ordonnantie voorzien zyn geweest, want in die, welke hun by Burgemeesters, Schepenen en Raad den 20 Februari 1475,

naar

naar den loop des *Hoofs van Utrecht* gegeven werdt, wordt reeds van vroeger brieven gesproken; by Heer Adolf van Bourgondien den 1 Maart 1524 vernieuwd en eenige punten veranderd en vermeerderd; gelyk zulks andermaal den 9 November 1587, by Wet en Raad geschiede: voorts zyn den 24 November 1642, 6 Maart 1643, besluiten ter handhaving van dit Gilde genomen; reeds eene Eeuw te voren, als 22 November 1538, en 22 Januari 1544, vind men in het Register van 's Heeren Zaaken A., Vonnissen aangeteekend tegen bedriegers dezer Konste, of dat eene tegens de Keure gehandeld had. De Heer Dr. *Jacob Johan Andriessen*, is 'er als nu Over-deken van.

S. Olbert of *Obbert*, dat het Bakkers-gilde is. Het is denkelyk, dat dit mede al vroeg van eenen Gilde brief zal voorzien zyn geweest, hoewel my voorkomt, deze handteering zoowel als de Brouwers de laatste zyn geweest, welke tot Broederschappen gevormd even als andere bedryven tot Gilden zyn geworden, om dat bakken en brouwen oudtyds in de Steden, zoowel als het eerste nog ten platten Lande door de bewooners ieder tot zyn eigen gerief zal geoefend wezen. Geen Gilde verschaft der Stedelyke Overheden meer oplettenheid en geduurige werkzaamheden, dan dit. Eene nimmer eindigende twist tusschen de Gemeente,

Bak-

Bakkers en Molenaars, maakt dat telkens nieuwe bepalingen en besluiten moeten worden daar gesteld en genomen, dus de Gilde-brieven naauwlyks kunnen gezegt worden ten dezen opzichte een rigtsnoer te wezen, want eene menigte van verklaringen, vermeerderingen en uitleggingen daaraan gegeven stelt alles op losse schroeven: liever dan te veel te zeggen, bepalen wy ons alleen daarby, dat thans de Heer *Willem Marinissen* Over-deken van dit Gilde is.

Het *Vleeshouwers-gilde*, daar ook de *Varkenslagers* onder behoren, gelyk mede de *Kaarsmakers*, schynt een der jongste Gilden te wezen; want den 12 Februari 1607, verzogte de Vleeshouwers dezer Stede by Requeste, dat hun *mogt vergund worder te maken een gepriviligeerd Gilde, onder al sulcke reedelyke Ordonnantie ende Statuten als sulcx tot opbouwinge ende onderhoudinge der zeluer neeringe zoude behooren* enz. Meene wel dat het tot 26 Juni 1658 aangelopen heeft, eer Wet en Raad eenen openen Gilde-brief hier aan verleend hebben, die den 13 Februari 1717 is vernieuwd en na gelegenheid veranderd: zedert zyn nog op het keure van Spek en Vleesch den 20 Maart 1717, ook op het slaan en keure van Varkens den 3 Februari 1720, Ordonnantien gemaakt; gelyk ook op 28 November 1744 eene Waar-

schou-

schouwing is gedaan tegen het slachten, uitventen en verkopen van eenig Beest, Os, Koey, Vaerse of Kalf, ten zy die alvorens gekeurd waren; eindelyk werdt den 17 Mei 1749, een Publicatie gedaan tot het instandhouden van Kaarsmakers bedryf: de tegenwoornige Over-deken is de Heer Mr. *Quirinus Cornelis van der Boon-Mesch.*

S. Anna of *Retborica-gilde.* Deze Broederschap is zoowel en naar eisch in 't licht gesteld door den Wel Eerwaarden Heer *Henrik Antoni Tollé*, in deszelfs uitgegeven werk onder den titel *Iets van Tollé*, bl. 49-60, dat daar niets bytevoegen is, en de weetgierigen derwaarts gewezen worden: de Over-deken, welke den naam van Opper-prins heeft, is de Heer *Johannis de Vriend.*

S. Jans-, *Wagen-* en *Slee-luyden.* Daarvan vinde geen ouder Gilde-brief, dan die hun by Stads Regeering is verleend geweest den 11 Juni 1591, welke op 23 Juni 1603, 21 Maart 1610, en 18 Juni 1618 is vermeerdert; zoo als ook nog daarvoor eene Ordonnantie van 23 September 1630, en laatstelyk eene van 15 April 1719. Mitsgaders een nader Reglement op het loon van 3 Augustus 1702, voorhanden is. De tegenwoordige Over-deken is de Heer *Jan Jakob Schadden.*

S. Eloys of *Smits-gilde*, waaronder behoren

Sme-

Smeden; Ketelaars; Tinnegieters; Oude Kleerkopers, Loodgieters, Mesmakers, Bosmakers; Swaartvegers; Slypers, Mailleniers en Blekslagers. Dit Gilde mag wel van de oudsten genoemd worden; deszelfs instelling is niet jonger, dan de regeering van Heer Wolferd de V van Borsséle ten jare 1411 overleden; door deszelfs opvolger Heer Hendrik de IV van Borssele vernieuwd in 't jaar 1454. In later tyd en wel den 1 Juni 1519, heeft Heer Adolf van Bourgondien by goeddunken der Wet een geheel nieuwen Gilde-brief verleend, welke laatstelyk by Burgemeesters, Schepenen en Raden den 25 November *1656* vernieuwd, en naar tyds gelegenheid verandert is geworden. De Over-deken van dit Gilde is de Heer Dr. *Jakob Johan Andriessen.*

S. Crispyn of *Schoenmakers-gilde*, zynde het nu vereenigde nieuwe en oude Schoenmakers-gilde, waaronder ook de Huyvetters behoren. Dezen is door Heer Adolf van Bourgondien den 5 Juli 1530, een Gilde-brief verleend geworden, welke stand gehouden heeft tot na de verandering in Lands en Stads Regeering, wanneer by Burgemeesters, Schepenen en Raden den 26 October 1579, aan denzelven eene nieuwe Ordonnantie of Privilegie is vergund, welke laatste veel vermeerdering en uitlegging ondergaan heeft, als by besluiten

van 13 November 1607, 19 Maart 1661, 18 October 1688, 10 Juni 1730, 1 November 1732, 20 Juni 1783, 6 April 1748, 14 Maart 1767, 26 November 1774. De Over-deken is de Heer *Pieter Haak-Steenhart*.

S. Erasmus of Kleermakers-gilde, waaronder mede Keurslyfmakers, Wolle en Linnenaaysters geteld worden. Derzelver oude Gildebrieven, die my niet voorkwamen, zyn by Stads Regeering den 20 November 1679 vernieuwd, en den 4 Augustus 1753 merklyk uitgebreid geworden. Als nu is daarvan Overdeken de Heer *Johannis de Vriend*.

S. Christoffel, te weten het Gilde van Timmerlieden, Metselaars, Schrynwerkers en Schaliedekkers, anders genaamd de *vier Ambachten*. Is mede een van de oudste der Stad; zy hebben reeds door de Heeren van Vere als Wolferd de V., Hendrik IV. en Wolferd VI., zoowel als door Heer Filips van Bourgondien 9 Maart 1493 Gilde-brieven verkregen, zoo dat derzelver instelling al voor de xv Eeuw moet gezogt worden. Heer Adolf van Bourgondien bevestigde dat alles in 't jaar 1519, tot dat Stads Regeering op 20 Juni 1583, den Gildebrief veranderd, vermeerderd en verbeterd heeft, dan welke 2 Augustus 1588, een toevoegsel van vier ondescheidene puncten bekwam; zoo als 10 Juli 1604, daar nog zes ar-

tikelen zyn bygevoegd. Naderhand zyn ter handhaving van dezen Gilde veele besluiten van tyd tot tyd moeten genomen worden, als 10 Augustus 1643, 1704, ook 3 Mei 1732, 29 December 1736, 8 Augustus 1772, enz. De Over-deken hiervan is de Heer Mr. *Daniel Pieter de Moutregnault.*

S. Nicolaas of *Kramers-gilde.* Daartoe behoren Zydelakenverkopers, Linnewadeniers, Kramers, Apothekers, Kruideniers, allerlei soort van Stoffeverkopers, Drogisten, Tabakverkopers by 't klein, Zeepverkopers, Kaarsenverkopers by klein gewigt, en voorts alle Vettewariers. De jongste Gilde-brief is by Stads Regeering den 16 Januari 1717 gegeven, na dat lange te voren en wel den 18 Juni 1630, ter handhaving van dit Gilde tegens Leurders enz., eene afkondiging was gedaan. De tegenwoordige Over-deken is de Heer *Johan Boddaert.*

S. Clement of *Schippers-gilde.* Is denklyk een der oudste Genootschappen, welke hier plaats hebben gehadt: geen binnenlandsche koophandel kon zonder een geregelde Scheepvaart gedreven, veel min staande gehouden worden, waarom de Heeren van Vere uit het Borsfels huis zeker al vroeg daaraan instelling hebben gegeven, en dit Gilde tegen indracht van anderen weten te handhaven. Met Ant-

werpen verschil deswege ontstaen zynde, werdt den 18 Juni 1488 accoort getroffen, „ Dan van „ nu voirt ane de Scipluden van Antwerpen mit „ hueren Scepen tot Vere sullen mogen laden „ alle goet ende comanscepe dat up Antwer- „ pen of daer bouen in Brabant ende oick tot „ Mechelen ende Denremonde, desgelycx te „ Schepe gevuert wert last last gelycke mit ende „ gelyck den Scipluden van der Vere, behalven „ dat de Scipluden van der Vere den eersten last „ laden sullen, oft hen gelieft ende de Scipperen „ van Antwerpen den anderen, ende alsoe voirt „ van laste te laste veruolgende. Insgelycx sul- „ len voirtane de Scipluden van der Vere met „ hueren Scepen t'Antwerpen mogen laden alle „ goet ende Commenscepe die ter Vere ofte up „ Walcheren gevuert wille worden, bick last „ laste gelycke met ende gelyck den Scipluden „ van Antwerpen. Behaluen dat die Scipluden „ van Antwerpen tot Antwerpen den eersten last „ laden sullen oft hen gelieft, ende de Scippe- „ ren van der Vere den anderen ende alsoe voirt „ van laste te laste veruolgende: Ende behou- „ delic nochtans dat men altyts sal bliuen onder- „ houdene in 't laden van den Scepen die oude „ gewoenten ende costumen die 't Antwerpen „ syn in de twee Jairmerten van Synchse ende bal „ misse; ende oft hier inne in toecommenden ty- „ den enige duysternisse oft ongelycke verstan-

„ de;

„ deniesse gebuerde die houde beyde de voorsz. „ Steden te henwairts omme hen verclaren dair „ eendrachtelic te doene alsoe 't behoeren ende „ hen goet dunken sal. Ende es oick ouer dra- „ gen ende gesloten, dat wes ter contrarien van „ des voirsz. es gedaen wordt by gemelde van „ den voirsz. Ambachten, het ware 't Antwerpen „ of ter Vere, dat die 't elcken-male verbueren „ zal acht schellingen groten vlaems enz. Denkelyk dat ook met andere Steden dergelyke verdragen getroffen zyn. Verscheide vaste Veeren hebben van deze Stad plaats gehad, die sommige vervallen, anderen weder hersteld en nog in wezen zyn. Tegenwoordig varen van hier reguliere Beurt-schepen op de Steden Zierickzee, Goes en Bergen op Zoom; op andere Steden en Plaatsen na dat vrachtgoederen voorkomen.

De Ordonnantie op dezen Gilde by Stads Regeering den 19 Februari 1635 vastgesteld, zoowel als de Vracht lyst daar agter, is by besluit van 30 October 1666, zoowel als van 5 December 1672 en 29 Juli 1679, vermeerdert; terwyl nog veele jongere uitleggingen en veranderingen daarin gekomen zyn. De Over-deken van dezen tyd is de Heer Mr. *Daniel Pieter de Mauregnault.*

S. Jacobs of Visschers-gilde. Zeker het alleroudste dezer Stede, gemerkt de eerste bewoners hier, van zulken bedryf waren, en uit de-

zelven al den welvaart voortvloeide, tot dat derzelver kwyning en byna geheele ondergang ook die van geheel de Stad heeft na zig gesleept.

Dit Gilde in welke oudtyds verscheide onderverdeelingen waren, zoo van die ten haring als op andere vangsten hun neering dreven, heeft al zeer vroeg nuttige instellingen gehad, zonder dat de aanvang van dien te bepalen is; by voorbeeld, het *Voorbot van het Teolt*, dat zeker door een der Heeren uit het Borsfels huis eerst is vastgesteld, dan wanneer, onzeker. Naarmate de Visscheryen in haar onderscheidene takken door wisselvalligheden van Oorlogen als anderzins, merkwaardige veranderingen ondergingen, moesten ook derzelver Ordonnantien verschikt worden, dan dat heeft haar verval niet belet: eene verborgene beschikking, die wy wel erkennen, en steeds eerbiedigen, dan welker wegen voor den sterveling te wonderlyk zyn om recht intezien, heeft die trapswyze niet alleen hier, maar in het geheel Zeeuwsch Gewest tot eene laagte doen komen, welke de Voorvaders niet zouden geloofd hebben mooglyk te zyn. De Over-deken dezer tyd is de Heer Mr. *Daniel Pieter de Mauregnault*.

Het *Kuypers-gilde*, van welk ik niet vinde, in welk een bescherm-heilig zy oudtyds geloofden of als hun voorstander in of buiten de Kerk

eerbiedigden; daar zy nauw aan de Visschery verknogt waren, zullen zy zeker al vroeg een Genootschap hebben uitgemaakt, en naarmate de visvangst en handel hier bloeide of afnam, meer en minder welstand hebben vertoond. Van oude Ordonnantien, en verandering daarin gemaakt, was veel te zeggen maar weinig te leeren. De tegenwoordige Over-deken is de Heer *Jan Anthony Ardesch*.

Het *Gilde van de Tappers*, dat mooglyk plaatsvullend is, aan het gene men oudtyds *Sacraments-gilde* noemde, en ook aan dat welke *Onser Vrouwen-gilde* genaamd was, om dat zy gehouden waren by plechtige ommegangen het *Maria beeld* te dragen, waartoe zy een *gulden laken* in eigendom hadden, welk alleen of 28 : - vls. had gekost. De aanzienlykste der Stad waren oudtyds Leden van dezen Gilde, ja deszelfs getal was wel eens tot 86 aangewassen, en de Knape had een staatsie-kleed, waarop van zilver gehecht waren *twee Lammerkens*, *twee Ostien* en *twee Kelken*.

Tegenwoordig bestaat het uit alle zulke Lieden, die zich geneeren met wynen, sterke dranken en bieren met de kleine maat te schenken en uitteventen, welke weder in groote en kleine Tappers onderscheiden worden. De Overdeken daarover gesteld, is als nu de Heer *Anthony de Paauw*.

Het *Gilde van S. Severin* of *dat der Wevers*, is geheel verdweenen, en heeft zedert lange geen bestaan meer.

Wy zyn tot de laatste afdeeling van onzen arbeid gekomen, namentlyk de VOORRECHTEN der Verenaren te verhandelen: gelukkig zoo wy daarin het juiste doel treffen.

Buiten en behalven de vryheden en voordeelen, waarop ieder Onderzaat van *'t Zeeuwsch Gewest* bogen mag, heeft ook deze Stad hare byzondere, die niet deelbaar met andere zyn. De Tol-vryheid door Holland, Zeeland en Vriesland schonk haar Graaf WILLEM de IV. *(t)*.

Het vermogen om *de Stad landwaart 300 gemeten* te mogen uitleggen, voor welke vryheid nog eene jaarlyksche Chyns aan het Comptoir Bewesten-schelde voldaan wordt.

Zoo voorrechten door *uitlandsche* Vorsten geschonken uit *wettige oorzaken*, *niet verjaren en steeds kracht behouden*, dan mag deze Stad die, welke haar Koning LODEWYK XI. in 't jaar 1465 in Frankryk, in 't jaar 1470 Koning EDUARD IV. in Engeland, en Koning CHRISTIAAN II. in 't jaar 1523 in Denemarken, gegund hebben, inroepen en de rechtvaardigheid zoude die moeten van waarde doen zyn *(u)*.

Van

(t) Zie Eerste Stuk dezer Geschiedenis bl. 11.
(u) ibid. bl. 26, 30 en Tweede Stuk bl. 38 en 39.

Van ouds is geloofd en erkend, dat deze Stad in gene lasten hoegenaamd kan betrokken worden, waar in zy, of haar Heer niet toegestemd hebben: offchoon dit recht eens overweldigd was, is, nu Vere een ontwyfelbaar Staatslid is, een grondwaarheid niet te ontkennen.

Het hoog Rechtsgebied over alle begane misdaden te mogen oefenen; eerst vergund in 't jaar 1497 binnen de Stad, en ten jare 1574, om ook even zoo te doen over de Ambachten en Prochien onder deze Stad gesteld.

Zy zyn voor altoos ontlast van de schatting oudtyds gesteld op het winkelhouden en neering doen *Pennewaerde* genoemd, welke den Heer vorderde.

Het begeven van het Kosters-ambt, welk voormaals den Heer toebehoorde, en nu zoo men den letterlyken zin der Wet volgt, den Kerkmeesteren.

De zolders en kelders van 't Stadhuis, daarover mag van 's Heeren wege geen beschikking worden gemaakt, dan met kennis en goedvinding van Stad Regeering.

Keizer KAREL V. vergunde in 't jaar 1542, het voorrecht, dat deze Wet, de misdadigen vermogt te bannen uit den Eilande van Walcheren.

In 't jaar 1553, stond Heer Maximiliaan van

Bourgondien, aan de Stad af, het recht om Stads rooten te mogen verhuuren; het recht van Issue of Exue, Haven-geld, de nominatie van Stads-boden; de dispositie over het Waken, Poortsluiten, Turfmaten, het roepen van Wyn en Bier enz.

Ten jare 1569, verkreeg deze Stad het vermogen, om alle Vonnissen hier gewezen tot ✗ 10 : vls toe, niettegenstaande appellatie, onder cautie te doen uitvoeren; ook te mogen bannen uit Holland, Zeeland en Vriesland; ook dat de Visschers van deze Stad hunne Visch eerst hier moeten afslaan alvorens die te vervoeren; dat voor twee Schepenen en den Secretaris alle zaaken tot ✗ 3 : vls. toe mogen bepleit worden.

Den 11 Maart 1574, was het, dat deze Stad het zoogenaamd en bekend groot Previlegie van Prince WILLEM VAN ORANGE den I. bekwam, hier niet herhaald wordende (v). Wat tegenstand deze Stad, zoowel als Vlissingen, onderging, wilde zy haare gerechtigheid om als een Staatslid erkend te blyven, staande houden, is tot het einde des jaars 1579, in het tweede Stuk dezer geschiedenis genoeg verklaard; waarby men hier nog gedrongen is te voegen, eene laatste uitspraak deswege door den,

(v) Zie tweede Stuk der geschiedenis dezer Stad bl. 164—167.

den Prince van Orange den 11 Januarii 1586 gedaan, geplaatst in de bylage 2 G.

Hoe Stads Regeering erkend is het recht te bezitten tot het geven van het Wacht-woord; zoo ook om by afwezen van den Baillu des zelfs plaats door den oudsten Burgemeester te doen vervangen; en andere burgelyke beschikkingen meer, zullen de Doleantien door den Baillu Bairadot in der tyd gedaan, en hetgeen door den Heeren Voogden van Prince MAURITS VAN ORANGE den 7 Juni 1586, daarop goedgevonden is, blyken in de bylage 2 H.

Burgemeesters en Schepenen dezer Stad genieten vrydom van des Markgraven Accys, welk recht door Prince MAURITS VAN ORANGE den 20 December 1588 is erkend geworden, als de bylage 2 I. komt uittewyzen.

Laatstelyks komt deze Stad jaarlyks toe, om uit des Markgraven Domeinen te genieten voor de gagien en tabberlakens der Wethouderen en Stads Officieren | ƒ 47: 9:4.

Stads Officieren	ƒ 47: 9:4.
Voor het onthaal by 't vermaken der Regeering	6: - : -
Voor de Tractementen van Stads Doctor, Chirurgyn, Vroedvrouw enz.	65: - : -
Voor den Brand	22: 6 : 4.
Voor de Spaansche wyn by 't bedienen van 't H. Avondmaal	1 : - : -

Voor

Voor ieder der drie Schutteryen
en Rethorie-kamer ... ƒ 2 : 12 : -

Buiten en behalven tot het onderhoud der Zee-werken jaarlyks
uit de Provintiale kas ... 1000 : - : -

Ik heb myn taak afgeweven, de laatste schatting aan Vere voldaan, en ben haar niets schuldig, dan een hartelyken wensch, dat aan het zichtbaar verval eens palen gesteld worden, en een verbeurde zegen hier terugge keeren mag; 't Welk, men dan zou mogen verwachten, wanneer de goede trouw, deugd en ongeveinsde godsvrucht hersteld werde, als welker natuurlyke gevolgen, nieuwe bronnen van welvaart zoude doen ontspringen; de Heere geve het, AMEN!

VERE,
11 Juli 1791.

BYLAGEN.

A.

Acte van Fundatie der Sint Pauwels Capel te Vere.

22 October 1495.

Wy Cornelis Geertsz. Vrank Jacobsz. Barthelmeus Jacobsz. ende Jan Wolfersz. Wacker, Kerckmeesters jegenwoirdelic der Collegie ende prochie Kerck van onser Vrouwen der Stede van der Vere. Doen condt allen den genen die dese jegenwoirdige letteren sullen sien oft hoeren lesen, hoe dat Edel ende Vrome Heere ende Vrouwe Heer Pauwels bastaert van Borsselle, Ridder, Baillin der voirsz. Stede van der Vere etc. Ende Vrouwe Aleyt van Haerlem zyn wettige geselinde, begerende van huerlieder goeden, ter eeren Gods ende tot vermeerderinge ende chierichheyt der godlicke diensten ende huerlieder Salicheyt te disponeren, hebben vuyt huerlieden beyden gemeene goeden geordineert, geinstitueert ende gefundeert zekere Godsdiensten ende Ceremonien binnen der voirsz. Kercke in huerlieder Capelle van Sinte Pauwels, tot eewigen dagen onuerbrekelic te doene, in maniere hier naer volgende, te wetene, alle weken vyf missen, in deser maniere. Des Soendaechs van der heyligen drievuldigheyt, Smaendaechs van Requien voir alle geloeuige Sielen, Swoensdaechs van den heyligen geeste, 's Vrydaichs van den heylige Cruce ende 't Saterdaichs van onser lieuer Vrouwe, ten ware datten orduyn der voirsz. Kercke anders ex-

[illegible], ende [illegible] misse te gane binnen der zelver Capelle vp haer liden sepulture mit eenen gewispelle, ende aldaer te lesen een miserere mendeus, mit een collecte; voir alle welcke diensten men den priester betalen sal jaerlicx de somme van vyf ponden groote, tot vier termynen te weten 't elcken quarter Jaers vyf ende twintich scellinge groote, com. van elcker misse vyf groten; ende indien dese priester by negligencie of anders noetsaken vuytgesteken eenige van den missen ten voirsz. dagen niet en deden, zoo sal hy telcker reyse zoo menichwerf als dat geschien zal, voir elck achtergelaten misse verbueren [illegible] groten die men hem van zynen voirsz. salarise afcorten sal sonder verdragen, ende den genen distribueren die in der waerheyt te kennen gegeven ende aengebracht sullen hebben, dat de voirsz. Priester eenige misse ofte missen achtergelaten heeft, ten ware dat bleke, dat deselve priester die achtergelaten misse ofte missen vp eenen anderen [illegible] weder [illegible] ende gedaen hadden. Hebben voirts de voirsz. Heere Pauwels ende Vrou Aleyt geordineert Jaerlicx xxiiij schell. groote [illegible], dair af de Canonicken deser voirsz. Kercke alle jaer hebben sullen [illegible] ponden, om de metten binnen deselver Kercke [illegible] mede te singen, voir welke xij ponden was, deselve Canonicken gehouden werden alle Sondagen voir de hoochmisse te singen *Veni Sancte Spiritus* zoo dat gewoenlick is ende wy tot noch toe gedaen hebben, ende [illegible] wesen [illegible] boven de xij ponden wesen sal, sal men Sinte Pauwels binnen der voirsz. Capelle mede [illegible]. Item dat men Jairlicx vp Sinte Pauwels dach [illegible] binnen der selver Capelle doen sal een gesongen misse in discante mit Dyaken ende Subdyaken ende mitten orgelen, dair voire zy geordineert hebben te betalen 't [illegible] mitten luyden iij schell. vj groten, mids als dan oick

niek te deylen voir huerlieder Sielen derthien pronenen, ende voir elcke pronene iiij groten, te wetene ij groten om broot ende om bier, ende ij groot om vleesch ofte om visch na gelegentheyt van den dage. Item noch xx arme siecken luyden, of die niet gaen en mogen elcken eenen stuver mit noch vj groot deylenden den armen luyden voir de Kerckduere oft dair binnen. Hebben noch de voirn. heer Pauwels ende Vrou Aleyt geordineert, dat men den Coster deser Kercke betalen sal alle Jare ij schell. groten, dair voir hy gehouden sal wesen de voirsz. Capelle van Sinte Pauwels altyt te sluytene, en alle de Juweelen ende ornamenten te wetene Kelck, Missael, Casufel ende andere der seluer Capelle toebehoorende wel ende getrouwelic te bewaren, ende altyt binnen der selver Capelle oft oratoir van diere te sluytene, sonder die elders daer vuyt versleept oft bewaert te wordene. Item noch xiiij stuvers om Jaerlicx de metalen pilaren der selver Capelle te schuren ende schoen te onderhouden. Alle welke voirsz. ceremonien costen ende lasten 't samen beloopen ter somme van vij ponden groten vls. Voirt zoo hebben de voirn. fundateurs geordineert, dat na de doot van hem beyden, d'oudste ende naeste manhoefft van der zweertzyde hebben zal de dispositie van den diensten ende missen voirsz. om daer toe eenen priester 't ordineren sulc ende zoo dicwils aen ende af te stellen als 't hem goet dunken ende gelienen sal; welck voirsz. outste ende naeste manhoefft d' bewint ende handelinge hebben sal van alle den offerande, vallende in de voirsz. Capelle van Sinte Pauwels, van den aflaten die men dair verdienen mach, nair vuytwysen der Bulle dair af zynde, om dair mede de zelue Capelle te repareren ende 't onderhouden, welck voirsz. diensten ceremonien ende lasten voirn. heere ende Vrouwe, van ons luyden kercmeesters voirsz. begeerden an-

angenomen te worden tot *laste* van der voirsz. Kercke, voir ons ende onsen nacomelingen kercmeesters van diere, geuende dair voir de somme van hondert zeuen ende twintich ponden grooten vlaemscher munte, 't vier yser gerekent voir vier ende eene haluen grooten, ende alle ander gelt naer auenant. SOO EEST, dat wy Cornelis Geertsz. Vranck Jacobsz. Barthelmeus Jacobsz. en Jan Wolfertsz. Wacker, Kerckmeesters voirsz. genegen zynde ter begeerte en deuotie des voirsz. Heeren ende Vrouwen, ansiende de groote ende jegewoirdige lasten van tymmeragie der Kercke ende toren van diere, die wy sonder helpe van desen ende ander penningen niet perficeren noch opbrengen en mogen, hebben by consente ende auyse van dien van der Wedt deser voirsz. Stede van de Vere, de voirsz. *diensten, ceremonien* ende lasten angenomen ende nemen an mids desen, ons ende *onsen nacomelingen kercmeesters* van wegen der voirsz. Kercke obligerende, om de voirsz. diensten in alle manieren zoo 't voirsz. is, tot eewigen dagen te doene ende te doen doene, tot coste ende laste van der voirsz. Kercke, ende kennen dair voir van de voirsz. heere ende *Vrouwe* ontfangen hebbende, in gereeden *penningen* eensdeels by handen van ons, ende eensdeels by handen van onsen voirsaten Kercmeesters der seluer Kercke, dair af ons duegdelic by den register der fabrike ende anders gebleken is, de voirsz. somme van hondert xxvij ☧ groote Vls. in penningen *voirsz*, die bekeert zyn tot proffyte ende oirbair van der zeluer fabrike, ende namelic in de fundacie van den nieuwen toren ende tymmeragie der seluer kercke; behoudelic ende *alzoo* verre als 't onsen eerweerdigen Vader in Godt ende heere Busscop van Vtrecht, ende den pastoir der voirsz. kercke, 't gene dat voirsz. is confirmere, ratificere ende auoyeren, dair toe wy onsen eerweerdigen Vader *ende* heere versouc-

zoucken ende ootmoedelicken bidden. Ende tot meerder vastieheyt van desen, hebben wy gebeden, die van den Capittel ende van der Wet deser Stede dit ouer ons te willen kennen, ende besegelen, ende in huerlieder Register te stellen ende te scryuen. In kennisse der waerheyt hebben wy Kercmeesters voirsz. dezen brief besegelt mitten segel der voirsz. kercke ende fabrike. Gedaen in 't Jaer ons heeren Duyst CCCC vyff ende 't negentich vyften xxij dagh der maent van Octobris.

B.

Voorwaarden tusschen Kerkmeesters van Vere, en Anthony Kelderman, waarby laatstgemelde op *zig* neemt het bewind en opzicht van den opbouw der Kerke.

13 December 1479.

Vp ten xiij dach van Decembry anno xiiij^{c}. lxxix. Soe is gemaict een Voirwarde tusschen heer Wolfert van Borsselen, heer van der Veere, ende meester Jacob Jansz. ende Rombout Hanneman als kerckmeesters der kercke van der Vere, van der selue kercke wegen an d'een zyde, ende meester Anthonis Kelderman Steenhouder van Mechelen werckmeester an d'andere zyde, in der manieren hier nae gescreuen. Te wetene; dat die selue meester Anthonis angenomen heeft voirt te ordineren die nyen kercke ter Veere ende meester dair of te zyn, die last van den wercken te dragen mit al 't guendt dat de Werckmeester van der Kercke schuldich is te doen, dair af hy hebben sal voir zyn dach huyre ij schell. groten 's daechs, ende die dachgelden sullen ingaen als hy ontboden wesende om

hier ter Veere te comme van huys treck om herwert te comen; ende voirt sal hy hebben van den selven Kerckmeesters te wedden ij £ x schell. gr. Vls 's jaers, also lange als hy meester van den wercke zyn sal. Ende hier af heeft die selue meester Anthonis den behoirlicken eedt gedaen, die hem bi den Scout van der Veere gemaeckt was der Kercke proffyt te doene ende al dat een goet Werckmeester schuldich is van doene nae zyn besten weete ende verstande. Actum vt in oirconde myns handteykens hier onder gestelt ter bede van meester Anthonis ende Kerckmeesters voirn. ende het geregistreert xx December anno lxxix voirsz. geteekend A. D. Ridder.

C.

Lyst van het zilver der Kerk van Vere zoo als hetzelve bevonden en gewogen is geweest op 9 Februari 1507.

			gewigt.
Stane Perpetuus hooft van zilver	xxx mark	ij	engels
Twee provisoens stucken	xxi —	vij	once
De groote Syborie van Sacrament	xij —	iiij	—
De cleyne Syborie dat men 't Sacra- daegs draeght	iij —	vij	—
De cleyne Monstrancie daer men in de syt wetten sluiten	—	xiiij	—
De Zilvere Lampe die men in den Choore hanght	iiij —	ij	—
		xiv	engels
Het wyrock vat	v —	v	once
De twee olie vaten ende siluere crues	ij —	v	engels
De vergulde paes	—	xj	once
		vij	engels
[illegible] pullen	j —	—	

De

	gewigt.
De vergulde spanne	mark v oncen ij engels
De silvere spanne	viij oncen ij engels
De spanne van schelpat	iij oncen xiij engels
De zes kelcken wegen samen	xiij [illegible]

Item nog ij swarte cleene mit veelderhande zilver die men aan de deure van Maria hinck te ommegangen etc. es niet gewogen.

Noch twee nyeuwe silvere cruyceen.

Noch een groot vergulde cruyce.

D.

In 't jaar 1566 bestond den Ontfang en Uitgaaf der Kerk van Vere uit de volgende hoofddeelen, en zyn zoo over gemelde jaar in rekening verantwoord.

Van den Aflaet voor 't Choor	[illegible] 4
Van Onsen Lieue Vrouwe aflaet voor 't Choor sichtent dat onse Lieue Vrouwe gestelt es in 't hooge Choor	[illegible] 1
Van de sepulturen van den dooden binnen den Kercke te begrauen	1: 15: 3
Staende metten berderen achter 't hooge altaer de vier hoochgetyden ende den ommeganck	8: 4: 4
Van den geleyden die van wegen mynen genadige Heere gegeuen worden, daer af der	

Kercke compt vier groote van elcke geleyde	ℒ —:—:—
Van dat men in de blocken geuonden heeft	—:—:—
Van den Godspennine van den harinck die men ter puye afslaet voor 't Stadhuys daer aff de kercke compt voor elck last ton-harinck vier groote Vls. ende van den verschen ende corf-harinck den monster die den Stierman voor de puye brengt; ende van den harinck die by de canne verkocht word van den ton-harinck vier grooten, ende voor den monster van den verschen harinck vier grooten vlaems	29: 2: 4
Van de Godspenningen die de Kercke heeft van myns heeren Domeynen als Wyn- ende bier-assys, Molens, Crane, *Balance*, Visch-tol etc	2: 1: 8
Van den grooten Visch-tol van den dagelicxsen Visschers	5:—:—
Van den Wyn-excys der Stede van der Vere, daer de kercke vut heeft den xx penninck ouer de *porcie* ende deel van myn genadich heere de Marquis; ende nog daer en bouen xx schell. voor elcke pype mis-wyn	6: 16: 10
Van den Bier-excys der Stede van der Vere, daer of de kercke vut heeft alle maende ℒ 16: 7: d. Vls. gerekent twaelff maenden voor 't Jaer	196: 6:—
Huur van de Visch-marckt	12: 15:—
Van de Gildebroeders die in Sinte Clemens gilde commen, die elck schuldig zyn van Incompste twee schell. ende van de Schuytluyde xij groten	—:—:—

Van

Van de verhuuringe van den Waslichte binnen der kercke ∝ 5:11:6

Metten berderen 't Sondaechs ende 's heylichs daechs rontsomme der Kerckr ende onder de hoochmisse voor 't geheel Jaer

Van de Was-lichte dat de kercke ancompt van de dooden die binnen der kercke ofte op 't kerckhof begrauen worden, te weten van der dooden die op 't kerckhoff begrauen worden daer misse noch vutuaert ouer gedaen en wordt, twee kerssen zulcx als op de lichter commen alsser misse ende Vutuaert ouer gedaen wordt; op 't kerckhoff leggende heeft de kercke vier kersen zulcx als 'er op de lichter commen die men neempt naer den misse; ende wordt daer van 't zelue lyck zeuendach ende dertichste gedaen, soe heeft de kercke 't elcker reyse noch twee kerssen. Roerende de lycken die in de kercken liggen, zoe wanneer die een halue koor hebben (daer zy ten minsten toe verbonden zyn) heeft de kercke (de misse van den vutuaert gedaen zynde) vier keersen zulcx als op den lichter commen, ende op zeuendach ende dertichste, daer zy gehouden worden te stellen vier stallichten elck ten minsten van een half pont Was, daer off heeft de kercke twee op 't zeuendach, ende twee op de dertichste. Item die met een heel Choor begrauen worden, daer off heeft de kercke naer de misse gedaen zynde vutuaert

acht kersfen van der lichter, ende op ee zenendach ende dertichste daer off zy ge- houden zyn 't elcker reyse te stellen vier stallichten ten minsten van een half pont was, daer off heeft de kercke 't elcker reyse de twee, ende van elck Jaer getyde 't zy halue oft heele chooren, elck van oude gefondeerde Jaer-getyden daer off heeft die kercke 't elcke reyse twee stallichten . . . . — : — : —

Van de Vrouwen die haer kerckganck doen, die elck der kercke schuldich zyn twee grooten . . . . — : 17 : —

Van den genen die in 't Weuers-gilde komen, die der kercke schuldich zyn volgende huer selfs brieff van elcke gilde broeder thien grooten . . . . — : — : 2 —

Van den heyligen geest deser Stede . . . . . . — : 7 : —

Van 't Scot van drie quartieren lants dat de Kercke Jaerliex aencompt daer de Verterie van pauwels van der beken opplach te staen, ende zyn de twee cameren aen den Zandyckschen steenwech neuen boomgaert die nu Andries van Werchter toebehooren, verschynende 't elcke decollatie van Sint Jan . . . . — : 1 : 8

Van de Capittele deser Kercke ende van wiens wegen 't selue gefondeert is . . . . — : 15 : 4

Van den Stierluyden ende Coopuaerders die der Kerckenhuys gebruycken met touwen, zeylen ende andere gereetschappen, daer de kercke van elcke buyse aff heeft een dubbe liarincx ende van den

Voors een halve tonne harincx	℔ 16 : 15 : —
Van huyshuyren van der kerken huysen	3 : — : —
Van Erffelicke los-renten	7 : — : —
Van Extraordinaris zaken	54 : 1 : 6
Totalis Ontfang	℔ 337 : 11 : 9

Uitgaff

Eerst van ordinaris uitgeven	℔ 14 : 12 : —
Van diversche Jaer-getyden, daer de Kercke mede belast es, ende tot tyde men die hier in de kercke doet	4 : 9 : 8
Van den Coster	— : 2 : —
Van den heyligen Olie ende Chrisma	— : 3 : —
Van den kercken kleeren te wasschen	— : 10 : —
Van den elf uure misse	6 : — : —
Van Sinte Martens pardoen	— : — : —
Van den Bedel of baillin deser kercke	— : 6 : 4
Van den Organist dezer kercke	15 : 17 : 4
Den last van Sinte Pauwels Cappelle gefondeert by wylen Heer Pauwels van Borsele, die baillin van der Vere was	16 : 6 : —
Van den dienst die men plach te doene in de Capelle op de havene, die men nu doet op Sinte Annen Autaer in de kercke, als men de voors. Cappelle afgebroken heeft	11 : 10 : —
Van den last die 't Capitle angenomen heeft, ende wat last die Kercke wederomme angenomen heeft van den Cappitle	— : — : —
Den last van Nelle Loys die 't Cappitle angenomen heeft van de Kercke daer de voors. Neele de Kercke mede belast hadde	— : — : —

 Nieu-

Nieuwe fondatie — : — : —

Nopende 't horologie binnen der Kercke te stellen — : 15 : —

Van Ons Lieue Vrouwen misse, die men alle Saterdage doet voor 't hooge Autaar in 't hooge Choor ende voorts van de missen die men doet van onser Lieuer Vrouwen dach in den advent tot Kersmisse 2 : 14 : —

Van Was ende gaidgen van der kercke — : — : —

Van 't Mandaet op den witten donderdach 1 : 16 : 8

Van Olie die men in de lampe voor 't heylige Sacrament brant, ende van roete kaersen die men op den Croonen brant, en in de Sacristie ende anders tot behouff van der Kercke 3 : 11 : 4

Van den Wyn daer men *'t Jaers deser* Rekeninge Misse mede gedaen heeft 5 : 18 : —

Costen van Misbroot ende Wieroock — : 3 : 4

Costen van Was 26 : 17 : 6

Van Turf, hout ende Colen 2 : 1 : 3

Van de Candelaers ende Silverwerck schoon te maken 1 : — : —

Van *den last* van den groote ende andere Clocken te luyden alle hoochtyden ende feestdagen 6 : 12 : 8

Van den Clockspeelder ofte Baingnerman 9 : — : —

Van de Lyf-pencen die de Kercke Jaerlicx schuldig is, ende niet langer en loopen dan de persoonen en leuen — : — : —

Van Erffelicke los-renten ende die de Kercke Jaerlicx schuldig is 13 : 17 : —

Van den nieuwen last van drie ponden grooten vlaems 't sjaers, die de Kercke Jaerlicx

Betaelt Sint *Joris*-gilde, omme den dienst Gods te onderhouden op Sint Joris Autaer; al volgende sekere Acte van Condemnatie in date den 30 September 1554. Daar af den oorspronck men vinden zal in 't roobouck op 't Stadhuys fo. 95.	ƒ 3:—:—
Van gaigen gedeurende tot der Kerckmeesters wederseggen	4: 5: —
Van Calck, Zant en andere oncosten van dien	3: 1: 1
Van den inkoop van hout	—:—:—
Van Stroodack an de Kercken huysen en zyn toebehooren	—:—:—
Van Ticheleu, plaunysen, pannen en anders	—:—:—
Van Schalien ende behouff van dien, als Loot fondure, nagelen ende dach-huyren	25:13:7
Van de *Kercken Glasen*	14:—:—
Van alle diuersche Yserwerck	11:10:—
Nopende de dach-huyren zoe wel van de timmerluyden als Metsers met heuren diemaers ende arbeyders gewrocht hebbende an de Kercke	11:16:8
Van diuersche onkosten	80: 8:11
Onkosten verschoten voor 't heylige Sacrament	1: 3:2
Vutgegeuen totter Sisterne daer toe myn genadige heere ende die Stadt elck een derdepart toe geuen moeten	6:18:8
Oncosten van desen bouchouder	6:11:8
Extraordinaire Uitgeue	9:—:—
Totalis Uitgaav	ƒ 315: 8:6

Batelyk slot ƒ 36:16:1 Vls.

E

Gift-brief, waarby Pieter Willemsz. van Kerckwerve &c 5: vls. aan het Kapittel van Vere schenkt, op zekere voorwaarden.

10 April 1500.

IN DIE NAME ONS HEEREN AMEN! T IAER VAN DER GEBOORTEN des selfs heeren Duysent ende vyf hondert in de derde Indictie den thiensten dach van April des Pausdoms ons alrehelichts Vaders in Gode ende heere Alexander by der godlicker voirsienicheyt die zeste Paeus in zyn achste Jaer, in myns openbaer Notarius ende getuygen hier onder gescreuen, hier ouer specialic geroupen ende gebeden, Jegenwoirdicheit persoonlicke gestelt zynde, die eerbare ende wyse mannen *Meester Jan van Zyl*, Doctoer in den geestelicken rechten Deken; Heer Ghysbrecht Vos, Heer Anthoens Maertensz., meester Pieter Woutersz., meester Danckert Cipriaensz, meester Jan Heinricxz., meester Cornelis Aelbrechtsz., heer Pauwels Warmboutsz, ende meester Jacob Martini Canonicken van onser lieuer Vrouwen *Kercke der Stede* van der Vere, gesamenderhandt in hairlieder Capittel-huys vergaert zynde, hebben gekent ende geleden kennen ende lyden, dat zy ontfanghen hebben van meester Pieter Willemsz. van Kerckwerue, huer lieden medebroeder ende Canonick der voorsz Kercke, de somme van vyf ponden grooten vlaemscher munte, dair vooren die voorsz. Deken ende Capittel ende huere naercommers gehouden zullen zyn te onderhouden Jaerlicx solemplic die feeste ende hoochtyt onser lieuer Vrouwe ad hiuis vp ten vyfsten dach van ougst mitter historie ende zanck die dair of is in der manieren nagescreuen. In den eersten sullen die heeren van der

Ca-

Capittele gehouden zyn dan te distribueren elcken Canonick van die getyden te zinghene twee grooten ende een halue; Item den Sangmeester twee grooten ende een halue; Item den Scoolmeester twee grooten ende een halue; Item den Coster twee grooten ende een halue; Item den Organist twee grooten ende een halue; Item den Onderscoolmeester eenen groote zes miten; Item den Ondercoster een groote zes miten; Item den Bedel eene groote en een halue; Item den Blaser een groote zes miten; Item die Kercke voor de cleeren ende 't was vier grooten; Item elck van den Cappellanen van den Choor tot zesse toe een groote zes miten. Welcke hoochtyt ende feeste voorsz. die voorn. Deken ende Capittel voor heurlieder zeluen ende huere naircommers belooft hebben in vormen ende manieren als voirsz. is Jaerlicx solemplicke te onderhouden, *ende in den geualle* dat zy luden ofte huere naircommers dair af in gebreke viele ende die voorsz. feeste ende hoochtyt niet solemplic en onderhield als voorsz. is, zo gelouen zy luden voor huer zeluen ende hueren naercommers die voorseide vyf ponden groosen die zy van den voorsz. meester Pieter fundatoer ontfangen hebben, te restitueren ende weder te keeren in den handen van den Dekens ende verbinders van onser lieuer Vrouwen Gilde binnen der Kercke van der Vere, ende die sullen als dan gehouden wesen die voorn. feeste ende hoochtyt in der manieren voorsz. Jaerlicx solemplicke te onderhouden, waer van ende van al dat voorsz. is, zo heeft die voorsz. meester Pieter fundatoer hem van my openbaer Notarius beneden gescreuen, begeert gemaect te hebben een of meer openbair ende openbare Instrument ende Instrumenten, ende tot meerder zekerheit ende vasticheit van desen, zo hebben die voorn. Deken ende Capittel voorn. huerlieder grooten zeghel desen jegenwoirde-

degen Instrumente angehangen. Desen dingen zyn gesciet ter Vere in 't Capittelhuus van der voorn. heeren Deken ende Capittel in 't Jaer, Indictie, dach, maent ende Pausdom als bouen, dair by ende Jegenwoirdich waren die eerbaire mannen Pieter Gillisz. bedel ende Cornelis Woutersz. Coster, getugen hier over bysondere geroupen ende gebeden.

geteekend met het merk en naam van Johannis Baillietz.

F.

Schepenen-brief, houdende hoe en waarvoor *Rose Symen Loodmans Dochter*, aangenomen is in het Sinte Franciscus Klooster buiten Vere.

21 Mei 1474.

Wy Dirck Jansz. van der Heide, Pieter Henricxz. Biscop, Cornelis Boudiusz., Jacob Jansz., Willem Hallincxz., Pieter Danielsz., Pieter henric Wolfaertsz., Jan Hugesz., ende *Boudin van Nispen*, Soepenen ter Vere, doen cond allen luyden ende kennen dat voir ons quamen Rose Symons dochter als voir hair seluen, ende die Mater van de Conuente ende Zusterhuyse, van Sinte Franciscus buten der Veere, ouer ende in den name van den seluen Conuente mit Pieter henric Wolfartsz. hoeren gekoeren Voicht, kenden ende leden 't samentlicken ontfangen hebbende van Cornelis Loodman, loy Jacobsz. ende Wolfart henricxz. als Voichden van de voirsz. Rose Symonsz., die somme van veertich pont grote Vls. in gelde, mit welcke somme van xl £ groten die voirsz. Mater in den name als bouen ende mit hoeren Voicht voirn,

voirn. voirt kende ende verleet ingenomen ende ontfangen hebbende die voirsz. Rose tot hoeren medezuster ende conuentuall in den voirsz. Zusterhuyse, ende mits der seluen somme van xl ꝺ grote, ende mits noch omtrent ij gem. xxxvj R. lants, gelegen by der Zandycxe Muelen, dair die selue Mater den brief af heeft; ende oic mits eenen ziluaren riem ende coralen paternoster, dat die selue Mater al bekende ontfangen hebbende. Bekenden en verleden hem die selue Rose ende Mater mit hoeren Voicht enen werve elx van hem luyden hem dit angaen mach wel vermucht voldaen ende betailt zynde van den Voichden voirn. van al alsulcken goeden bende haueliicke ende erflicke erfnisse ende besterfnisse Juwelen de Cattelen, als de selue Rose angecomen ende bestoruen mogen zyn by doden ende ouerlyden *van wylen* hoeren *Vader, Moeder, oude* Vader ende oude Moeder alle Zaliger gedachten, ende scholden dair af quyte die selue voichden, hoere vrunden ende magen ende alle anderen des quitancie behouuende. Voirt soe hebben die selue Rose ende Mater in den name als bouen mit hoeren voicht voirsz. gegonnen opgedragen ende gegeuen in rechten vryen eygendomme puyrmentelicken om Goids willen Cornelis Loodman ende Cornelis Gillisz. beide Oomen van den voorsz. Rose ende Floris Wolfart henricx zons kinderen hoeren magen, al d'andere goeden beide haue huysinge ende erue, die de selue Rose vp ten dach der date van desen moer hebben mach ende hebben mochte, oic waer die gelegen ende gestaen zyn, bouen de voirsz. xl ꝺ groten in gelde, die ij gem. xxxvj R. lants, den ziluaren riem ende coralen paternoster, dair zy mede ontfangen is als voirsz. staet, omme die by hem lieden van nu voirtan bezeten ende gebruyct te wesen tot hoirluyden proffiten ende oirboir als andere hoir vry

eygen goeden, sonder argelist. In kennisse der waerheit, soe hebben Wy Scepenen voorn. desen brief bezegelt mit onzen Zegelen. Gedaen op den xxj dach van Meye in 't Jaer ons heeren Duysent CCCC vier ende 't seventich.

G.

Twee Quitantien ten bewyze, dat de Clara Susteren ook uit de Domeinen van 't Markgraefschap en de Stad Vere, door giften, in hun armoede onderstand bekwamen.

1569 en 1566.

Wy Arme Susteren van Sinte Claren buyten der Vere, kenne mits desen, ontfangen te hebben van Joncker Jacop Campen onsen Geestelyken Vader, Rentmeester generael van de Coninchlyke Majesteyt Domeynen binnen die Stede van der Vere, die somme van ses pondt groot vlaems, het welk ons die goede heeren wt haerder Rekeninge ghedaen van den Jare lxix, goedertierelyck voer een Almoesse ghegont hebben. Des 't oerconden soe hebbe ik mynen naem hier onder geset. Anno MDC ende lxix.

Suster Mariken van Ukel, moeder en dienersse der armer Susteren van Sinte Claren buiten der Vere.

Wy arme Susteren van Sinte Claren buiten der Vere, bekenne mits desen ontfanghen te hebben van Joncker Jacob van Campen, die somme van V pondt groot vlaems ende das van der Rekeninghe van der Stede van der Vere, het welk ons die goede heeren gratieuselyk voer een

ach

[illegible] tot onsen hoochsten [illegible] ghegeuen hebben, daer wy vaerder waerachtich oetmoedelyck af danken. In 't Jaer ons heeren MCCCC ende lvij. Den xvj October. Orconde myns naem hier onder gestelt.

Suster Maria van [illegible], Moeder ende dienaerse der arme Susteren van Sinte Clara buyten der Vere.

H.

Request van de Clarissen aan de Regeering van Vere, verzoekende om eenige reparatie aan haar Klooster; met het besluit daarop genomen.

13 Juni 1561.

An myn heeren burchmeesters ende Scepenen der Stede van der Vere.

Vertoocht oetmoedelick de Pater ende conuentualen van Sinte Clarissen Clooster neuens der Vere, uwe schamele Dienaers ende Dienarissen, hoe waerachtich is, dat zy anders niet en hebben wair op leuen dan de aelmoessen ende caritate van den goeden Luyden; Ende alzo [illegible] ende [illegible] inne den [illegible] noodelick is [illegible] te zyne, gemerct de selue Supplianten in 't Conuent dair duer niet bewaert en syn [illegible] Clooster, ende [illegible] zyn [illegible] van de quaetwilligen bescadicht te zyne, ende up dat dair inne [illegible] mueghen voorsien worden, [illegible] hen lieden de Supplianten [illegible] tot U lieden myne heeren, biddende 't ordonneren ende beuelen de fortificatiemeesters deser Stede, 't zelfve te willen doen maken zoo 't u gust ende proffitelick wesen sal, ende ouer zulcx henlieden te gon-

gonnen apostille in de marge van desen, 't selfve doen de zult hen lieden obligeren voor 't welvaren van de Stede van der Vere te bidden.

In margine staat.

Burchmeesters ende Scepenen genegen wesende ter bede van de suppliancen, gonnen den suppliant vut zunderlinge ende speciale gracie, dat Jacob Campe, als Ontfanger van der fortificatie, sal mogen doen maken tot coste van der Stadt de Casynen ende dueren van den pant dier Cloostere begrepen in dese Requeste, en mits ouerbrengende dese alleenlick sal hem 't selue gepasseert worden in zyne Rekeninge daer ende zoo 't behoiren zal. Gedaen in volle Vierschare den xiije Juny xv^{c} ende een en festich. My present. geteekend. Van Werchter.

I.

Onderscheidene beschikkingen door Heer Maximiliaan van Bourgondien daags na zyne Huldiging als Heer van Vere, omtrent de Magistraat van die Stad gemaakt.

Lichtmisse avond 1542.

Op lichtmisse auont anno xv^{c} xlij na der geboorte Christi, is by heer Maximiliaen van Bourgondien heere van Beueren, van der Vere etc. in 't vernieuwen van der Weth 's daechs na syn huldinge geordonneert ende gestatueert, des hier na volcht.

Te weten dat van nu vortan de Weth vernyeuwt sal worden altyt op lichtmesse auont prefix weder myn heere thuys es oft nyet.

Item, dat voortan de Wethouders ordene van sitten houden sullen in der Vierschare zoe hier na volcht. W

we-

weten dat de afgaende burghmeesters of burghmeesters sullen altyt sitten neffens de nyeuwe burchmeesters, daer na zullen volgen de Scepenen die oudtyt in Wette hebben geweest, nyet rekenende op ten ouderdom van Jaeren, ende zullen oick sulcx oordene houden in der processien. Roerende van de burghmeesters, en zullen oick nyet sitten na huerlieder ouderdom, maer die burghmeester sal bouen sitten ende 't groot segel bewaeren die myn heer voorn. scryuen en daer toe comiteren sal, gheen regardt nemende op ten ouderdom.

Ten zeluen dage heeft mynen voorsz. heer expresselyck verclaert ende gewilt, dat zynen Rentmeester van der Domeynen, sal altyt der Scepenen tabbart lakenen gereet hebben voor half vasten, op dat men se goets tyts mach doen maecken, ende en sullen gheen gelt meer nemen mogen, maer sullen mynen heere eere doen metten seluen tabbaerden.

Item, dat een nyeuwe aencommende burghmeester die noyt burghmeester geweest en es, ende een nyeuwe Scepene die noyt Scepene geweest en es, sal binnen s'jaers der Weth een gracelicke maeltyt schencken.

Item, zoe wanneer datter yemant sterft die eens Wethouder geweest is, al en es hy gheen, soe sullen euenwel Baillin, Burghmeesters, Scepenen ende Secretaris denseluen eerlick ter aerden dragen in alder manieren of hy Wethouder gestoruen waeren; daer voor sal syn weduwe oft erffgenaemen betalen tot behouff van der Collegie van den Gerechte vier onchen sluers, omme die te employeren tot sulcke Juweelen oft anders zoo 't mynen heer ende de Weth disponeren sullen: mitsgaders den Segel van den ouerleden die men terstont op ter Stadthuis in de precensie van der Wet casseren sal. geteekend. M. de Bourgoingne.

K.

Hoe Heer Maximiliaan van Bourgoigne bepaald heeft, dat by ziekte of afwezen van Burgemeesters, den oudsten Schepen alsdan voorzitten mag en Justitie doen administreeren.

29 October 1545.

Maximiliaen van Bourgoingnen heere van Beuerens, van der Vere, Vlissingen ect. Doen te weten, vute dien dat wy verstaen duer d'absentie ofte ziecte van den burghmeesters van der Vere, dat die Scepenen zwaricheyt maken ende dilayeren partien recht te doene ende justicie t'administreren, tot grooten achterdeele van de partien voorsz., so eyst, dat wy willende daerinne voorzien, geordonneert hebben ende ordonneren mids desen, dat zo wanneer twee der Burghemeesters der selver Stede van der Vere absent sullen zyn van der Vierschare, 't zy deur huerlieden ziecte ofte ander huerlieder affairen, dat in dien gevalle, presideren ende in huerlieder plaetse zitten sal ter administratie van Justitie ende expeditie van partien een van de Scepenen present zynde ende d'oudste wesende naer dat zy zittende zyn in Vierschare, hem gevende volcommen macht ende authoriteyt van al te doene ende expedieren dat de Burchmeesters present wesende vermogen te doene. Aldus gedaen vp onsen huuse van Zandenburch den xxix van October XV^c vyf ende veertich, geteekend M. de Bourgoigne.

L.

Besluit der Magistraat van Vere, om het gene aan Weeshouderen en ... jaar-

jaarlyks voor Tabbaard-gelden gepleegd betaald te worden, merkelyk te vermeenderen.

4 Februari 1563.

Myn heere van Fontes ende die van der Wet collegialiter vergadert zynde op den vierden february Lxiij a nativitate, aenmerckende dattet te zeer luttel ende weynich es negen guldene totte tabbaert laeckene van den Baillu, Schoutet, Burgemeesters, Scepenen ende Secretaris; oock dat de zes guldens 't sjaers te zeer weynich es totte tabbaertlakenen van den Weesmeesters ende Clercq van de Weescamer; ende dat men in voorleden tyden als dese gaigen ingestelt waeren meer voor eenen gulden dede, dan men nu doet voor drie gulden; daer by gevoucht dat de gene die voortaen dienen sullen souden bet geoirsaeckt zyn huerlieden vierscharen waer te nemen tot groote soulagemente van partien.

Soe eyst, dat myn heere van Fontes voorn. met die van der Wet eendrachtelic gesloten ende geresolueert hebben, als dat de baillin, Schoutet, burgmeesters, scepenen ende Secretaris hebben sullen in de plaetse van de voorn. negen gulden 't sjaers, ele de somme van twintich gulden 't jaers, dat es elf gulden meer dan men plach te hebben; des sullen sy lieden gehouden zyn alle jare sulcken coleur van tabbaerden te maken als 't geordineert sal worden; Voorts sullen de Weesmeesters ende Clercq van de Weescamer hebben, elck negen gulden 't sjaers in de plaetse van ses gulden; welcke augmentatie betaelt sal worden vuter fortificatie deser Stede, ter tydt toe datter eenen nieuwen heere compt. Ordinerende den bouckhouder van der fortificatie in der tydt wesende, 't zelue sulcx te betalen ter tyt toe datter anders in geordineert

sal

al weesende, d'welck hen lieden passeren sal in huerlieden Rekeninghe, daer ende zoo 't behooren zal, mits voor d'eerste reyse ouerbrengende copie autenticq van desen, ende telcken behoorlycke quitantie. Actum ut supra. Geteekend. Phs. van Beueren, Jerome de Rollé, Joos Oliuiers, Dirck van Eekeninghe, Jacob Cuper, Adriaen Luycx, Adriaen van Westcappelle, Jan Block, Claeys Claeysz.

M.

Ordonnantie dat men voor twee Schepenen en den Secretaris ter manisse van myn heere den bailliu of den Schout, sal mogen termineeren alle zaken van negen gulden en daar onder.

11 Maart 1566.

Alsoe datter vele ende diuersche clachten tot verscheyden stonden gehoort zyn gewe est, dat partien binnen deser Stede qualick ter vierschare geexpedieert worden in huer lieden goet recht, d'welck meest daer duere spruytende es, dat de Wethouders altyts vp de ordinaris wetdagen in deele oft in 't geheele nyet en mogen daer toe vaceren, ouermidts huerlieder andere particuliere affairen ende negotiatien. Soe hebben de bailliu, burghmeesters ende Scepenen geordineert gesloten ende geresolueert, ordonneeren sluyten ende resolueren midts desen, ter tyt toe datter eene heere comen zal, dat tot welvaren van de goede gemeente, men voortaen van alle saken streckende ter somme toe van negen gulden ende daeronder, plaidoyeren ende bedingen sal voor twee Scepenen ende den Secretaris, met banninge ende ter manisse van myn heere

den

den bailliu oft *zynen* Schoutet, alle woensdage zoo wel 's voornoens *als* naernoens, mits dat alle partien verweerders zullen moeten hebben ten minsten een vernachte wete, waer aff men houden zal een Rolle, d'welck heeten zal de cleen Rolle; ende offet gebeurde, dat men 's voornoens 's heeren Vierschare hielde, in dien geualle sullen 's morgens dese extraordinarise vierscharen cesseren, maer des achter noens sal men deselve obserueeren. Ende by zoo verre de bailliu oft Schoutet nyet vaceren en mochten oft nyet vindelick en waren, indien geualle zoe sal d'eene van de voorn. twee Scepenen de banninge ende manisse mogen doen in d'absencie van den voorn. bailliu ofte Schoutet, welcke voorn. twee Scepenen sullen sentencien diffinitiue mogen strecken ende wysen van de voorsz. saken, mitsgaders gebreken laten *stercken* van *alle gepreuilegieerde schulden* ter voorsz. somme toe van negen gulden ende daer onder, behoudens dat de leges van de zelue gebreken commen zullen tot proffyte van't gemeen collegie ter naester vergaderinge, reseruerende den gegraueerden partien huer lieder appellatien, die zy lieden gehouden zullen zyn te doene ende te intenteren an 't volle collegie van Wette ten eersten ordinaris Rechtdage na de pronunciatie van de sententie gegeuen by de voorn. twee gecommitteerde, op pene dat naer d'ouerstrycken van den voorsz. eersten Rechtdach, sulcke appellanten nyet meer ontfangen en zullen worden in huerlieder appellatien, ende sullen de voorsz. sententien sulck effect ende cracht sorteren al oft by 't gemeen collegie van Wette gewesen waren; wel verstaende oock indien yemant binnen behoirlicken tyde appellerende naderhant (voor 't volle collegie) succumbeerde, soe zal de succumbant betalen de boete van 't fol appel tot ij schell. groten, te gane tot behouff van den voorn. bailliu oft

 Schou-

Schouter, ende den twee gecommitteerden Scepenen mitten Secretaris hooft hoofts gelyck.

Ordinerende den procureurs voortan an de groote Rolle nyet meer eenige saken an te doen setten dan de gene die excederen zullen de voorn. negen gulden. Ende in 't vouren van der dingtalen sal men spreken met oirloff ende reuerencie in alder manieren al offet ware voor 't volle collegie, alles op de boete daer toe staende. Aldus geresolueert ende gesloten ter presentie van Joncheer Jeronimus van Rolle Bailliu, Joos Oliuiers, Adriaen Lucxz. Burgmeesters, Goossen Kellenberch, Vroue Hollandts, Jacop Cuyper, Richard Barradot ende Jan Gillis Scepenen op den xje Marty xv^{c}. lxvj a natiuitate; ende des anderen daechs daer na wordt dese ordonnancie gepubliceert ter presentie van den procureurs.

N.

Reglement op bekommerde Sterfhuysen, belaste en beswaarde goederen by de Wet van Vere gemaakt en vastgesteld.

11 Maart 1566.

Ten eynde datter goede ordine ende regele gehonden mach worden in 't termineren van alle preferentien die burgmeesters ende Scepenen wysen moeten in de saken van alle becommerde sterfhuysen ende andere belaste ende beswaerde goeden, daer aff de Stede bode de handelinge tot noch toe gehadt hebben, in welke administratie vele faulten ende abuysen geschiet zyn tot groote achterdeele van den Crediteuren. Soe eyst, dat de bailliu, burgmeesters ende Scepenen, om daer inne te voorsien by forme van Edict totter tyt toe datter eenen Heere binnen

 de

deser Stede sal zyn geordineert ende gestatueert hebben, ordineren ende statueren midts desen, dat voor alle wercken de drye Stede boden binnen drye weken naestcomende, sullen doen behoirlicke Rekeninge bewys ende reliqua, van alle huerlieden administratie ende handelinge die zy luden tot noch toe gehadt hebben van de vercochte goeden daer zy luden bewel aff gehadt hebben tot desen dage toe, in handen van Vrone Hollants ende Jan Gillis Scepenen, in dese zake specialick gecommitteert, ende bouen desen binnen den zeluen tyt te stellen goede sekere borchtocht ende cautie souffisante subiecte deser Vierschare, van huer lieden administratie van den goeden die zy luden voortan vercoopen sullen, soo wel van 's heeren wegen als van partien wegen, elck ter somme toe van vyftich ponden groten vlaems eens, op de pene indien zy luden na d'expiratie van den zeluen drye weken in gebreke blyuen van 't gunt des voorsz. et van gepriueert te worden van huer lieder officien. Voorts worden zy gehouden 't elcker reyse, dat zy eenige goeden vercoopen zullen, 't zy van 's heeren wegen of van partien wegen, 't zelue eerst ende alvooren te aduerteeren den twee gecommitteerdens die van der Wets wegen daer toe altyt geordineert zullen worden, waer toe voor dit Jaer gestelt zyn de voorn. Vrone Hollandts ende Jan Gillis, ende 's anderendaech na de vercoopinge sullen de zelue Stede boden elck in zyn regard leueren in handen van den zeluen gecommitteerden copie authentique van der vercoopinge uyt huerlieder bouck, op de boete van twintich scellingen grooten vlaems 't elcker reyse dat zy lieden in gebreke zullen worden zulcx te doene, daer aff 't applicqueren d'een derdedeel tot behouff van den Heere, 't ander derdedeel tot behouff van den voorn. Gecommitteerde, ende 't leste derdedeel tot behouff

van den rechten armen. Oock zullen de voorsz. Stede boden bouen desen gehouden wesen terstont na den vutganck van elcke drye maenden na de vercoopingen te bringen in handen van den voorsz. Gecommitteerden de penningen daer aff zy luden de goeden vercocht zullen hebben, ende deselue penningen by de Gecommitteerde ontfangen zynde, sullen 't zelue te kennen geuen an dien van de Wet, op dat men daer na de voorn. preferentie prepareren ende wysen mach tot elcx eens goeden Rechten. Aldus geaduiseert gesloten ende den drie Stede boden voorgelesen, te weten Jooris Karkens, Ghyselbrecht Vledincx ende Gillis Geertsz. van der Roost, ter presentie van Jonckheer Jeronimus van Rollé bailliu, Joos Oliuiers, Adriaen Luyckz. burgmeesters; Goossen Kelfenbeeck, Vrone Hollandts, Jacop Caper, Richard Barnulot ende Jan Gillis Scepenen *op den xje Marty xv*[c]*.lxvj a natiuitate.*

O.

Ordre by de Regeering van Vere, *gesteld op het registreeren van* alle Transportbrieven, Schuldbekentenissen en andere Acten voor Schepenen gepasseert.

11 Maart 1566.

Ouermits dat men vele abuysen beuonden heeft, door dien dat vele brieuen gepasseert zynde voor Scepenen deser Stede, de zelue nyet geregistreert en worden, waer vut de goede luyden lyden dicwils groot Intrest ende verlies, besundere als de brieuen hen luden ontlegt worden. Soe hebben de bailliu, burgmeesters ende Scepenen, tot gerusticheyt van elck eenen 't samen eendrach-

ff

telick gestatueert ende geordineert midts desen by forme van Edict, ter tyt toe datter eenen Heere commen zal, dat voortan de Secretaris gehouden zal zyn een Register te houden van alle transport-brieuen, zoo wel van huysen houen als van erfuen ende lant, gelegen binnen deser Stede van der Vere ende onder den bedryue van dien, noch alle Schultbrieuen, Rentebrieuen, Huwelicxsche voorwaerden, Donatien reciproquelyck, procuratien vut crachte van der welcken men buyten 's landts eenige goeden zal willen ouerdragen, ende generalick alle brieuen, daer mede men eenige belastingen 't zy van huysen, landt oft houen sal willen doen, midts dat deselue Secretaris voor d' expeditie van de voorn. brieuen sal hebben zyn oudt gecostumeert recht, ende voor het registreren half gelt; ende op dat in 't passeeren van den Rentbrieuen oft *andere brieuen van belastingen*, geen fraude en geschiede, soo sal sulcke die de belastinge doen zal, gehoude wesen, op zynen behoorlicken eedt op te geuen ende te verclaren wat voorgaende commeren op de voorn. huysen, landt oft houen staen, daer af de voorn. Secretaris in 't Register merckelycke notele houden zal. Ende als yemandt eenige Renten af leggen wilt, oft oock de leste paye van den Schultbrieuen doen sal, dat zal moeten geschieden voor Scepenen, ende daer aff zal de voorn. Secretaris in 't voorn. registere oock notele houden, welcke clauselen geinsereert sullen worden in alle Rentbrieuen ende Schultbrieuen. Aldus gesloten ter presencie van Jonckheer Jeronimus van Rolle bailliu; Joos Oliviers, Adriaen Luex, burghmeesters; Goossen Kellenberch, Vroue Hollandts, Jacob Cuyper, Richard Barradot, ende Jan Gillis Scepenen op den xje Marty xvc. lxvj a nativité. Ende des anderen daechs daer na gepubliceert in de camer van den Vierschare ter presencie van de procureurs.

 Or-

P.

Ordre, om in *face Judices* niet te mogen appelleren.

22 Juni 1571.

Op den xxij Juny xvᶜ. lxxj. es by laste van die van de Wet collegialiter vergadert zynde, gepubliceert in de Camer van Justicie, dat nyemant wie hy zy hem van voorderen en sal voorderen in face Judices 't appelleren, op de boete van vyff Schellingen groten 't elcken daer ob gebueren sal, 't appliceren tot behouff van den heere, ten waere dat de saken gedefereert waren op eenighe eeds daer in partie gecondempneert, soude mogen gepreferreert zyn.

Q.

Bepalinge by Wet en Raad te Vere gemaakt, omtrent het jaarlyks nomineren van Burgemeesters en Schepenen.

21 November 1583.

Alzoo in den voorgaende Jare namelyck op ten xxen Novembris LXXXIJ sich, naer lange debatten geresolveert is geweest, dat een Burgmeester gedient hebbende twee Jaren achter den anderen volgende, daer naer namelick het opstaende Jaer nyet en soude mogen genomineert werden als burgmeester, maer wel als Schepene, daer niet zulck een burchmeester gedient hebbende twee Jaren daer naer soude afgaen, maer een Jaer af geweest zynde soude daer naer als Burgmeester mogen genomineert worden, ende dat deselve resolutie als doen in effecte gestelt en is geweest. Soo persisteren mijn Heeren Burgemeesters

en

en Schepenen ende Raedt by de voorsz. Resolutie, die men verstaet Jaerlicx te observeren. Ende boven desen is solempnelick geresolveert, dat men in 't Jaerlicx nomineren van de vier Burgmeesters ende xvij Schepenen, nyemant en zal vermogen te nomineren dan ingeboorne ofte gecre-eerde borgers deser Stede.

R.

Onderscheidene besluiten by Wet en Raad te Vere genomen, ten bewyse dat Oostendenaars hier even als gebore Burgers aantemerken zyn; ook wat belofte voortaan by het maken van Nominatien tot de Regeering zoude moeten gedaan worden.

19 December 1617.

Op de considerasien die gemoveert zyn geweest, of die van Oosteynde, hier nyet geboren zynde, in Magistraet oft in 't Collegie van Weth ende Raedt, volgens d'ordonnancie ende privilegien deser Stede connen werden geadmitteert ofte nyet. Is naer verscheyden discoursen eyndelinge met pluraliteyt van stemmen verstaen, dat, alsoo zy by accorde gehouden werden als poorters en burgers deser Stede, ende dienvolgende oock vrydom in den tol genyeten, dat men dezelve mach indifferentelick op de nominatie in de Magistraet stellen en verkiesen.

29 December 1617.

Syn gecompareert de Heeren Mr. Ghysbrecht van Loon ende Mr. Pieter van Born, Raden van zyne Princelycke Excellentie, ende hebben nae gewoonlicke begroetinge

over-

overgelevert brieven van credentie van zyne hoochgemelte Excellentie, en vuyt crachte van de zelve vertoont, hoe dat zyne Excellentie van verscheyden quartieren onderricht zynde van de onbehoorlicke proceduren, die eenige Jaren herwaerts, ende nu noch dese leste reyse zouden gepleecht zyn in 't verkiesen van de Magistraet deser Stede, als dat men met inductie ofte collusie de meeste stemmen op eenighe persoonen dede vallen, præterierende ende voorbygaende die van de notabelste ende gequalificeerste van de Stad zyn; 't welck alsoo het streckende was tot ondienst van zyne hoochgemelte Excellencie, ende deze syne Stadt, versochten tot meerdere ruste vrede ende eenicheyt van de voorsz. Stadt, dat het Collegie van Weth ende Raedt deze zaecke wilde overweghen, ende ten versoucke van zyne Princelycke Excellentie verstaen tot andere ende nieuwe nominatie, die sonder de voorsz. inductien mocht geschieden, en by een ygelick zulcx hy tusschen Godt ende zyne consientie zoude bevinden voor zyne Excellencie ende de Stadt dienstichts te wesen, ende dat conform de Privilegien ende het gebruyck van de notabelste voren te stellen. Welcke zake in absentie van de voorsz. Heeren gelecht zynde in serieuse deliberatie, zyn vuyt de discoursen ghereſulteert twee omvragen: Eerst, of men, behoudens de gerechticheyt van de Stadt, deze nieuwe nominatie conde toestaan? daer nae, of men de Heeren Commissarissen vry zoude stellen yder in 't particulier onder eede te examineren, off hy in 't stellen van zyn billet hem conform de voorsz. privilegien ende consientie hadde gequeten? welcke beyde pointen zyn met pluraliteyt van stemmen gedifficulteert; Ende is de voorsz. Heeren, nae behoorlicke bedanckinge van gunste en vaderlicke zorge die zyne Excellencie over dese syne Stadt ende het

het welvaren van dien is dragende, de voorsz. resolutie met de redenen daer toe dienende, aengeseght. Waer op by hare EE. nieuwe instantie gedaen zynde, is de zake andermael ende wederom voor de derde mael in deliberatie gelecht, doch by een yder gepersisteert by zyn voorgaende advys: Ende hebben eenighe die haer presenteerden te expurgeren by eede, zulcx als de Heeren Commissarissen haer zoude believen voortehouden, begeert dat hare namen ende openien zouden aangeteykent worden: namentlick Mr. Johan van Vosbergen, Burgmeester; Engbert Jobsen, Adriaen Valerius ende Matthias Segers Schepenen; mitsgaders Mr. Caspar Apollony, Hans Heyndricxz. Boot, Govaert Davitsz., Michael van Bruheze, ende Leunis Leunissen Pool, Raden der voorsz. Stede.

Naderhandt namentlick op den eersten January xvj^{c}. achtiene, hebben de voorsz. Commissarissen voorgehouden, en doen voorlezen ter presentie van Burghmeesters en Schepenen deser Stede, zekere belofte, die de verkiesers voor het verkiesen van de Magistraat gehouden zouden zyn te doen voor ende al eer men tot nyeuwe nominatie zoude procederen; ende hebben de zelve Commissarissen den Secretaris deser Stede belast, de voorsz. belofte in 't resolutie bouck van Weth ende Raet te registreren, luydende van woorde tot woorde als hier naer is volgende.

Beloofte die by Burghmeesters Schepenen ende Raden elck in 't particulier zal gedaen werden alle Jaers in handen van den Heere Baillliu, voor ende aleer te procederen tot nieuwe nominatie van Burghmeesters ende Sche-

penen mitsgaders tot nominatie van nieuwe Raeden.

Ick Burghmeester, Schepen ofte Raedt respective der Stadt Vere, belove by dezen, op den eedt in 't aennemen van myn officie respective gedaen, dat ick tot de aenstaende nieuwe nominatie van Burghmeesters Schepenen ende Raeden zal procederen in alle oprechticheyt ende vromicheyt, ende zulcx sonder yemants Inductie, aenraedinge, gunste ofte ongunste, ende myn oogmerck alleen neemende op den dienst van zyne Excellencie, ende op de ruste, welvaren ende goede regieringe dezer Stad van der Vere, te zullen nomineren ende voorstellen in conformiteyt van Stats privilegien alleen soodanige persoonen, die tot de administratie van de Justitie ende Stadts regieringe de *notabelste*, bequemste ende gequalificeertste zullen wezen. Ende zoo verre yemant weygeren zal de voorsz. belofte te doen, diens name zal by den Secretaris aengeteyckent ende op syn stemme niet gelet worden.

Aldus gedaen by ons ondergesz. Commissarissen door expres bevel van zyne *Excellentie binnen* der Stadt van der Vere *op* den eersten January zesthien hondert achtien, geteekend. G. van Loon ende P. van Born.

S.

Besluit der Veersche Regeering, dat haren Markgrave Prinse MAURITZ VAN NASSAU nog eenmaal binnen de drie Jaren, de Verkiezing van de Magistraat zoude mogen doen, zonder voorgaande nominatie.

11 Januari 1619.

Beyde de Burgemeesters ende den Pensionaris hebben rapport gedaen, van haere besoigne ende wedervaeren by de Heeren Gedeputeerde; Als dat de zelfde geen contentement en waren nemende met beyde deze voorgemelte resolutien, midtsgaders van de voordere redenen, presentatien ende discourssen die op die materie waren gevallen, versouckende eyndelick, dat Burgmeesters, Schepenen en Raden noch eenmael wilden by den anderen commen, om naerdere instantie en voorslagen op deze materie in haere vergaderinge te mogen doen. Dienvolgende zyn de voorsz. drye Heeren wederom gecompareert, ende nae dat hare Ed. sommierlick verhaelt hadden de resolutien op gisteren by de Burghmeesters ende den Pensionaris haer aengedient, ende de redenen waeromme zy met de zelve geen contentement en conden nemen: hebben hare E: versocht, men wilde de eerste resolutie ten minsten elargeren tot drye aanstaende jaren. Ende wat — Alle het welcke wederomme op nyeus in deliberatie gelecht, ende de redenen ter eenre en ter andere zyde overwogen zynde, soo hebben Burghmeesters Schepenen ende Raden op nieuws geresolveert, ende door den Pensionaris de voorgem. Heeren Gedeputeerde in de Vergadering present zynde, doen aenseggen: Eerstelick, dat zy zeer ootmoedelick en ten hoochsten zyn Princelycke Excellencie bedancken van de goede gunste ende genegentheyt, ende Vaderlicke sorge, die dezelve is dragende over deze zyne Stadt, ende den welstant van dien, ende dat zy van herten genegen zyn dezen goeden yver van zyne hoochgedachte Excellencie met alles wes in haer vermogen is getrouwelick te secondeeren, ende om sulcx te bewysen, dat zy te vreden zyn

zy-

zyne Excellencie toe te staen, noch eens binnen drye eestcommende Jaren de verkiesinge van de Magistraet te mogen doen, nae desselfs goetvinden ende welgevallen, sonder aenschou te nemen op de voorgedaene nominatie, indien zyne hooch gedachte Excellencie oordeelt den dienst van deze Stadt, ende den noot zulcx te vereysschen, waer van zyne Excellencie gelieven zal schriftelicke verclaringe te doen, dat het selve nyet en zal getrocken werden in consequentie, ofte strekken tot nadeel ende prejudicie van de Privilegien en gerechticheden deser Stede, en nyet voorder geextendeert en sal werden, dan eens in de drye eerste aenstaende Jaren, alwaer 't zoo dat zyne Excellencie nyet noodich gevonden en hadde binnen de voorsz. Jaren dese maniere te gebruycken.

T.

Aanteekening in de Registers van Wet en Raad te Vere, wegens des Markgrave gevoelen, over *het beleid van Stads* Regeering.

1 Januari 1624.

De Heeren Gecommitteerde tot het vernieuwen van de Magistraet dezer Stede, hebben te kennen gegheven, dat zyne Excellencie bericht is, dat eenige inwoonderen zyner Stede van der Vere in 't stuck van regieringe nieuwicheyt trachten te plegen, als poogende, dat over alle zaecke de politie rakende, zoo die van den Rade als van Wette geroupen zouden werden, daer tot noch toe, ende 't zedert vele Jaren herwaerts, alleen die van de Weth geroupen zyn geweest: Ende naer dien zyne Excellencie tot ruste en vrede van de voorsz. Stede

die-

dienstich en oorboor vint, dat de regieringe in zulcken state blyve en geadministreert en bedient werde, gelyck tot noch toe geschiet is. Soo is 't begeren van zyne Excellencie, dat geene alteratie ofte nieuwicheyt in 't werk behoort gestelt te worden, als met expres voor wete en bewillinge van zyne Excellencie welck voorsz. resolutie, als getrokken zynde uit zekere Missive van zyne Excellencie, de voorn. Gecommitteerde begeert hebben alhier aengeteyckent te worden.

U.

Verdrag tusschen de Regenten van Vere door bemiddeling van Commisfarissen des Markgrave getroffen.

3 April 1668.

Op huyden den derden April 1668. zyn door de mediacie ende tusschen spreken van de Heeren Constantin Huygens, Ridder, Heere van Zuylichem, Munnickelandt etc. ende Laurens Buysero, Ridder, Heere van Dussen, Muylkercke etc. beyde Raden ende Rekenmeesters van syne Hooeheyt ende jegenwoordigh desselfs Commissarissen alhier. De Heeren Regenten van ter Vere metten anderen in 't minnelick veraccordeert ende verdragen over alle differenten die tuschen deselve waeren geresen.

Namentlick, dat Borgemeesters en Schepenen, voor den resterenden tyt van desen loopende Jaere 1668. sullen wesen ende haere ambten bedienen, soo als in de particuliere acte van de voorn. heeren Commissarissen staet geexpresseert.

Dat d'heer Johan Kien sal werden gecommitteerde

Raedt van Zeelandt, ende behouden zyne Raedtsplaetse binnen ter Vere; dat de heer de Mauregnault in plaets van d'heer Kien ter Generaliteyt sal werden gedeputeert.

Dat dienvolgende wettige Raden sullen syn en blyven, de persoonen gespecificeert in de voorn. Acte ende Lyste van de heeren Commissarissen op huyden gedepescheert, ende alle dispuyten daer over gemoveert comen te cesseren.

Dat voorts tusschen de Regenten sal onderhouden ende geeultiveert werden eene minnelyke correspondentie ende goede harmonie, met vergetinge van alle voorgaende onlusten ende moyelickheden den anderen aengedaen, ende datse dien volgende met den anderen voortaen sullen leven, handelen ende regeren in eene vaste ende broederlicke *liefde ende eendracht*, besorgende den eenen des anderen beste, soo als onder *goede ende verstandige* Regenten behoort te geschieden.

Dat soo rasch mogelick voort geprocedeert sal werden, ter beslissinge van alle de andere differentiale pointen, soo der eenige noch mochten resteren, sonder dat daer door het effect van dit bovenstaende geaccordeerde sal worden geretardeert.

Aldus gedaen ende veraccordeert, ten overstaen van de voorn. heeren Commissarissen van zyne Hoogheyt binnen ter Vere desen derden April 1668. geteekend. J. De Tuyl de Serooskercke, Leonard Thyssen, Bernardt Zomer, Cornelis Groen, A. Karreman, Pieter de Neeff, Cornelis Hubrechtse, A. Cunninghame, P. Naelhout, A. Renny, Barentse van Graes, Cornelis Danckerts, Jacob de Haese, Dominicus Cloeck, Andries van der Wyele, Pieter Boreel, Pieter Mennicx, G. Colve, P. Sterthenius, J. de Mauregnault.

V.

Brief der Veersche Regeering aan hunne Gouverneur, houdende derzelver beswaar tegen het innemen van andere Militie in plaats van de gene welke naar Antwerpen stond te vertrekken of vertrokken waren.

7 April 1570.

Myn heere. Dese is om uwer Edelheyt te aduerteren, dat wy op ghisteren ontfangen hebben eenen brieff van den Capiteyn Raphael, inhoudende, in effecte, alsoe hy met syn Vendel ontboden es 't Antwerpen, soo en begeerde hy dese Stadt niet *onversien* te laten sonder *garnisoen*, ende was van den aduise alhier te zenden de knechten leggende 't Armuden, ons waerschuwende, dat wy de selue souden innemen. Waer op wy terstont geschict hebben eenen brieff an den voirn. Raphael by onsen Secretaris, hem biddende, dat hy die van der Vere soude willen houden voor geexcuseert, ouermits dat in den Polder goede wacht gehouden wordt, daer by gevoucht, datter eenen boot ter oirlogen toegerust dagelicx vut ende invaert voor der Vere om te versiene tegens alle Inuasien; ende ten lesten, dat die van der Stadt hen lieden seluen wel bewaren souden, totter tyt toe dat wy beuel deshaluen cregen van de Excellencie van myn heere de Hertoge D'Alue ofte van uwer *E. als wesende onsen Gouuerneur ende Super-Intendent*, met meer andere redenen, den voorn. Raphael voor oogen gehouden. Nyet jegenstaende welcken redenen, heeft hy gepersisteert ende ons gesonden eenen brieff by een Edelman Joncheer Cock, begheerende dat wy nyet onderlaten en souden

de voirsz. knechten van Armuen in te nemen. Waer op wy Collegialiter vergaert zynde, hebben eendrachtelick gesloten, ende hem voor antwoord gegeuen, dat wy 't allen tyden bereet zyn geweest knechten in te nemen, als ons by de Kon. Majest. ofte zyne Gouverneurs sulcx beuolen es geweest, maer alsoe ons deshaluen nyet en bleek, off dat wy van uwer E. gheen bevel en sagen, soe en dorsten wy sulcx nyet onderstaen, ten waere ons sulcx bleke, vresende te incurreren tegens zyne Excellencie oft tegens uwer E.; welcke redenen angeroert bidden wy uwer E. ons 't ontslane van de voirn. knechten, besunderlick overmits der groote armoede van de gemeente alhier, die nu drie volle Jaren met knechten belast es geweest, ende voirtan de macht nyet meer en hebben eenige meer te houden, ende dat uwer E. belieue ons daer van schriftelick te bevestigen.

Myn heere naer behoirlicke recommandatie in uwer E. goede gracie, bidden wy God almachtich de selue te gesparen, met haeste vut ter Vere den vije Aprilis 1570.

W.

Getuigschrift door de Regeering van Vere, aan den Gouverneur Johan Junius de Jonge, by zyn vertrek verleend.

24 Mei 1575.

Wy Burgmeesters, Scepenen ende Raedt der Stede van der Vere in Zeelandt, doen te weten en attesteren alle en eene ygelicke die dese gethoont zullen worden, dat den Doerluchtige hooch gebore Forst ende Heere den Prince van Orangien Stadthouder ende Capiteyn Generael ouer Hollandt ende Zeelandt, op ten xviij dach van

May

May anno xv^c. Lxxiij. gestelt, geordonneert ende gecommitteert heeft den Edelen Johan Junius de Jonge, Ridder, Heere van Roerheym en Cormaillon, als Gouuerneur over dese Stede. In welck Gouuernement ende regeringe den zeluen Gouuerneur totten dage van huyden, hem zoe vroem, eerlick ende Ridderlyck gedragen ende gequeten heeft, zoo wel in den Crychshandel als der politie aengaende, ende om het welvaren deser Stede ende der gemeene zake te verforgen, dat hy zyn eygen leuen daer ouer nyet gespaert en heeft, zulcx wy ons des nemmermeer genoch en connen bedancken, jae beclaegen wy van gansscher herten al zulck een Godsalich ende vroom Heere ende Gouuerneur te moeten deruen, in respecte van de goede ende getrouwe dienst by hem hangende zyn Gouuernement binnen deser Stede gedaen. *Ende want men schuldich is* getuigenisse der waerheyt te geuen, besonder des versocht zynde, soe, hebben wy Burgmeesters Scepenen en Raedt voorn. dese doen expedieren ende in getuygenisse der waerheyt van 't gunt voorsz. den segel ten zaken deser Stede hier an doen hangen op ten xxiiije Maye xv^c. Lxxv.

X.

Brief der Regeering van Vere, aan den Prince Stadhouder, waarby verzoeken zonder Gouverneur te mogen blyven, of wel dat den Admiraal Boizot daarmede mogt voorzien worden.

16 Maart 1575.

Doorluchtige hoochgeboren Forst genadige Heere! Wy gebieden ons gunstelick in uwe F. G. goede gratie.

Alzoe myn heere Johan Junius onſe Gouuerneur omme urgente redenen en zeker zyne nootelicke affaire van hier gedrongen is te vertrecken naer Duystlandt, waer ouer wy ons nyet weynich en bedrouven in respecte van de goeden ende getrouwen dienst die hy hangende zyne Gouuernemente alhier bewesen heeft; ende dat mogelick uwer F. G. eenen anderen Gouuerneur in zyn plaetſe zàl willen committeren, soe en hebben wy nyet willen nalaten uwer F. G. (onder correctie) te verſoucken, dat de zelue zoude belieuen deſe Stadt (die zoe wel als andere Steden in Hollandt zonder Gouuerneur zoude mogen gegouuerneert worden) daer van te exempteren; daer mede de gemeyne zake eene groote merckelicke somme van penningen die opgebrocht moeten werden tot onderhoudt en tractement van de Gouuerneurs zoude profiteren, mits dat eenen goeden en wel vertrouwede Capiteyn ouer 't Vendel van myn heer Junius zoude gestelt en gecommitteert worden. Ofte by aldien uwer F. G. zulcx nyet dirboirlick en bevindt, en datter noodich wert eenen anderen Gouuerneur over deſe Stadt te committeren, soe en hebben wy nyet willen nalaten uwer F. G. te recommanderen ende voor te stellen myn heer den Admirael Boiſot, nochtans onder 't welgevalle uwer Excellencie, ten eynde uwer F. G. den zeluen zoude belieue te ordonneren en committeren als Gouuerneur deſer Stede, omme de goede affectie die wy weten de zelue Admirael tot het welvaren en opbouwen deſer vervalle Stede is dragende; alzoe dat wy nyet en twyffelen of hy zoude deſer Stede en der gemeyne zake een goeden ende getrouwen dienst daer an doen. Bidden derhalven uwer F. G. onder correctie, by aldien eenen andere moet gecommitteert worden, den zeluen tot het voorſz. Gouuernement te willen admitteren, ende zoude

wy

wy achten dat ons eene groote weldaet zoude geschieden.

Doorluchtige hooch gebore forst genadighe heere. Wy bidden God almachtich uwer F. G. te gesparen in gesontheyt, voorspoedig en godsalich leuen. Geschreuen binnen der Stede van der Vere den xvj Marty 1575.

Y.

Brief van de Veersche Regeering aan den Prince Stadhouder; waarby wel genoegen genomen werdt in de aanstelling van Jan Koensz. tot Bailliu; doch zyn verzoek om een jaarlyksche toeleg van *f* 200 : *afgeslagen*.

9 Augustus 1574.

Doorluchtige hooch geboren Forst genadige Heere. Wy hebben uwer F. G. missiue met den requeste van den Commissaris Jan Coens ontfangen, by de welcke hy versouct voorsien te wesen van het offitie van het Bailliuschap deser Stede. Ende nademael uwer F. G. daer van niet en heeft willen disponeren, sonder alvoren daer op te hebben ons advys. Soe en hebben wy nyet willen naelaten voor antwoorde te schryven, naedemael uwer F. G. ons den zeluen Commissaris genouchsaem anpryst als groote ende getrouwe diensten gedaen hebbende ter voorderinge van de gemeyne zake; dat wy 't selve stellen in het welgevallen uwer F. G. omme den voorsz. staet by hem bedient te mogen worden, als den zeluen by den heeren van Rollé ende Hauerschot saliger memorien bedient is geweest. Maer alzoe de zelue Commissaris (verstaen hebbende dat 't voorsz. offitie ongelyck zoe proffy-

tabel nyet en is als hem wel *angegeuen is* geweest) an ons versocht heeft een Jaerlick pension van twee hondert guldens, zonder 't welck hem qualick mogelick zoude wesen hem in den dienst van 't voorsz. offitie te ontdragen. Soe en hebben wy hem 't selue niet connen accorderen, overmits dese Stadt ouer den jegenwoordigen troubel ende crychshandel zoe veramt is, dat de zelue gecomen is tot eene vuterste desolatie ende ruyne, te meer dat de Inwoonders deser Stede noch gheene betalinge genoten hebben van alle de deuchdelicke *schulden* daer mede zy hen bezwaert hebben om 't Eylandt van Walcheren te helpen reduceren onder de gehoorsaemheyt uwer F. G. Oick dat de Bootsgesellen alhier noch nyet betaelt en zyn van haren dienst ende soldye, als wel zyn die van *Vlissinge* ende *Zierikzee*. Nyet te min vertrouwen wy ons geheel ende *al in de goedertierenheyt* uwer F. G. versekert zynde, dat de zelue gedachtich wesende dese voorleden ende dagelicxe getrouwe diensten, ons vut andere Steden behulpich sal wesen, oft eenige andere middelen bedencken, daer mit dese arme Stadt wat mochte gesecoureert worden, want anders is de zelue gescapen tot comen *tot* eene eeuwige bederffenisse ende ruyne, het welcke wy tot dien eynde uwer F. G. aduerteren, op dat de zelue daer vut afnemen mach wat oirsake wy 't voorsz. Pension nyet en zouden weten op te brengen, ende wedersynden ouersulcx uwer F. G. de voorsz. requeste, omme voorts in dese zake gedaen ende gedisponeert te worden, als uwer F. G. bevinden zal te behooren. Doorluchtige hoog geboren forst, genadige Heere! naer onsen ootmoedige recommandatie in uwer F. G. goede gratie, bidden wy God almachtich die zelue te gesparen in een gesont ende voorspoedich leuen. Geschreuen binnen der Vere den ixen Augusti 1574.

Uwer

Uwer F. G. onderdänige Dienaers
Die Gouuerneur, Burgmeesters
ende Schepenen der Stede van
der Vere.

Geteekend. P. De Vos.

Z.

Request der Veersche Regeering aan den Prince Stadhouder, waarby zy haar gedane klachten tegen den Bailliu Jan Koensz., brengen aan den Hove Provintiaal.

An zyne Excellencie.

Verthoone met alder reverentie die Burgmeesters, Scepenen ende Regeerders der Stede van der Vere, hoe dat zy Supplianten eenen merckelicken tyt geleden an Uwer Excellencie clachtich gevallen zyn van de attroce injurien by eene Jan Koensz. de Supplianten in hen officie angedaen, sceldende de Supplianten voor meyneedige rabauwen, seggende wel expresselick, dat zy alle tot elf in getale meyneedich waren, waer van de zelue Jan Koensz. hem noch is beroemende. Ende alzoo den Supplianten in regard van hun Offitie al zulcke attroce injurien nyet en behoorde te lyde onder dissimulatie; ende dat uwer Excellencie ouermits de menichfuldige affairen, occupatien en dagelyxsche besoignen tot welvaren van den Lande, op de clachte van de Supplianten nyet en hebt connen disponeren, soe hebben zy Supplianten gerenunchieert ende renunchieren mits desen van alzulcke proceduren als zy ter oorsake van de voorsz. injurien voor uwer Excellencie zoude moge hebbe gedaen ofte

ontgoanen. Biddende zeer ootmoedelick, dat uwer Excellencie hen Suppliamen daer van te vergunnen acte in forma, omme hen lieden daer mede voor den Provincialen Raed van Hollandt te behelpe, en in der zaeke te procederen daer en zoe zy te rade worde zullen, 'T welcke doende etc.

2 A.

Gift-brief van Heer Adolf van Bourgondien Heer van Vere enz., waarby die het Secretaris-ambt dier Stede schenkt aan Jan Symonsz., ter oorzaak van die zyn huwlyk met Jonkvrouw Charlotta van der Vere,

7 Juli 1537.

Adolf van Bourgondien, Ridder van der Orden van den gulden Vliese, Heere van Beueren, van der Vere, van Vlissinge, van Brouwershaue, van Duvelant, Westcappele, Domburch, Tournehem etc. Admirael ende Cappiteyn Generael van de Zee etc. Doen te weten, dat alzoe hu- deht by hulpe ende toedoen van ons geconcipieert gemaect ende gesloten es een huwelick tusschen Jan Symonsz. ter eenre, ende Jonckvrouwe Charlote van der Vere ter ander zyde; ende om die goede affectie die wy dragen tot aduancement van 't zelue huwelyck. Soe eest, dat wy voor alle banden ende vasticheyt tusschen hen lieden, bekennen gegonnen gegeuen ende geaccordeert te hebben in goeden huwelicxer voorwaerde, gonnen geuen ende accorderen mids desen voor ons ende onse nacommelingen den voorsz. Jan Symonsz. in vryen geheelen eygendom, het officien van 't Secretarisscap onser

zer Stede van der Vere, om 't zelue officien van nv voort nen na de consumatie van den voorsz. huwelicke by hem beseten, geexerceert ende gebruyct te wordden in 't geheele, met al die gajdgen, tabbart, harinck ende voorts met al de proffyten daer toe staende, met datter annecx es oft wordden mach; ende dit geduerende 't leuen van den voorsz. Jan Symonsz. maer nyet langer. Waer inne Henrick van der Vere Bailliu van Domburch als gehadt hebbende d'eerste gifte van 't voorsz. offitie van Secretarisscap met Jonckvrouwe Dorothea van Schengen zyne huysvrouwe, vader ende moeder van de voorsz. Jonckvrouwe Charlote beede 't samen voor ons compareerende, consenteerden ende accordeerden tot vorderinge van huer luyden dochters huwelick; renunchierende daer om ende te buyten gaende nu jegenwoordelick 't voorsz. offitie *mitsgaders 't effect* van den brieuen die zy daer of hebben, zoe verre die nopen 't voorsz. Secretarisscap; maer indien Jan Symonsz. storue voor den voorsz. Henrick van der Vere, zoe sal 't selue officien weder om aen hem comen ende keeren zoo 't van te voeren was; wel verstaende ende op expresse condicie, dat de voorsz. Jan Symonsz. van nu voort an Jaerlicx vuytreycken en betalen sal (gelyck hy beloeft ende angenomen heeft) den voorsz. Henrick van der Vere zyne toecomende Schoenvader vierthien ponden groten vlaems ter cause van 't voorsz. officie geduerende 't leuen van den voorsz. Henrick maer nyet langer, op sulcke termyn als zy luyden met malcanderen kenden geaccordeert te zyn. In kennisse der waerheyt hebben desen getekent ende besegelt met onsen zegele van wapenen den vij July anno xv^c. zeuen ende dertich. geteekend. Adolf van Bourgondien.

Heer

2 B.

Heer Maximiliaan van Bourgondiën, bevestigd de voorgaande gift door zyn Heer Vader gedaan.

7 July 1537.

MAXIMILIAEN VAN BOURGONDIEN, Heere van Tournehem ect. Belouen mids desen tot versoucke van Jan Symonsz. Dat wy na de doot van onsen Heere Vader, die gifte van 't Secretarisscap van der Vere geroert in den principalen brief hieran gehecht te houden staende in effecte ende viguere, sonder contradictie, ende houden die nv voor als dan geconfirmeert, by zoe verre daer eeneghe confirmacie behouuen zoude moeghen, nyet jegenstaende oft Henrick van der Vere Baillin van Domburgh quame te sterven *voor oft nae den doot van* onsen Heere Vader. 'T oirconden onsen name hier onder gestelt den vij July anno xv^c. zeuen ende dertich. geteekend. Maximiliaen de Bourgondien.

2 C.

Bevel van den Keizer als *Grave van* Zeeland, dat geen andere Notarissen daar wesen mogen, als die by den Hove geëxamineert, en by de Magistraten der Steden aangenomen worden.

18 December 1525.

BY DEN KEYSERE.

ONsen Lieuen ende getrouwen die President ende Lyden van onsen Rade in Hollant, Zeelant ende Vrieslant salut! Alzoe tot onser kennesse gecomen es, dat binnen

on-

onsen Lande van Zeelant, groote menichte van Notarisen zyn, die hen onderwinden, testamenten legaten ende andere maniere van contracten 't ontfangen, ende dat ouermits de simpelheyt ende onabelheit van den voorsz. Notarisen, ende de fraude die eeneghe van hen gebruucken, ende dat sommege gheene registren, noten ende protocollen en houden, ende te duchten es, dat zy in hueren Instrumenten getugen gestelt zouden mogen hebben die tot dien tyde doot waren, daer vut diuersche abusen dagelycx geschien, ende veel twisten ende processen tusschen onsen ondersaten gebueren tot hueren grooten schaden, achterdeele ende lasten. Soe eest, dat wy willende hier inne voorsien tot ontlastinge ende versekerheit van onsen ondersaten ende van de partyen contrahenten, wy gehadt hier op uwe aduys. Hebben by goede en rype *deliberatie* van Rade, geordonneert ende ordonneren by desen, dat van nv voort an binnen onsen Lande van Zeelant een zeker getal van Notarisen wesen zal, te wetene in elcke Stede van dien, alzoe veele als de Burghemeesteren ende Schepenen der seluer aduiseren, noemen ende V presenteren zullen, om by V oft uwen gecommitteerde geexamineert, ende indien zy bequame worden gevonden, geadmitteert geëedt ende in uwe Griffie geregistreert te worddene. Willende ende ordonnerende voorts allen Wethouderen ons voorsz. Lant van Zeelant, dat zy gheen regard en hebben noch weth ofte Justicie en doen, op Instrumenten ende contracten ontfangen ende gepasseert naer date van der publicatie van desen voor andere Notarisen van wie die gecre-eert mogen wesen, de welcke by de voorsz. Wethouders nyet gepresenteert, geëedt, geadmitteert ende geregistreert zullen wesen in der manieren voorsz. Des te doene gheuen wy V ende deselue Wethouders volcomen macht, be-

bevelende V lieden ende hen, mitsgaders allen anderen onsen Justicieren, Officieren ende Onderfaten wie dit aengaet, dese onse ordonnantie onuerbrekelic te onderhouden ende 't achteruolgen, ende onsen Rentmeesters van bewest- ende beoosterschelt in Zeelant, de selue te condegen allomme in den bedriue van huere officien daer men gewoenlic es vuitroepinge ende publicatie te doene, want ons alzo gelieft. Gegeuen in onser Stadt van Bruessel onder onsen contre zegel hier op gedruct in placcate den xvlijen Decembris in 't Jaer xv^{c}. vyf ende twintich. By den Keyser in zynen Rade. geteekend. L. Dublioul.

2 D.

Uittreksel eener brief van den Heer Gaspar van Vosbergen aan de Regeering van Vere, om die te bewegen tot het vertrek van Do. G. Bucerus, ter overzetting van den Bybel.

8 April 1624.

Ernentfeste Discrete Wyse seer voorsienige Heeren!

Den Professor Poliander ende Minister Festus Homminus hebben seer groote instantie gedaen by de Heeren Staten Generael, ten eynde Domini Gerson Bucerus verloff soude mogen erygen om te vaceren ouer de versie van den Bibel hem by de Synode van Dordrecht opgelecht, hebben my oyck dese saecke in 't particullier wesen recommanderen als aen de welcke ten hoochsten was gelegen, seggende in confidentie, dat de ervarentheyt dye den voorn. Bucerus hadde in de hebreusche tale ende syne geleertheyt soo bekent waeren, dat sy hem hielden voor het weerdichste en principaalste Instrument dat in

de-

desen den meesten dienst soude connen doen, wesende anderfints oyck een laborieux man, dye de swacheyt van Dr. Bogermanno mede een voortreffeliek man maer dye seer sieckelic is, soude connen subleveren. Ik hebbe rondelick tegens hunne EE. en in de Vergaderingh geseyt, dat ick van uwe E. contrarie last hadde, dat aldaer by Wet en Raet ende in de Consistorie dit versouck te meermalen was voorgedragen, maer dat deselve vuyt goede ende suffisante redenen sulex altyts hadden afgeslagen en geexcuseert, ende namentlick om dat alle de burgerie sielen aen syne siele hingen, hy daer seer lange heuren herder geweest, liefde en credyt by haer hadde gewonnen, syn presentie aldaer dienstich was, nyet alleen ouer de regieringe van de kercke in 't particulier, maer in de gemeene Vergaderinge der Kercken van geheel Zeelant. Dat soodanigen persoon dye soo lief getal was aen de gemeente in dese tyt de Stadt nyet en behoorde te werden onttrocken, als wanneer veele arme Visschers dagelicks werden ter Zee genomen, ende de Stadt daer door in onruste gestelt, hy met syn credit en troostelicke vermaninge de geinteresseerde en beschadichde weet in ruste te brengen en te vrede te stellen, behalvens dat syne predecatien met groote stichtelyckheyt ende profit daer werden gehoirt, en dat syn talent dat daer veel profiteren can, tot Leyden in dat deel onvruchtbaer soude blyven en diergelyke redenen meer. Dan desen allen nyettegenstaende hebben haere H. M. aen uwer E. gescreuen, dat men hem soude willen laeten volgen ten aensyen dat de publicque vtiliteyt soude moeten voorgaen voor alle particuliere consideratien. Ende als ick gesproken hebbe, dat men een ander soude mogen surrogeren in syn plaetse, hebben gesegt, dat sulcx naer de separatie van de Synode nyet conde geschieden, dat men

oick

eick foo bequaem perfoon nyet en fouden connen vinden, ende dat DD. Bogermannus en Baudartius tot Leyden alreede liggen tot groote coste van den Lande, en fonder yet te connen vuytrichten; dat uwe E. haer felven wel fullen connen doen voorfien met een gantsch bequamen prediker en burgersman, voor foo weinich Jaeren als D. Bucerus fal vuytblyven, houdende den felven nieu vercoren dienaer in continuelen dienst ende gebruyckende 't fynder wedercompfte fynen goeden raet, aduys ende credit by de gemeente als van eenen fupernumerairen en emerito. Uwe E. fullen defe redenen aen beyde fyde gelieven in de vreefe Gods te pondereren, en doen 't gunt ter eeren Godes ende welftant fyner kercken dienlick fal wefen.

2 E.

Gilde-brief door Heer Adolf van Bourgondien aan de Schuttery van S. Barbera, nu de E. Busfe te Vere, verleent, en door die zyn Zoon Heer Maximiliaan van Bourgondien bekrachtigd.

Den eerften Sinxce 1522.

ADOLF VAN BOURGONDIEN, Heer van Beveren, van der Vere, van Vlisfingen, van Tonehem, Brouwershaven, van den Lande van Duyvelande etc. faluyt! doen te weten, dat wy tot ootmoediger begeerte van onfer gemeente van der Vere, tot protexie ende fterckenisfe van ons ende defelver onfer gemeente, geoorlooft ende geconfenteert hebben, oirloven en confenteren by defen, voor ons en onfer naerkomende Heeren ende Vrouwen van der Vere, dat fy van nu voortaen hebben fullen

ter

ter eeren Godts en der heyliger maget Sinte Barbara, een vry gilde van de Coleuveniers in forma hier naer volgende.

1.

In den eersten, sullen sy hebben eenen Hooftman die altyt aenblyven sal ende vier dekens, die sy altyt veranderen sullen 's daegs naer hun opschote; welcken Hooftman en Dekens regeeren sullen 't Gilde ende de Capelle van Sinte Barbara, metter Capellen Altare, ornamenten, Juweelen, 't hessant en andere inkomsten den Gilde toekomende.

2.

Item sal een ygelick dien 't belieft in dit Gilde mogen komen, al waren die in Sint Joris of Sint Sebastiaen-gilden, by alsoo sy de Busse hanteren, aengemerkt dat het weerbaerste Gilde is voor ons en onser Stede, den wedersseggene van andere Gilde niet jegenstaende betalende den knape ter incompste 2 gr., doende den eet in handen van de Hooftman ofte Dekens so behoort. Welcken knape dien sy stellen sullen gehouden syn sal op synen eet te ondersoucken ende aen te brengen den Gilde alle boeten als die verbeurt syn.

3.

Item sal elck gildebroeder moeten hebben voor syn eygen ten langsten binnen een maent na dat hy als Gildebroeder ontfangen is, een omgaende harnasch, cophuve ofte beckeniel, met eenen ringkrage, een loffelyke coleuve, met een half pont poeders en een pont gegoten loot ten minsten, en daer na hem altyt soo versien houden op de boeten van dry ponden parisisen d'een helft aen ons, en d'ander helft den Gilde.

4.

Item sullen de voorgem. Gildebroeders, by den Hooftman

man en Dekens van dry jaren te dry jaren mogen doen oprigten een Papegay; ende soo wie Koninck wert, sal den Gilde geven een onse Silvers, ofte het gelt daer voren, om een juweel daer af te maken voor 't Gilde, dies sal den Koninck 't fyns afschote van den Gilde gegeven werden in 't borsseken vyf schell. groote vls. om syn eere mede te bewaren, en vry syn van alle faken en costen, tot daer een ander Koninck is.

5.

Item fullen de Papegay altyt oprigten dry weken ofte een maent na Sinxene ter onser believe, ende niet langer feest houden dan twee dagen, tot welcke twee dagen sy accys vry hebben sullen, en ten selven tweede dag kiesen by gemeene voyse nieuwe Dekens als voorsz. is, en dan onderlinge af sprekenen van incomsten en lasten; ende wie Deken weygerde te syne verbeurde vyf schell. grooten half aen ons en half den Gilde, en nogthans Deken blyven.

6.

Item sal die Gilde hebben twee en dertig tabbaertdragers, daer af elck tabbertdrager hebben sal vyf schell. groote ten opschote uyt onse Domeynen, gelyck de andere Gilden en alle andere Gildebroeders, sullen maken fornayen ofte Caproenen, en elck met syn pareuren en comen onder de Papegay, ende voorts van daer ter feesten, ende pareuren dragen alle de feesten lang, en so dickwil dat geordonneert sal syn, elcke reyse by elcken te verbeuren daer gebreck aen ware, elcken dag een pont wasch 's gilden behouff, nootsake uytgesteken.

7.

Item soo sal nog elck Gilde-broeder gehouden wesen met hare pareuren te volgen de dry groote procesfien, als des Heyligs Sacraments, onser liever Vrouwen, en

der

den Heyligen Cruyce 't Sandyck, en voorts ſoo dickwils des nog mogte van onſen wegen geordonneert werden in haer harnaſch ofte tabbaerden ende jornayen, by elcken telken reyſe te verbeuren vyf ſchell. grooten, half ons, en half den Gilde, nootſake uytgeſteken, ende ſullen ook by een vergaderen ſoo dickwils tot ſulcken tyde en plaetſe dat by Wette onſer Stede ofte Dekens geordonneert ſal ſyn, op de ſelve boete ende te gane als vooren.

8.

Item wie binnen den Hove, of daer de Gildebroeders by den Koninck, Hooftman ofte Dekens, Gildens gewys vergadert waren, eenige onnutte onbetamelycke of leelycke woorden gaven, verbeurde jegens den gilde twee grooten, behoudens onſe boete offer eenige gevielen ende partye haer actie.

9.

Item niemant ſal den anderen overlaſten met volle of overlaſtige maten van croeſen, glaſen of ſchalen uyt te bringene ofte doen drincken, maer de Koninck, Hooftman ofte Deken ſal wel eenen laten ommegaen Sinte Barbara ſchale ofte croes, ſonder meer, op de boete wie contrarie dede van een pont waſch 't gildens behouff terſtont op te leggen.

10.

Item ſoo en ſal niemant den anderen aentaſten die bereit ſtaet om te ſchieten, op de verbeurte van een pont ſyn tin ſonder verdrag terſtont op te leggen 't gilde behouff; en wie onvoorſigtelyck gaet in den vierkante van den Doele als daer ymant gecavelt ſynde aengeleyt hadde om te ſchieten, en de ſchieter geroepen hadde *ſta vaſt*, verbeurde insgelycx een pont ſyn tin terſtont op te leggen als vooren, en wort hy daer eenigſins door de ſchote gequetſt, ſal de ſchieter daer of ongelaſt ſyn; gebeurde

ook dat tusschen de Doelen of daer ontrent ymant van lyve ofte lit gegriest worde by fortuyne, als de Gildebroeders vergadert syn ten Doele; sullen daer off opgehouden syn jegens ons en partye.

11.

Item sullen gehouden wesen de Gildebroeders te vieren Sinte Barbelen dag haeter patronesse, ende met haere pareuren te comen ter misse in haere Capelle, elck point op de boete van twintig grooten vls., d'een helft aen ons, en d'ander helft den gilde, nootsake hem excuseert.

12.

Item sal elc gildebroeder ten selven dage of binnen een maent daer na ten langsten betalen synnen jaerpeninck; te weten twaelf grooten vls., tot welcken dage de Dekens hare rekeninge doen sullen van den goddelycken dienste, en van de anderen saken ook.

13.

Item indien eenige costen meer behoufden dan de incomsten, boeten, jaerpenningen en andre profyten begrooten mogten, dat sullen de Gildebroeders met malkanderen helpen gelden ende dragen, dies en sullen de Dekens geen groote extraordinaire costen doen, sonder eerst consent van de gemeene Gildebroeders.

14.

Item of ymant in gebreke bleve syn jaerpenning, boete of andere gemeene lasten op te brengen in manieren als voorsz. is, soo sal onsen Bailliu ofte Schouteth al sulcken by die van onser Weth ter gyselen leyden en houden tot sy betaelt hebben.

15.

Item gebeurdet datter eenige Gildebroeder vertrocke met der wone buyten der Heerlyckheyt van der Vere, betaelt hebbende syne jaerpenningen, sal nog betalen

voor

voor fyn vertreck twaelf grooten vls.

16

Item wanneer eenig Gildebroeder aflyvig wort, fal den Gilde geven fyn beste coleuvre of vyf fchell. grooten daer vore, ende voort twee fchell. groote voor fyn dootfchult.

17.

Item als 'er ymant uyt den Gilde geftorven is, foo fullen de Koninck, Hooftman ofte Dekens, by den knape den Gildebroeders doen komen met haere pareuren, om 't lichaem te helpen begraven, en offeren daer over, op de boete die gebrake naer dat hy wete hadde van een pont wasch, ten waere nootfaeckelyke excufe.

18.

Item oft gebeurde, dat eenige rebellige ende quaetwillige refen twist ende tweedragt makende of hem anders fulcx misbruyckten, foo dat de Koninck met den Hooftman, Deken en eenige andre bevonden, dat hy daer by ombel den Gilde waere, fy fullen hem fulcx mogen verclaren en uyt den Gilde destitueren by defer authorifatie, en voorts by Wette arbitrale correctie lyden, na gelegentheyt van de misdaet.

19.

Item oft gebeurde dat God verhoede, dat eenige Gildebroeders twist onder malcanderen cregen van eenige faken hier niet verclaert, daer geen bloet reyse af en gebeurde, dat fullen fy onderlinge opnemen en vreden, ende by den Koninck, Hooftman, Dekens en eenige andre neutrale perfonen ter nederleggen, met correctie ofte anders, fo fy bevinden fullen behoorende by confientie, 't welck partye gehouden fal fyn te agtervolgen op de pene van vier ponden fyn tin die oppofeerde of weygerde, en nogtans 't feggen agtervolgen.

20.

Item wanneer de voorgemelde Gildebroeders van ons, onſen Bailliu of die van der Weth vermaent worden te comen ende trecken in onſer hulpe en byſtandighede, dan ſullen ſy wel voorſien bereyt ſyn, omme haer op onſen redelycker coſten op de verbeurte van tien ſchell. grooten vls. d'een helft aen ons en d'ander helft aen den Gilde, ende correctie van der Stede na de gelegentheede tot exempel van andere.

21.

Item ſullen maentſchote houden gelyck andere Gildebroeders, en wie 't ſynen maentſchote nieten were voorſien ſoo dat behoort, verbeurde telkens een pont waſch ſen dade nootſake, en nogtans by nootſake te geven twee grooten vls. tot behouff van de anderen telckens, ende die in het Hof niet en waren ter geſetter eender huyre; ſal gelden tien gr. vls. te gane als vore, en insgelycx al 't gewin te gane te voegen als vore, daer toe ſy nog ontfangen ſullen 't elcken maentſchote alle weke als ſy die houden, twee ſchellingen grooten, gelyck als andre gilden van Sint Joris en Sint Sebastiaen en daer die de keure ontfangen, ende ygelyck ſal ſyn verlies opleggen, ofte Dekens gemoede hebben eer men uyt den Hof gaet; en dan voorts gaen onder den anderen, 't onderen dage op deſelve boete, hy en had oorlof van den Deken door wettige oorſake.

22.

Item ſullen altyt Dekens ten tyde ſynde, ontfangen Jaerlycx uyt onſe Domeynen ofte ancyn onſer voorſz. Stede, tot behouff van den gilde 680 ℔. 1000 en 200 ℔ ſalpeters geſmeert, omme te distribueren ſulcke Gildebroeders als hen lieden dunken ſullen: mits behoorende die de Buſſen meeſt uſeren en blyven houden.

Ende mits allen desen onsen gratien en vry van onlangs gebruyckende haer lieder Hof, willen ende ordonneren, dat dit vorig onderhouden sal syn, lasten en bevelen daeromme onsen Baillju, Schoutet, Burgemeesters, Schepenen ende andre ons Justicieren en Officieren derselver onser Stede van der Vere, nu synde, altyt nakomende, dat sy ende elck van hen bysondere, van desen onsen giften, octroyen en ordonnantien, den voorsz. Gildebroeders altyt doen en laten gedogen, useren rustelyck ende vredelyck, hun lieden 't een inne doende ende gevende hulpe en bystant, als 't noot sy, of dies versogt worden, behoudende nochtans onse nakomelingen altyt ons veranderen, vermeerderen en minderen na ons geliefte. Gegeven in onse Hove van Zandenburg, op den eersten dag van Sinxen, onder onser Segel van wapenen daer onder neergehangen, in 't jaer ons Heeren Duysent vyf hondert twee en twintig.

Onderaen was hangende aen een francyne steert het Zegel van Wapenen voorn. gedruckt in roode wassche.

MAXIMILIAEN VAN BOURGONDIEN, Heere van Beveren, van der Vere, Vlissingen, Westcappel, Domburg, Tournehem, Brouwershaven, Duvelant etc. Ridder van de ordre van den gulden Vliese, Admireel, Gouverneur van Hollant, Zeelant en Utrecht, doen te weten, dat wy ontfaen hebben de supplicatie van den Overdeken, Dekens en regierders van Sinte Barbelen gilde binnen onser voorsz. Stede van der Vere, inhoudende, hoe dat wylen Heer Adolf van Bourgondien, zal. memorien onsen Heer Vader, uit consideratien dat de Colleuvre het weerbaerste wapen was om de vianden te crancken, geordonneert ende gestatueert hadde het selve Gilde, of hen lieden verleenende sekere Octroy en ordonnantie, na de welcke sy hen-

henlieden reguleren souden, en onder andre gevende tot hulpe van buscruyt en loot, voor de geene die de bussche hantieren souden f 50: 's jaers, geassigneere by onser Heerlykheid van Cleeuwerskercke, en dat niet jegenstaende onsen Rentmeester onlancx swarigheyt gemaekt heeft van deselve betalinge jaerlycx te doene, ten waere by andre onse nieuwe ordonnantie, begeerende daerom de voorsz. Supplianten dat ons believen soude het Octroy en ordonnantie voorsz. te willen confirmeren, ende voorts ordonneren deselve betaling van f 50: 's jaers. Soo eyst, dat wy omme de redenen voorsz. en andre goede consideratien ons daer toe porrende, wy geconfirmeert en geapprobeert hebben, confirmeren en approberen mits desen, het Octroy en ordonnantie voorsz. deur welcke onse brieven van confirmatie geattausfixeert syn, in alle syne puncten en artyclen, ordonnerende voorts onsen Rentmeester van Cleeuwerskercke jegenwoordig of toekomende, de betalinge van f 50 jaerlycx te doene, en onsen Rentmeester Generael en andre onse gecommitteerde, om het selve te passeren in geven synder rekeninge, tot causen als voren, en tot behouf en onderhoudenesse derselver *Gilde*, in handen van de Suppliantes, ofte van alle silcken die van henlieden daer of last en bevel hebben; van welcke administratie en handelinge zy lieden gehouden sullen syn ons of onsen gecommitteerde, rekening en bewys te doene, mitsgaders ook by hem lieden doende doen alle weken twee messen in de kercke van Vere, d'eene Sondags en de anderen 's dinsendaegs; bevelende en ordonnerende onsen Baillin, Burgemeesters Schepenen en anderen onsen Officieren der selver Stede van der Vere, nu ter tyd synde, ofte naerkomende, dat sy lieden den Suppliantes en heuren Gildebroeders doen en laten gebruycken van dese onse

con-

confirmatie Octroy en ordonnantie, rustelyck en vredelyck, hem lieden daer in doende en geyende alle hulp en bystant des noode ofte versogt synde, behouden aen ons en onse naerkomende, altyt te mogen veranderen ofte minderen indien sulcx by ons redelyck ofte behoorlyck gevonden wort. Gegeven op ons Slot van Zandenburg den tweeden dag van Juny in 't jaer onses Heeren Duysent vyf honderd en agt en veertig, geteekend M. de Bourgondie.

2 F.

Octroi waarby Prince WILLEM I. VAN ORANGE, als Markgrave van Vere, toestemd de vernieuwinge en verandering der Gildebrieven van de respective Gildens dier Stede, door Stads Regeering gedaan, en toestaat zy die steeds mogen veranderen en vernieuwen,

15 September 1582.

WILHELM by der gratien Gods Prince van Orangien, Graue van Nassau, van Catzenellenboghen, van Vianden, Dietz, Linghen, Bueren, Leerdam etc. Marquis van der Vere ende van Vlisfingen, Heere ende Baroen van Breda, Diest, Grimberghen, Arlay, Nozery etc. Erffburchgraue van Antwerpen ende van Besancon, Gouuerneur Generael van Brabant, Hollant, Zeelant, Vrieslant ende Vtrecht. Allen den ghenen dien desen teghenwoordige ghetoondt sullen worden Saluyt! Van weghen den Burghmeesteren, Schepenen ende Regierders onser Stede van der Vere is ons teghenwoirdichlyck verthoont

noe dat zy langhen tyt voir de [illegible] der seluer Stede ende onze huldinghe, op het ernstich versouck ende aenhouden van den Dekens ende Gildebroeders van den Schoenmakers, Cramers, Cleermaeckers ende backers, tot weluaren ende voorderinghe van de selue Gildens, heure Gildebrieuen hebben verandert ende vernyeuwet naer gheleghentheyt des tyts, overmits daer inne eenighe poincten waeren die deur veranderinghe van tyde buyten ghebruyck ghecomen syn, soo belanghende de Insettinghe van Missen ende offeranden te doen, in de processie te ghaen met het ghevolch van afgoderye, als oock eenighe andere nootlycke poincten tot opbouwinghe van de selue Gildens, ende consecutiuelyck tot weluaren der voorsz. Stede; Dat oock zy Wethouders daghelycx versocht worden van weghen de andere Gildens van de neringhe derseluer Stede, omme van ghelycken heurlieder Gildebrieuen inhoudende ordonnancie op deselve Ghildens ghemaeckt vernyeuwt ende verandert te worden naer gheleghentheyt van den tyde, al 't welcke in voortyden plach te geschieden by den Heeren Marquisen van der Vere naer voirgaende aduis van die van der Weth der seluer Stede, die in zulcke saecken den Heeren volcomelyck hebben connen onderrichten. Ende alsoe wy overmits onse groote, menichfuldighe ghewichtighe affairen in desen jeghenwoirdighen tyt tot 't gundt voirsz. qualycken connen vaceren, ende dat des nyet te min de Wethouders tot de veranderinghe ende vernyeuwinghe van de voirsz. Gildebrieven nyet en souden willen verstaen, sonder ons expres consent ende authorisatie, ons daeromme seer ootmoedelyck biddende, mitsgaders oock te willen confirmeren de veranderinghe ende vernyeuwinghe by hen lieden hierinne ghescheiet. DOEN TE WETEN, dat wy de saecken voirsz. overghemerckt, ende rypelyck

daer

naer op ghelet hebbende, willende vuyt zekere consi-deratien ende merckelycke redenen den bouengemelde Bur-gemeesteren, Schepenen ende Regierders hier inne be-lieuen, hebben geconfirmeert, gheratificeert ende geap-probeert, confirmeren, ratificeren ende approberen mits desen, de veranderinghe ende vernyeuwinghe van de Gildebrieuen bouenghenoempt by den seluen Wethouders ghedaen voir de vercoopinghe der seluer Stede in der vueghen ende manieren soe 't selue by hen lieden ghesschiet is. Gheuende vuyt onser rechter wetentheyt volcomen macht, authoriteit ende speciael beuel den voirsz. Wethouderen in der tyt zynde, omme de Gildebrieuen van de andere Ghildens insgelycx te veranderen, te vernyeuwen, te augmenteren oft te diminueren naer ghelegentheyt des tyts, ende soe als zy tot meesten oirboor *ende weluaren van de voorsz.* onse Steden zullen beuinden behoorende; willende ende ordonnerende, dat alle 't ghene by hen lieden in desen is ghedaen ende gheordonneert, ofte als noch volgende dese onse brieuen van Octroy ghedaen ende gheordonneert sal worden, voor goet, vast ende van weerden ghehouden, ende by eenen jegelyken sonder wedersegghen achteruolcht worde. Ontbieden daerom onsen Officier van der Vere, mitsgaders allen ende ygheleycken onsen ondersaten aldaer dien 't aengaen mach, dat zy den bouengenoemde Wethouderen van desen onsen teghenwoordighen consente ende Octroy rustelyck ende vredelyck laeten ghenyeten ende ghebruycken, sonder hen daer inne te doen ofte laeten ghesschieden eenich hinder, letsel oft moyenisse ter contrarien, maer eer alle goede hulpe ende bevoirderinghe. Des 't oirconden hebben wy dese met onsen naeme gheteeckent ende onsen seghel daer onder aen doen hanghen. Ghegheuen in der Stadt van Antwerpen op ten xven dach Septembris des

Jaers

Jaers xv^c, ende tween tachtich. geteekend. Guillaume de Nassau. op de plycque staat. By mynen ghenadighen Heere den Prince. geteekend. N. Bruyninck. Door de plycque is 's Princen Zegel is rood was aan een dobbele perkamente steert uithangende.

2 G.

Request van wegen de Regeeringen der Steden Vlissingen en Vere aan den Prince Stadhouder, houdende klachten dat zy in de Staten van Walcheren door Middelburg in haar Stemgerechtigheid verkort worden: en wat desweg goedgevonden is.

11 Januari 1580.

An syne Excellencie.

Geuen in alder eerbiedinge te kennen de Burgmeesters, Schepenen ende Regierders der Stede van der Vere ende Vlissingen, hoe by uwe F. G. elck van de voorsz. Steden vergunt is mede te wesen een van de Staten, ende te hebben volcommen Stemmen ende voix als die van Middelburgh in allen Vergaderingen zoe wel van den Lande ende Graefscepe van Zeelant in 't generael, als van den Lande van Walcheren in 't particulier, alles blykende by den extracte hier aengehecht. Ende hoe wel desen volgende die voorsz. Steden in allen vergaderingen van de generale Staten van den Lande en Graefscepe van Zeelant elcx een volcomme stemme ende voix beneffens die van Middelburgh ende den andere Steden gebruckt hebben ende noch dagelycx zyn gebrukende, ende dat die van Middelburgh zulcx niet alleene goetwillicklyken hebben geaccordeert, maer oock gesustineert voor uwe

F. G.

F. G. dat de voorsz. Supplianten met hen steden in sulcker manieren behoorden te stemmen, soo en willen nochtans de voorsz. van Middelburch nyet gedoogen, dat de voorsz. Steden by den Staten van Walcheren oft den Gedeputeerden ter Dyckaigien van den Lande van Walcheren (soo men dezelue wil noemen) elcx een volcommen stemme ende voix beneffens haer soude hebben, maer hen daer inne dagelicx ende op alle rekeningen turbatie doen, al contrarie de Preuilegien by uwe F. G. hen lieden vergunt. Ende alzoo 't zelue nyet alleene zoude strecken tot groot naerdeel ende cleyn achtinge van uwer F. G. giften, maer oock tot groote verachteringe van der Dyckaigen van den zeluen Lande, en van andere goede resolutien die men tot slants weluaren insunderheyt het faict van contributien totter oorloge aengaende oft daer van dependerende anderfins ende sulck beletsel geweert, veel bequamer ende vruchtbaerlycke soude connen nemen. Bidden daeromme de voorsz. Supplianten, dat uwe F. G. gelieuen wille, dien van Middelburch ende allen anderen dien 't zelue eenichsins mach raken te ordonneren den voorsz. Supplianten te laten rustelyck ende vredelyck 't effect van hunne preuilegien in desen gemelt. D' welck doende etc.

In margine staat.

Gehoort by zyne Excellencie 't rapport van dese Requeste, heeft verclaert ende verclaert mits desen, dat zy verstaet, dat de Supplianten volcomenlycken sullen ghenyeten 't effect van hunne preuilegien, ende dien volghens gheroepen ende present wesen in alle vergaederinghen ende communicatien, rekenschappen, ende alle andere handelinghen ende affairen, nyet alleenlycken van den generalen Staten des lants ende Graeffelyckheyt van Zeelandt, maer oock van den Staeten van den eylands

van

van Walcheren in 't particulier. Ordonnerende allen den ghenen dien 't selue eenichsins raken mach, den Suppllanten sulcx toe te laten sonder swaricheyt. Aldus gedaen tot Antwerpen op ten elfsten dach January 1580, geteekend, Guilliaume de Nassau.

2 H.

Doleancien van der Bailliu Richart Barradot, en die daerop gegevene Apostillen der Heeren Voogden van Prince MAURITZ.

Poincten ende Articlen onlancx ingebroken by de Wethouders der Stede van der Vere, die Richardt Barradot als Bailliu der seluer Stede is ouerleuerende aen zynder Excellencie, ende daer van deselue Barradot hem groo telicx is doleerende ende beclagende van de zelue zyen wichden.

7 Juni 1586.

Syne Exellencie verstaet dat die Burchmeesters sullen continueren het woirt van de wachte te geuen, gelyck die van de Stat van Middelburch ouk doen.

In den eersten, dat van allen ouden tyden, emmers buten alle menschen memorie de Bailliu van der Vere vuyter Stedt nyet zynde, zoe wel in tyde van oirloge als van payse, altyts hebben 't woordt van de wachte binnen der Stede van der Vere gegeuen, waer van dat noch de possessie es gebleuen tot aen den persoon van Casper van

Vos-

Vosbergen leste Baillieu, ende eerst werdt ingebroken ten aencommen van 't selue officie in den persoon van Richardt Barradet.

Die Magistraet heeft alle van olde Heeren Marquisen, dat in noodelicke absencie van den Baillu d'oudste Burchmeester 's Baillius plaetze bewaert.

Van gelycken dat olck van oude tyden, de voorgaende Baillieus (by aenstere in huerlieder absentie ruyter Stads zynde) hebben vermocht huerlieder Schoutet te laten commen op 't Stadthuys, ende Vierschare aldaer te bannen ende houden, beneffens die van de Weth, 't welck mede desen Baillieu werdt afgeslagen contrarie loffelick gebruyck, als nyet willende meer met eeneghe Schoutents zitten.

Verclaren die van de Magistraet datter geene andere Vergaderingen en vallen buyten maendach, dan om Justicie 't administreren aldaer den Baillius toegelaten werdt ende noodelicken moet compareren, ende somtyts in Vergaderinge op beschryuinghe van der Staten is de presentie 's Bail-

Olck mede dat nyet alleene de voorgaende Baillius nemaer oick de Schoutens in huerlieder absentie hebben acces gehadt te mogen commen op te Vergaderingen ende 't samencompsten van die van de Weth tot beraetslaginge soe wel streckende tot voirderinge van mynen Heere den Marquis synder Stede, als tot instellinghe ende maken van goede policien ende ordonnancien, tot welvaert van de Ingesetenen derseluer Stede. Tot welcke vergaderingen desen jegenwoirdegen Baillius van gelycken den pas werdt benomen ende nyet toegelaten, hoe wel nochtans dat hy Barradot in der qualiteyt

als

Als nyet gerequireert mits dat de Staten nyet en verstaen (soo die van de Magistraet veralperen) dat d'officieren daer affkennisse sullen hebben.

als bouen wel te vreden is hem te eximeren vuyte Vergaderinge 's maendaechs wesende als dan huerlieder Policie dach, alsoe hy Barradot presumeert op dien dach nyet te verhandelen is, dat eenichsins soude mogen raken ofte prejudicieren de gerechticheyt van den Marquis van der Vere.

Den Bailliu sal dyen aengaende met die van de Magistraet moghen spreken, dewelcke presenteren hem in desen te dien-dienen en accommoderen tot contentementen.

Versouckt mede de voorn. Bailliu aen uwe Excellencie, dat hy zal vermogen te stellen eenen Stadtbode van 's Heeren wege, zoo binnen der Stadt als te lande, want mits dat den seluen Stadtbode zal zyne jaerlicxe weddens hebben van den Bailliu, ende voorts genyetende de prouffyten ende emolumenten beneffens d'andere Stadtboden; ofte dat de weten van 's heeren wegen gedaen zullen mogen worden by 's heeren Dienaers als tot Middelburch es geschiedende.

Incriminele zaecken fiat.

Van gelycken, dat 's Heeren Vierscharen zullen gehouden werden zoe wel in de vacantien als daer buten, emmers voor zoe veele den Ingesetenen van de Stadt es rakende, alsoe den misbruyckers geen achterdeel daer by en can geschieden.

Soe men verstaet dat den Saturdach is den meesten

Item dat den Baillieu zynen Rechtdach van 's Heeren wege wederomme hebben zal op ten zaterdach naer ouder

com

marctdach van der Stede, dat als dan voortaen ghehouden werden die Lantsvierschare en 't Lantrecht; schynt dat den Woensdach aldaer bequaemst voor 's Heeren Rechtdach behoirt gehouden te worden.

costume, overmits de Wethouders als dan meest thuys zyn, in plaetse van den Woensdach, welcken Woensdach veele tyts wordt duergebracht met extraordinarissen zaken; de Wethouders oick veele dien dach in huerlieder eygen affairen vaceren, waer duer 's Heeren Rechtdach dicwils ende menichwerven verstelt es geweest tot groot nadeel van den officier.

De Cypierschap vacerende, sal den Bailliu zyn Excellencie daer af adverteren, om naer voorgaende advis van den seluen Bailliu en die van den Magistraet eenen bequaemen persoon daer toe te moegen committeren. Gedaen in de Stadt van der Vere den vijen *Juny* 1586, *geteekend. Diederich van der Nyenburch. Martus van Steelant.*

Dat mede geen cypiers en zullen voortaen gestelt worden tot bewaernisse van de gevangenen als by den Bailliu alleenlyck.

Ende alsoe dese nyeuwicheden gron-
delicx zyn streckende tot vilipidentien ende cleynachticheyt van den persoon van Richardt Barradot als oick van zyn officie, daer duer hy tot zeer vylen ende cleenen respecten zoude commen te geraeken, ja ten lesten commen in contentum van alle de weerelt, die alreede van alles den mont genouch vol hebben, in allen schyn of hy Barradot van minder qualiteyt waete als syne voorsaten, ofte datter yet anders op zynen persoon ware te presumeren.

Soe versoeckt de voirn. Richardt Barradot in der qualiteyt als boven zeer oitmoedelicken, dat uwer Excellencie op yder articul belieue goet regardt te nemen, ende daer op 't appostilleren zulcx als uwer Excellencie beuinden zal in der equiteyt te behoiren, op dat alle vruntschappen correspondentie ende eenicheyt met een anderen mach gehouden werden byzondere in desen dangereusen tyt. In 't welck doende etc.

2 I.

Acte van Prins MAURITZ, waarby de Wethouders van Vere vrydom van der Markgraven Accyns wordt toegekend.

26 December 1588.

Maurits geboren Prince van Oraengien, Graue van Nassau, Catzenellenboghen, Dietz, Vianden etc. Marquis van der Vere ende van Vlissinghen, Heere van Sint Vyt, Duesborch, der Stadt Graue ende van den Lande van Cuyck, Gouuerneur ende Capitain generael ouer Hollant, Zeelant ende Westfrieslandt ende Admirael generael etc.

Alsoo Borgermeesters Schepenen ende Raedt onser Stede van der Vere, op onse blyde Incompste ende huldinghe ons hebben vertoondt, dat de Schepenen der voirn. Stede ouer 't bedienen van heurlieder officie zeer cleyne vervallen genieten, ende dat zy thans ongelyck met vele swaerder ende menichfuldigher besoignen ende last besvvaert syn dan in voorgaende tyden; Ons daerom oodtmoedelyck biddende, dat ons belieft den voorn. Schepenen te vergunnen vrydom ende exemptie van onsen wyn- ende bier-acchyns, in alder voeghen gelyck daer van den Bailliu ende Burgemeesters exempt zyn.

Doen te wetenen, dat wy geneycht synde ter bede der voorsz. Supplianten, den voorsz. Schepenen onser Stede van der Vere, by tyde in onser ende der voorsz. Stadts dienst wesende, hebben vergunt ende geoctroyeert, vergunnen ende octroyeren by desen, voor ons onsen eruen ende nacomelinghen, Marckgrauen ende Marckgrauinnen van der Vere, gelycken vrydom van onsen accyns als de Borgemeesters der seluer Stede hebben ende genieten; behoudelyck dat onse noch onser Stadts acchynsen onder 't decxsele van dese onse jegenwoordighe gunste nyet en worden gefraudeert, op de verbeurte van den voorsz. vrydom. Ordonnerende die van onsen Raide ende den Rentmeester van onsen Domeynen van den voorsz. Marckgraeff-

graeffschappe, voortaene, in de verpachtinghe van den voorsz. onsen Wyn- ende bier-acchyns van de pachters herseluer (onvermindert heuren pacht) den vrydom der voorsz. Schepenen in dienst wesende, nochtans met clausule van de voorsz. pene ingevalle van eenighe fraude te conditionnéren, ende op d'eerste Jaer van zynen rekeninghe daer zulckx in 't voorsz. verpachten sal wesen besproken, neffens den voorsz. condisien oft copie ouer te brenghen. Gedaen by zyne Excellencie in 's Grauenhaghe den xxen dach van December in den Jaere xv^c. acht ende tachentich. geteekend. Maurice de Nassau. lager stond. Ter ordonnantie van zynder Excellencie. geteekend. J. Milander.

SS

4 m

